

Bratislava 25. 01. 2024
Číslo: 14999-6000/2023-OD

Úrad pre verejné obstarávanie ako ústredný orgán štátnej správy pre verejné obstarávanie podľa § 140 a orgán príslušný podľa § 167 ods. 2 písm. b) a podľa § 169 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo veci námietok záujemcu **XX** (ďalej len „navrhovateľ“), smerujúcich podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky v čiastkovej zákazke s názvom „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ zadávanej v užšej súťaži v rámci dynamického nákupného systému na predmet nadlimitnej zákazky „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“, vyhlásenej verejným obstarávateľom **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky**, Pribinova 4195/25, 811 09 Bratislava, IČO: 50 349 287 (ďalej len „kontrolovaný“) v Úradnom vestníku Európskej únie pod značkou 2023/S 052-153254 dňa 14. 03. 2023 a vo Vestníku verejného obstarávania č. 55/2023 dňa 15. 03. 2023 pod značkou 11370 - MUS (ďalej len „verejné obstarávanie“), vydáva toto

r o z h o d n u t i e :

Úrad pre verejné obstarávanie **námietky** navrhovateľa **XX** v bodoch A), B), C), D), E), F), G), H) a K) podľa § 175 ods. 3 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **zamieta**.

Úrad pre verejné obstarávanie **v bodoch I) a J)** námietok navrhovateľa **XX** **zastavuje** konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok navrhovateľa **podľa § 174 ods. 1 písm. j)** zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Navrhovateľ **XX**, je povinný nahradiť trovy konania vo výške 1 128,80 EUR, ktoré vznikli úradu v súvislosti s vypracovaním odborného stanoviska, a to v lehote do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet správneho orgánu číslo SK13 8180 0000 0070 0006 2756, vedeného v Štátnej pokladnici s uvedením identifikačného variabilného symbolu 14999600023 a konštantného symbolu 0558.

O d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ dňa 20. 10. 2023 doručil Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) námietky v elektronickej podobe podľa osobitného predpisu¹, smerujúce podľa § 170 ods. 3

¹ zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov

písm. b) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky (ďalej len „námiety“). Kontrolovanému boli doručené námietky navrhovateľa taktiež dňa 20. 10. 2023, a to v elektronickej podobe funkcionalitou informačného systému IS EPVO, prostredníctvom ktorého sa verejné obstarávanie realizuje (ďalej len „IS EPVO“). Podaniu námietok zo strany navrhovateľa predchádzalo doručenie žiadosti o nápravu podľa § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní dňa 05. 10. 2023, ktorú kontrolovaný vybavil dňa 10. 10. 2023 dorúčením dokumentu navrhovateľovi, označeného ako „Zamietnutie žiadosti o nápravu“ z toho istého dňa (ďalej len „Oznámenie o zamietnutí žiadosti o nápravu“). Na základe uvedeného možno konštatovať, že **námietky boli doručené úradu a kontrolovanému v lehote** podľa § 170 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní **a v podobe** podľa § 170 ods. 9 písm. a) a b) tohto zákona (v tejto súvislosti pozri body 78 až 90 tohto rozhodnutia). V nadväznosti na to úrad konštatuje, že námietky navrhovateľa obsahujú všetky obligatórne náležitosti námietok podľa príslušného ustanovenia § 170 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní.

2. Navrhovateľ doručil úradu námietky smerujúce podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní ako **záujemca, ktorého práva alebo právom chránené záujmy boli alebo mohli byť dotknuté postupom kontrolovaného**. Podľa § 2 ods. 5 písm. b) tohto zákona sa na jeho účely rozumie záujemcom hospodársky subjekt, ktorý má záujem o účasť vo verejnom obstarávaní. V danom prípade úrad preskúmal aktívnu vecnú legitímáciu navrhovateľa na podanie námietok, pričom zistil nasledovné: navrhovateľ je hospodárskym subjektom poskytujúcim na trhu služby, ktoré sú predmetom zadávania zákazky a ktorý náležite prejavil svoj záujem v danom verejnom obstarávaní. Z obsahu podaných námietok má úrad za preukázané, že navrhovateľ sa so znením podmienok uvedených v dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky, ktoré v námietkach napáda, náležite oboznámil. Na základe toho možno podľa názoru úradu jednoznačne konštatovať, že navrhovateľ vystupuje vo vzťahu k predmetnému verejnému obstarávaniu v postavení záujemcu, a preto bol podľa úradu aktívne legitimovaným subjektom na podanie námietok, a to v intenciách ustanovenia § 170 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní.
3. Podľa § 172 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní je s podaním námietok navrhovateľ povinný zložiť na účet úradu kauciu; táto povinnosť sa nevzťahuje na orgán štátnej správy podľa § 170 ods. 1 písm. e). Kaucia musí byť pripísaná na účet úradu najneskôr na druhý pracovný deň nasledujúci po doručení námietok v lehote podľa § 170 ods. 4. Za každú skutočnosť, proti ktorej námietky podľa § 170 ods. 3 smerujú, sa skladá samostatná kaucia.
4. Z ustanovenia § 172 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že výška kaucie pri podaní námietok je 0,1 % z predpokladanej hodnoty zákazky alebo koncesie, najmenej však 2 000 EUR a najviac
 - a) 10 000 EUR, ak ide o námietky podľa § 170 ods. 3 písm. a) a b),
 - b) 50 000 EUR, ak ide o iné námietky, ako uvedené v písmene a).
5. Podľa § 172 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní ak predpokladaná hodnota zákazky alebo koncesie alebo jej časti nie je zverejnená, ak nemožno určiť predpokladanú hodnotu časti zákazky alebo koncesie alebo ak nie je možné určiť výšku kaucie z iných objektívnych dôvodov, výška kaucie je 2 000 EUR.

6. Námietky navrhovateľa v rámci predmetného konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok smerujú proti čiastkovej zákazke „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ zadávanej v užšej súťaži v rámci dynamického nákupného systému na predmet nadlimitnej zákazky „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“², vo vzťahu ku ktorej kontrolovaný v rámci Výzvy na predkladanie ponúk nestanovil predpokladanú hodnotu čiastkovej zákazky³, a len namiesto toho uviedol, cit.: *„V súvislosti s touto výzvou je dôvod osobitného zreteľa stanovený v podmienkach, ktoré umožňujú verejnému obstarávateľovi neprijat' ponuku, ktorej celková cena presiahne finančné možnosti verejného obstarávateľa, konkrétne ak prekročí sumu 20 730 346,43 EUR bez DPH. Toto opatrenie sa vynakladá za účelom zabezpečenia, že záväzok z verejného obstarávania bude v súlade s finančnými prostriedkami verejného obstarávateľa.“*
7. Úrad lustráciou účtu úradu zistil, že navrhovateľ s podaním námietok zložil na účet úradu dňa 17. 10. 2023 kauciu vo výške 2 000,- EUR, a teda pri určovaní výšky kaucie a pri jej zložení na účet úradu postupoval v súlade s § 172 ods. 1 a ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní.
8. V kontexte vyššie uvádzaných skutočností má úrad za to, že s podaním námietok navrhovateľa boli splnené všetky procesné podmienky pre vydanie meritórneho rozhodnutia v tejto veci (s výnimkou posúdenia námietok navrhovateľa v bode I) (viď body 148 až 156 rozhodnutia) a bode J) (viď body 148 až 156 tohto rozhodnutia)).

Námietky navrhovateľa

9. Navrhovateľ v úvode námietok poukazuje na skutočnosť, že kontrolovaný dňa 23. 08. 2023 odoslal kvalifikovaným záujemcom prostredníctvom IS EPVO v súlade s § 61 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní „Výzvu na predkladanie ponúk“ (ďalej len „Výzva“) v čiastkovej zákazke pod názvom „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ realizovanej v rámci zriadeného dynamického nákupného systému pod názvom „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“.
10. Navrhovateľ následne poukazuje na to, že vo vzťahu k danej čiastkovej zákazke žiadal kontrolovaného niekoľkokrát o vysvetlenie súťažných podkladov, a to konkrétne v dňoch 28. 08. 2023, 12. 09. 2023, 21. 09. 2023 a 22. 09. 2023, v ktorých ako uvádza, cit.: *„(...) apeloval najmä na nedostatočný opis predmetu zákazky a žiadal kontrolovaného o konkretizovanie viacerých nejasne formulovaných požiadaviek v rámci opisu predmetu zákazky a viacerých nezrovnalostí.“* Navrhovateľ zároveň v súvislosti s termínom uplynutia lehoty na predkladanie ponúk poukázal aj na to, že kontrolovaný v priebehu vysvetľovania súťažných podkladov lehotu na predkladanie ponúk predĺžil z pôvodnej lehoty (15. 09. 2023) celkovo dvakrát, a to najskôr na 20. 09. 2023, a neskôr na 28. 09. 2023, pričom túto už v nadväznosti na ďalšie vysvetlenia súťažných podkladov nepredĺžil, t. j. zostala stanovená na termín 28. 09. 2023 do 09.00 hod.

² Pozn. úradu: Celková predpokladaná hodnota zákazky pre dynamický nákupný systém bola stanovená v sume 30 284 786,66 EUR bez DPH.

³ Pozn. úradu: Úrad v tejto súvislosti poukazuje na metodické usmernenie č. 3858-5000/2020 zo dňa 31. 03. 2020, v ktorom je vo vzťahu k určovaniu predpokladanej hodnoty zákazky pri jednotlivých zákazkách v rámci dynamického nákupného systému o. i. uvedené aj, cit.: *„Vzhľadom na to, že primárnym cieľom určovania PHZ je zvolenie „správneho postupu“ zadávania zákazky (čo by pri DNS malo byť vykonané pred uverejnením oznámenia o zámere zriadiť DNS), osobitné (podrobné) určovanie PHZ vo vzťahu k jednotlivým zákazkám nie je nevyhnutné.“*

11. Navrhovateľ ďalej na margo vysvetlenia súťažných podkladov zo strany kontrolovaného dňa 25. 09. 2023 v námietkach uvádza, že predmetné vysvetlenie však podľa jeho názoru stále nebolo dostatočné, keďže cit.: „(...) **kontrolovaný neodpovedal na všetky otázky navrhovateľa a ani nijako nedoplnil, nekonkretizoval a nešpecifikoval nejasný a veľmi stručný opis predmetu zákazky.**“, v dôsledku čoho sa rozhodol za účelom dosiahnutia zákonnosti postupu kontrolovaného v súlade s § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní doručiť kontrolovanému dňa 05. 10. 2023 v súlade s § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, t. j. v lehote 10 dní odo dňa zverejnenia odpovede na žiadosti o vysvetlenie, žiadosť o nápravu, v ktorej petite sa domáhal z dôvodu potreby dopracovania súťažnej dokumentácie (zohľadňujúc základné princípy verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 a ustanovenie § 42 zákona o verejnom obstarávaní) odstránenia protiprávneho stavu zrušením predmetnej čiastkovej zákazky. Na margo uvedeného navrhovateľ v námietkach ešte dodáva aj to, že cit.: „(...) **legitímne očakával, že kontrolovaný pristúpi k úprave súťažnej dokumentácie, najmä k opisu predmetu zákazky zodpovedne, pretože podľa § 42 ZVO je práve on zodpovedný za opis predmetu zákazky a že poskytne vysvetlenie na položené otázky tak, aby opis nevytváral pochybnosti, neboli jeho súčasťou nejasné formulácie, neboli požiadavky formulované nejednoznačne a vágne, aby opis nebol formulovaný tak, že vytvára predpoklady na predloženie neporovnateľných ponúk a cenových návrhov.**“
12. Navrhovateľ ďalej v nadväznosti na Oznámenie o zamietnutí žiadosti o nápravu podľa § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní poukazuje na skutočnosť, že z jeho pohľadu súťažné podklady dňa 25. 09. 2023, kedy bolo zverejnené vysvetlenie opisu predmetu zákazky, cit.: „(...) **nadobudli určitú obsahovú a významovú podobu vrátane podmienok potrebných na vypracovanie ponuky...**“, proti ktorým v súlade s § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní podal v lehote 10 dní od ich zverejnenia (poskytnutia prostredníctvom vysvetlenia) žiadosť o nápravu, keďže vzhľadom na dátum vysvetlenia bola naplnená podmienka, že dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky boli poskytnuté neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk (28. 09. 2023 do 09:00 hod.).
13. Navrhovateľ svoj procesný postup v súvislosti s podaním žiadosti o nápravu, resp. jej zachovaním odôvodňuje aj právnou logikou, ktorú prepája s princípom právnej istoty⁴ a legitímneho očakávania⁵ v prostredí hospodárskej súťaže, v zmysle ktorých má, cit.: „(...) **navrhovateľ ako každý záujemca o zákazku, právo na to, aby kontrolovaný zákonným a predvídateľným spôsobom aplikoval § 42 ZVO, ktorý ustanovuje, že v súťažných podkladoch verejný obstarávateľ a obstarávateľ uvedú všetky okolnosti, ktoré budú dôležité na plnenie zmluvy a na vypracovanie ponuky; predmet zákazky musí verejný obstarávateľ a obstarávateľ opísať jednoznačne, úplne a nestranne na základe technických požiadaviek.**“
14. V kontexte uvedeného preto navrhovateľ v námietkach uvádza, že cit.: „(...) **v okamihu, keď bolo dňa 25.09.2023 zverejnené vysvetlenie a súťažné podklady a opis predmetu zákazky boli**

⁴ Pozn. úradu: Navrhovateľ v súvislosti s princípom právnej istoty uviedol, že je v právnom poriadku Slovenskej republiky implicitne zakotvený v čl. 1 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a vyjadruje požiadavku na jasnosť, zrozumiteľnosť a predvídateľnosť právnych noriem, predvídateľnosť postupu orgánov verejnej moci, ochranu práv nadobudnutých v dobrej viere a zákaz retroaktivity právnych noriem.

⁵ Pozn. úradu: Navrhovateľ poukazuje na to, že judikatúra Slovenskej republiky (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky so sp. zn. PL. ÚS 16/06) definuje legitímne očakávania ako kategóriu právnej istoty, ktorej účelom je garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochranu súkromných osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej do určitého výsledku sa spoliehali.

dňa 25.09.2023 v znení neskoršie poskytnutých a zverejnených vysvetlení v takej podobe, že vykazovali podstatnú vadu, čo môže mať vplyv na princípy verejného obstarávania, na porušenie zásad hospodárskej súťaže a takýmto opisom predmetu zákazky sa deformuje hospodárska súťaž ako taká, zistil, že sa musí dožadovať nápravy prostredníctvom prísnejších zákonných inštitútov.“, a to konkrétne žiadosti o nápravu, keďže na základe žiadosti o vysvetlenie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nebolo kontrolovaným poskytnuté také vysvetlenie, aby záujemcovia, resp. uchádzači mohli predložiť v danom verejnom obstarávaní relevantnú ponuku.

15. V kontexte uvedeného preto navrhovateľ ako uvádza v námietkach, žiadal kontrolovaného v žiadosti o nápravu o, cit.: „(...) *dopracovanie súťažnej dokumentácie tak, aby bola správna, zrozumiteľnejšia, aby bol opis predmetu zákazky definovaný lepšie a jednoznačne a aby boli odstránené diskriminačné prvky súťažných podkladov...*“ Kontrolovaný však dňa 10. 10. 2023 doručil navrhovateľovi prostredníctvom IS EPVO dokument pod názvom „Zamietnutie žiadosti o nápravu“ z toho istého dňa (ďalej len „Zamietnutie žiadosti o nápravu“), ktorým navrhovateľom podanú žiadosť o nápravu v celom rozsahu zamietol, a to podľa navrhovateľa bez náležitého odôvodnenia, keďže len uviedol, cit.: „*V rámci zadávania predmetnej čiastkovej zákazky ste dňa 22.9.2023 verejnému obstarávateľovi prostredníctvom systému EVO podali žiadosť o vysvetlenie k opisu predmetu zákazky, na ktorú Vám verejný obstarávateľ odpovedal dňa 25.9.2023. Na základe týchto poskytnutých odpovedí, ktoré vo Vašej žiadosti o nápravu namietate, však verejný obstarávateľ nenechal opis predmetu zákazky a ani inú časť súťažných podkladov v zadávaní tejto čiastkovej zákazky. Všetky dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky Vám boli poskytnuté už dňa 7.9.2023, a teda boli poskytnuté viac ako 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk. Z uvedeného vyplýva, že na základe citovaného § 164 ods. 5 písm. c) ZVO žiadosť o nápravu podľa § 164 ods. 1 písm. b) ZVO mohla byť podaná najneskôr štyri pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk (t. j. najneskôr dňa 21.9.2023). Keďže ste predmetnú žiadosť o nápravu podali až dňa 5.10.2023, a teda po lehote stanovenej v § 164 ods. 5 písm. c) ZVO, verejný obstarávateľ Vašu žiadosť o nápravu v súlade s § 165 ods. 2 ZVO zamietla.*“
16. Vzhľadom na uvedené zdôvodnenie má navrhovateľ za to, že kontrolovaný zohľadňujúc konkrétne skutkové okolnosti aplikoval nesprávny výklad dotknutých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní, keďže ako poukázal už vyššie žiadosť o nápravu smerovala k poskytnutým vysvetleniam súťažných podkladov zo dňa 25. 09. 2023, resp. zneniu súťažných podkladov, konkrétne opisu predmetu zákazky, zohľadňujúcemu poskytnuté a zverejnené vysvetlenia zo dňa 25. 09. 2023, v nadväznosti na čo navrhovateľ poukazuje na ustanovenie 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, na základe ktorého v zmysle interpretácie navrhovateľa zákon vytvára priestor na podanie žiadosti o nápravu proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky. Uvedené teda z pohľadu navrhovateľa znamená, že predmetné zákonné ustanovenie nemožno rigidne viazať len na súťažné podklady v pôvodnom znení, keďže v priebehu plynutia lehoty na predkladanie ponúk je možné aplikovať inštitúty ako žiadosť o vysvetlenie podľa § 48 zákona o verejnom obstarávaní alebo žiadosť o nápravu podľa § 164 tohto zákona, v dôsledku ktorých sa podklady potrebné na vypracovanie ponuky môžu meniť definovaním nových alebo úpravou a doplnením pôvodných podmienok a požiadaviek vo vzťahu k predmetu zákazky.
17. V kontexte uvedeného, preto podľa navrhovateľa skutočnosť, že kontrolovaný na základe žiadosti o vysvetlenie nedoplnil a nešpecifikoval opis predmetu zákazky, a teda nepristúpil k zmene opisu predmetu zákazky, a ani inej časti súťažných podkladov, čoho sa navrhovateľ

domáhal, nemôže ísť na jeho ťarchu, pretože cit.: „Bez adekvátneho a dostatočného opisu predmetu zákazky sa navrhovateľ nedokázal do verejného obstarávania zapojiť a predložiť kontrolovanému adekvátnu ponuku, a to aj napriek dlhoročnej praxi v oblasti cloudových riešení (navrhovateľ má registrované služby v katalógu služieb Vládneho cloudu SR).“ Na margo uvedeného zároveň navrhovateľ v námietkach poukazuje aj nato, že jednoznačné, úplné a nestranné vymedzenie predmetu zákazky, jeho opis a podmienky majú zásadný význam na vypracovanie ponuky, a to najmä z hľadiska rozhodovania sa o účasti v predmetnom verejnom obstarávaní. Inak povedané, podľa navrhovateľa bolo teda povinnosťou kontrolovaného opísať predmet zákazky takým spôsobom, aby vytvoril predpoklady na účasť čo najväčšiemu počtu záujemcov/uchádzačov, a tým tak zabezpečil riadnu a transparentnú hospodársku súťaž.⁶

18. Navrhovateľ zároveň vo svojich námietkach vzhľadom na už vyššie uvedené, ako aj rozsah a zložitosť obstarávaného predmetu zákazky, ktorej hodnotu navrhovateľ odhadol na desať (10) miliónov eur, poukázal vo vzťahu k nedostatočne definovanému opisu predmetu zákazky (aj so zreteľom na žiadosť o nápravu, ktorú kontrolovaný zamietol, na základe čoho navrhovateľ považuje jeho procesný postup za diskriminačný a netransparentný) na nasledujúce skutočnosti, a to:

1. absenciu zoznamu termínov a skratiek a špecifikácie termínov (pojmov) použitých v opise predmetu zákazky v rámci Výzvy na predkladanie ponúk (ďalej len „Výzva“) a v Prílohe č. 6 „Položkový resp. detailný rozpočet eSKa-cloud-privátne-časť-výpočet-ceny.xlsx“ Výzvy (ďalej len „Príloha č. 6“), v dôsledku čoho sa opis predmetu zákazky javí ako diskriminačný, nejednoznačný, neúplný a nejasne zadaný,
2. nejasnosť a nezrozumiteľnosť formulácii v opise predmetu zákazky, pričom explicitne poukázal na formuláciu v znení, cit.: „Cloud služba musí umožňovať nasadenie v rozsahu nasledovných čiastkových cloudových služieb...“, z ktorej nie je zrejmé, či v rámci cenovej ponuky majú byť čiastkové cloudové služby súčasťou nacenenej ponuky alebo len majú umožňovať danú funkcionálnosť,
3. nejasné definovanie požiadavky na službu „Hardware Security Module“ (ďalej len „HSM“) so zreteľom na rozsah jej použitia⁷,
4. absenciu definovania služby „Key Vault“⁸,
5. nedostatočnosť definovania služby (i) WAF, (ii) Firewall, (iii) Security Information and Event Management (ďalej len „SIEM“), (iv) Monitoring, (v) Cloud portal a (vi) log manažment so zreteľom na ich parametre a požadovaný rozsah funkcionality,
6. nedostatočnosť definovania požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských štátoch Európskej únie,
7. absenciu informácií, či a akým spôsobom bola posudzovaná hospodárnosť obstarávaného predmetu zákazky (v oblasti informatizácie verejnej správy s projektovými nákladmi vyššími ako 10 mil. EUR je potrebné ekonomicky posudzovať plánované verejné investície),
8. nedostatočnosť definovania požiadavky na bezpečnosť riešenia,

⁶ Pozn. úradu: Navrhovateľ v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Rady úradu č. 16361-9000/2019, v ktorom je uvedené, cit.: „V zmysle § 42 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ vymedzí predmet zákazky tak, aby splňal ním určený účel, a to prostredníctvom podrobného opisu predmetu zákazky s uvedením technických špecifikácií, t. j. charakteristických vlastností požadovaného predmetu zákazky. Zákon o verejnom obstarávaní teda vyžaduje podrobné vymedzenie predmetu zákazky tak, aby v ňom boli jednoznačne a úplne uvedené všetky okolnosti dôležité na plnenie zmluvy a na vypracovanie ponúk.“

⁷ Pozn. úradu: Navrhovateľ uviedol, že služba HSM je spomenutá v celom opise predmetu zákazky len jednou vetou a v rámci Prílohy č. 6 Výzvy len jedným riadkom s počtami inšancií.

⁸ Pozn. úradu: Navrhovateľ uviedol, že služba „Key Vault“ je zadaná len v jednom riadku Prílohy č. 6 Výzvy.

9. absenciu definovania legislatívnych požiadaviek a potreby ich plnenia v rámci projektu (podľa navrhovateľa nie je zrejmé aká legislatíva sa bude aplikovať a čo to bude pre dodávateľa danej služby znamenať).
19. Navrhovateľ zároveň následne vzhľadom na ním namietané skutočnosti, v kontexte ktorých sa predmetné verejné obstarávanie javí ako absolútne nedostatočne pripravené, zohľadňujúc aj svoje vedomosti a skúsenosti z implementácie vládneho cloudu, pri ktorom veľkú časť predstavuje bezpečnosť, pre porovnanie poukazuje aj na nasledujúce verejné obstarávania, a to:
- verejné obstarávanie na predmet zákazky pod názvom „Zavedenie služieb Platform as a Service – služby vládneho cloudu, aktivity časť 1“, v rámci ktorého je podľa navrhovateľa možné demonštrovať rozsah a level detailu, ktorý by podobné verejné obstarávanie malo obsahovať,
 - verejné obstarávanie na predmet zákazky pod názvom „Zavedenie služieb Hardware Secure Module (HSM) as a Service a Služby centrálného manažmentu kľúčov a transparentného šifrovania – služby Vládneho Cloudu“, v rámci ktorého len služba HSM, vrátane požiadaviek na ňu, bola popísaná na viac ako 30 stranách, pričom sa však jednalo len o nadstavbovú vrstvu platform as a service.
20. Na základe vyššie uvedených skutočností má teda navrhovateľ za to, že cit.: „(...) *kontrolovaný* svojim postupom porušil základné princípy verejného obstarávania vyplývajúce z § 10 ods. 2 ZVO a to najmä **princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti**, keďže opis predmetu zákazky zadefinoval vágne, nejednoznačne a neúplne, nekonkretizoval ho ani na základe žiadosti o vysvetlenie a tým obmedzil možnú účasť v predmetom postupe zadávania zákazky potenciálnym uchádzačom, ktorí opis predmetu zákazky vyhodnotil ako nedostatočne zadefinovaný, diskriminačný a mätúci. *Kontrolovaný* svojim postupom porušil zásadu podpory hospodárskej súťaže.“
21. Navrhovateľ na základne vyššie uvedeného v petite námietky žiada úrad, aby vzhľadom na bezdôvodné Zamietnutie žiadosti o nápravu a nedostatočný opis predmetu zákazky, aj napriek niekoľkým žiadostiam o vysvetlenie, vydal rozhodnutie podľa § 175 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, a teda zrušil použitý postup zadávania zákazky.

Začiatok a priebeh konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok

22. Podľa § 171 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní sa konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok začína dňom doručenia námietok úradu. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že predmetné **konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok navrhovateľa začalo dňa 20. 10. 2023.**
23. Podľa § 173 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní kontrolovaný je povinný doručiť úradu písomné vyjadrenie k podaným námietkam a kompletnú dokumentáciu podľa § 24 v origináli do siedmich dní odo dňa doručenia námietok, ak ide o konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok; úrad neprihliada na písomné vyjadrenie k podaným námietkam a dôkazy doručené kontrolovaným po uplynutí tejto lehoty.
24. Podľa § 173 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní dorúčením kompletnej dokumentácie v origináli úradu, ak ide o elektronickú komunikáciu, sa rozumie sprístupnenie elektronickej podoby dokumentácie zariadením prístupu do elektronického prostriedku použitého na

elektronickú komunikáciu v lehote podľa odseku 1. Súčasťou elektronickej podoby dokumentácie sú aj auditné záznamy o všetkých úkonoch vykonaných v použitom elektronickej prostriedku. Ak kontrolovaný predkladá dokumentáciu alebo jej časť v listinnej podobe, môže úradu predložiť fotokópiu tejto dokumentácie, ak zároveň písomne potvrdí, že táto dokumentácia súhlasí s originálnym vyhotovením dokumentácie. Kontrolovaný môže nahliadať do dokumentácie ním doručenej úradu. V prípadoch, keď sa konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného pred úradom nezačne, úrad bez zbytočného odkladu poskytnutú dokumentáciu vráti.

25. Dňa 27. 10. 2023 kontrolovaný doručil úradu v nadväznosti na námietky navrhovateľa, ktoré mu boli doručené prostredníctvom IS EPVO dňa 20. 10. 2023, dokument pod názvom „Predloženie písomného vyjadrenia k námietkam a kompletnej dokumentácie“ z toho istého dňa (ďalej len „Vyjadrenie“). Zároveň kontrolovaný v súlade s ustanovením § 173 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní sprístupnil úradu aj elektronickú podobu dokumentácie v IS EPVO, prostredníctvom ktorého sa verejného obstarávanie realizuje.
26. Úrad konštatuje, že kontrolovaným doručení dokumentáciu k predmetnej verejnej súťaži v tomto revíznom konaní považuje za kompletnú odo dňa **27. 10. 2023**.
27. Úrad dňa 16. 11. 2023 v predmetnom konaní s ohľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti, kedy bolo potrebné posúdiť otázky odborného charakteru, vydal rozhodnutie o prerušení konania č. 14999-6000/2023-OD-P, ktorým prerušil konanie podľa § 173 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní s cieľom získať odborné stanovisko.
28. Po prerušení predmetného konania sa úrad dňa 29. 11. 2023 obrátil na znalca XY, zapísaného v Zozname znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v odbore 100000 - Elektrotechnika, odvetviach: 100200 – Elektronika, 100400 – Riadiaca technika, výpočtová technika (hardware) a 100900 – Počítačové programy (software) pod evidenčným číslom xxxxx (ďalej len ako „znalec“), so žiadosťou o spoluprácu s úradom vo forme vypracovania odborného stanoviska v konaní o námietkach navrhovateľa, v súvislosti s ktorou znalec, v nadväznosti na tomu predchádzajúcu komunikáciu s úradom, úradu dňa 13. 12. 2023 doručil e-mail, v ktorom vzhľadom na rozsah navrhovateľom namietaných skutočností proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky určil predpokladaný termín vyhotovenia odborného stanoviska na 12. 01. 2024, v kontexte čoho súčasne požiadal aj o, cit.: „(...) *predĺženie lehoty na vypracovanie odborného posúdenia ku konaniu č. 14999-6000/2023 k dátumu 12.1.2024 z dôvodu veľkého rozsahu posudzovaných skutočností (v odbornom posúdení je potrebné zodpovedať na celkovo 38 otázok)*.“
29. Úrad predmetnej žiadosti znalca vyhovel, o čom bol vyzrozmnený listom č. 14999-6000/2023-OD-L3 zo dňa 14. 12. 2023 (odoslaný dňa 15. 12. 2023), v ktorom úrad uviedol, cit.: „***Na základe Vašej žiadosti a s prihliadnutím na zákonné lehoty pre vydanie rozhodnutia v predmetnom konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok, si Vás dovoľujeme požiadať o doručenie odborného stanoviska najneskôr do 12. 01. 2024, na adresu uvedenú v záhlaví tohto listu.***“ Účastníci konania boli o tejto skutočnosti vyzrozmnení úradom informáciami o predĺžení lehoty na doručenie odborného stanoviska (listy zo dňa 15. 12. 2023 s koncovým číslom L1 a L2).
30. Nakoľko oslovený znalec súhlasil s vypracovaním odborného stanoviska v tejto veci v rozsahu zodpovedania úradom nastolených otázok, úrad znalcovi dňa 20. 12. 2023 po predchádzajúcej

komunikácii týkajúcej sa dotknutej problematiky, a najmä procesných súvislosti spojených s termínom vypracovania stanoviska a odmenou za jeho vypracovanie, zaslal po vystavení objednávky Žiadosť o odborné stanovisko č. 14999-6000/2023-OD-OS zo dňa 20. 12. 2023 (ďalej len „Žiadosť o odborné stanovisko“).

31. Dňa 15. 01. 2024 znalec doručil úradu v listinnej podobe „Odborné posúdenie č. 45/2023 vo veci: Posúdenie a zodpovedanie odborných otázok týkajúcich sa čiastkovej zákazky s názvom „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ zadávanú v užšej súťaži v rámci dynamického nákupného systému na predmet nadlimitnej zákazky „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“ vyhlásenej verejným obstarávateľom Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Pribinova 4195/25, 811 09 Bratislava, IČO: 50 349 287“ zo dňa 15. 01. 2024 (ďalej len „Odborné stanovisko“).
32. Následne znalec ešte vzhľadom na dodatočné otázky úradu vyplývajúce zo záverov v Odbornom stanovisku doručil úradu dňa 18. 01. 2024 „Doplnenie Odborného posúdenia č. 45/2023 vo veci: Posúdenie a zodpovedanie odborných otázok týkajúcich sa čiastkovej zákazky s názvom „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ zadávanú v užšej súťaži v rámci dynamického nákupného systému na predmet nadlimitnej zákazky „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“ vyhlásenej verejným obstarávateľom Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Pribinova 4195/25, 811 09 Bratislava, IČO: 50 349 287“ zo dňa 16. 01. 2024 (ďalej len „Doplnenie Odborného stanoviska“).

Písomné vyjadrenie kontrolovaného k námietkam navrhovateľa

33. Kontrolovaný v úvode svojho Vyjadrenia vzhľadom na charakter námietok navrhovateľa, uvádza, že Zamietnutím žiadosti o nápravu zamietol v súlade s § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní navrhovateľovu žiadosť o nápravu podanú dňa 05. 10. 2023 v lehote podľa § 164 ods. 5 písm. c) tohto zákona.⁹
34. Kontrolovaný ďalej vo Vyjadrení poukazuje aj na skutkové okolnosti týkajúce sa lehôt a ich plynutia v tomto verejnom obstarávaní, pričom zdôrazňuje nasledujúce skutočnosti, a to vyhlásenie dotknutej čiastkovej zákazky zadávanej v rámci zriadeného dynamického nákupného systému zaslaním Výzvy dňa 23. 08. 2023, zaslanie aktualizovanej verzie súťažných podkladov všetkým kvalifikovaným záujemcom v dynamickom nákupnom systéme a dátum uplynutia lehoty na predkladanie ponúk v danej čiastkovej zákazke stanovený na 28. 09. 2023 o 09:00 hod.
35. Kontrolovaný následne uvádza, že navrhovateľ v rámci predmetnej čiastkovej zákazky doručil prostredníctvom IS EPVO dňa 22. 09. 2023 žiadosť o vysvetlenie k opisu predmetu zákazky, na ktorú kontrolovaný odpovedal dňa 25. 09. 2023, pričom však, čo zdôraznil aj kontrolovaný, cit.: „(...) *nemenil opis predmetu zákazky a ani inú časť súťažných podkladov v zadávaní tejto čiastkovej zákazky.*“, a teda všetky dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky boli navrhovateľovi poskytnuté už dňa 07. 09. 2023, t. j. viac ako pätnásť (15) dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk. V kontexte uvedeného preto kontrolovaný konštatuje, že

⁹ Pozn. úradu: Kontrolovaný v tejto súvislosti poukazuje vo Vyjadrení na dikciu právnych noriem v ustanoveniach § 164 ods. 1 písm. b) a § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní.

v súlade s § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní mohla byť žiadosť o nápravu podaná podľa § 164 ods. 1 písm. b) tohto zákona podaná najneskôr štyri (4) pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk, teda 21. 09. 2023, na základe čoho v dôsledku toho, že podľa jeho právneho názoru bola žiadosť o nápravu zo dňa 05. 10. 2023 podaná po lehote, kontrolovaný žiadosť o nápravu v súlade s § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní zamietol¹⁰.

36. Na základe uvedeného preto kontrolovaný, vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o námietky podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní smerujúce proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytnutých kontrolovaným, ktorým predchádzala žiadosť o nápravu, ktorú kontrolovaný podľa § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní zamietol v celom rozsahu, keďže nebola doručená v lehote podľa § 164 ods. 5 tohto zákona, navrhuje úradu, aby cit.: „(...) v súlade s § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní zastavil konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok.“
37. Zároveň však kontrolovaný alternatívne pre prípad, že by úrad nevyhovел jeho návrhu na zastavenie konania z vyššie uvedených dôvodov, žiada úrad aby v takomto prípade námietky navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, pričom špecifikuje aj dôvody, pre ktoré by mal úrad námietky navrhovateľa posúdiť ako neopodstatnené. Tieto dôvody podľa kontrolovaného v zmysle jeho Vyjadrenia spočívajú v skutočnosti, že cit.: „(...) uvedený opis predmetu danej čiastkovej zákazky je vypracovaný v súlade s § 42 ods. 1 ZVO, keďže je jednoznačný, úplný a nestranný. Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX. Kontrolovaný zdôrazňuje, že rozsah informácií technického a popisného charakteru uvedený v opise predmetu zákazky je dostatočný, pričom kontrolovaný ho špecifikoval do takej úrovne, aby nemohlo dôjsť k diskriminácii akéhokoľvek potenciálneho technického riešenia alebo hospodárskeho subjektu. Ďalšia špecifikácia detailov požadovaných služieb by mohla viesť k znemožneniu participácie pre potenciálnych uchádzačov v danom verejnom obstarávaní, čo by bolo porušením základných princípov verejného obstarávania.“

Právny rámec

38. Podľa § 10 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní pri zadávaní zákaziek, koncesií a pri súťaži návrhov postupovať podľa tohto zákona.
39. Podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ musia dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.
40. Podľa § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní súťažné podklady sú písomné, grafické alebo iné podklady obsahujúce podrobné vymedzenie predmetu zákazky. V súťažných podkladoch verejný obstarávateľ a obstarávateľ uvedú všetky okolnosti, ktoré budú dôležité na plnenie zmluvy a na vypracovanie ponuky. Opis predmetu zákazky môže odkazovať aj na osobitný

¹⁰ Pozn. úradu: Kontrolovaný vo Vyjadrení zároveň poukázal aj na to, že navrhovateľ v námietkach uvádza, cit.: „(...) tvrdenia týkajúce sa údajného nedostatočného opisu predmetu zákazky podobne ako v žiadosti o nápravu, ktorú verejný obstarávateľ z vyššie uvedených zákonných dôvodov zamietol.“

postup alebo metódu výroby alebo poskytovania požadovaných tovarov, stavebných prác alebo služieb, ako aj na osobitný postup inej fázy ich životného cyklu, a to aj vtedy, ak tieto faktory netvoria súčasť ich hmotnej podstaty, musia však súvisieť s predmetom zákazky a byť primerané jej hodnote a cieľom. Predmet zákazky musí verejný obstarávateľ a obstarávateľ opísať jednoznačne, úplne a nestranne na základe technických požiadaviek podľa prílohy č.

3. Technické požiadavky

- a) zohľadnia požiadavky dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím a riešenia vhodné pre všetkých užívateľov okrem náležite odôvodnených prípadov; ak právne záväzné akty Európskej únie ustanovujú záväzné požiadavky dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím alebo riešenia vhodné pre všetkých užívateľov, v technických požiadavkách verejný obstarávateľ a obstarávateľ uvedú odkaz na príslušné právne záväzné akty Európskej únie,
- b) musia byť určené tak, aby bol zabezpečený rovnaký prístup pre všetkých uchádzačov alebo záujemcov a zabezpečená hospodárska súťaž.

- 41. Podľa § 43 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní Verejný obstarávateľ a obstarávateľ uverejňujú dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky, návrhu a na preukázanie splnenia podmienok účasti, okrem dokumentov podľa § 64 ods. 2, v profile a poskytujú k nim bezodplatne neobmedzený, úplný a priamy prístup prostredníctvom elektronických prostriedkov odo dňa uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, oznámenia použitého ako výzva na súťaž, oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov alebo oznámenia o koncesii v európskom vestníku. V oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, v oznámení použitom ako výzva na súťaž, v oznámení o vyhlásení súťaže návrhov a v oznámení o koncesii verejný obstarávateľ a obstarávateľ uvedú internetovú adresu, na ktorej sú dokumenty a informácie podľa prvej vety prístupné.
- 42. Podľa § 48 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ bezodkladne poskytnú vysvetlenie informácií potrebných na vypracovanie ponuky, návrhu a na preukázanie splnenia podmienok účasti všetkým záujemcom, ktorí sú im známi, najneskôr však šesť dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo lehoty na predloženie dokladov preukazujúcich splnenie podmienok účasti za predpokladu, že o vysvetlenie záujemca požiadala dostatočne vopred; ak sa použije zrýchlený postup z dôvodu naliehavej udalosti, je táto lehota štyri dni.
- 43. Podľa § 60 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní záujemcu, ktorý splnil podmienky účasti, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ bezodkladne zaradí do dynamického nákupného systému.
- 44. Podľa § 60 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ bezodkladne informuje záujemcu o zaradení alebo nezaradení do dynamického nákupného systému. Informácia o nezaradení do dynamického nákupného systému obsahuje najmä identifikáciu dynamického nákupného systému, dôvody nezaradenia záujemcu, možnosť opakovane podať žiadosť o účasť a lehotu, v ktorej môže byť doručená námietka.
- 45. Podľa § 61 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pri zadávaní zákazky pošle výzvu na predkladanie ponúk súčasne všetkým záujemcom zaradeným do dynamického nákupného systému alebo všetkým záujemcom zaradeným do určitej kategórie zodpovedajúcej zadávanej zákazke, ak bol dynamický nákupný systém rozdelený do kategórií.

46. Podľa § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní uchádzač, záujemca, účastník alebo osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy boli alebo mohli byť dotknuté postupom verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 8, môže podať žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie žiadosti o účasť, ponuky alebo návrhu poskytnutých verejným obstarávateľom, obstarávateľom alebo osobou podľa § 8.
47. Podľa § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní ak v odseku 6 nie je ustanovené inak, žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v dokumentoch podľa odseku 1 písm. b) v postupe zadávania nadlimitnej zákazky, nadlimitnej koncesie alebo v súťaži návrhov musí byť doručená najneskôr štyri pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo návrhov za predpokladu, že tieto dokumenty neboli poskytnuté neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo návrhov; ak boli poskytnuté neskôr, musí byť žiadosť o nápravu proti podmienkam v nich uvedeným doručená najneskôr do desiatich dní odo dňa poskytnutia týchto dokumentov.
48. Podľa § 170 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní podaniu námietok musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu kontrolovanému. Táto povinnosť sa nevzťahuje na podanie námietok podľa odseku 3 písm. c) až g) a na podanie námietok orgánom štátnej správy podľa odseku 1 písm. e).
49. Podľa § 170 ods. 5 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní námietky doručené úradu a kontrolovanému musia obsahovať označenie skutočností, proti ktorým námietky podľa odseku 3 smerujú, pričom ak podaniu námietok musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu, námietky nemôžu ísť nad rámec obsahu žiadosti o nápravu.
50. Podľa § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní úrad zastaví rozhodnutím konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného, ak žiadosť o nápravu nebola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 164 ods. 5 alebo ods. 6 alebo ak doplnená žiadosť o nápravu nebola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 165 ods. 1, ak ide o námietky podľa § 170 ods. 3 písm. a) a b).
51. Podľa § 175 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní ak úrad v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok nezistí porušenie tohto zákona, na ktoré poukazuje navrhovateľ v podaných námietkach a ktoré by mohlo ovplyvniť výsledok verejného obstarávania, námietky zamietne.

Právne posúdenie námietok navrhovateľa

Úrad preskúmal postup kontrolovaného v predmetnom verejnom obstarávaní na základe a v rozsahu námietok navrhovateľa a po zhodnotení všetkých relevantných podkladov, najmä dokumentácie predloženej kontrolovaným, Vyjadrenia kontrolovaného a navrhovateľom namietaných skutočností, konštatuje nasledovné:

52. V závislosti od predmetu zákazky, typu kontrolovaného a predpokladanej hodnoty zriadeného dynamického nákupného systému v celkovej výške 30 284 786,66 EUR bez DPH (kontrolovaný pre čiastkovú zákazku pod názvom „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ stanovil maximálnu hranicu pre ponuky v sume 20 730 346,43 EUR bez DPH), ide o nadlimitnú zákazku na poskytnutie služieb. Zákazka sa

nedelí na časti. Zákazka má byť financovaná z fondov Európskej únie¹¹. Verejné obstarávanie je realizované prostredníctvom IS EPVO. Kontrolovaný podklady potrebné pre vypracovanie ponuky vrátane príloh doručil dňa 23. 08. 2023 všetkým kvalifikovaným záujemcom k momentu vyhlásenia čiastkovej zákazky prostredníctvom IS EPVO. V lehote na predkladanie ponúk v zmysle jej aktualizácii, t. j. do 28. 09. 2023 do 09:00 hod., boli kontrolovanému predložené tri (3) ponuky (navrhovateľ ponuku nepredložil). **V čase vydania tohto rozhodnutia sa postup zadávania predmetnej zákazky nachádza vo fáze vyhodnocovania predložených ponúk.**

53. Úrad predtým ako pristúpi k právnomu posúdeniu námietok navrhovateľa považuje za potrebné, aj so zreteľom na argumentáciu účastníkov konania, v prvom rade poukázať na jednotlivé skutkové okolnosti predchádzajúce podaniu žiadosti o nápravu, a následne aj námietok navrhovateľom, a to v ich časovej následnosti. Prvou podstatnou skutkovou okolnosťou je z pohľadu úradu pre účely tohto revízneho konania doručenie Výzvy dňa 23. 08. 2023 vrátane príloh¹² prostredníctvom IS EPVO všetkým záujemcom zaradeným do dynamického nákupného systému. Následne kontrolovaný v priebehu plynutia lehoty na predkladanie ponúk¹³, pristúpil k týmto opravám, resp. aktualizáciám podkladov potrebných na vypracovanie ponuky, a to konkrétne:

- dňa 25. 08. 2023 kontrolovaný kvalifikovaných záujemcom prostredníctvom IS EPVO doručil opravenú (aktualizovanú) verziu Prílohy č. 6 „Položkovitý resp. detailný rozpočet eSKa-cloud-privátna-časť-výpočet-ceny.xlsx“ Výzvy,
- dňa 07. 09. 2023 kontrolovaný kvalifikovaným záujemcom prostredníctvom IS EPVO doručil opravenú (aktualizovanú) verziu Výzvy (vo vzťahu k opisu predmetu zákazky a lehoty na predkladanie ponúk) a Prílohy č. 3 „Návrh Zmluvy o poskytnutí cloudových služieb v privátnom dátovom centre“.

54. Kontrolovaný v rámci aktualizovanej verzie Výzvy zo dňa 07. 09. 2023 v rámci bodu 8. „Opis predmetu zákazky“ uviedol, cit.:

„Predmetom zákazky je dodávka cloudovej služby poskytovanej formou "Cloud as a Service", ktorá bude umiestnená v dátovom centre objednávateľa na území Slovenskej republiky ako centrálna cloud služba privátneho cloudu. Cloudová služba má pozostávať z jedného regiónu a troch Fault domén. Exkluzívnym zákazníkom tejto služby bude Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len MIRRI). Cloudová služba pozostáva/realizuje sa prostredníctvom čiastkových cloudových služieb, ktorých minimálny rozsah je definovaný v nižšie v texte, ako aj v prílohe č. 6 výzvy na predkladanie ponúk.

Cloudová služba bude zabezpečovať vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov. Tato cloudová služba bude slúžiť ako rozšírenie vládneho cloudu na hybridnú formu.

¹¹ Pozn. úradu: Čiastkové zákazky zadávané v rámci dynamického nákupného systému budú financované z Plánu obnovy a odolnosti, fondov Európskej únie a štátneho rozpočtu.

¹² Pozn. úradu: Na margo uvedeného úrad uvádza, že kontrolovaný pri doručení Výzvy dňa 23. 08. 2023 opomenul ako povinnú prílohu priložiť aj Prílohu č. 3 „Návrh Zmluvy o poskytovaní cloudových služieb v privátnom dátovom centre“, ktorú následne doručil dňa 25. 08. 2023 prostredníctvom IS EPVO všetkým dotknutým záujemcom.

¹³ Pozn. úradu: Pôvodná lehota na predkladanie ponúk bola kontrolovaným vo Výzve zo dňa 23. 08. 2023 stanovená na 15. 09. 2023 do 09:00 hod., ktorú však kontrolovaný následne opakovane predĺžil, a to najprv do 20. 09. 2023 do 10: 00 hod., a potom ešte následne až do 28. 09. 2023 do 09: 00 hod.

Cloudové služby umožnia prístup orgánom riadenia (ďalej len "OR"), ktoré budú schopné efektívne využiť cloudové služby pre svoje špecifické potreby a požiadavky v dynamickom prostredí. Cloudové služby podporujú škálovateľnosť a vysokú dostupnosť.

Cloudové služby budú poskytované ako centralizované riešenie privátneho cloudu, ktorý zabezpečí vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov.

Cloudová služba musí umožniť prevádzku bez pripojenia na internet po dobu minimálne 30 dní a poskytovať plnú funkcionálnu ovládanú prostredníctvom webového portálu. Cloudové služby musia byť v identickej podobe dostupné vo verejnom cloude, aspoň v troch rôznych krajinách v rámci EÚ.

Cloudová služba má umožňovať správu minimálne dvoch lokalít a ich prepojitelnosť bez potreby úprav, vrátane plnej obsluhy lokalít pre obnovu po havárii (ďalej len "DR") s možnosťou využitia synchrónnej a asynchrónnej replikácie, prostredníctvom centrálného webového portálu. Webový portál (SelfService portál) má poskytovať základné funkcie pre vizualizáciu dashboardov v používateľskom aj administrátorskom rozhraní s cieľom zlepšiť navigáciu a zhromažďovanie potrebných informácií. Celkovo b webový portál má zabezpečovať dôležité funkcie vizualizácie dashboardov pre používateľov aj administrátorov, čo má viesť k lepšej navigácii a získavaniu potrebných informácií týkajúcich sa napríklad sieťovej infraštruktúry a metrík vyťaženia compute atd.. Pre administrátorov má byť webový portál plnohodnotným nástrojom na správu prostredia.

Cloudová služba musí umožňovať fyzické pripojenie do interných sietí OR, a to pripojením do sietí GovNet a internet. GovNet uzol nie je predmetom zákazky. Informácie potrebné pre pripojenie ku sieti GovNet sú dostupné na adrese https://www.nases.gov.sk/wp-content/uploads/2023/06/Poziadavky_na_uzol.pdf. GovNet uzol sa pripojí rýchlosťou max. 10Gbps a pre uzol bude vyčlenený súvislý adresný rozsah z GovNet privátnych IP adries napr. 100.x.x.0/20.

Cloudová služba musí podporovať multi-tenant s logickým oddelením prostredia OR, ktoré bude schopné podporovať funkciu, ktorá umožní OR vytvoriť vlastné logické členenie pre svoje podriadené organizácie v ich prostredí. Pripojenie v rámci multi-tenant bude komunikovať cez vnútornú a rýchlu sieť riešenia (backbone) a nesmie vyjsť von do internetu.

Cloudová služba musí umožňovať definovanie a vynucovanie politík a auditov pre multi-tenant riešenie, ktoré pomôžu zabezpečiť správne riadenie a kontrolu. Týmto sa zabezpečí efektívna governance a kontrola nad celým riešením.

Cloudová služba musí zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti vrátane sieťovej bezpečnosti a riadenia prístupov. Cieľom je chrániť dáta a aplikácie pred rôznymi bezpečnostnými hrozbami a útokmi. Riešenie má poskytovať aj základné bezpečnostné funkcie, ako je autentifikácia, ktorá overuje identitu používateľov a služieb, autorizácia, ktorá stanovuje oprávnenia a prístupové práva, a šifrovanie dát privátnymi kľúčmi OR, čo minimalizuje riziko úniku citlivých informácií alebo ich narušenia pri prenose a uložení.

Cloudová služba musí umožňovať efektívne riadiť náklady pomocou odporúčaní a prognóz, ktoré pomáhajú docieľiť lepšie ceny. To znamená, že musí obsahovať prehľadný dashboard, ktorý umožňuje sledovať a predikovať náklady na zdroje bežiacie v cloudovom prostredí. Okrem toho má byť možné prideliť rozpočty a stanoviť soft limit hranice, na ktoré systém automaticky upozorní pri ich prekročení. Toto všetko prispeje k efektívnejšiemu riadeniu nákladov a k lepšiemu hospodáreniu s finančnými prostriedkami.

Cloudová služba musí umožňovať škálovanie automaticky v určenom rozsahu.

Cloudová služba musí podporovať operačné systémy Windows, RHEL, Suse, CentOS a Ubuntu, a zároveň musí umožniť použitie vlastného image a licencií operačného systému používateľmi.

Cloudová služba musí umožňovať používanie procesorov od spoločností AMD a Intel a musí byť schopná podporiť použitie oboch procesorov súčasne v riešení. Zároveň najvyššia hodnota over-provisioning hodnoty nesmie presiahnuť 1:4.

Cloudová služba musí umožňovať správu záloh, kde každý tenant ma možnosť samostatne spravovať svoje zálohy (nastavenie retenčných politik, ad-hoc zálohy, archívne zálohy, obnova dát a iné) prostredníctvom webového portálu. Z našich skúsenosti najčastejšie využívané retenčné politiky sú, operačného systému (OS) 15 dní, pre databázy (DB) 35 dní a pre databázové logy (DB logy) 15 dní. Pre archivované dáta je 1 rok až 3/5 rokov. Samotne objemy sú v prílohe č. 6 riadok 48 a 49.

Cloudová služba poskytuje možnosť prevádzkovania v multi-cloud prostredí (v spolupráci s lokálnymi riešeniami, VMware, hybridné cloudové riešenia, ...)

Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloude, zároveň umožňuje centrálnu správu takéhoto riešenia.

Cloudová služba musí umožňovať, aby tenant vedel presúvať pracovné zaťaženie z riešenia do verejného cloudu, ktoré nie sú súčasťou tejto objednávky.

Cloudová služba musí byť tiež prepojená s verejným cloudom a poskytne minimálne rovnaké technológie ako sú uvedené v tabuľke v požadovanom Sizingu.

Cloudová služba musí umožňovať vytvorenie softvérového definovaného dátového centra (SDDC), ktoré bude jej súčasťou a bude komunikovať prostredníctvom vnútornej a rýchlej siete (backbone) zároveň musí byť zabezpečené, aby SDDC nepoužívalo internetové pripojenie a všetka komunikácia prebiehala cez internú sieť riešenia.

Cloudová služba musí byť flexibilná a škálovateľná, to znamená, že verejný obstarávateľ môže ľahko meniť a prispôbovať riešenie podľa potreby, bez toho aby musel riešiť zložité a finančne náročné zmeny infraštruktúry.

Týmto požadujeme, aby cloudová služba disponovala SLA (Service Level Agreement) na minimálne 99,9%. Konkrétne to znamená, že má byť k dispozícii takmer nepretržite, so zanedbateľným množstvom času nedostupnosti v priebehu jedného roka.

Poskytovateľ sa zaväzuje, že cloudová služba bude zabezpečená monitorovaním každej aktivity, ktorá sa týka prístupu do dátového centra a miestnosti. Každá intervencia v rámci podpory, ktorá zahŕňa vzdialený prístup dodávateľa do riešenia, bude monitorovaná a prístupy budú zaznamenané.

Cloudová služba bude zabezpečovaná dodávateľom, ktorý sa zaväzuje k poskytovaniu komplexnej podpory pre obnovu a dopĺňanie hardvéru, ako aj k poskytovaniu L1, L2 a L3 podpory na zabezpečenie manažovateľnosti, dostupnosti a výkonnosti riešenia. S cieľom zabezpečiť spoľahlivosť a neustálu prevádzku riešenia, bude dodávateľ neustále monitorovať výkonnosť a funkčnosť hardvéru a prijímať preventívne opatrenia, aby sa minimalizovali prípadné výpadky alebo poruchy. Okrem toho dodávateľ zabezpečí, že jeho podpora bude k dispozícii v prípade akejkoľvek potreby, aby sa uistil, že riešenie bude vždy dostupné a plne funkčné.

Poskytovateľ sa zaväzuje pri vzniku potreby nárazovo zväčšiť kapacity, zabezpečiť rovnakú dostupnosť cloudovej služby tzn. minimálna úroveň SLA je 99,9 %.

Poskytovateľ sa zaväzuje, že zabezpečí aby cloudové služby boli aktuálne v súlade so zoznamom cloudových služieb, ktorý bude tvoriť prílohu zmluvy a zabezpečí ich dostupnosť po dobu 60 kalendárnych mesiacov. V prípade výmeny hardvéru dodávateľ bude mať plnú zodpovednosť za všetky úkony súvisiace s výmenou, aby sa minimalizoval prípadný výpadok služieb, a objednávateľ nebude musieť zasahovať ani logisticky zabezpečovať výmenu.

Poskytovateľ sa zaväzuje, že v prípade ukončenia spolupráce bude zabezpečovať súčinnosť pri exit stratégii minimálne po dobu 1 roka po doručení ukončenia spolupráce. Konkrétne požiadavky pri exit stratégii sú upravené v zmluve.

CV rámci tejto výzvy na predloženie ponuky a jej technickej špecifikácie v prílohe č. 6, verejný obstarávateľ definoval cloudové služby s odkazom na ich obchodné názvy.

Uvedené súvisí so skutočnosťou, že verejný obstarávateľ v záujme správnej špecifikácie predmetu zákazky uskutočnil dôkladný prieskum a skúmal, aké cloudové služby už aktívne využívajú rôzne OR. Výsledky tohto prieskumu potvrdzujú, že OR v súčasnosti už v plnom nasadení využívajú práve tieto určené cloudové služby.

Verejný obstarávateľ postupuje v súlade s § 42 ods. 3 ZVO, nakoľko vzhľadom na charakter požadovaných plnení nie je technicky možné tieto opísať spôsobom detailného rozpísania všetkých výkonnostných, funkčných a technických požiadaviek, a teda nie je možné predmet zákazky opísať dostatočne presne a zrozumiteľne.

Verejný obstarávateľ umožňuje, aby uchádzači predložili vo svojich ponukách ekvivalentné riešenie. Za (funkčný) ekvivalent sa v takomto prípade považuje také riešenie, ktoré spĺňa úžitkové, prevádzkové a funkčné charakteristiky, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie účelu, na ktoré je obstarávaný predmet zákazky určený.

Cloud služba musí umožňovať nasadenie v rozsahu nasledovných čiastkových cloudových služieb: :

- *Virtuálne stroje (VM) pre operačné systémy Windows a Linux*
- *VMware softvérové-definované dátové centrum (SDDC)*
- *Kontajnery - containerd*
- *Registry pre kontajnery, vrátane skenovania zraniteľností*
- *Orchestration pomocou Kubernetes alebo OpenShift*
- *Serverless Computing*
- *DevOps nástroje, vrátane Git repozitára, Pipelines a Infrastructure-as-Code (IaC) pomocou Terraform*
- *Služby pre správu adresárov*
- *Databázové riešenia vrátane MySQL, PostgreSQL, Microsoft SQL, Oracle a Redis*
- *Vyhľadávanie pomocou SOLR alebo Elasticsearch*
- *Monitorovanie s možnosťou vytvárania upozornení, sledovania udalostí a logov*
- *Analytika a dashboard pre fakturáciu*
- *Bezpečnostné riešenia zahrňujúce správu kľúčov (HSM), šifrovanie dát a pravidlá ochrany dát*
- *Sieťové služby vrátane firewallu, WAF, brány aplikácií, IPS, proxy, VPN, Load Balancer, DNS a jump serverov*
- *Ukladanie dát - súbory, bloky, objekty a archív*

- Zálohovanie súborov, databáz a archívov
- Dostupné typy diskov - HDD, SSD a NVME
- Messaging riešenia, vrátane Apache Kafka, RabbitMQ a JMS
- SIEM (Security Information and Event Management)
- Samoobslužný cloudový portál
- Nástroje pre konfiguráciu a nasadenie, ako napríklad Ansible.

Na základe uzatvorenej Zmluvy o poskytnutí cloudových služieb v privátnom dátovom centre budú poskytnuté cloudové služby účtované formou cloud kreditov, ktoré budú platné po dobu 5 rokov od sprístupnenia úspešným uchádzačom (poskytovateľom). V súvislosti s možnosťou uplatnenia opcie na nasledujúce obdobie dvoch rokov (2) bude možné doplnenie rozsahu kreditov podľa Prílohy č. 6. Cloud kredity sú predplatenou virtuálnou menou, ktorú používateľ môže využiť na úhradu spotreby cloudových služieb od poskytovateľa cloudu. Celková hodnota kreditov je určená na základe výsledku uvedeného v Prílohe č. 6, kde postupne narastá v jednotlivých rokoch.

Táto hodnota kreditov zohľadňuje predpokladaný rast potrieb v nasledujúcich rokoch a zabezpečuje spoľahlivé pokrytie požiadaviek na cloudové služby.

Uchádzači sú vyzvaní k naceneniu cloudových služieb, ktoré sú definované v Prílohe č. 6. Táto príloha obsahuje Excel súbor s požadovaným objemom cloudových služieb v jednotlivých rokoch, a to na základe výsledkov opýtaných OR. Uchádzač vyplní jednotkové ceny pre jednotlivé cloudové služby.

V súvislosti s prípravou necenenia cloudových služieb záujemca do ponuky nezahrňa náklady za prenájom a prevádzku dátového centra, ani náklady spojené s elektrickou energiou a sieťami. Elektrická energia a sieťová infraštruktúra budú zabezpečené verejným obstarávateľom ako súčasť poskytovania služieb dátového centra. Dátové centrum, ktoré je poskytované verejným obstarávateľom, spĺňa štandardy Tier 3 nachádzajúceho sa na území Bratislavského kraja, Nitrianskeho kraja alebo Trnavského kraja. Záujemca teda nemusí zahrňovať tieto náklady do svojej ponuky, pretože sú zabezpečené verejným obstarávateľom

Uchádzačom sa nepovoľuje predložiť variantné riešenie vo vzťahu k požadovanému predmetu zákazky. Ak súčasťou ponuky bude aj variantné riešenie, variantné riešenie nebude zaradené do vyhodnocovania ponúk a bude sa naň hľadieť, akoby nebolo predložené.

Ekvivalenty sa nepovažujú za variantné riešenie.

Ak je v opise predmetu zákazky uvedený pojem „ekvivalent“ alebo sa v opise predmetu zákazky nachádza odvolávka, resp. odkaz na konkrétneho výrobcu, výrobný postup, obchodné označenie, patent, typ, oblasť alebo miesto pôvodu alebo výroby, verejný obstarávateľ umožňuje uchádzačom ponúknuť aj ekvivalent k požadovanému predmetu zákazky, pričom za (funkčný) ekvivalent sa v takomto prípade považuje také riešenie/zariadenie, ktoré spĺňa úžitkové, prevádzkové a funkčné charakteristiky, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie účelu, na ktoré je obstarávaný predmet zákazky určený.

To znamená, že akékoľvek ponúkané plnenie, ktoré je schopné naplniť minimálne rovnaký účel a funkčnosť ako požadovaný predmet zákazky a zároveň spĺňa všetky nevyhnutné kritériá a požiadavky, bude posudzovaný rovnako ako pôvodný predmet zákazky.

V takomto prípade je na uchádzačovi, aby preukázal, že jeho navrhnuté riešenie je ekvivalentné k požadovanému predmetu zákazky.

Uchádzač musí poskytnúť všetky dôkazy a informácie, ktoré potvrdzujú, že jeho navrhované riešenie/zariadenie spĺňa úžitkové, prevádzkové a funkčné charakteristiky, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie účelu, pre ktorý je obstarávaný predmet zákazky určený. Tieto dôkazy môžu zahŕňať technické špecifikácie, certifikáty, referencie z predchádzajúcich realizácií, testovacie výsledky alebo iné relevantné podklady.

Verejný obstarávateľ vyhodnotí predložené dôkazy o ekvivalentnosti a posúdi, či navrhnuté riešenie skutočne spĺňa požiadavky a normy stanovené pre daný predmet zákazky.

Predložením ponuky uchádzač vyjadruje súhlas s Obchodnými podmienkami spoločnosti poskytujúcej požadované cloudové služby účtované formou cloudových kreditov (alebo ekvivalent).“

55. Navrhovateľ následne vzhľadom na informácie poskytnuté kontrolovaným v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky doručil v dňoch 21. 09. 2023 a 22. 09. 2023 kontrolovanému v súlade s ustanovením § 48 zákona o verejnom obstarávaní žiadosť o vysvetlenie informácií potrebných na vypracovanie ponuky, v ktorých ako podotkol aj v „Žiadosti o nápravu podľa § 164 ods. 1 písm. b) zákona č. 343/2015 Z. z.“ (ďalej len „Žiadosť o nápravu“) niekoľkokrát uviedol, že cit.: „(...) požiadavky na predmet zákazky nie sú v rámci súťažných podkladov dostatočne zadefinované a tým pádom uchádzač nemá k dispozícii potrebné informácie na podanie adekvátnej ponuky.“ Kontrolovaný odpovede na navrhovateľove žiadosti o vysvetlenie zverejnil [dňa 25. 09. 2023](#)¹⁴, v nadväznosti na čo navrhovateľ dňa 05. 10. 2023 doručil kontrolovanému prostredníctvom IS EPVO Žiadosť o nápravu, ktorú kontrolovaný na základe Zamietnutia žiadosti o nápravu podľa § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní zamietol, nakoľko mal za to, že nebola podaná v súlade s § 164 ods. 5 písm. c) tohto zákona, teda najneskôr štyri (4) pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk, keďže všetky podklady potrebné na vypracovanie ponuky boli poskytnuté už dňa 07. 09. 2023, t. j. viac ako pätnásť (15) dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk dňa 28. 09. 2023 o 09:00 hod.
56. Úrad zohľadňujúc jednak obsahové znenie námietok navrhovateľa (viď body 9 až 21 tohto rozhodnutia), ako aj dvojinštančnosť revízneho konania, považuje za vhodné a potrebné aktuálne poukázať na jednotlivé body Žiadosti o nápravu, ktoré sú determinujúcim faktorom pre rozsah následne namietaných skutočností v námietkach, keďže v súlade s § 170 ods. 5 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní, ak podaniu námietok predchádza doručenie žiadosti o nápravu, námietky nemôžu ísť nad rámec obsahu žiadosti o nápravu.

I. Absencia špecifikácie pojmu a účelu požiadavky pod názvom „Network Traffic“

57. V rámci predmetného bodu Žiadosti o nápravu navrhovateľ vzhľadom na znenie jeho žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 v znení, cit.: „Verejný obstarávateľ v prílohe č. 6 - Položkovitý rozpočet definuje požiadavku na „Network Network Traffic egress do 100GB

¹⁴ Pozn. úradu: Úrad pre úplnosť informácií uvádza, že kontrolovanému v časovom rozhraní medzi doručením aktualizovanej verzie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky dňa 07. 09. 2023 a žiadosťami navrhovateľa o vysvetlenie z 21. a 22. 09. 2023 bolo doručených jedenásť (11) žiadostí o vysvetlenie informácií potrebných na predloženie ponuky. Zároveň ešte úrad na margo dátumu „25. 09. 2023“ ako dňa poskytnutia (zverejnenia) vysvetlenia, považuje z dôvodu, aby predišiel nezrovnalostiam uviesť, že vo vzťahu k dokumentu, v ktorom je obsiahnuté dané vysvetlenie, je síce na profile zákazky na stránke úradu ako dátum poslednej úpravy uvedený deň 27. 09. 2023, ale kontrolovaný na navrhovateľom podané žiadosti o vysvetlenie poskytol odpovede už dňa 25. 09. 2023 (por. č. 19 a 20).

Počet GB“. Tento terminus technikus nikde definovaný a nie je jasné, čo si pod tým verejný obstarávateľ predstavuje. Žiadame tiež o vysvetlenie, prečo je táto služba v katalógu, ale jej využitie je za 7 rokov rovne 0. Čo od tejto požiadavky verejný obstarávateľ očakáva? Aké sú technické požiadavky? Ide o GB ale Gbps? Bez jasného vysvetlenia nie je možné túto službu neceniť, správne implementovať a prevádzkovať.“, a odpoveď kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 15), v ktorej vo vzťahu k požiadavke definovanej v Prílohe č. 6 Výzvy pod názvom „Network Traffic“ s popisom služby: „egress do 100 GB“¹⁵ uviedol, cit.: „Áno, ospravedlňujeme sa za nepresnosť výrazu Gbps. Popis predmetu zákazky pracuje s predpokladom, že sieťový tok medzi cloudovými službami v privátnej časti vládneho cloudu by nemal prekročiť 100 Gbps. Považujeme túto informáciu za relevantnú pre uchádzača, najmä v prípade, že peering bude spoplatnený.“ namieta nedostatočnosť a zmätočnosť (s výnimkou zámeny GB za Gbps) kontrolovaným poskytnutých informácií potrebných k vypracovaniu ponuky, keďže ním položené otázky ostali nevysvetlené, a to aj s ohľadom na absenciu zoznamu termínov a skratiek, resp. odborných termínov v tomto verejnom obstarávaní, v dôsledku čoho nevedel adekvátne zareagovať a predložiť ponuku v tomto verejnom obstarávaní.

58. V súvislosti s uvedeným zároveň navrhovateľ v žiadosti o nápravu, vzhľadom na to, že nedostal odpoveď akým spôsobom má naceniť danú položku v ponuke, opätovne zdôraznil aj to, že služba pod názvom „Network Traffic“ v Prílohe č. 6 Výzvy má uvedenú nulovú spotrebu jednotiek za obdobie siedmich (7) rokov, čo podľa neho vedie k tomu, že cit.: „(...) táto požiadavka je **diskriminačná, mätúca a chybné zedefinovaná** v rámci verejného obstarávania.“

II. Absencia špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a technických parametrov súvisiacich s obstarávanými cloudovými službami

59. V rámci predmetného namietaného bodu navrhovateľ zohľadňujúc znenie jeho žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 17), v ktorej vo vzťahu k požiadavke v znení, cit.: „Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloudu, zároveň umožňuje centrálnu správu takéhoto riešenia.“ špecifikovanej v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy žiadal z dôvodu jej nejednoznačnosti kontrolovaného o vysvetlenie, cit.: „(...) definovaného multi cloudového prostredia. Akým spôsobom požadujete integráciu a na aké public cloudové služby? Majú byť tieto integrácie dostupné od dňa 1 alebo sa to bude definovať neskôr? Kto bude znášať náklady na prepojenia medzi privátnym/ lokálnym cloudom a public cloudom?“ namieta s ohľadom na správne nacenenie predmetu zákazky nedostatočnosť a zmätočnosť vysvetlenia informácií kontrolovaného, v ktorom uviedol, cit.: „Vládny cloud má byť hybridným riešením, ktoré pozostáva z privátnej a verejnej časti vládneho cloudu. To znamená, že OR budú mať možnosť vytvoriť si vlastné prostredie, ktoré budú môcť využívať aj v rámci verejnej časti vládneho cloudu, a to pomocou webového portálu. Je však dôležité poznamenať, že predmetné linky do verejných cloudov a verejná časť vládneho cloudu, nie sú súčasťou tejto výzvy.“, keďže:

¹⁵ Pozn. úradu: V rámci vysvetlenia podkladov potrebných pre spracovanie ponuky zo dňa 25. 09. 2023 kontrolovaný opravil jednotku „GB“ na „Gbps“, na základe čoho bude úrad v súvislosti s danou položkou používať jednotku „Gbps“.

- v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definovaný a vysvetlený termín „Vládny cloud“, a ani nie je zadaná odvolávka na rámec a referenčnú architektúru vládneho cloudu;
- v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definovaný pojem „verejná časť vládneho cloudu“, a ani architektúra a rámec tejto služby;
- v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definovaná požadovaná dostupnosť tejto služby, čo podľa navrhovateľa znamená, že cit.: „(...) *nie je schopný správne naceniť túto službu, keďže nedostal odpoveď od akého dátumu má byť táto služba dostupná.*“;
- vzhľadom na informáciu, že služba „hybridného cloudu“ bude dostupná cez webový portál absentuje definovanie webového portálu, o ktorý sa jedná, t. j. či ide o webový portál na strane vládneho cloudu alebo o webový portál na strane verejnej časti vládneho cloudu.

III. Absencia špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a funkcionality obstarávanej cloudovej služby

60. Ďalšia navrhovateľom namietaná skutočnosť v Žiadosti o nápravu sa týka požiadavky (služby) definovanej v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy, v ktorej kontrolovaný uviedol, cit.: „*Cloudová služba musí umožňovať, aby tenant vedel presúvať pracovné zaťaženie z riešenia do verejného cloudu, ktoré nie sú súčasťou tejto objednávky.*“
61. Navrhovateľ v rámci jeho žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 18**), vo vzťahu k danej požiadavke žiadal kontrolovaného vzhľadom na jej nedostačujúce definovanie v podkladoch pre spracovanie ponuky o vysvetlenie v nasledovnom znení, cit.: „*Máme za to, že táto požiadavka, tak ako je definovaná, je diskriminačná a nedostatočná pre tak dôležitý projekt ako sú cloudové služby. Žiadame preto verejného obstarávateľa o doplnenie a detailné vysvetlenie požiadaviek integrácie medzi obstarávaným cloudom a public cloudom. Rovnako žiadame verejného obstarávateľa o definíciu, ktoré pracovné zaťaženie u tenanta má byť možné presúvať do public cloudu a do ktorého? Pokiaľ nebude táto otázka zodpovedaná, je nemožné takéto riešenie implementovať v požadovanej funkcionalite a kvalite.*“ Kontrolovaný na žiadosť o vysvetlenie poskytol záujemcom/uchádzačom nasledujúcu odpoveď, cit.: „*Predmetom zákazky je dodávka cloudovej služby poskytovanej formou „Cloud as a Service“, ktorá bude umiestnená v dátovom centre objednávateľa na území Slovenskej republiky ako centrálna cloud služba privátneho cloudu. Verejná časť vládneho cloudu nie je predmetom zákazky.*“
62. Navrhovateľ však kontrolovaným poskytnuté vysvetlenie nepovažoval za dostačujúce, v dôsledku čoho využil zákonom o verejnom obstarávaní aprobovanú možnosť podať žiadosť o nápravu, keďže aj napriek poskytnutej odpovedi mal za to, že:
 - v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definovaný termín a popis služby „Cloud as service“;
 - v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definované, aké pracovné zaťaženie má byť možné presúvať do verejného cloudu;
 - v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definované rozhranie medzi nepopísaným a nedefinovaným verejným cloudom;

- vzhľadom na skutočnosť, že jediným hodnotiacim kritériom je cena (a nie kvalita), nie je jasné, aké sú požiadavky z pohľadu bezpečnosti na integráciu medzi obstarávaným cloudovým riešením a verejným cloudom;
- v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nikde nie je definovaný pojem a rozdiel medzi verejným cloudom a verejnou časťou vládneho cloudu.

IV. Absencia technických parametrov týkajúcich sa služieb routingu a switchingu a požiadavky na firewally

63. V rámci ďalšej namietanej skutočnosti navrhovateľ poukazuje, v nadväznosti na žiadosť o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 16**), na skutočnosť, že cit.: „*V rámci dokumentácie k verejnému obstarávaniu na cloudové služby sme nikde nenašli požiadavky na služby **routing a switchingu**. Žiadame preto verejného obstarávateľa o dodanie týchto informácií, keďže bez týchto detailov nevieme službu naceniť.*“, ku ktorej kontrolovaný v rámci vysvetlenia uviedol, cit.: „*Keďže ide o cloudové riešenie, ide o 2 rôzne networking vrstvy:*
- *Fyzický networking : Tu potrebujeme redundantnú switching infraštruktúru a 2 fyzické firewally ktoré budú v pracovať v redundantnom režime (rovnaký HW nastavený v active/active alebo active/passive rezime), tieto firewally tiež musia mať :*
 - *4*10Gbps porty na oboch - aby sme mohli zapojiť redundantne pomocou LACP (2 do Govnet zariadenia a 2 do cloudových infrastructure switchov).*
 - *priepustnosť je znova celková, bez IPS a NGFW funkcií definovaná ako minimálne 10Gbps. Priepustnosť NGFW a IPS nie je presne špecifikovaná pre rôznorodosť produktov na trhu a nebude zohľadňovaná.*
 - *Logický (virtuálny) networking vo vnútri cloudu, ktorý by mal mať celkovú priepustnosť 10Gbps a umožňovať routing do Govnet uzla (priameho pripojenia), Internetu a vo vnútri vlastnej infraštruktúry. Taktiež musí umožniť logické oddelenie prostredí jednotlivých projektov.*“
64. Aj napriek uvedenému vysvetleniu však navrhovateľ podklady potrebné na vypracovanie ponuky, resp. informácie v nich uvedené považoval za stále nedostačujúce, resp. v kontexte odpovede vyvstali nové otázky týkajúce sa opisu predmetu zákazky, v dôsledku čoho doručil kontrolovanému žiadosť o nápravu, v ktorej skonštatoval, že:
- v odpovedi kontrolovaného chýba definícia počtu portov na switchi;
 - v odpovedi kontrolovaného chýba definícia typu portov na switchi;
 - v odpovedi kontrolovaného chýba definícia rýchlosti portov na switchi;
 - v odpovedi kontrolovaného chýba definícia požadovanej rýchlosti prepojenia medzi switchmi;
 - kontrolovaný v rámci odpovede definoval aj požiadavku na výkon firewallov v znení 4*10Gbps, ktorú však navrhovateľ vzhľadom na znenie služby pod názvom „Firewall“ (kategória: Network) s popisom služby „priepustnosť 10 – 100 GB“ v Prílohe č. 6 Výzvy považuje za zmätočnú, keďže z nej, cit.: „*(...) nie je jasné, či verejný obstarávateľ požaduje 10Gbps, 40 Gbps alebo 100 Gbps na firewalle.*“;
 - nie je jasné, či firewall majú byť virtualizované a súčasťou cloudu alebo budú pred cloudom ako fyzické zariadenia nad rámec interného firewall riešenia v rámci cloudu;
 - kontrolovaný v rámci odpovede uviedol aj požiadavku na pripojenie do siete GOVNET, pričom však popis a požiadavky na toto prepojenie v rámci opisu predmetu zákazky chýbajú.

V. Nejasnosť definovania požiadavky na „Hardware Security Module“ so zreteľom na rozsah jej použitia a absencia definovania služby „KeyVault“

65. V rámci ďalšieho bodu Žiadosti o nápravu navrhovateľ poukazuje na službu „KeyVault“ (kategória: Security), ktorú kontrolovaný v rámci Prílohy č. 6 Výzvy cez popis služby definoval ako „službu na správu kryptografických kľúčov a tajomstiev“, čo však navrhovateľ v zmysle jeho žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 11**), ktorá predchádzala podaniu Žiadosti o nápravu, vnímal ako nedostatočné a zavádzajúce, keďže nebolo, cit.: „(...) jasné čo všetko je od služby požadované, aké výkonnostné limity má splňať, či ju budú využívať viacerí tenanti/OVM, na čo bude služba použitá, s čím má byť integrovaná?“, na základe čoho žiadal kontrolovaného o, cit.: „(...) detailne popísanie požiadaviek na integráciu s požadovanými službami, popísať výkonnostné požiadavky a akým spôsobom má byť táto služba spravovaná.“ Kontrolovaný vo vysvetlení podkladov vo vzťahu k daným požiadavkám navrhovateľa uviedol, že cit.: „Prostredie služby typu Cloud as a Service by malo umožňovať OR vytvárať a ukladať svoje kľúče a tajomstvá. Na základe kategorizácie systémov je stanovená miera, do akej má byť táto služba zdieľaná. Spôsob, akým dodávateľ rieši požiadavky na úložisko pre kľúče a tajomstvá, aby bola služba dostatočne flexibilná aj v režime zdieľanom, zostáva na ňom. Pre systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4 musí byť umožnené využívanie cloudovej služby HSM (Hardware Security Module) dedikované pre ich pracovné zaťaženie“, čo však navrhovateľ stále nepovažoval za dostačujúce a zreteľné, keďže mal za to, že:
- v rámci odpovede kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 mu neboli poskytnuté informácie, aké sú výkonnostné požiadavky na službu HSM;
 - kontrolovaný v rámci odpovede uviedol termín „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“, ktorý však nikde v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nie je definovaný, a teda navrhovateľ nevie o aké systémy sa jedná a ako k nim pristupovať;
 - v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nie sú definované všeobecné požiadavky na „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“;
 - v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nie sú definované bezpečnostné požiadavky na „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“;
 - v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nie je definovaná požiadavka, či sa jedná o virtuálne alebo fyzické HSM pre „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“;
 - nie je zrejmé, čo možno rozumieť pod pojmom „dedikovanie HSM“;
 - vzhľadom na tvrdenie kontrolovaného v znení, cit.: „Na základe kategorizácie systémov je stanovená miera, do akej má byť táto služba zdieľaná.“ nie je jasné o akú kategorizáciu sa jedná a kde je definovaná, čo podľa navrhovateľa spôsobuje nemožnosť nacenenia tejto služby;
 - tvrdenie kontrolovaného v znení, cit.: „Spôsob, akým dodávateľ rieši požiadavky na úložisko pre kľúče a tajomstvá, aby bola služba dostatočne flexibilná aj v režime zdieľanom, zostáva na ňom.“ považuje za nepostačujúce a mylné, keďže v jednej časti opisu predmetu zákazky kontrolovaný definuje službu HSM a bezpečné spravovanie kľúčov a v druhej ponecháva správu kľúčov na dodávateľovi.

VI. Nedostatočnosť definovania služby WAF so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít

66. Ďalšia namietaná skutočnosť súvisiaca s opisom predmetu zákazky v Žiadosti o nápravu sa týka služby „WAF“ (kategória: Network) definovanej v Prílohe č. 6 Výzvy cez popis služby ako „počet volaní viacej ako 1 milión“, v súvislosti s ktorou v žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 9**) vzhľadom na jej vágnosť žiadal kontrolovaného, cit.:

- a) „(...) Aj pri tejto požiadavke je nutné definovať, či ide o fyzickú alebo virtuálnu inštanciu. Verejný obstarávateľ definoval počet volaní - je to počet volaní per inštancia? Je to počet volaní za minútu, sekundu, hodinu, mesiac? Takto definovaná požiadavka nie je dostačujúca a považujeme ju za diskriminačnú.
- b) Rovnako nám nie je jasné koľko fyzických zariadení požadujete alebo je maximum za 7 rokov pre služby WAF. Pokiaľ plánujete cloudové služby na 7 rokov, tak požadujete jeden veľký HW appliance, respektíve sériu appliance, kde sa bude len navyšovať licencia alebo sa postupne budú pridávať HW zariadenia?
- c) Keďže trhový štandard je, že WAF je väčšinou nadstavba služby loadbalancer - je vaša požiadavka mať toto zariadenie separátne alebo súčasťou služby load balancer? Nie je nám jasné, akým spôsobom má byť táto služba integrovaná do cloudového prostredia a čo je z pohľadu referenčnej architektúry akceptovateľné a funkčné a čo nie. Takto definovaná požiadavka je diskriminačná.
- d) Keďže trhový štandard je spájať služby a funkcionality, žiadame verejného obstarávateľa o vysvetlenie, prečo integrácia viacerých služieb na jednom fyzickom hw nie je súčasťou hodnotiacich kritérií, keďže takéto zadanie by výrazne znížilo náklady, dlhodobu cenu v rámci SLA a zvýšilo by hospodárnosť? Zo súčasného popisu nám vychádza, že požiadavka je na implementáciu viacerých separátnych zariadení.“

67. Kontrolovaný v nadväznosti na požiadavky navrhovateľa poskytol záujemcom, resp. uchádzačom nasledujúcu odpoveď, cit.: „Jedná sa o virtuálny komponent v cloude a naša primárna požiadavka spočíva v tom, aby takáto služba bola k dispozícii v cloudovom riešení, ktoré budeme vyberať. Rozsah od 10 Mbps do 100 Mbps sme stanovili, aby sme zabezpečili dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o požiadavky na priepustnosť tejto cloudovej služby. Naša požiadavka sa týka skôr dostupnosti tejto funkcionality v rámci cloudovej služby, než stanovenia cien pre jednotlivé úrovne priepustnosti. Rozumieme, že konečná cena bude variabilná v závislosti od rôznych faktorov, ako je napríklad čas trvania používania tohto služby alebo jej kombinácia s inými komponentmi, a môže to byť napríklad aj ako nadstavba nad load balancerom. Dôležité je, aby toto riešenie bolo voliteľnou súčasťou cloudovej služby, ktorú si zvolíme.“
68. Navrhovateľ aj napriek poskytnutej odpovedi informácie uvedené v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky považoval aj naďalej za nedostačujúce, na základe čoho v súlade s § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní doručil kontrolovanému Žiadosť o nápravu, v ktorej skonštatoval, že:
- kontrolovaný v rámci svojej odpovede zo dňa 25. 09. 2023 neodpovedal na otázku ohľadom počtu volaní služby WAF;
 - v rámci opisu predmetu zákazky v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nie je definovaný termín WAF;
 - kontrolovaný v rámci odpovede zo dňa 25. 09. 2023 neposkytol odpoveď na otázku ohľadom fyzického zariadenia WAF.

VII. Hospodárnosť verejného obstarávania a bezpečnostné požiadavky v zmysle právnej úpravy vo vzťahu k opisu predmetu zákazky

69. V rámci predmetného bodu Žiadosti o nápravu, odkazujúc na žiadosť o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 10**), v ktorej žiadal aj, cit.: „(...) o vysvetlenie, akým spôsobom bolo predmetné verejné obstarávanie posudzované z pohľadu hospodárnosti? Máme za to, že takto definované VO je veľmi otvorené a nejasné a je veľká pravdepodobnosť, že bude

viest' k nehospodárnosti po implementácii a možno aj k obstaraniu nefunkčného riešenia.“, a s tým spojenú odpoveď kontrolovaného, že cit.: „Hlavným zámerom je obstaranie privátnej časti verejného cloudu vo forme služby typu „Cloud as a Service“, ktorá bude obsahovať a spĺňať všeobecné parametre, ktoré boli získané z dotazníkov osloveným OR, ktoré sú uvedené v prílohe č. 6.“ navrhovateľ namietla nedostatočnosť danej odpovede kontrolovaného, keďže:

- kontrolovaný neposkytol informácie či a akým spôsobom bola posudzovaná hospodárnosť obstarávaného riešenia;
- všeobecné parametre uvedené v Prílohe č. 6 Výzvy sú len čiastkové a nepokrývajú všetky požiadavky na cloudové služby;
- v rámci opisu predmetu zákazky nie sú definované práce na implementáciu tohto cloudového riešenia;
- v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nie sú definované bezpečnostné požiadavky z pohľadu litery zákona prierezovo cez všetkých potencionálnych konzumentov tejto cloudovej služby;
- v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky s ohľadom na skutočnosť, že sa jedná o informačný systém verejnej správy nie sú definované požiadavky na dodávateľa z pohľadu vyhlášky Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu č. 179/2020 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob kategorizácie a obsah bezpečnostných opatrení informačných technológií verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 179/2020 Z. z.“) a prislúchajúcich požiadaviek na bezpečnosť.

VIII. Nedostatočnosť definovania požiadavky na úložisko a log management

70. Predmetný bod Žiadosti o nápravu navrhovateľa sa týka požiadavky na **úložisko a log management**¹⁶, vo vzťahu ku ktorej vzhľadom na to, že kontrolovaný nekonkretizoval svoje požiadavky v podkladoch na vypracovanie ponuky v žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 4**) navrhovateľ žiadal, cit.: „(...) o bližšiu špecifikáciu, aké sú požiadavky na ich prístup a spracovanie, respektíve management. Požaduje verejný obstarávateľ riešenie single write multiple read? Znamená to, že integrita log informácií nebude narušená a nie je možné ich manipulovať? Ktoré typy logov potrebuje verejný obstarávateľ zbierať a ako ich požaduje chrániť?“
71. Kontrolovaný v tejto súvislosti poskytol nasledujúce vysvetlenie, cit.: „Cloudová služba by mala byť navrhnutá tak, aby čo najlepšie zohľadňovala potreby správy logov. Táto služba nepotrebuje rýchlosť ukladania, skôr ide o množstvo dát, ktoré boli približne definované v rozsahu 50 GB mesačne. Redundancia úložiska pod cloudovú službou je na dodávateľovi, ako sa vyrovná s touto požiadavkou.“, ktoré však navrhovateľ nepovažoval vzhľadom na charakter obstarávaných služieb za dostačujúce pre účely predloženia ponuky, keďže:
- v podkladoch potrebných na spracovanie ponuky nie je definované, čo konkrétne znamená, že služba má byť navrhnutá tak, aby čo najlepšie zohľadňovala potreby správy logov;
 - v podkladoch potrebných na spracovanie ponuky nie je definované, aké sú potreby správy logov;

¹⁶ Pozn. úradu: V rámci Prílohy č. 6 Výzvy kontrolovaný požadoval o. i. aj nacenenie položky pod názvom „Logging“ (kategória: Management), s popisom služby „úložisko pre zber, ukladanie a logovacích informácií do 50 GB/m“.

- kontrolovaný v rámci svojej odpovede zo dňa 25. 09. 2023 neodpovedal na otázku ohľadom spracovania a prístupu k logom;
- kontrolovaný v rámci svojej odpovede zo dňa 25. 09. 2023 neodpovedal, aké typy logov potrebuje zbierať.

IX. Nedostatočnosť definovania služby „Security Information and Event Management“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít

72. Ďalší argumentačný celok navrhovateľom namietaných skutočností v Žiadosti o nápravu nadväzuje na jeho žiadosť o vysvetlenie zo dňa 21. 09. 2023 (**por. č. 19**), v ktorej navrhovateľ okrem iných skutočností žiadal kontrolovaného **v otázke č. 2¹⁷** o. i. aj o vysvetlenie, cit.: „V bode 8. Výzvy na predkladanie ponúk verejný obstarávateľ uvádza: „Cloud služba musí umožňovať nasadenie v rozsahu nasledovných čiastkových cloudových služieb“
- a) Z tejto definície nie je jasné, či je to požadovanou súčasťou v rámci riešenia a cenovej ponuky alebo predstavuje len možnosť tieto služby s cloudovou službou integrovať.
 - b) Jedna z požiadaviek v rámci tejto sekcie je **SIEM**. Tato služba je definovaná v celom VO len jedným slovom a pre správne a riadne nacenenie služby je nedostatočná. Tak isto nie je definovaná v rámci prílohy číslo 6. na nacenenie služby. Ako je momentálne definovaná požiadavka je z nášho pohľadu diskriminačná a maximálne nejasná. Chýbajú požiadavky na retenciu logov, koľko use caseov je požadovaných v rámci SIEM služby, aké funkcie má SIEM služba vykonávať, s čím všetkým má byť integrovaná atď....“
73. Kontrolovaný záujemcom, resp. uchádzačom poskytol v tejto súvislosti nasledujúcu odpoveď, cit.: „V texte sme nenašli výraz „čiastkové cloudové služby“, ale máme za to, že máte na mysli zoznam cloudových služieb. Tento zoznam cloudových služieb bol zostavený na základe odpovedí OR na dotazníky. Tieto služby by mali byť plne integrované a dostupné prostredníctvom webového portálu pre celé riešenie. Pokiaľ ide o SIEM, zaznamenali sme dopyt po riadení bezpečnostných informácií a udalostí, a nie konkrétnu technológiu. Pre nás je dôležité mať k dispozícii cloudovú službu, ktorá uspokojí tieto potreby.“
74. Aj napriek kontrolovaným poskytnutému vysvetleniu zo dňa 25. 09. 2023 však navrhovateľ aj naďalej považoval informácie uvedené v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky za nedostačujúce, keďže, cit.: „(...)“
- Žiadateľ sa pýtal na požiadavky na službu SIEM. Odpoveď verejného obstarávateľa bola „Pokiaľ ide o SIEM, zaznamenali sme dopyt po riadení bezpečnostných informácií a udalostí, a nie konkrétnu technológiu. Pre nás je dôležité mať k dispozícii cloudovú službu, ktorá uspokojí tieto potreby“. Z odpovede nie je jasné, či SIEM má byť súčasťou riešenia alebo nie.
 - Ak je služba SIEM v rámci predmetu zákazky požadovaná, žiadateľ nedostal odpoveď na parametre služby SIEM
 - V rámci opisu predmetu zákazky nie je termín SIEM definovaný a nie je ani definované, na čo má táto služba slúžiť.
 - Keďže SIEM je komplexná služba, žiadateľovi chýbajú adekvátne odpovede a detailné požiadavky na túto službu.

¹⁷ Pozn. úradu: Úrad vo vzťahu k žiadosti o vysvetlenie zo dňa 21. 09. 2023 poukazuje v rámci tohto rozhodnutia len na časť dotýkajúcu sa skutočností, ktoré navrhovateľ považoval za nedostačujúce v rámci žiadosti o nápravu.

- *Kedže služba SIEM sa nenachádza v „príloha č. 6 Položkovitý resp. detailný rozpočet eSKA-sloud-privátna-časť-výpočet-ceny.xlsx“ nie je možné ju plánovať ani naceniť. Na túto otázku žiadateľ taktiež nedostal odpoveď.“*

75. Zohľadňujúc vyššie uvedené okruhy (viď body 56 až 74 tohto rozhodnutia) navrhovateľ v závere Žiadosti o nápravu, aj s ohľadom na všeobecne platnú tézu, že verejný obstarávateľ/obstarávateľ je s ohľadom na základné princípy verejného obstarávania povinný stanoviť požiadavky na opis predmetu zákazky jasne a zreteľne, tak aby vytvoril predpoklady pre účasť dostatočného počtu hospodárskych subjektov za účelom riadnej hospodárskej súťaže, ešte skonštatoval, že cit.: „(...)
- *V rámci opisu predmetu zákazky **chýba základná definícia pojmov***
 - ***Nie je definovaná požadovaná architektúra celkového riešenia***
 - ***Nie sú definované závislosti a výluky z riešenia***
 - ***Nie je dostatočne definovaná požiadavka na bezpečnosť***
 - ***Nie je definovaná požiadavka na zhodu so slovenskou a európskou legislatívou***
 - *Požiadavky verejného obstarávateľa na „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ **nedefinuje komplexne cloudové požiadavky ale len minoritné výkonnostné parametre.***

76. Kontrolovaný dňa 10. 10. 2023 navrhovateľovi doručil prostredníctvom IS EPVO Zamietnutie žiadosti o nápravu podľa § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní z dôvodu jej nepodania v zákonom ustanovenej lehote podľa § 164 ods. 5 písm. c) tohto zákona, čo konkrétne odôvodnil tým, že cit.:

„Dňa 5.10.2023 bola verejnému obstarávateľovi doručená prostredníctvom systému EVO Vaša žiadosť o nápravu, v ktorej požadujete zrušenie vyššie identifikovanej čiastkovej zákazky, pričom namietate opis predmetu tejto čiastkovej zákazky.

Podľa § 164 ods. 1 písm. b) ZVO, cit.: „Uchádzač, záujemca, účastník alebo osoba, ktorej práva alebo právom chránené záujmy boli alebo mohli byť dotknuté postupom verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 8, môže podať žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie žiadosti o účasť, ponuky alebo návrhu poskytnutých verejným obstarávateľom, obstarávateľom alebo osobou podľa § 8“.

*Podľa § 164 ods. 5 písm. c) ZVO, cit.: „Ak v odseku 6 nie je ustanovené inak, **žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v dokumentoch podľa odseku 1 písm. b) v postupe zadávania nadlimitnej zákazky, nadlimitnej koncesie alebo v súťaži návrhov musí byť doručená najneskôr štyri pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk** alebo návrhov za predpokladu, že tieto dokumenty neboli poskytnuté neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo návrhov; ak boli poskytnuté neskôr, musí byť žiadosť o nápravu proti podmienkam v nich uvedeným doručená najneskôr do desiatich dní odo dňa poskytnutia týchto dokumentov“.*

Dotknutá čiastková zákazka bola v danom DNS vyhlásená zaslaním Výzvy na predkladanie ponúk dňa 23.08.2023. Upravené súťažné podklady boli všetkým účastníkom DNS zaslané dňa 7.9.2023. Lehota na predkladanie ponúk v zadávaní danej čiastkovej zákazky skončila dňa 28.9.2023 o 9tej hodine.

V rámci zadávania predmetnej čiastkovej zákazky ste dňa 22.9.2023 verejnému obstarávateľovi prostredníctvom systému EVO podali žiadosť o vysvetlenie k opisu predmetu zákazky, na ktorú

Vám verejný obstarávateľ odpovedal dňa 25.9.2023. Na základe týchto poskytnutých odpovedí, ktoré vo Vašej žiadosti o nápravu namietate, však verejný obstarávateľ nenechal opis predmetu zákazky a ani inú časť súťažných podkladov v zadávaní tejto čiastkovej zákazky. Všetky dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky Vám boli poskytnuté už dňa 7.9.2023, a teda boli poskytnuté viac ako 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk. Z uvedeného vyplýva, že na základe citovaného § 164 ods. 5 písm. c) ZVO žiadosť o nápravu podľa § 164 ods. 1 písm. b) ZVO mohla byť podaná najneskôr štyri pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk (t. j. najneskôr dňa 21.9.2023). Keďže ste predmetnú žiadosť o nápravu podali až dňa 5.10.2023, a teda po lehote stanovenej v § 164 ods. 5 písm. c) ZVO, verejný obstarávateľ Vašu žiadosť o nápravu v súlade s § 165 ods. 2 ZVO zamietla.“

77. **V kontexte uvedeného a vzhľadom na argumentáciu účastníkov konania, a to najmä kontrolovaného vo vzťahu k zmeškaniu lehoty na podanie žiadosti o nápravu v zmysle § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, úrad konštatuje, že jeho úlohou v predmetnom konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného je posúdiť:**
- I. či vybavenie žiadosti o nápravu kontrolovaným v zmysle § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní z dôvodu zmeškania lehoty na jej podanie v zmysle § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní bolo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní,**
 - II. či kontrolovaný v opise predmetu zákazky, resp. podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky jasne, jednoznačne a úplne v súlade s § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní uviedol všetky podstatné informácie dôležité na plnenie zmluvy a na vypracovanie a predloženie ponuky, a to vo vzťahu k týmto namietaným bodom:**
 - A. Absencia špecifikácie pojmu a účelu požiadavky pod názvom „Network Traffic“;**
 - B. Absencia špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a technických parametrov súvisiacich s obstarávanými cloudovými službami**
 - C. Absencia špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a funkcionality obstarávanej cloudovej služby**
 - D. Absencia technických parametrov týkajúcich sa služieb routingu a switchingu a požiadavky na firewally**
 - E. Nejasnosť definovania požiadavky na „Hardware Security Module“ so zreteľom na rozsah jej použitia a absencia definovania služby „KeyVault“**
 - F. Nedostatočnosť definovania služby „WAF“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionality**
 - G. Nedostatočnosť definovania požiadavky na úložisko a log management**
 - H. Nedostatočnosť definovania služby „Security Information and Event Management“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionality**
 - I. Nedostatočnosť definovania služby „Monitoring“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionality**
 - J. Nedostatočnosť definovania požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských krajinách Európskej únie**
 - K. Hospodárnosť verejného obstarávania a bezpečnostné požiadavky v zmysle právnej úpravy vo vzťahu k opisu predmetu zákazky¹⁸**

¹⁸ Pozn. úradu: Úrad uvádza, že pri definovaní jednotlivých navrhovateľom namietaných skutočností zohľadňoval znenie Žiadosti o nápravu doručenej kontrolovanému prostredníctvom IS EPVO dňa 05. 10. 2023.

K lehote na doručenie žiadosti o nápravu

78. Úrad ešte pred tým, ako pristúpi k meritórnemu posúdeniu navrhovateľom namietaných skutočností v námietkach, považuje za potrebné sa vysporiadať s procesnou otázkou vybavenia žiadosti o nápravu navrhovateľa, ktorú navrhovateľ v zmysle § 164 ods. 1 písm. b) v spojení s § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, v nadväznosti na kontrolovaným poskytnuté vysvetlenie informácií potrebných na vypracovanie ponuky zo dňa 25. 09. 2023, doručil kontrolovanému prostredníctvom IS EPVO dňa 05. 10. 2023, t. j. po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk, ktorá v zmysle aktualizácii Výzvy uplynula dňa 28. 09. 2023 o 09:00 hod. Kontrolovaný predmetnú žiadosť o nápravu vybavil podľa § 165 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní zamietavo pre zmeškanie lehoty na jej doručenie v zmysle § 164 ods. 5 písm. c) tohto zákona. Vysporiadanie sa s touto skutočnosťou, ktorá predstavuje dôležitý procesný aspekt konania o námietkach smerujúcich podľa § 170 ods. 3 písm. a) alebo b) tohto zákona,¹⁹ je nevyhnutné pre prijatie záveru o tom, či má úrad povinnosť o námietkach navrhovateľa rozhodnúť meritórne alebo či by predmetné konanie malo byť zastavené z dôvodu podľa § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní²⁰ tak, ako to naznačil kontrolovaný vo svojom písomnom Vyjadrení k námietkam (viď bod 36 tohto rozhodnutia).
79. Ako už úrad naznačil vyššie podstatnou skutočnosťou pre vysporiadanie sa s nastolenou otázkou je vysvetlenie informácií potrebných k vypracovaniu ponuky kontrolovaným zo dňa 25. 09. 2023, ktorému ako úrad zistil na základe preskúmania elektronickej podoby dokumentácie k danému verejnému obstarávaniu evidovanej v systéme IS EPVO predchádzalo podanie dvoch (2) žiadostí o vysvetlenie niektorých informácií nachádzajúcich sa v dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky navrhovateľom, a to konkrétne dňa 21. 09. 2023 a 22. 09. 2023, v ktorých navrhovateľ žiadal o vysvetlenie informácií, resp. technických parametrov a požiadaviek týkajúcich sa obstarávaných cloudových služieb, uvedených najmä v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy²¹ a Prílohe č. 6 „Položkovitý resp. detailný rozpočet eSKa-cloud-privátna_časť-výpočet-ceny.xlsx“ Výzvy²², čo v konečnom dôsledku deklaroval navrhovateľ aj v úvode svojej žiadosti o nápravu, kde skonštatoval, že cit.: „Dňa 21.09.2023 a 22.09.2023 doručil Žiadateľ Verejnému obstarávateľovi v lehote šesť dní pred stanovenou lehotou na predkladanie ponúk žiadosť o vysvetlenie súťažných podkladov, v ktorej vo viacerých otázkach a bodoch uviedol, že požiadavky na predmet zákazky nie sú v rámci súťažných podkladov dostatočne zadefinované a tým pádom uchádzač nemá k dispozícii potrebné informácie na podanie adekvátnej ponuky. Tak isto Žiadateľ vo viacerých bodoch zmienil, že považuje takto zadefinované obstarávanie za diskriminačné.“ Kontrolovaný [predmetné žiadosti o vysvetlenie vybavil dňa 25. 09. 2023](#),

¹⁹ Pozn. úradu: Pri tomto smerovaní námietok je totiž nevyhnutné brať ohľad na ustanovenie § 170 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, v zmysle ktorého podaniu takýchto námietok musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu kontrolovanému (ak nejde o námietky podané orgánom štátnej správy podľa § 170 odsek 1 písm. e) tohto zákona, ktorý takúto povinnosť nemá).

²⁰ Pozn. úradu: Podľa predmetného ustanovenia má úrad obligatórnu povinnosť zastaviť rozhodnutím konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok, ak žiadosť o nápravu nebola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 164 ods. 5 alebo ods. 6 alebo ak doplnená žiadosť o nápravu nebola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 165 ods. 1, ak ide o námietky podľa § 170 ods. 3 písm. a) a b) zákona o verejnom obstarávaní.

²¹ Pozn. úradu: V tejto súvislosti pozri napríklad otázky č. 2 a 5 žiadosti o vysvetlenie zo dňa 21. 09. 2023 a otázky č. 1, 2, 12, 13, 14, 17 a 18 žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023.

²² Pozn. úradu: V tejto súvislosti pozri napríklad otázky č. 1 a 4 žiadosti o vysvetlenie zo dňa 21. 09. 2023 a otázky č. 3, 8, 9, 11 a 15 žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023.

pričom v rámci každej z nich (žiadosť o vysvetlenie zo dňa 21. 09. 2023 – por. č. 19, žiadosť o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 – por. č. 20) uviedol konkrétne odpovede na navrhovateľom položené otázky (celkovo sa jednalo o 26 otázok a odpovedí).

80. Nakoľko v danom prípade ide o nadlimitnú zákazku, úrad konštatuje, že na účely dodržania lehoty na doručenie žiadosti o nápravu je nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého žiadosť o nápravu proti podmienkam uvedeným v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky musí byť doručená **najneskôr štyri pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo návrhov za predpokladu, že tieto dokumenty neboli poskytnuté neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo návrhov; ak boli poskytnuté neskôr (než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk), musí byť takáto žiadosť o nápravu doručená najneskôr do desiatich dní odo dňa poskytnutia týchto dokumentov.**
81. Úrad konštatuje, že pre posúdenie procesnoprávnej otázky, či navrhovateľ dodržal lehotu na podanie žiadosti o nápravu podľa vyššie uvedeného ustanovenia zákona, je nevyhnutné ustáliť, **či v tomto konkrétnom prípade je vysvetlenie poskytnuté kontrolovaným dňa 25. 09. 2023 možné označiť za iný dokument potrebný na prípravu ponuky, ktorý bol poskytnutý neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk,** alebo nie, nakoľko od posúdenia tejto skutočnosti sa odvíjala povinnosť navrhovateľa doručiť žiadosť o nápravu buď v lehote najneskôr štyri pracovné dni pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk alebo v lehote do desiatich dní odo dňa poskytnutia tohto dokumentu.
82. Predtým však úrad ešte považuje so zreteľom na ustanovenie § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, ktoré explicitne odkazuje na dokumenty uvedené v ustanovení § 164 ods. 1 písm. b) tohto zákona, *in concreto* na **podmienky uvedené v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie** žiadosti o účasť, **ponuky** alebo návrhu poskytnutých verejným obstarávateľom, obstarávateľom alebo osobou podľa § 8, poukázať na právno-teoretické vymedzenie daného pojmu, ktoré komentárová literatúra zohľadňujúc aktuálne platnú a účinnú právnu úpravu definuje ako, cit.: „(...) *dokumenty, podmienky ktorých možno napadnúť žiadosťou o nápravu. Tieto dokumenty možno napadnúť žiadosťou o nápravu, aj keď sú poskytnuté po uplynutí lehoty na predkladanie žiadostí o účasť, ponúk alebo návrhov. Teoreticky sa totiž môže stať, že zadávateľ omylom uverejní niektorý z uvedených dokumentov aj po tejto lehote. Okruh dokumentov podľa vyššie uvedených písm. a) až c)*²³, v ktorých môžu byť ustanovené podmienky, ktoré možno napadnúť žiadosťou o nápravu, **nie je zákonom vecne limitovaný. Zákonnou limitáciou je poskytnutie takýchto dokumentov verejným obstarávateľom, obstarávateľom alebo osobou podľa § 8 a potreba takýchto dokumentov na vypracovanie žiadosti o účasť, ponuky alebo návrhu, pričom nie je vylúčené, že takéto dokumenty môžu byť potrebné na vypracovanie aj žiadosti o účasť, aj ponuky (in eventum návrhu). Takýmito dokumentami môžu byť napríklad vysvetlenia dokumentov, ktorými sa začal proces verejného obstarávania alebo súťažných podkladov či koncesnej dokumentácie.**“
83. S ohľadom na úradom zistený skutkový stav, ako aj definičné znaky „iných dokumentov potrebných na vypracovanie ponuky“, a to konkrétne (i) poskytnutie týchto dokumentov

²³ Pozn. úradu: Komentárová literatúra pod „dokumentami podľa písm. a) a c)“ rozumie: a) podmienky uvedené v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie žiadosti o účasť, b) podmienky uvedené v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky a c) podmienky uvedené v iných dokumentoch potrebných na vypracovanie návrhu.

verejným obstarávateľom/obstarávateľom/osobou podľa § 8 zákona a (ii) potreba takýchto dokumentov na vypracovanie ponuky, úrad považuje za potrebné vzápätí poukázať na **inštitút vysvetlenia normovaný v ustanovení § 48 zákona o verejnom obstarávaní**, ktorého účelom je riešenie situácie, keď aj napriek snahe kontrolovaného o riadne (správne, úplne a podrobné) vypracovanie dokumentov potrebných na vypracovanie ponuky sa stane, že niektoré v nich obsiahnuté informácie pôsobia pre záujemcov nejasne, nedostatočne konkrétne či pripúšťajú rôzny výklad. Inak povedané, **využitie inštitútu vysvetlenia podľa § 48 zákona o verejnom obstarávaní možno chápať ako príležitosť kontrolovaného sprístupniť záujemcom relevantné informácie v prípadoch, kedy pri príprave zadávacej dokumentácie dôjde k určitým nesúladam, nepresnostiam či uvedeniu nedostatočného rozsahu informácií, ktoré by mohli viesť potenciálnych dodávateľov do omylu či spôsobiť neistotu správneho vnímania všetkých požiadaviek kontrolovaného, a tým v konečnom dôsledku ovplyvniť koncipovanie ponúk zo strany potenciálnych uchádzačov, ako aj posudzovanie alebo proces hodnotenia predložených ponúk zo strany kontrolovaného s ohľadom na princíp transparentnosti.**²⁴ Sprístupnenie vysvetlenia informácií potrebných pre vypracovanie ponuky verejný obstarávateľ/obstarávateľ/osoba podľa § 8 zákona **zabezpečuje vo vzťahu k záujemcom prostredníctvom komunikačného rozhrania určeného v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania/vo výzve/súťažných podkladoch, a zároveň tieto (spolu s inými dokladmi potrebnými na vypracovanie ponuky) v súlade s § 43 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní taktiež povinne zverejňuje v profile a poskytuje k nim neobmedzený, úplný a priamy prístup.**

84. Úrad má za to, že kontrolovaný v danom prípade opomína zásadnú skutočnosť, a to, že práve prostredníctvom odpovede na žiadosť o vysvetlenie sa navrhovateľ ako aj ostatní záujemcovia dozvedajú o tom, ako určité nejasné, nekonkrétne, či dvojaký výklad pripúšťajúce informácie v súťažných podkladoch a iných súvisiacich dokumentoch kontrolovaný vykladá a interpretuje, čo v konečnom dôsledku ovplyvňuje koncipovanie ich ponuky. Práve z tohto dôvodu doručenie vysvetlenia informácií nachádzajúcich sa v dokumentoch potrebných na vypracovanie ponuky neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk treba v niektorých prípadoch subsumovať pod poskytnutie „iných dokumentov potrebných na vypracovanie žiadosti o účasť, ponuky alebo návrhu“ kontrolovaným podľa § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, na ktoré odkazuje aj ustanovenie § 164 ods. 5 písm. c) tohto zákona.
85. **Zohľadňujúc vyššie uvedené skutočnosti podľa názoru úradu sa v danom prípade navrhovateľ legitímne kontrolovaného dožadoval vysvetlenia, z pohľadu navrhovateľa**

²⁴ Pozn. úradu: Úrad v súvislosti s účelovým vymedzením inštitútu vysvetlenia podľa § 48 zákona o verejnom obstarávaní poukazuje aj na rozhodnutie úradu č. 2515-6000/2021 zo dňa 12. 03. 2021 (bod 89), v ktorom sa úrad zaoberal komparáciou žiadosti o nápravu a žiadosti o vysvetlenie, na margo čoho vo vzťahu k inštitútu vysvetlenia skonštatoval, cit.: „*Účelom vysvetľovania je odstrániť takéto pochybnosti záujemcov o podmienkach účasti či akýchkoľvek požiadavkách na ponuku obsiahnutých v súťažných podkladoch tak, aby mohli riadne vypracovať žiadosť o účasť, ponuku alebo návrh. Úrad je toho názoru, že predmetom vysvetľovania nemusia byť len nejasné, neúplné alebo rozporuplné okolnosti, ale aj skutočnosti týkajúce sa úpravy požadovaných parametrov plnenia alebo parametrov, ktoré je potrebné upraviť, napr. vypustiť, alebo aj doplniť pokiaľ chýbajú, na základe objektívnych dôvodov a ktoré majú vplyv na schopnosť vypracovania ponuky zo strany záujemcu. Úrad je toho názoru, že k inštitútu vysvetlenia nie je možné pristupovať len v tom kontexte, že obsahom žiadosti musia byť len otázky, ktoré majú charakter vysvetlenia, pričom sa ním nemožno domáhať napr. aj zníženia parametrov týkajúcich sa plnenia, pokiaľ sú na to relevantné dôvody. Podľa úradu je bežnou praxou, že sa záujemcovia domáhajú využitím predmetného inštitútu a úpravy parametrov plnenia s argumentáciou toho charakteru, že si to predmet zákazky nevyžaduje.*“

nejasných a nedostatočne definovaných požiadaviek a parametrov vo vzťahu k službám súvisiacim, resp. majúcim vplyv, na budúcu implementáciu a prevádzkovanie obstarávaného predmetu zákazky (popísaného najmä v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy a Prílohe č. 6 Výzvy), nakoľko v zmysle bodu 14. Výzvy pod názvom „Ponuka musí obsahovať:“ bol medzi povinnými náležitosťami ponuky uvedený jednak, cit.: „*Položkovitý resp. detailný rozpočet podľa Prílohy č. 6 tejto výzvy na predkladanie ponúk, z ktorého budú pre každú z položiek zrejmé jednotkové ceny v EUR bez/s DPH, a ceny služieb za celé obdobie plnenia predmetu zákazky.*“, ale rovnako aj, cit.: „*(...) návrh poskytovaných cloudových služieb s popisom jednotlivých funkcionalít resp. parametrov (forma a obsah dokumentu je plne v kompetencii uchádzača).*“, pre ktorých spracovanie vzhľadom na ich účel (význam) vo verejnom obstarávaní, najmä vo vzťahu k posudzovaniu a hodnoteniu predložených ponúk, je potrebné aby záujemcovia, resp. uchádzači disponovali jasnými, úplnými a nerozpornými informáciami v súlade s § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní. Zároveň úradu v súvislosti s legitimitou požiadavky navrhovateľa vo vzťahu k technickým požiadavkám na opis predmetu zákazky nedá vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o zadávanie čiastkovej zákazky v rámci zriadeného dynamického nákupného systému²⁵ zdôrazniť, že nemožno opomenúť ani skutočnosť, že navrhovateľ má v danom verejnom obstarávaní postavenie kvalifikovaného záujemcu spĺňajúceho kontrolovaným stanovené podmienky účasti definované v kapitole A.2 „Podmienky účasti uchádzačov“ Súťažných podkladov pre zriadenie dynamického nákupného systému postupom užšej súťaže na predmet zákazky: „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“²⁶ (ďalej len „súťažné podklady“), o čom svedčí aj doručenie „Informácie o zaradení záujemcu do dynamického nákupného systému“ zo dňa 23. 05. 2023 (doručené prostredníctvom IS EPVO dňa 29. 05. 2023), v ktorom kontrolovaný výslovne uviedol, cit.: „*Na základe záverov vyhodnotenia žiadosti o účasť Vám v súlade s § 60 ods. 8 ZVO oznamujeme, že Vás verejný obstarávateľ zaraďuje do dynamického nákupného systému s názvom „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“, nakoľko ste splnili podmienky účasti osobného postavenia a technickej spôsobilosti alebo odbornej spôsobilosti.*“ **Kontrolovaný na základe dopytu o vysvetlenie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky poskytol navrhovateľovi, ako aj ostatným záujemcom v rámci predmetného verejného obstarávania vysvetlenie informácií zo dňa 25. 09. 2023, v ktorom zodpovedal jednotlivé navrhovateľom položené otázky (celkovo 26 otázok a odpovedí) týkajúce sa technických parametrov a požiadaviek, s tým, že v rámci odpovedí jednak došpecifikoval už v podkladoch (opise predmetu zákazky a Prílohe č. 6 Výzvy) uvedené informácie, ale rovnako aj doplnil nové informácie, resp. požiadavky súvisiace s obstarávaným plnením, čo možno vzhľadom na obstarávaný predmet zákazky charakterizovať ako sprístupnenie určitej inštrukcie, aplikovateľnej pri vypracovaní ponuky, so zameraním na jej cenotvorbu a ponúkané technické riešenie.** Úrad má tiež za to, že kontrolovaný daným vysvetlením *de facto* priznal určitú mieru nejednoznačnosti a neúplnosti dokumentov potrebných na vypracovanie ponuky, a to najmä bodu 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy a Prílohy č. 6 Výzvy. Predmetné informácie obsiahnuté vo

²⁵ Pozn. úradu: V zmysle ustanovenia § 58 ods. 3 (prvá veta) zákona o verejnom obstarávaní, cit.: „*Pri obstarávaní v rámci dynamického nákupného systému sa použije postup užšej súťaže, ak v § 58 až 61 nie je ustanovené inak.*“

²⁶ Pozn. úradu: V kapitole A.2 „Podmienky účasti uchádzačov“, bode 2. súťažných podkladov kontrolovaný stanovil podmienku technickej alebo odbornej spôsobilosti podľa § 34 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní, vo vzťahu ku ktorej stanovil minimálnu požadovanú úroveň štandardov v znení, cit.: „*Uchádzač musí referenciami/zoznamom poskytnutých služieb preukázať, že v uvedenom období poskytol cloudové služby rovnakého alebo podobného charakteru ako predmet zákazky. Uchádzač predloží referencie/zoznam poskytnutých služieb na rovnaký alebo podobný predmet zákazky v súhrnnej výške minimálne 30 000,00 EUR bez DPH.*“, a to za obdobie štyroch (4) rokov od vyhlásenia verejného obstarávania.

vysvetlení kontrolovaného **je teda podľa názoru úradu nutné považovať za iný dokument potrebný na vypracovanie ponuky** (čomu prisvedčujú aj vyjadrenia znalca obsiahnuté v Odbornom stanovisku, v ktorom sa znalec v rámci viacerých odpovedí na úradom položené otázky odvolával práve na informácie, poskytnuté kontrolovaným vo vysvetlení, ktoré v spojení s informáciami uvedenými vo Výzve a jej prílohách v zmysle záverov znalca predstavovali dostatočný podklad pre prípravu a vypracovanie ponuky), **poskytnutý v lehote kratšej než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk**, pretože **až na základe poskytnutia tohto vysvetlenia disponoval navrhovateľ, ako aj ostatní záujemcovia všetkými relevantnými informáciami, ktoré bolo potrebné zohľadniť v ich ponukách**, čím podľa názoru úradu nezanedbateľným spôsobom ovplyvnilo koncipovanie ich ponúk.

86. Na dôvazok je podľa názoru úradu nutné podotknúť, že ak by úrad pripustil záver, že doručenie pertraktovaného vysvetlenia neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk sa nepovažuje za poskytnutie iného dokumentu potrebného na vypracovanie ponuky, navrhovateľ by tak nemal možnosť uplatniť vo vzťahu k nemu revízny postup v podobe žiadosti o nápravu. Inak povedané, ak by úrad akceptoval argumentáciu kontrolovaného o zmeškanej lehote na podanie žiadosti o nápravu, uvedené by znamenalo, že navrhovateľ, prípadne iný záujemca by nemal oprávnenie brániť sa a namietat postup kontrolovaného uplatnením inštitútu žiadosti o nápravu. Záujemca by sa teda iba musel uspokojiť s odpoveďou kontrolovaného, a to bez ohľadu na jej kvalitu a obsah, aj keď by predstavovala dôležitú okolnosť, ktorú je nevyhnutné vziať do úvahy pri príprave cenových ponúk.
87. V kontexte uvedeného je teda v tomto konkrétnom prípade výklad kontrolovaného k uplynutiu lehoty na podanie žiadosti o nápravu **nesprávny, nakoľko žiadosť o nápravu navrhovateľa smerovala proti inému dokumentu poskytnutému kontrolovaným, ktorý bol potrebný na vypracovanie a následne na predloženie ponuky, konkrétne teda žiadosť o nápravu smerovala proti vysvetleniu zverejnenému v profile kontrolovaného dňa 25. 09. 2023**, ktoré z hľadiska svojho obsahu malo význam pre vypracovanie ponúk. Nakoľko toto vysvetlenie bolo poskytnuté neskôr ako 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk, lehota na podanie žiadosti o nápravu bola desať (10) dní odo dňa poskytnutia predmetného vysvetlenia. Zverejnenie vysvetlenia ako súčasti dokumentov potrebných na vypracovanie ponuky dňa 25. 09. 2023, teda neskôr ako 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk, malo za následok to, že všetci záujemcovia, vrátane navrhovateľa mali od tohto momentu 10 dní na to, aby sa voči nemu bránili podaním žiadosti o nápravu, a to najneskôr do 05. 10. 2023. Nakoľko navrhovateľ podal žiadosť o nápravu podľa § 164 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní dňa 05. 10. 2023, jeho žiadosť o nápravu bola podaná v súlade s ustanovením § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní a kontrolovaný sa touto žiadosťou mal riadne zaoberať a riadne odôvodniť svoje dôvody pre jej zamietnutie a nie sa len stroho odvolať na zmeškanie lehoty na jej doručenie.
88. Podľa názoru úradu sa **nie je možné stotožniť s postupom kontrolovaného, z ktorého vyplýva, že proti vysvetleniu súťažných podkladov a iných dokumentov nie je možné navrhovateľom alebo akýmkoľvek iným záujemcom podať žiadosť o nápravu, a to len preto, že súťažné podklady vrátane príloh (aktualizované verzie) boli zverejnené dňa 07. 09. 2023, t. j. skôr ako pätnásť (15) dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk (lehota na predkladanie ponúk uplynula dňa 28. 09. 2023 o 09:00 hod.). Úrad má za to, že vysvetlenie informácií uvedených v súťažných podkladoch môže byť, tak ako aj v danom prípade, jedným z dokumentov, ktorý ovplyvňuje záujemcov pri vypracovávaní a predkladaní ponuky, a preto je nevyhnutné, aby ho záujemcovia mali možnosť**

namietat' rovnako ako súťažné podklady, resp. iné podklady potrebné na vypracovanie ponuky.²⁷

89. Úrad je na základe uvedeného toho názoru, že **postup kontrolovaného pri zamietnutí žiadosti o nápravu nebol správny, nakoľko dokumenty ako vysvetlenie zo dňa 25. 09. 2023, ktoré ozrejmuju záujemcom okolnosti týkajúce sa vypracovania ponuky sú dokumentami, proti ktorým je možné podať žiadosť o nápravu, a to v lehote podľa § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní. Tento postup kontrolovaného je podľa názoru úradu v rozpore s § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, ktorý právo na podanie žiadosti o nápravu v danom prípade výslovne navrhovateľovi priznáva a kontrolovaný ho z tohto dôvodu nemôže poprieť. Úrad v nadväznosti na to poznamenáva, že toto nesprávne vybavenie žiadosti o nápravu zo strany kontrolovaného nemohlo žiadnym spôsobom zhoršiť postavenie navrhovateľa ani mu žiadnym spôsobom nemohlo sťažiť uplatnenie práva podať námietky, o čom svedčí práve skutočnosť, že navrhovateľ túto možnosť využil a podal námietky v zákonom stanovenej lehote. Zo samotného nastavenia revízneho postupu podľa § 163 písm. a) (žiadosť o nápravu) zakotveného v zákone o verejnom obstarávaní vyplýva, že nevybavenie, resp. nesprávne vybavenie žiadosti o nápravu nemôže byť na škodu hospodárskemu subjektu, ktorý žiadosť o nápravu podal, keďže zákon o verejnom obstarávaní mu tak či onak priznáva právo podať námietky. Úrad má naopak za to, že nedostatočným, resp. nesprávnym vysporiadaním sa so žiadosťou o nápravu alebo nevybavením žiadosti o nápravu sa práve verejný obstarávateľ/obstarávateľ/osoba podľa § 8 zákona sám ukracuje o možnosť prehodnotiť žiadosťou o nápravu napádané skutočnosti a následne vykonať nápravu, a tým predísť podaniu námietok zo strany nespokojného žiadateľa, čo zefektívňuje, a najmä zrýchľuje samotný proces verejného obstarávania. S ohľadom na uvedené nemožno mať za to, že by bol navrhovateľ nesprávnym postupom kontrolovaného ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch.**
90. **Na základe uvedeného má úrad za to, že navrhovateľ doručil žiadosť o nápravu v zákonom ustanovenej lehote (dňa 05. 10. 2023), t. j. do desiatich dní odo dňa zverejnenia vysvetlenia kontrolovaným (25. 09. 2023), a teda v tomto prípade splnil procesné náležitosti pre kvalifikované podanie námietok, ktoré mu ukladá zákon o verejnom obstarávaní. Na základe všetkých uvedených skutočností úrad dospel k záveru, že v predmetnom konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok nie je daný dôvod na zastavenie konania podľa § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní (s výnimkou bodov I) a J) námietok navrhovateľa – vid' body 148 až 156 tohto rozhodnutia), a teda je potrebné meritórne posúdiť námietky podané navrhovateľom smerujúce podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní.**

II. Posúdenie súladnosti opisu predmetu zákazky s § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní

91. Za účelom posúdenia námietok navrhovateľa sa úrad v predmetnom revíznom konaní obrátil na znalca s tridsiatimi ôsmimi (38) odbornými otázkami, ktorých zodpovedanie bolo nevyhnutné pre kvalifikované posúdenie skutočností relevantných pre konanie a samotné

²⁷ Pozn. úradu: Úrad v tejto súvislosti poukazuje aj na [metodické usmernenie úradu č. 12344-5000/2019 zo dňa 17. 10. 2019](#), v ktorom je o. i. výslovne uvedené aj, cit.: „V prípade, ak bolo vysvetlenie súťažných podkladov poskytnuté neskôr než 15 dní pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk, musí byť žiadosť o nápravu proti podmienkam v ňom uvedeným doručená najneskôr do desiatich dní odo dňa poskytnutia predmetného vysvetlenia súťažných podkladov.“

rozhodovanie úradu o opodstatnenosti podaných námietok navrhovateľa. Na tomto mieste úrad dodáva, že na účely zodpovedania nastolených otázok poskytol znalcovi všetky potrebné dokumenty, medzi ktorými boli žiadosti navrhovateľa o vysvetlenie z 21. a 22. 09. 2023, vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023, žiadosť o nápravu navrhovateľa, zamietnutie žiadosti o nápravu kontrolovaným, námietky navrhovateľa, písomné vyjadrenie kontrolovaného k podaným námietkam, výzva na predkladanie ponúk (vrátane príloh) a iné pre vypracovanie odborného stanoviska relevantné dokumenty.

92. Dňa 15. 01. 2024 bolo úradu v listinnej podobe doručené Odborné stanovisko, v ktorom znalec uviedol nasledovné. V kapitole I. „Úvodná časť“ Odborného stanoviska znalec identifikoval svoju úlohu (zodpovedanie otázok položených úradom), účel odborného posúdenia, dátum vypracovania odborného posúdenia a na záver predmetnej kapitoly zosumarizoval aj podklady, právne predpisy a literatúru, z ktorých v priebehu svojej znaleckej činnosti vychádzal, pričom v kapitole II. Odborného stanoviska, označenej ako „Odborné posúdenie“ zodpovedal jednotlivé úradom položené otázky týkajúce sa námietok navrhovateľa v nasledovnom znení, cit.:

„2. Charakteristika elektrotechnických zariadení, základné informácie a pojmy

Elektrotechnické zariadenia sú zariadenia na výrobu, rozvod, premenu a prenos elektrickej energie; zariadenia ktoré využívajú elektrickú energiu na prenos, spracovanie, záznam a reprodukciu informácií; zariadenia, ktoré využívajú elektrickú energiu na meracie a riadiace účely; zariadenia, ktoré využívajú elektrickú energiu na iné účely a vyhradené elektrické zariadenia uvedené v osobitných predpisoch.

Pod termínom hardvér (hardware) v zmysle platných právnych predpisov je zaradená riadiaca a výpočtová technika, teda zariadenia ktoré využívajú elektrickú energiu na spracovanie, záznam, reprodukciu a prenos informácií.

Pod termínom počítačové programy - softvér (software) sa rozumie postupnosť inštrukcií, ktorá popisuje realizáciu danej úlohy počítačom. Taktiež môže ísť o sadu počítačových programov, ktoré vykonávajú zadefinovanú činnosť.

Zdrojový kód podľa základnej definície predstavuje postupnosť príkazov zrozumiteľných človeku, napísaných v [programovacom jazyku](#). Vytvorenie zdrojového kódu je autorské dielo, na ktoré má jeho tvorca autorské právo. Je produktom duševnej činnosti človeka. Autor je podľa autorského zákona fyzická alebo právnická osoba, ktorá dielo vytvorila. Z postavenia autora vyplýva celý rad práv, najmä však právo udeliť súhlas na každé použitie diela, čo v plnej miere platí aj pre autorov počítačových programov. Všeobecne je možné autorské právo definovať ako súhrn právnych noriem, ktoré sa viažu k vytvoreniu istého diela, a práv, ktoré z týchto noriem autorovi vyplývajú. Autorský zákon chráni a upravuje vzťahy súvisiace s vytvorením a použitím literárnych, umeleckých a iných diel.

Pod pojmom informačný systém sa rozumie všetko, čo nesie akúkoľvek informačnú hodnotu. Automatizovaný informačný systém je informačný systém, kde sú dáta ukladané, uchovávané, triedené, spracovávané a zobrazované pomocou metód a nástrojov výpočtovej techniky. Automatizovaným IS je vo všeobecnosti každý program.

Registrácia softvéru – ide o formálne prihlásenie oprávneného užívateľa do evidencie užívateľov softvéru vedenej výrobcom softvéru.

Aktualizácia softvéru je počítačový program alebo jeho fragment, ktorý z hľadiska licencií alebo funkčnosti vyžaduje existenciu predchádzajúcej verzie toho istého, popri prípade iného produktu.

Údržba softvéru (servis, technická podpora, maintenance) je modifikácia SW produktu po jeho odovzdaní do prevádzky za účelom opravy chýb, zlepšenia výkonnosti alebo ďalších atribútov, alebo prispôsobenie zmenenému prostrediu.

SLA (Service Level Agreement) je zmluva o úrovni poskytovaných služieb, v ktorej autor, zhotoviteľ alebo integrátor informačného systému definuje parametre (merateľné), ktoré musí prevádzkovaný informačný systém spĺňať. Spravidla sú v zmluve SLA špecifikované parametre dostupnosti informačného systému, reakčné doby poskytovateľa servisných služieb, eskalačné procedúry a podpora prevádzky formou Hot-line.

Softvérová licencia - v počítačovom priemysle softvér, ktorý je chránený autorskými právami a licencovaný pod softvérovou licenciou, spadá v princípe do dvoch kategórií licenčných schém. Prvou kategóriou je licenčná schéma open source / slobodného softvéru, druhou je closed source / proprietárna licenčná schéma. Tieto dve schémy obsahujú ďalšie delenia. Nie každý softvér je licencovaný, dokonca nie každý softvér je chránený autorskými právami. Softvér môže byť publikovaný bez sprievodnej licencie ako tzv. Licence-Free Software, avšak zostáva chránený autorskými právami a jeho distribúcia podlieha bežným zákonom o ochrane autorských práv, jeho predaj podlieha bežným zákonom o predaji. Softvér tiež môže byť uvoľnený do verejnej domény, kde nie je chránený autorskými právami - v takomto prípade časti softvérovej licencie o ochrane autorských práv sa neuplatňujú vôbec (avšak ostatné časti softvérovej licencie ostávajú aplikovateľné vrátane predaja takéhoto softvéru).

2.1. Cloud a cloudové služby

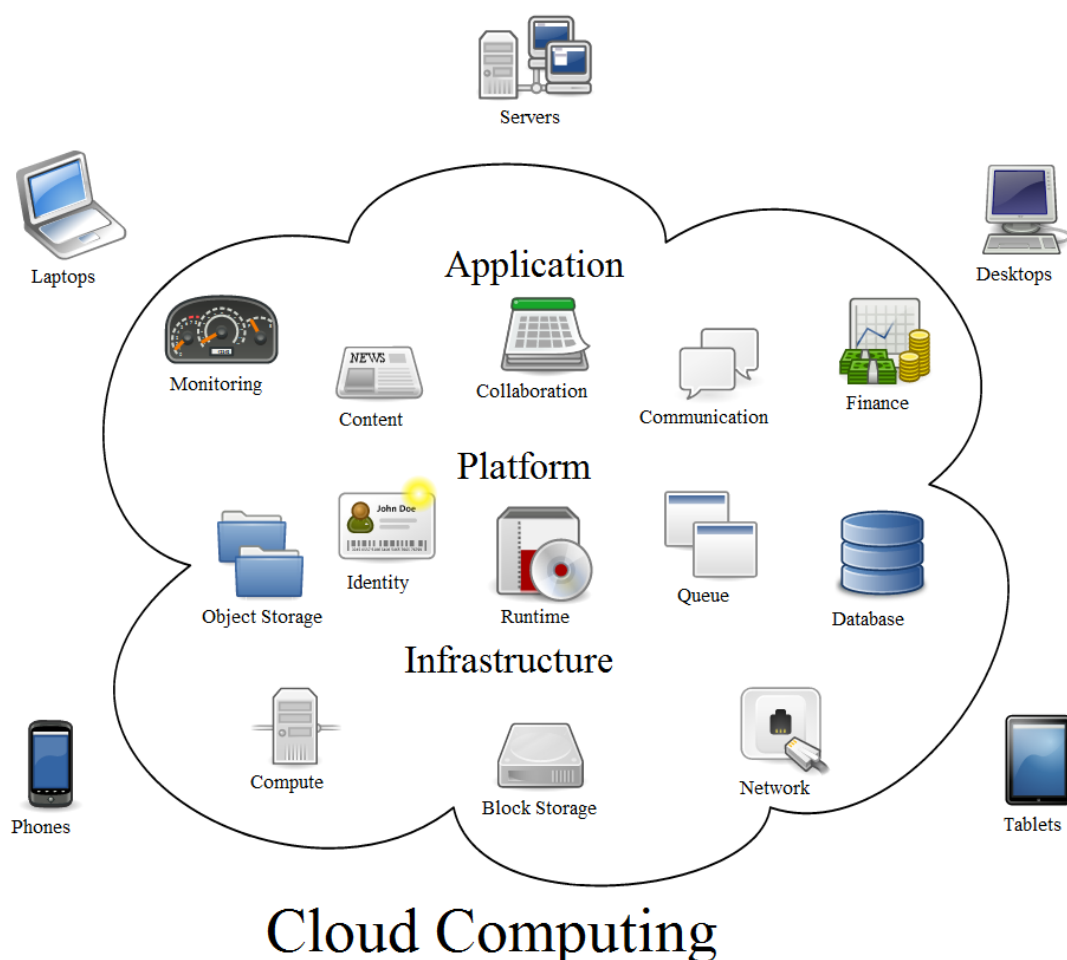
2.1.1. Cloud ako novodobá filozofia podnikového IT

Informačné technológie a ich prevádzka v súčasnosti v podnikovej sfére je primárne orientovaná na samotnú správu užívateľských účtov, dát a technickej infraštruktúry. Samotná infraštruktúra je komplexná, uzavretá v izolovaných systémoch, jej manažment je zložitý, náročný na ľudské zdroje a komplikovaný. Nároky na obsluhu IT personál sú mimoriadne vysoké a zároveň inovačné technologické cykly sa neustále výrazne skracujú, čo si vyžaduje neustále vzdelávanie a preškolenie pracovníkov. Prísne vzaté, kreatívny potenciál IT špecialistov je v súčasnosti obmedzovaný na rozsiahlu interpretáciu a reportovanie v podstate historických dát. Takúto filozofiu IT systémov môžeme pokojne nazvať ako IT uplynulej doby. Dnes už užívatelia informačných systémov, či sú to zákazníci alebo aj zamestnanci poskytovateľa IT služieb, títo všetci požadujú spoľahlivý a najmä okamžitý prístup k aplikáciám a dátam primárne z mobilných zariadení, ako sú prenosné počítače, tablety či smartfóny. Zároveň požadujú, aby drvivá väčšina dát zákazníkov a partnerov bola spracovaná v reálnom čase tak, aby sa okamžite vytváral akýsi prediktívny model požiadaviek a správania sa trhu v blízkej budúcnosti. Životný cyklus biznis aplikácií sa neustále skraca, dynamika trhu vyžaduje aby cyklus vývoja nových aplikácií, reagujúcich na požiadavky trhu sa neustále skracoval. Súčasné IT v podnikoch a firmách by malo byť preto značne adaptívne, pričom by malo poskytovať takmer okamžitý prístup k nenákladnej a elastickej výpočtovej, úložnej a sieťovej infraštruktúre, čo je ale v protiklade s technickým a ekonomickým plánovaním v komerčnej sfére. Ak rozšírime pohľad aj mimo komerčnú sféru, tak obdobné požiadavky sú kladené v súčasnosti aj na štátnu a verejnú správu v súvislosti s jej elektronizáciou. V tejto sfére je kľúčová otázka znižovania nákladov na prevádzku ústredných orgánov verejnej moci a samosprávy a tým aj znižovanie nákladov na prevádzkované služby (aj elektronické služby pre verejnosť, ktoré sú často krát zakotvené v legislatíve). Brzdou je aj zdĺhavý a náročný proces verejného obstarávania, ktorý proces informatizácie spoločnosti výrazne spomaľuje. Na vyššie uvedené problémy by mohli dať odpoveď cloudové technológie.

2.1.2. Cloud ako služba

Architektúra cloudu je založená na báze modelu IT systému, ktorý umožňuje na základe požiadavky koncového užívateľa jednoduchý, pohodlný a spoľahlivý sieťový prístup k zdieľanej sade konfigurovateľných výpočtových zdrojov (sietiam, serverom, dátovým úložiskám, aplikáciám, službám ...). Cloud ako taký je progresívna technológia s vysokým potenciálom zlepšenia spolupráce, pružnosti, škálovateľnosti, vysokej dostupnosti, vytvára výrazný priestor na znižovanie nákladov prostredníctvom optimalizácie a efektívneho využívania výpočtových zdrojov.

Technologický model cloudu vychádza z predpokladu prostredia, kde jednotlivé komponenty môžu byť rýchlo pripravené, poskytnuté, implementované a vyradené z prevádzky, škálovateľné smerom nahor alebo nadol s cieľom poskytnúť umiestnenie a spotrebu pre model podobný službe na požiadanie.

2.1.3. Modely cloudových služieb

Softvér ako služba - SaaS (Software as a Service). Schopnosť cloudu poskytnutá spotrebiteľovi použiť poskytovateľovu aplikáciu bežiacu na cloudovej infraštruktúre. Tieto aplikácie sú dostupné z rôznych klientskych zariadení a to buď prostredníctvom rozhrania tenkého klienta, ako je webový prehliadač (napríklad webový e-mail), alebo rozhraním programu. Spotrebiteľ nemanáhuje alebo neriadi základnú cloudovú infraštruktúru vrátane sietí, serverov,

operačných systémov, úložiska alebo dokonca individuálnych funkcií aplikácie, s možnou výnimkou obmedzených špecifických používateľských nastavení konfigurácie aplikácie.

Platforma ako služba - PaaS (Platform as a Service). Schopnosť cloudu poskytnutá spotrebiteľovi nasaďiť na cloudovú infraštruktúru spotrebiteľom vytvorené alebo získané aplikácie vytvorené pomocou programovacích jazykov, knižníc, služieb a nástrojov podporovaných poskytovateľom. Spotrebiteľ nemanáži alebo neriadi základnú cloudovú infraštruktúru vrátane siete, serverov, operačných systémov alebo úložiska, ale má kontrolu nad nasadenými aplikáciami a nastavením konfigurácie pre hostujúce prostredie aplikácie.

Infraštruktúra ako služba - IaaS (Infrastructure as a Service). Schopnosť cloudu poskytnutá spotrebiteľovi zabezpečiť spracovanie, úložisko, sieť a ďalšie základné výpočtové zdroje, kde spotrebiteľ je schopný nasaďiť a spustiť ľubovoľný softvér, ktorý môže obsahovať operačné systémy a aplikácie. Spotrebiteľ nemanáži alebo neriadi základnú cloudovú infraštruktúru, ale má kontrolu nad operačnými systémami, úložiskom a zavedenými aplikáciami, prípadne disponuje obmedzenou kontrolou nad vybranými zložkami v sieti (napríklad uzlami bezpečnostných brán a prístupových bodov).

Niektoré zdroje uvádzajú aj ďalšie modely cloudových služieb:

*Sieť ako služba - NaaS (Network as a Service),
Pracovná plocha ako služba - DaaS (Desktop as a Service),
Riadenie ako služba - MaaS (Management as a Service),
Obchodný proces ako služba - BPaaS (Business Process as a Service),
Informácia ako služba - INFaaS (INFormation as a Service),
Všetko ako služba - EaaS (Everything as a Service).*

Posledné dva modely vyznievajú značne abstraktne, nakoľko pri takejto definícii služby je nejednoznačný samotný predmet ponúkanej alebo poskytovanej služby. Jedná sa s najväčšou pravdepodobnosťou o marketingovú a obchodnú iniciatívu komerčných subjektov s cieľom presadiť na trhu nový typ služby s moderným, ba až módnym názvom.

2.1.4. Modely nasadenia cloudových služieb

Verejný cloud. Cloudová infraštruktúra je poskytnutá pre otvorené použitie širokou verejnosťou. Cloud môže byť vlastnený, manažovaný a prevádzkovaný obchodnou, akademickou alebo vládou organizáciou alebo niekedy ich kombináciou. Je umiestnený v priestoroch poskytovateľa cloudu.

Privátny cloud. Cloudová infraštruktúra je poskytovaná pre výhradné použitie jednej organizácie zahrňujúcej viacero spotrebiteľov (napríklad obchodných jednotiek organizácie). Cloud môže byť vlastnený, manažovaný a prevádzkovaný organizáciou, treťou stranou alebo niekedy ich kombináciou a môže byť umiestnený na alebo mimo ich prevádzkových priestorov.

Hybridný cloud. Cloudová infraštruktúra je zložená z dvoch alebo viacerých odlišných cloudových infraštruktúr (súkromné, komunitné alebo verejné), ktoré síce zostávajú uzavretými, ale sú navzájom prepojené štandardizovanými alebo proprietárnymi technológiami, ktoré umožňujú prenositeľnosť údajov a aplikácií (napríklad rozdelenie cloudu kvôli vyrovňovaniu záťaže medzi cloudami).

Komunitný cloud. Cloudová infraštruktúra je poskytovaná na výhradné použitie určitej komunity spotrebiteľov z organizácií, ktoré majú spoločné záujmy (napríklad poslanie, bezpečnostné požiadavky, politiky a zreteľ súladu). Cloud môže byť vlastnený, manažovaný a prevádzkovaný jednou alebo viacerými organizáciami z komunity, treťou stranou alebo

nejakou kombináciou z nich a môže byť umiestnený na alebo mimo ich prevádzkových priestorov.

2.1.5. Dostupnosť IT služieb (Availability)

Každá spoločnosť si podľa charakteru svojej činnosti pri návrhu architektúry informačného systému musí stanoviť parameter dostupnosti IT služieb. V reálnom živote to reprezentuje časový údaj reprezentujúci dĺžku výpadku informačného systému za určité obdobie resp. časový úsek, počas ktorého sú IT služby nedostupné. Nemusi sa jednať iba o poruchy systému, ale môže ísť o plánované odstávka, údržbu, rekonfiguráciu systému alebo inováciu. Táto skutočnosť ale spravidla užívateľa IT služieb nezaujíma, jeho prvoradým záujmom je bezproblémový chod systému a aplikácií tak aby nebola narušená bežná obchodná činnosť. Každá firma by si pri návrhu architektúry požadovaného informačného systému mala definovať časový úsek nedostupnosti svojho informačného systému tak, aby nedošlo k ekonomickým dopadom resp. finančným stratám spoločnosti v dôsledku nedostupnosti služieb informačného systému. Len pre ilustráciu si môžeme uviesť údaj uvedený spoločnosťou Amazon z júla roku 2013, v ktorom vyhodnotila finančnú stratu zapríčinenú výpadkom svojho obchodného portálového systému. Analytici spoločnosti vyčíslili stratu na približne 120,000 USD za minútu. V dôsledku prerušenia činnosti obchodného portálu spoločnosti Amazon na 40 minút spoločnosť vykázala stratu tržieb vo výške takmer 4,8 milióna USD. Od charakteru a typu obchodnej činnosti je preto nutné zodpovedne zvážiť, aká miera dostupnosti informačného systému je pre spoločnosť nutná. Inú mieru dostupnosti budú požadovať bankové, burzové alebo iné finančné spoločnosti, kde aj krátkodobý výpadok IT služieb môže znamenať finančné straty v závratnej výške. Inú mieru dostupnosti budú požadovať napríklad spoločnosti, ktoré prevádzkujú internetové obchody alebo informačné portály. Ani niekoľkohodinové prerušenie prevádzkovaných IT služieb nespôsobí významné ekonomické alebo reputačné škody a nevytvorí existenčné riziko. Správna voľba požadovanej miery dostupnosti má výrazný ekonomický dopad, platí fakt, že čím vyššia miera požadovanej dostupnosti, tým vyššie náklady, pričom tento vzťah nie je lineárny.

V obchodnej praxi sa presadilo uvádzanie miery dostupnosti v percentách. Prepočet percent dostupnosti na povolený čas nedostupnosti je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Dostupnosť v %	Nedostupnosť služby za rok	Nedostupnosť služby za mesiac	Nedostupnosť služby za týždeň
90%	36.5 dňa	72 hodiny	16.8 hodiny
95%	18.25 dňa	36 hodiny	8.4 hodiny
98%	7.30 dňa	14.4 hodiny	3.36 hodiny
99%	3.65 dňa	7.20 hodiny	1.68 hodiny
99,50%	1.83 dňa	3.60 hodiny	50.4 minúty
99,80%	17.52 hodiny	86.23 minúty	20.16 minúty
99,90%	8.76 hodiny	43.8 minúty	10.1 minúty
99,95%	4.38 hodiny	21.56 minúty	5.04 minúty
99,99%	52.56 minúty	4.38 minúty	1.01 minúty
99,999%	5.26 minúty	25.9 sekundy	6.05 sekundy

Takto uvádzané a v praxi obchodne ponúkané miery dostupnosti sú rozšírené pod pojmom tzv. "deviatková dostupnosť". Čím viac deviatok, tým je systém dokonalejší, dostupnosť je vyššia,

ale samozrejme je vyššia aj cena. A to rádovo. Preto je z hľadiska ekonomickej efektívnosti veľmi dôležité stanoviť skutočne potrebnú mieru dostupnosti informačného systému.

Vysoká dostupnosť je investične významne náročná. Dosiahnutie napríklad "štvordeviatkovej" dostupnosti si vyžaduje napríklad zdvojenie kľúčových komponentov infraštruktúry tak, aby v prípade výpadku jedného komponentu systému prevzal jeho funkciu druhý - záložný komponent (tzv. failover). K tomu je potrebné pridať náklady na potrebné softwarové vybavenie, ktoré je určené na vykonávanie tejto potrebnej funkcionality. Je potrebné aj patrične dimenzovať ostatné potrebné komponenty (serverovne, klimatizácie, záložné zdroje, komunikačné uzly ...). V prípade "päťdeviatkovej" dostupnosti sú tieto kritériá ešte náročnejšie, celá infraštruktúra musí byť minimálne zdvojená, pre elimináciu možného výpadku dátového centra musí byť infraštruktúra so záložnými komponentmi systému umiestnená v inej, geograficky vzdialenej lokalite, komunikačné kanály musia byť takisto zdvojené, vybavené redundantnými zariadeniami.

Ak sa podnik rozhodne o umiestnení svojho IT do prostredia cloudu, požadované miera dostupnosti je definovaná v zmluvnej dokumentácii ako jeden zo základných parametrov poskytovanej služby. Parametre poskytovaných služieb sú zmluvne ukotvené v zmluve o úrovni poskytovaných služieb (SLA - Service Level Agreement), ktoré je základným a mimoriadne dôležitým zmluvným dokumentom. V zmluve SLA sa poskytovateľ služieb, v našom prípade cloudových služieb zaväzuje k dodržiavaniu všetkých zmluvne dohodnutých parametrov a zároveň by táto zmluva mala definovať aj sankčný mechanizmus v prípade nedodržania dohodnutej úrovne služieb a parametrov. Praktické napĺňanie ustanovení zmluvy SLA v praxi naráža na nedostatky, ktoré bránia jej exaktnému dodržiavaniu. Neexistuje presný a spoľahlivý mechanizmus alebo technológia, akou by bolo možné presne merať parametre dostupnosti jednotlivých poskytovaných cloudových služieb. Táto skutočnosť je v súčasnosti skôr o zodpovednom prístupe poskytovateľa cloudových služieb voči svojim zákazníkom a naopak o dôvere zákazníka k poskytovateľovi cloudových služieb. Vybudovanie vysoko dostupného systému a jeho prevádzkovanie je veľmi nákladné, tieto náklady sa jednoducho musia premietnuť do výslednej ceny ponúkanej služby.

2.1.6. Bezpečnosť (Security)

Azda najvýznamnejší aspekt, ktorý môže byť buď hlavnou hnacou silou pri presadzovaní zavádzania cloudových technológií alebo jej najväčším protiargumentom, je bezpečnosť. Z technologického hľadiska je nesporné, že dáta a aplikácie umiestnené v cloude treba dôsledne chrániť. Centralizovaná ochrana prostredníctvom robustného a výkonného bezpečnostného nástroja je vysoko účinný a spoľahlivý nástroj na ochranu citlivých údajov. Aj napriek týmto zabezpečeniam má veľa používateľov obavy zo zraniteľnosti dátových úložísk. Stále hrozí, že hackeri obídu bezpečnostné opatrenia a získajú citlivé údaje klienta. Prax však ukazuje, že pravdepodobnosť poškodenia alebo zmazania údajov samotnými používateľmi je štatisticky väčšia než pravdepodobnosť odcudzenia alebo poškodenia údajov hackermi. Poskytovatelia cloudových služieb investujú nemalé prostriedky do monitoringu a zabezpečenia svojej infraštruktúry, aby v maximálnej miere znížili riziko odcudzenia údajov, resp. ich poškodenia. Aspekt bezpečnosti a ochrany nadobúda ešte výraznejší význam najmä v súvislosti s prístupom k aplikáciám prostredníctvom mobilných zariadení. Počítačové siete sú zväčša chránené bezpečnostnými nástrojmi (antivírus, firewall), pri mobilných zariadeniach (mobily, tablety) je takáto forma zabezpečenia skôr výnimočná. V tejto oblasti sa očakáva masívny nárast aplikácií na ochranu a zabezpečenie mobilných technológií na báze špeciálnych proxy zabezpečovacích systémov.

Bezpečnosť je pritom aj najčastejšie udávaný dôvod, pre ktorý firmy váhajú s využitím cloudových služieb. Mnohí firemní zákazníci sú konzervatívni a s nadšením technologických inovátorov sa úplne nestotožňujú. Okrem bezpečnosti je pre nich argumentom proti i neochota vzdať sa úplnej kontroly nad svojimi dátami. Najmä ak sa jedná o citlivé vnútrofiremné dáta a zvláštnou kategóriou sú aj osobné údaje. Klienti majú obavy vydať svoje údaje „na milosť“ inej firme bez záruky, že svoje údaje budú mať kedykoľvek k dispozícii a zároveň k nim nebude mať prístup žiadna neautorizovaná osoba. Poskytovatelia cloudových technológií majú v súčasnosti riešenia s vysokým stupňom zabezpečenia. Dokonca aj riešenia založené na kryptovaní ukladaných dát na fyzickej úrovni dátových úložísk, takže ani neoprávnená osoba s prístupovými právami (napríklad administrátor prevádzkovateľa cloudových služieb) nedokáže zneužiť tieto dáta, nakoľko v zakryptované dáta bez príslušného kľúča sú nepoužiteľné a tento kľúč je vo výhradnom vlastníctve zákazníka. Na bezpečné uloženie údajov sa v súčasnosti používa kombinácia techník šifrovania a autentifikácie.

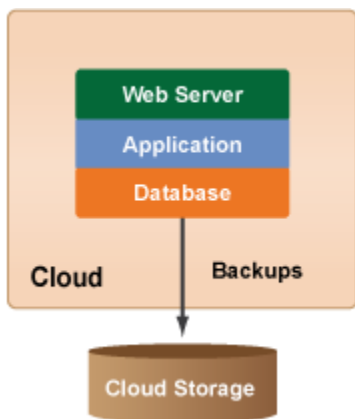
Z hľadiska nákladovosti platí pre bezpečnosť IT riešenia tá istá argumentácia ako pre úroveň miery dostupnosti - čím vyššia požadovaná úroveň bezpečnosti, tým vyššie náklady. V prípade tradičného IT si všetky bezpečnostné opatrenia musí zrealizovať zákazník na vlastné náklady, v prípade cloudového riešenia sa požadovaná úroveň bezpečnosti prejaví na pravidelných poplatkoch za cloudové služby.

2.1.7. Architektúra cloudových centier.

Poskytovateľa cloudových služieb na trhu možno označiť za obchodnú trhovú entitu. Má k dispozícii vyvinutú množinu štandardizovaných i neštandardných služieb, ktoré ponúka okruhu zákazníkov. Jeho cieľom je získať čo najväčší okruh zákazníkov a tým pádom aj maximalizovať svoj ekonomický zisk docieľiť čo najskoršiu návratnosť svojich investícií. Z tohoto dôvodu je potrebné navrhnuť a sprevádzkovať dátové centrum, prevádzkujúce cloudové služby tak, aby splňali čo najlepšie požiadavky zákazníkov. Z pohľadu zákazníka cloudových služieb pri výbere poskytovateľa je ako hlavný rozhodujúci technický parameter uvádzaná dostupnosť cloudovej služby. Najdiskutovanejšou a najzložitejšou témou, ktorá je dominantná pri rozhodovaní o samotnej adopcii cloudových služieb je ale otázka bezpečnosti. Pri samotnom návrhu architektúry cloudového systému dôležité zvážiť optimálny pomer medzi spoľahlivosťou, dostupnosťou, zabezpečením, výkonom, zriaďovacími nákladmi, prevádzkovými nákladmi ako aj účelom systému, t.j. na akú cieľovú skupinu zákazníkov majú byť ponúkané služby zamerané.

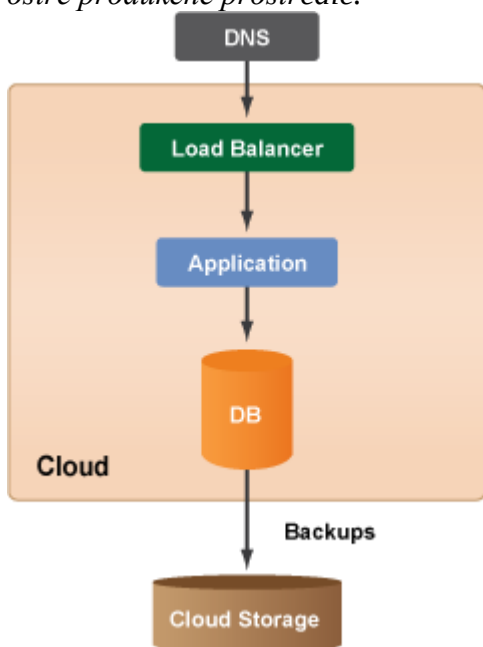
Najjednoduchší jednoserverový cloud "All-in-one" alebo "Všetko v jednom"

Najjednoduchšie riešenie, šablóna pre vytvorenie osobného cloudu, nazývaná tiež LAMP (Linux, Apache, MySQL, PHP) predstavuje jediný server, na ktorom je prevádzkovaný web server (Apache), zákaznícka aplikácia (PHP) a databáza (MySQL). Šablón pre takýto druh cloudového serveru je veľké množstvo.

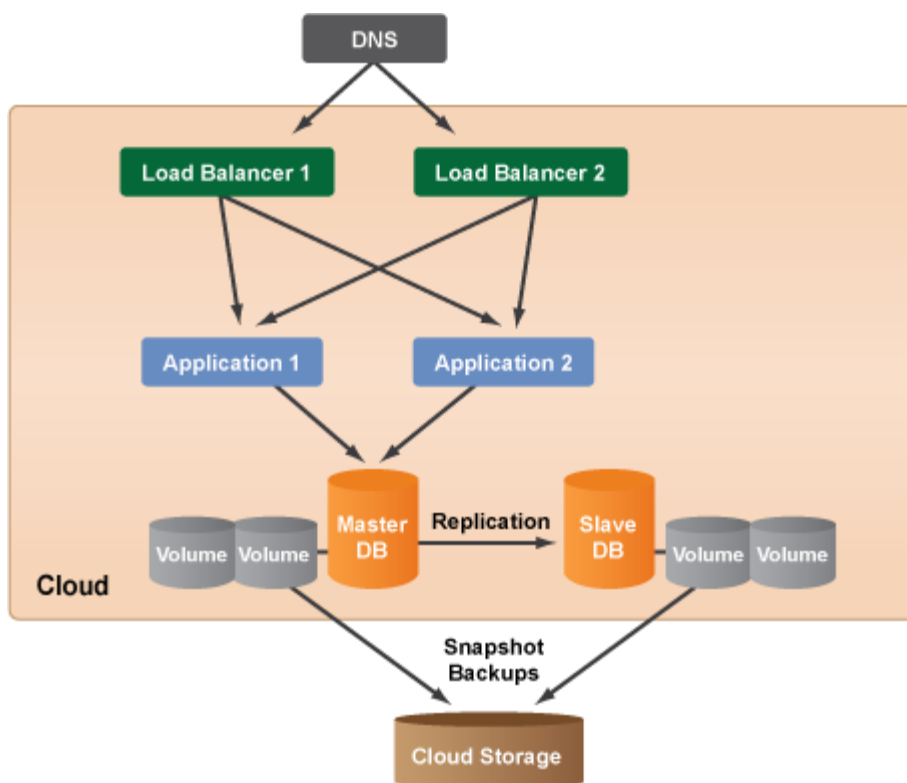
Neredundantná trojvrstvová architektúra

Pre testovanie interaktivity medzi jednotlivými vrstvami systémovej architektúry postačuje neredundantná trojvrstvová architektúra. Práve kvôli neredundantnosti sa tento typ architektúry primárne využíva na základné vývojové a testovacie účely. Neodporúča sa pre ostré produkčné prostredie.

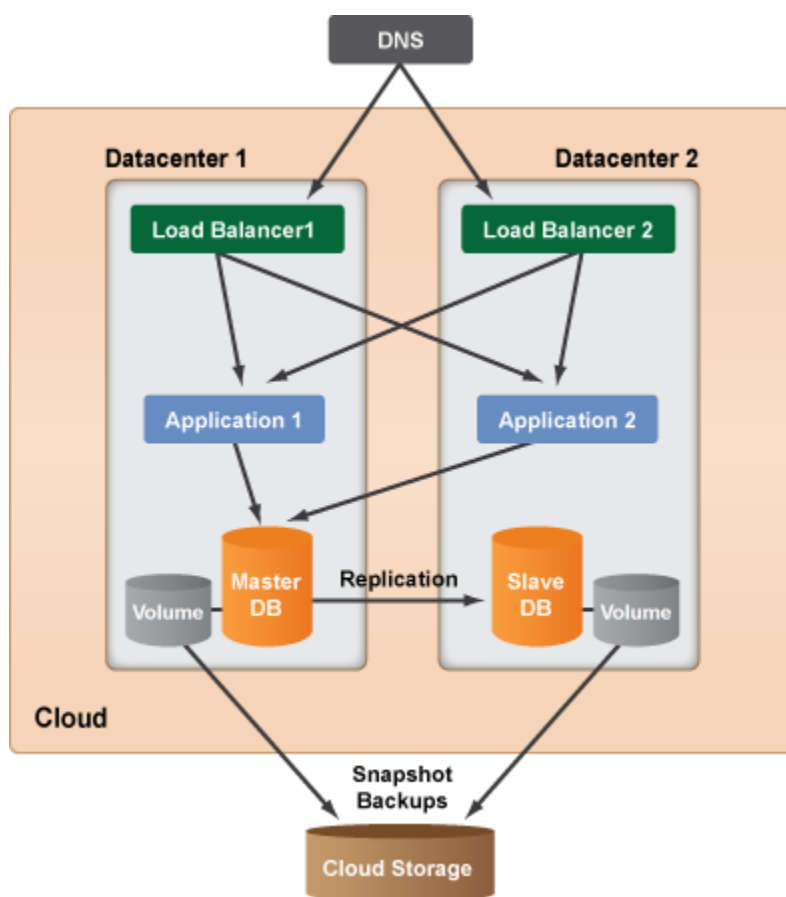
Redundantná trojvrstvová architektúra

Každé produkčné prostredie určené pre prevádzku cloudov by malo obsahovať redundantné prvky pre zabezpečenie prepnutia v prípade výpadku komponentu a následné obnovenie služby. V nižšie uvedenom príklade sú použité dva servery pracujúce ako vyrovnávače záťaže (load balancer), dva aplikačné servery ako aj hlavný a pridružený databázový server. Takáto redundantná architektúra chráni ako dátové centrum, tak aj aplikácie pred výpadkom. Riziko predstavuje umiestnenie všetkých komponentov infraštruktúry v jednej lokalite, pri katastrofickej udalosti dôjde k výpadku celého centra a ani zdvojenie hlavných komponentov nezabráni prerušeniu prevádzky. V prípade prevádzkovania veľkých databáz je nutné zvoliť vhodnú technológiu zápisu dát na diskové úložiská, tak aby bolo možné realizovať zmysluplné zálohovanie dát.

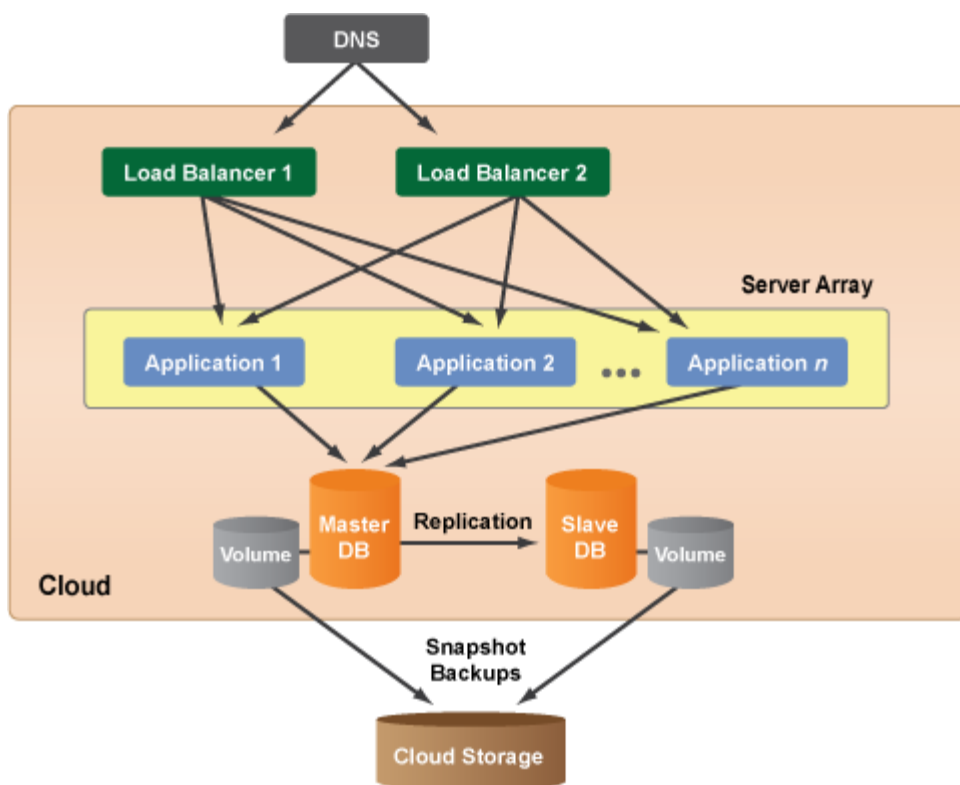
Oddelené datacentrá

Ak cloudová infraštruktúra podporuje rozmiestnenie do viacerých dátových centier, lokalít alebo zón, tak z hľadiska zaručenia vysokej dostupnosti sa odporúča rozloženie komponentov infraštruktúry do viacerých (minimálne dvoch), geograficky oddelených a od seba dostatočne vzdialených lokalít, čím sa zabezpečí dodatočná vrstva redundantnosti a zabezpečenia. Každé jednotlivé datacentrum môže fungovať ako samostatný izolovaný segment v rámci spoločného geografického cloudu. Napríklad v prípade výpadku napájania v jednom datacentre nie je nijakým spôsobom dotknutá a ohrozená prevádzka ďalšieho alebo ďalších datacentier. Treba poznamenať, že pri stanovovaní cenovej politiky poplatkov za cloudové služby treba brať do úvahy aj náklady na prenos dát medzi jednotlivými datacentrami. V prípade využívania dátovo intenzívnych a objemovo náročných prenosov, napríklad pri synchrónnom vzdialenom zrkadlení dátových úložísk, tieto náklady môžu tvoriť významnú časť celkových poplatkov. Táto skutočnosť je logicky odôvodniteľná, pretože vyššia miera dostupnosti a bezpečnosti má svoju reálnu cenu.

Autoškálovateľná architektúra

Jednou z kľúčových výhod cloudových technológií je tzv. schopnosť horizontálnej škálovateľnosti, čo v praxi znamená možnosť zvýšenia alebo zníženia počtu pridelených serverových zdrojov na požiadanie na základe požiadaviek aplikačnej vrstvy. Túto funkcionality preberá na seba technologická vrstva nazývaná serverové pole (server array). Filozoficky táto architektúra pripomína diskové polia, technologická funkcionality je ale značne odlišná. Serverové pole je sada predkonfigurovaných bežiacich serverov, ktoré poskytujú svoje zdroje (procesorový výkon, pridelená pamäť RAM, zbernicový výkon apod.) na základe vopred definovaných hraničných podmienok primárne stanovených požiadavkami prevádzkovaných aplikácií. Takúto technológiu poskytuje napríklad riešenie RightScale, ktoré je možné označiť za dostatočne vyzretú technológiu pre nasadenie v komerčne náročných podmienkach.

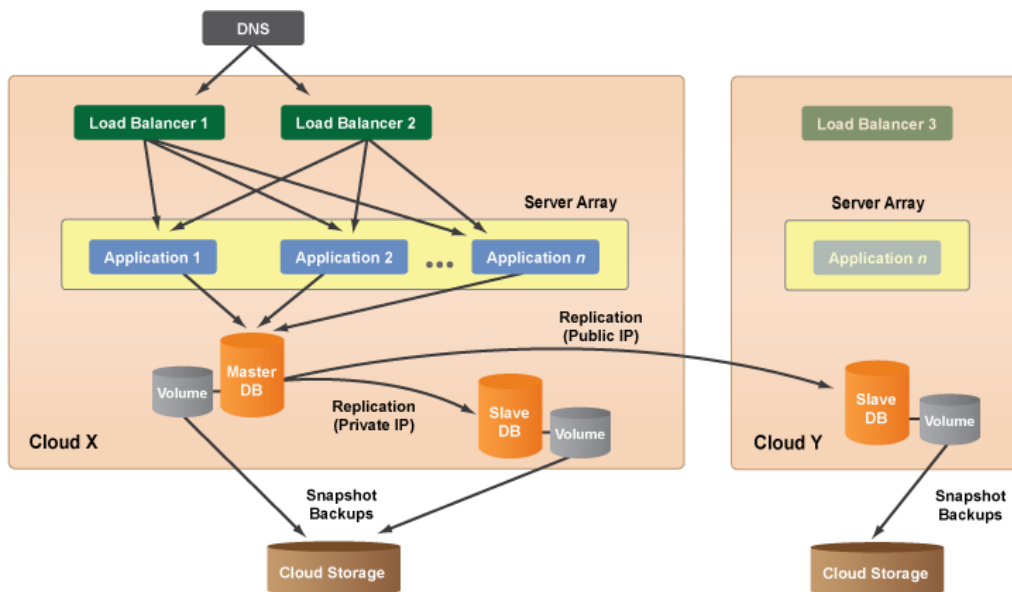

Architektúra hybridných cloudov

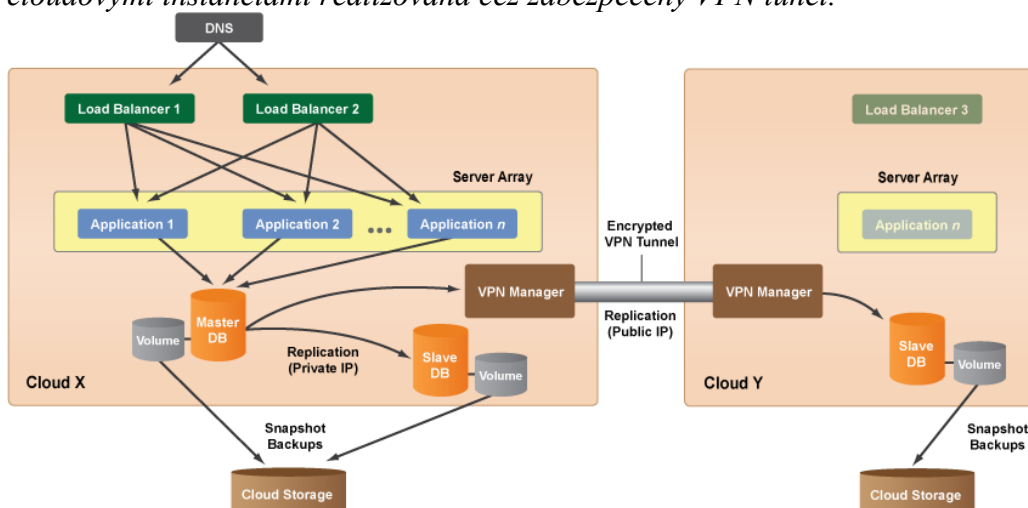
Architektúra hybridných cloudov sa od tradičnej cloudovej architektúry, popísanej vyššie, odlišuje vložení vrstvy zabezpečujúcej fyzické prepojenie a logické oddelenie verejnej cloudovej infraštruktúry a serverovej infraštruktúry, na ktorej sú prevádzkované vyhradené privátne aplikácie.

Architektúra MultiCloud s možnosťou prepnutia v prípade výpadku

Architektúra, zobrazená v nasledovnom príklade ťaží z možnosti použitia identických konfiguračných šablón a skriptov pre konfiguráciu a rozbeh prevádzky ako v cloude X, tak aj v cloude Y. Pri návrhu architektúry, ktorá zahŕňa viacero (aj geograficky oddelených) cloudových datacentier je nutné zohľadniť viacero dôležitých faktorov. V nasledovnom príklade je záložný databázový server spustený v režime tzv. "teplej zálohy", ale replikácia dát s hlavným databázovým serverom sa uskutočňuje prostredníctvom verejnej, nie privátnej IP adresy. V prípade výpadku, keď je nutné vykonať prepnutie produkčného prostredia z jednej cloudovej inštancie na druhú, architektúra MultiCloud umožní jednoduchú migráciu celej cloudovej inštancie a v nej prevádzkovaných cloudových aplikácií. Ostatné úrovne tejto architektúry musia byť nakonfigurované a naštartované ešte pred samotným spustením migrácie produkčného prostredia z cloudu X do cloudu Y.

V prípade požiadavky alebo iných dôvodov na prenos dát v zabezpečenej forme medzi servermi v geograficky oddelených cloudoch je v zásede možné použiť technológiu kryptovania dátových prenosov alebo použitie virtuálnych privátnych sietí (VPN) cez verejné IP adresy. V nižšie uvedenej schéme je replikácia dát cez verejnú internetovú sieť medzi dvoma oddelenými cloudovými inštannciami realizovaná cez zabezpečený VPN tunel.

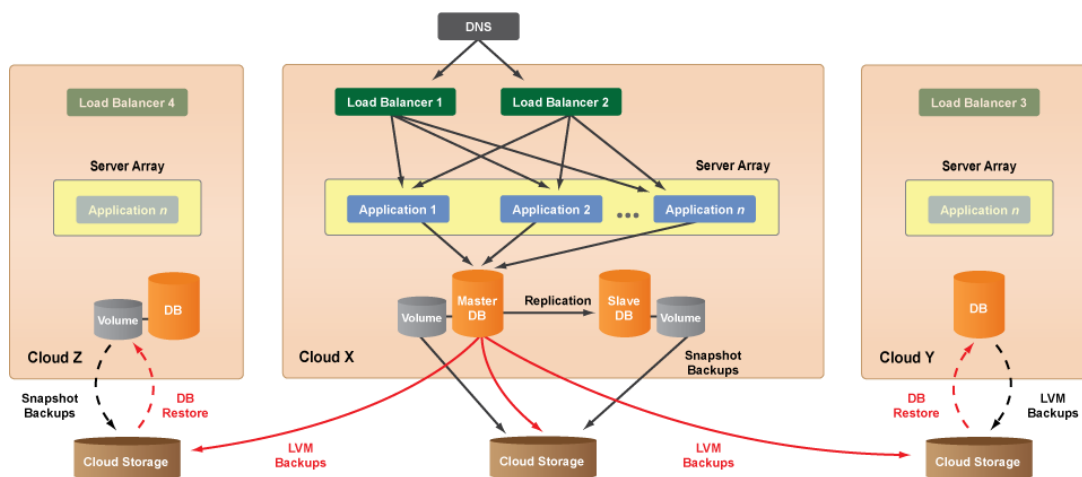

MultiCloud so synchronizáciou cez VPN

Architektúra MultiCloud s obnovou po katastrofickej udalosti.

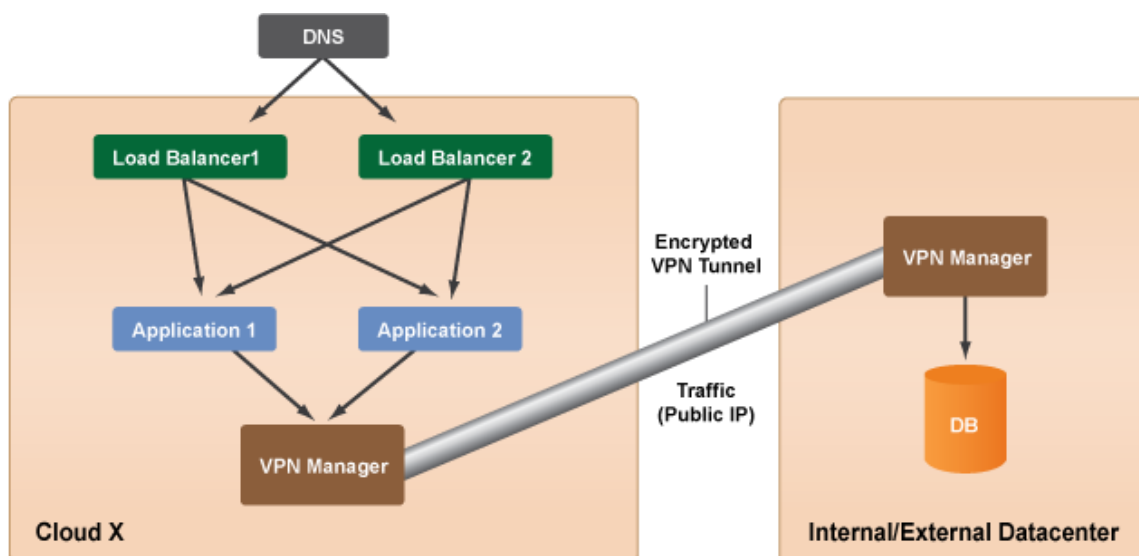
Žiadna architektúra riešenia cloudových datacentier nie je na 100% odolná voči výpadku v dôsledku udalosti, ktorú je možné označiť za katastrofickú (živelná udalosť, záplava, zemetrasenie, pád lietadla ...). Existuje ale množstvo pravidiel, scenárov a postupov, pomocou ktorých je možné následky takýchto udalostí minimalizovať. V prípade tradičného modelu umiestnenia cloudových aplikácií v datacentre/datacentrách poskytovateľa ak nastane výpadok takéhoto produkčného centra v dôsledku katastrofickej udalosti je zákazník odkázaný na schopnosť poskytovateľa uviesť poskytované služby do prevádzkyschopného stavu. Ale ak je správne navrhnutá architektúra celého cloudového riešenia, v princípe je možné obnoviť prevádzku cloudových služieb bezprostredne aj vlastnými silami. Základným princípom je

použitie štandardných vzorových konfigurácií, šablón a skriptov pre produkčné cloudové prostredie a v prípade výpadku je možné spustiť identické produkčné prostredie na základe použitia identických šablón, konfigurácií a skriptov na ktorejkoľvek funkčnej cloudovej infraštruktúre aj napríklad v inej geografickej lokácii alebo regióne. Na nižšie uvedenej schéme je produkčné cloudové prostredie označené ako Cloud X. Primárne okamžité zálohy produkčnej databázy (tzv. snímky, snapshots, umožňujú pomocou spravidla diskových technológií vytvorenie okamžitej kópie bez nutnosti zastavenia produkčnej databázy, sú spravidla založené na technológiách zrkadlenia dát, kedy sa dáta zapisujú súčasne na dvojicu diskov a v určenom čase sa zrkadlo rozpojí, čiže rozpojí sa logické prepojenie zápisu na oba disky a z jednej sady diskov sa vytvorí záloha dát niektorým štandardizovaným spôsobom). Takisto je možné vytvoriť manuálne kópiu databázy prostredníctvom niektorej funkcie LVM (Logical Volume Manager) na príslušnú podporovanú cloudovú službu pre ukladanie dát (napr. Google Cloud Storage container). Prostredníctvom LVM je možné veľmi efektívne presunúť celý databázový server aj s dátami, ktoré sú aktuálne k času vykonania poslednej zálohy do inej funkčnej cloudovej lokality. Záloha prostredníctvom LVM môže slúžiť nielen na obnovu databázy ale aj na znovuvytvorenie celého redundantného databázového zálohovacieho mechanizmu v cloude, ktorý si je možné zvoliť (aj geograficky).

Cloud a vyčlenené serverová infraštruktúra

Iným typom riešenia architektúry hybridných cloudov je využitie zdrojov privátneho/verejného cloudu spolu s využitím infraštruktúry, ktorú má zákazník vo svojom internom alebo externom dátovom centre. Zákazník cloudových služieb môže mať prísne stanovené predpisy na fyzické umiestnenie databázového servera, nakoľko sa na ňom spracovávajú citlivé alebo dôverné dáta. V takom prípade je možné použiť architektúru hybridného cloudu, kde sa pomocou virtuálnej privátnej siete vytvorí tunel pre zabezpečený prenos dát prostredníctvom verejnej IP siete medzi cloudovými aplikačnými servermi a vyčleneným (v tomto prípade databázovým) serverom, umiestneným v geografickej lokalite, splňajúcej stanovené predpisy (môže byť umiestnený interne u zákazníka).

2.1.8. Bezpečnosť v cloude

Bezpečnostná otázka je primárna téma, ktorá sa stane predmetom ostrej diskusie v okamihu, keď sa nastolí otázka prechodu do cloudu. Takmer vždy sa vyprofilujú dva zásadne protichodné postoje k tejto téme. Skeptici tvrdia, že cloud sám o sebe predstavuje nekontrolovateľné riziko straty dohľadu nad vlastnými dátami a akýkoľvek bezpečnostný incident využívajú ako potvrdenie svojich obáv o bezpečnosť. Optimisti a nadšeni naopak tvrdia, že využívanie cloudových služieb je práve tá bezpečnejšia cesta, ako si ochrániť dáta. V dôsledku neustáleho rastu komplexných hackerských (a nielen hackerských) útokov a prienikov do informačných systémov len skutočne profesionálni poskytovatelia IT služieb dokážu zabezpečiť vysokú mieru ochrany a zabezpečenia dát. Práve nutnosť neustále čoraz komplexnejšie zabezpečiť a ochrániť prevádzkované údaje ukazuje cestu nasadenia cloudových služieb aj v súvislosti s ich ekonomickou efektívnosťou ako najvýhodnejší trend pre mnohé organizácie.

Protichodnosť týchto postojov môže zásadne ovplyvniť rozhodnutia manažmentov organizácií o strategickom smerovaní ich spoločností a zároveň o ich stratégii voči implementácii cloudových technológií. Na jednej strane ekonomické kritériá určujú trendy, smerujúce k zdieľaniu technológií, k zdieľaniu ľudských zdrojov a k štandardizácii na všetkých úrovniach a vrstvách informačných systémov. Dochádza k významnej redukcii nákladov a naplňa sa obsah obchodného modelu cloudových technológií. Na druhej strane práve štandardizácia a zdieľanie zdrojov môžu spôsobiť kumuláciu nedostatkov a problémov v riadiacich a kontrolných procesoch. Na jednej strane dodávka komplexných cloudových služieb môže u výkonných manažmentov vyvolať zdanie alebo dojem, že takto je vyriešená a komplexne pokrytá problematika IT v rámci celej organizácie, no na druhej strane zanedbanie neustáleho vzdelávania sa bezpečnostných IT expertov v dôsledku dojmu, že "už máme všetko vyriešené a pokryté" predstavuje výrazné riziko. Na jednej strane ekonomická efektivita, vyplývajúca z možnosti výberu a prispôbovania si služby na mieru a na druhej strane fungovanie cloudu ako akejsi čiernej skrinky (čo tvorí základnú podstatu cloudu a cloudových služieb), tieto dva základné aspekty nedokážu zaručiť a zaistiť, že ponúkaná/poskytovaná služba je z bezpečnostného hľadiska vhodná pre prevádzku obchodne kritických operácií v rámci organizácie.

Pri tvorbe a návrhu bezpečnostnej architektúry informačného systému by nemali byť opomenuté pojmy ako bezpečnosť jednotlivých vrstiev systému a obranný termín hĺbková

ochrana. Bezpečnosť systémov pozostáva v princípe z bezpečnostného prvku a kontrolného procesu/mechanizmu. Bezpečnostný prvok má za úlohu zachytiť, identifikovať a vygenerovať informáciu o bezpečnostnom incidente. Kontrolný proces monitoruje činnosť bezpečnostného prvku/prvkov, periodicky kontroluje funkčnosť nastavených pravidiel bezpečnostnej ochrany a v prípade detekcie bezpečnostného incidentu spúšťa jednotlivé preddefinované procedúry a postupy, slúžiace na odvrátenie incidentu, odstránenie jeho následkov alebo iniciujú preventívne opatrenia. Ochranné princípy na tejto úrovni zahŕňajú technológie perimetrových firewallov, kryptovanie samotných ukladaných dát, kryptovanie hesiel, fyzické bezpečnostné prvky na vstupných bránach systémov, systematické vytváranie a školenie užívateľského povedomia a zručností ako aj periodické referenčné kontroly zamestnancov.

2.2. Popis predmetu odborného posúdenia

Verejný obstarávateľ, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Pribinova 4195/25, 811 09 Bratislava, IČO: 50 349 287, vyhlásil čiastkovú zákazku s názvom „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ zadávanú v užšej súťaži v rámci dynamického nákupného systému na predmet nadlimitnej zákazky „Centrálny dynamický nákupný systém pre cloudové služby vládneho cloudu“.

Súťažné podklady k predmetnej čiastkovej zákazke boli zverejnené na stránke Úradu pre verejné obstarávanie dňa 14.03.2023. Dňa 23.03.2024 boli na stránke ÚVO zverejnené opravené súťažné podklady s názvom „Súťažné podklady (OPRAVA 23.03.2023)“.

Pre potreby tohto odborného posúdenia je relevantná kapitola B1. Opis predmetu zákazky:

B.1 Opis predmetu zákazky

Predmetom zákaziek zadávaných v zriadenom DNS bude nákup cloudových služieb zodpovedajúcim modelom IaaS, PaaS, SaaS a ďalšie, služieb podpory cloudových služieb, cloudových migračných služieb, alebo iných súvisiacich služieb, ktoré spĺňajú zákonné podmienky verejne dostupných služieb. Cloudovými službami sú služby poskytované ako služby vo verejnej časti vládneho cloudu alebo v podobe privátneho vládneho cloudu.

Osobitným typom služby je takzvané manažovanie cloudovej služby, ktorá bude cez DNS taktiež dostupná.

Cloudové služby a ich typy zahrnuté do DNS:

Infrastructure-as-a-Service (IaaS)

IaaS znamená, že poskytovateľ cloudových služieb spravuje infraštruktúru za vás – skutočné servery, sieť, virtualizáciu a ukladanie údajov – prostredníctvom internetového pripojenia. Používateľ má prístup cez API alebo dashboard a v podstate si prenájima infraštruktúru. Používateľ spravuje veci ako operačný systém, aplikácie a middleware, zatiaľ čo poskytovateľ sa stará o akýkoľvek hardvér, siete, pevné disky, ukladanie údajov a servery; a má zodpovednosť za starostlivosť o výpadky a opravy.

Platforms-as-a-Service (PaaS)

PaaS znamená, že hardvér, platformu aplikácií a softvéru poskytuje a spravuje externý poskytovateľ cloudových služieb, ale používateľ spravuje aplikácie bežiace na platforme a údaje, na ktoré sa aplikácia spolieha. Primárne pre vývojárov a programátorov poskytuje PaaS používateľom zdieľanú cloudovú platformu na vývoj a správu aplikácií (dôležitý komponent DevOps) bez toho, aby museli budovať a udržiavať infraštruktúru zvyčajne spojenú s procesom.

Software-as-a-Service (SaaS)

SaaS je služba, ktorá svojim používateľom dodáva softvérovú aplikáciu, ktorú spravuje poskytovateľ cloudových služieb. Aplikácie SaaS sú zvyčajne webové aplikácie alebo mobilné aplikácie, ku ktorým majú používatelia prístup prostredníctvom webového prehliadača. O aktualizácie softvéru, opravy chýb a inú všeobecnú údržbu softvéru sa starajú používatelia a pripájajú sa ku cloudovým aplikáciám cez dashboard alebo API.

Manažment cloudovej služby

Okrem 3 hlavných typov cloudových služieb existuje poskytovanie technickej a personálnej podpory pri správe a implementácii infraštruktúrnych komponentov, platformových komponentov alebo softvérových komponentov alebo iných systémov, softvérov a zariadení v oblasti cloud computingu. Poskytovateľom podpory ako služby je osoba, ktorá je na základe zmluvného vzťahu s odberateľom cloudových služieb zodpovedná za poskytovanie technickej a personálnej podpory pri správe a implementácii infraštruktúrnych komponentov, platformových komponentov alebo softvérových komponentov alebo iných systémov, softvérov a zariadení v oblasti cloud computingu.

Pre uvedené typy cloudových služieb a pre pochopenie formy v akej môžu byť dostupné cez DNS, je nevyhnutné dodať atribút, ktorý dotvára opis predmetu zákazky.

***Cenové modely pre cloudové služby** sú vo všeobecnosti charakterizované ako výpočtové vzorce, ktoré sa líšia hodnotou konštanty (závislá môže byť požadovanou dĺžkou obdobia, na ktoré sa cloudové služby obstarávajú tzn. nákup na dlhšie obdobie znižuje hodnotu zákazky; množstvom výpočtových zdrojov alokovaných do jednej transakcie a inými), alebo spôsobom výpočtu, ktorý môže rozdielny a líšiť sa v závislosti od typu produktu alebo od poskytovateľa cloudovej služby.*

Služby poskytované jedným poskytovateľom sa môžu líšiť v type služby a tiež v ponúkaných cenových modeloch a rozsahu cenového modelu.

***Pay As You Go (PAYG)** je spôsob fakturácie, ktorý je implementovaný v cloud computingu a je zameraný na využívanie cloudovej služby.*

- **Subscription** – V modeli cloudového predplatného zákazníci zvyčajne platia vopred pred získaním prístupu ku cloudovým službám. Ceny sú často založené na dĺžke predplatného a dĺžka predplatného sa často premieta do nižších nákladov.
- **Spot Instance** – Pohotovosť (Spot) oceňovanie alebo inštancie sú v podstate systémom založeným na aukciách. Zákazníci ponúkajú ceny a akonáhle trhová cena klesne pod ponuku, inštancia sa „kúpi“ za trhovú cenu (nie za cenu ponuky). To znamená, že tento typ tvorby cien si vyžaduje veľký dohľad a zákazník musí počkať, kým trhová cena dosiahne ponuku.

***Reserved Instance** - S rezervovanými inštanciami sa zákazníci zaväzujú mnohými spôsobmi. Po prvé, vyžaduje sa záväzok týkajúci sa časového rámca, väčšinou od jedného do troch rokov. Čím dlhšia viazanosť, tým vyššia úspora nákladov. Diskontná sadzba je viazaná na zvolenú inštanciu.*

- **Reserved Capacity** - S cenami za rezervovanú kapacitu môžete jednoduchšie spravovať náklady v rámci predvídateľných a variabilných pracovných zaťažení a pomáhať pri optimalizácii rozpočtov a prognóz.
- **Up-front payment** - Platené vopred – toto je ďalšia úroveň zložitosti pre vyhradené inštancie. Zákazníci si môžu vybrať, či zaplatia celú sumu vopred alebo len jej časť alebo vôbec nič. Každá možnosť šetrí viac alebo menej nákladov, ale tiež zvyšuje alebo znižuje záväzok.

- **Cloud Credits** - cloudové kredity, fungujú ako vopred platba za cloudové služby od poskytovateľa. Kredit je možné uplatniť za nákup cloudovej služby a taktiež za doplnkové služby, ako je podpora.

Bring Your Own License - je licenčný model, ktorý umožňuje spoločnostiam flexibilne využívať svoje licencie, či už on-premise, alebo v cloude.

Podrobná špecifikácia predmetu zákazky, jeho presný rozsah ako aj ostatné doplňujúce informácie budú uvedené vo výzve na predkladanie ponúk konkrétnej zákazky.

Cieľom zriadenia DNS je vytvorenie platformy pre štátnu a verejnú správu na zadávanie zákaziek v DNS za účelom umožniť verejným obstarávateľom/obstarávateľom uvedeným v Prílohe č. 1 týchto súťažných podkladov flexibilné zadávanie zákaziek v súlade so ZVO podľa svojich reálnych potrieb, t.j. v čase a rozsahu, ktorý mu je známy a zároveň z úrovne licenčného gestora štátu centrálne riadiť a monitorovať nákup licencií jednotlivých ovládaných osôb.

Podrobná špecifikácia predmetu zákazky, jeho presný rozsah ako aj ostatné doplňujúce informácie budú uvedené v jednotlivých čiastkových výzvach v rámci zriadeného DNS.

Číselný kód pre hlavný predmet a doplňujúce predmety z Hlavného slovníka, prípadne alfanumerický kód z Doplnkového slovníka Spoločného slovníka obstarávania (CPV/SSO):

Hlavný predmet:

72222300-0 - Služby informačných technológií

Doplňujúci predmet:

48820000-2 Servery

72317000-0 Ukladanie údajov

32420000-3 Sieťové zariadenia

72322000-8 Správa údajov

72320000-4 Databázové služby

32581000-9 Zariadenia na prenos údajov

Navrhovateľ, spoločnosť XX vo svojich námietkach smerujúcich podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní doručených úradu dňa 20. 10. 2023 vzhľadom na rozsah a zložitosť obstarávaného predmetu zákazky v čiastkovej zákazke realizovanej v rámci dynamického nákupného systému pod názvom „Obstaranie cloudových služieb, a príbuzných podporných služieb“ namieta podklady/dokumenty potrebné na vypracovanie ponuky (vrátane príloh) vo vzťahu k nasledujúcim skutočnostiam (podmienkam/požiadavkám) súvisiacim s opisom predmetu zákazky. Obsah týchto námietok je predmetom vypracovania tohto odborného posúdenia.

2.2.1. Prvá časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Navrhovateľ v nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti ako prvú skutočnosť, na ktorú poukazoval v súlade s § 170 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní už v rámci „Žiadosti o nápravu“, ktorú doručil kontrolovanému prostredníctvom IS EPVO dňa 05. 10. 2023 (ďalej len „žiadosť o nápravu“) namieta, že vzhľadom na jeho žiadosť o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 v znení, cit.: „Verejný obstarávateľ v prílohe č. 6 - Položkový rozpočet definuje požiadavku na „Network Network Traffic egress do 100GB Počet GB“. Tento terminus technikus nikde definovaný a nie je jasné, čo si pod tým verejný obstarávateľ predstavuje. Žiadame tiež o vysvetlenie, prečo je táto služba v katalógu, ale jej využitie je za 7 rokov rovne 0. Čo od tejto požiadavky verejný obstarávateľ očakáva? Aké sú technické požiadavky? Ide o GB ale Gbps? Bez jasného vysvetlenia nie je možné túto službu neceniť, správne implementovať

a prevádzkovať.“, je kontrolovaným poskytnuté vysvetlenie súťažných podkladov zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 15), v ktorom vo vzťahu k požiadavke definovanej v Prílohe č. 6 pod názvom „Network Traffic“ s popisom služby: „egress do 100 GB“ uviedol, cit.: „Áno, ospravedlňujeme sa za nepresnosť výrazu Gbps. Popis predmetu zákazky pracuje s predpokladom, že sieťový tok medzi cloudovými službami v privátnej časti vládneho cloudu by nemal prekročiť 100 Gbps. Považujeme túto informáciu za relevantnú pre uchádzača, najmä v prípade, že peering bude spoplatnený.“ nedostatočné a mätúce (s výnimkou vysvetlenia zámeny GB za Gbps), keďže ním položené otázky ostali nevysvetlené, a to aj s ohľadom na absenciu zoznamu termínov a skratiek, resp. odborných termínov v tomto verejnom obstarávaní, v dôsledku čoho nevedel adekvátne zareagovať a predložiť ponuku v tomto verejnom obstarávaní.

V súvislosti s uvedeným zároveň navrhovateľ v žiadosti o nápravu, vzhľadom na to, že nedostal odpoveď akým spôsobom má naceniť danú položku, opätovne zdôraznil aj to, že služba pod názvom „Network Traffic“ v Prílohe č. 6 (riadok 41) má uvedenú nulovú spotrebu jednotiek za obdobie siedmich (7) rokov, čo podľa neho vedie k tomu, že cit.: „(...) táto požiadavka je **diskriminačná, mätúca a chybné zadeninovaná** v rámci verejného obstarávania.“

Kontrolovaný na margo námietok navrhovateľa ako celku vo svojom vyjadrení k námietkam zo dňa 27. 10. 2023 (ďalej len „vyjadrenie“) uviedol, cit.: „Kontrolovaným uvedený opis predmetu danej čiastkovej zákazky je vypracovaný v súlade s § 42 ods. 1 ZVO, keďže je jednoznačný, úplný a nestranný. Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX. Kontrolovaný zdôrazňuje, že rozsah informácií technického a popisného charakteru uvedený v opise predmetu zákazky je dostatočný, pričom kontrolovaný ho špecifikoval do takej úrovne, aby nemohlo dôjsť k diskriminácii akéhokoľvek potenciálneho technického riešenia alebo hospodárskeho subjektu. Ďalšia špecifikácia detailov požadovaných služieb by mohla viesť k znemožneniu participácie pre potenciálnych uchádzačov v danom verejnom obstarávaní, čo by bolo porušením základných princípov verejného obstarávania.“

Otázky:

1. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke nie je zrejmé, čo si kontrolovaný pod službou „Network traffic“ (popis služby: egress do 100 Gbps) predstavuje, resp. čo od nej očakáva? Je vzhľadom na predchádzajúcu otázku pravdivé tvrdenie kontrolovaného, že cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači v tejto čiastkovej zákazke disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky, z pohľadu jej nacenenia a budúcej implementácie a prevádzkovania ponúknutého riešenia?

Odpoveď na otázku č. 1 zároveň pokrýva aj odpovede na nasledovné otázky v tom zmysle, že navrhovateľ neporozumel správne predmetu zákazky – jedná sa o obstaranie služby „Cloud as a service“, teda služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Pri obstarávaní tejto služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre

virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.

Definícia pojmu „Network traffic“ uvádza:

„Sieťová prevádzka alebo dátová prevádzka je množstvo dát, ktoré sa pohybujú po sieti v danom časovom bode. Sieťové dáta v počítačových sieťach sú väčšinou „zabalené“ do sieťových paketov, ktoré zabezpečujú záťaž v sieti. Sieťová prevádzka je hlavnou zložkou pre meranie a riadenie sieťovej prevádzky. (Riadenie sieťovej prevádzky - riadenie, uprednostňovanie alebo obmedzovanie sieťovej prevádzky, Meranie sieťovej prevádzky – meranie množstva a typu prevádzky na konkrétnej sieti). Definícia technického termínu „egress“ („[Synonyms of egress](#)“: 1 : a place or means of going out, [exit](#) , 2: the action or right of going or coming out“) znamená vstupný alebo výstupný bod, čiže technické rozhranie. Termín „Network Traffic egress do 100 Gbps“ predstavuje technický parameter, definujúci kapacitu rozhrania cloudovej služby, čiže dátové toky do a z cloudu by mali zvládať dátové objemy do hodnoty 100 Gigabitov za sekundu. Je to obvyklý technický údaj, štandardný a bežne používaný, IT spoločnosti by s porozumením obsahu tohto parametra nemali mať problém. Pre odborne kvalifikovaných uchádzačov je uvedenie parametra „Network Traffic egress do 100 Gbps“ postačujúce.

2. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke nie sú zrejmé technické požiadavky na službu „Network Traffic“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači pre účely predloženia kvalifikovanej ponuky, s ohľadom na jej nacenenie a budúcu implementáciu a prevádzkovanie ponúknutého riešenia, v tejto čiastkovej zákazke disponovali v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky technologickými údajmi týkajúcimi sa danej služby?

Odpoveď na túto otázku je obsiahnutá v odpovedi na predchádzajúcu otázku. Termín „Network Traffic egress do 100 Gbps“ predstavuje technický parameter, definujúci kapacitu rozhrania cloudovej služby, čiže dátové toky do a z cloudu (konkrétne termín egress definuje dátový tok na výstupe) by mali zvládať dátové objemy do hodnoty 100 Gigabitov za sekundu. Je to obvyklý technický údaj, štandardný a bežne používaný, IT spoločnosti by s porozumením obsahu tohto parametra nemali mať problém. Pre odborne kvalifikovaných uchádzačov je uvedenie parametra „Network Traffic egress do 100 Gbps“ postačujúce. Technický parameter 100 Gbps udáva technické parametre portov na internetovom prepínači (switch), port musí zvládnuť výkon 100 Gbps. Splnenie tejto požiadavky zabezpečuje poskytovateľ cloudovej služby.

3. Súvisí tvrdenie kontrolovaného, že cit.: „Popis predmetu zákazky pracuje s predpokladom, že sieťový tok medzi cloudovými službami v privátnej časti vládneho cloudu by nemal prekročiť 100 Gbps. Považujeme túto informáciu za relevantnú pre uchádzača, najmä v prípade, že peering bude spoplatnený.“ so skutočnosťou, že služba pod názvom „Network Traffic“ v Prílohe č. 6 Výzvy (riadok č. 41) má uvedenú nulovú spotrebu jednotiek za obdobie siedmich (7) rokov? Čo možno rozumieť pod pojmom „peering“ a za akých okolností dochádza k jeho spoplatneniu? V akých prípadoch by so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tomto verejnom obstarávaní mohlo dôjsť k spoplatneniu „peeringu“ s vplyvom na nacenenie služby pod názvom „Network Traffic“ Prílohy č. 6 Výzvy (riadok č. 41)?

Odpoveď na túto otázku je takisto čiastočne obsiahnutá v odpovediach na predchádzajúce otázky. Kvalifikovaný uchádzač by mal disponovať patričným know-how v problematike cloudov a mal by mať prehľad o architektúrach cloudových riešení. Popis architektúry vládneho cloudu je verejne dostupný (https://sp.vicepremier.gov.sk/vladny-cloud/Verejn/Vladny_Cloud_1_0_final.pdf).

Definícia a popis peeringu:

Peering je v internetovom poňatí prepojenie 2 internetových operátorov, ktorí si vzájomne cez routovací protokol BGP vymenia informácie o svojom autonómnom systéme, IP adresách a sieťach svojich klientov, ktoré propagujú do Internetu. Vďaka peeringu dvoch operátorov je teda zaistené, že dáta tečú medzi týmito operátormi priamo a pre klientov oboch operátorov to tak znamená, že je prepojenie rýchle.

Pokiaľ niekto s niekým nemá peering, dáta si hľadajú cez dynamické routovanie BGP, na ktorom je založená funkčnosť celého Internetu po celom svete, cestu cez iných operátorov a dáta tak tečú cestou dlhšou, čo zvyšuje dátové latencie.

Aby sa uľahčilo prepájanie operátorov, vznikajú po svete tzv. „peerigové centrá“. V SR to je SIX.SK. Peeringové centrum si možno predstaviť ako veľký switch, ktorý na L2 vrstve zaisťuje, že sú všetci prepojení so všetkými. Reálna funkčnosť peeringu je ale riešená až následne na úrovni routovania, kedy obaja operátori nadväzujúci peering nastaví vo svojom routeri príslušné nastavenia protistrany, teda druhého operátora. Peeringové centrum všetko uľahčuje len po fyzickej stránke, aby nebolo nutné mať s každým operátorom vyhradené prepojenie, čo je nekonceptné. V takom prípade by museli mať všetci operátori prepojenie so všetkými a bolo by to veľmi nákladné.

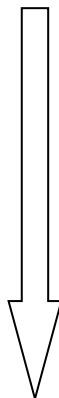
Peering je však neutrálna technologická spolupráca operátorov, bez ktorej by Internet neexistoval.

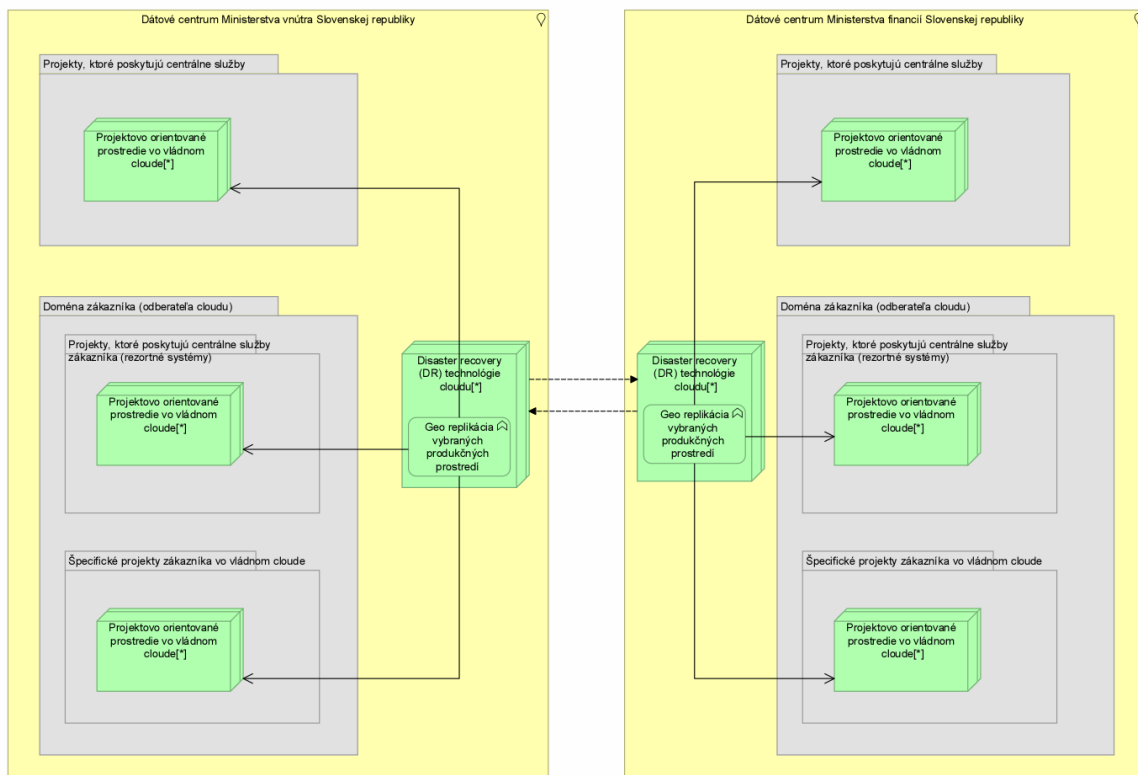
Druhy peeringu

- **privátny** – priame prepojenie sietí dvoch poskytovateľov internetu
- **verejný** (public) – hromadné propojenie viacerých sietí (desiatky až stovky) na jednom mieste, všetci zúčastnení poskytovatelia internetu sa spoločne podieľajú na financovaní zdieľanej technológie

V dokumente [Vladny_Cloud_1_0_final.pdf](https://sp.vicepremier.gov.sk/vladny-cloud/Verejn/Vladny_Cloud_1_0_final.pdf) (https://sp.vicepremier.gov.sk/vladny-cloud/Verejn/Vladny_Cloud_1_0_final.pdf) je znázornená schéma priátneho vládneho cloudu, šípka ukazuje peeringové prepojenie.

Peering

K spoplatneniu peeringu by mohlo dôjsť na základe rozhodnutia/dohody prevádzkovateľov jednotlivých uzlov privátneho vládneho cloudu (v predmetnom prípade MV SR a MF SR), ale túto skutočnosť ani kontrolovaný, ani navrhovateľ nedokážu ovplyvniť.

2.2.2. Druhá časť námietok navrhovateľ'a, spoločnosti XX

V rámci druhého namietaného bodu navrhovateľ opäť vzhľadom na podstatný vplyv na obsahové znenie žiadosti o nápravu, a neskôr aj námietok, poukazuje na jeho žiadosť o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 17**), v ktorej vo vzťahu k požiadavke v znení, cit.: „Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloude, zároveň umožňuje centrálnu správu takehoto riešenia.“ špecifikovanej v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy žiadal z dôvodu jej nejednoznačnosti kontrolovaného o vysvetlenie, cit.: „(...) definovaného multi cloudového prostredia. Akým spôsobom požadujete integráciu a na aké public cloudové služby? Majú byť tieto integrácie dostupné od dňa 1 alebo sa to bude definovať neskôr? Kto bude znášať náklady na prepojenia medzi privátnym/ lokálnym cloudom a public cloudom?“. Kontrolovaný na žiadosť o vysvetlenie poskytol záujemcom/uchádzačom nasledujúcu odpoveď, cit.: „Vládny cloud má byť hybridným riešením, ktoré pozostáva z privátnej a verejnej časti vládneho cloudu. To znamená, že OR budú mať možnosť vytvoriť si vlastné prostredie, ktoré budú môcť využívať aj v rámci verejnej časti vládneho cloudu, a to pomocou webového portálu. Je však dôležité poznamenať, že predmetné linky do verejných cloudu a verejná časť vládneho cloudu, nie sú súčasťou tejto výzvy.“

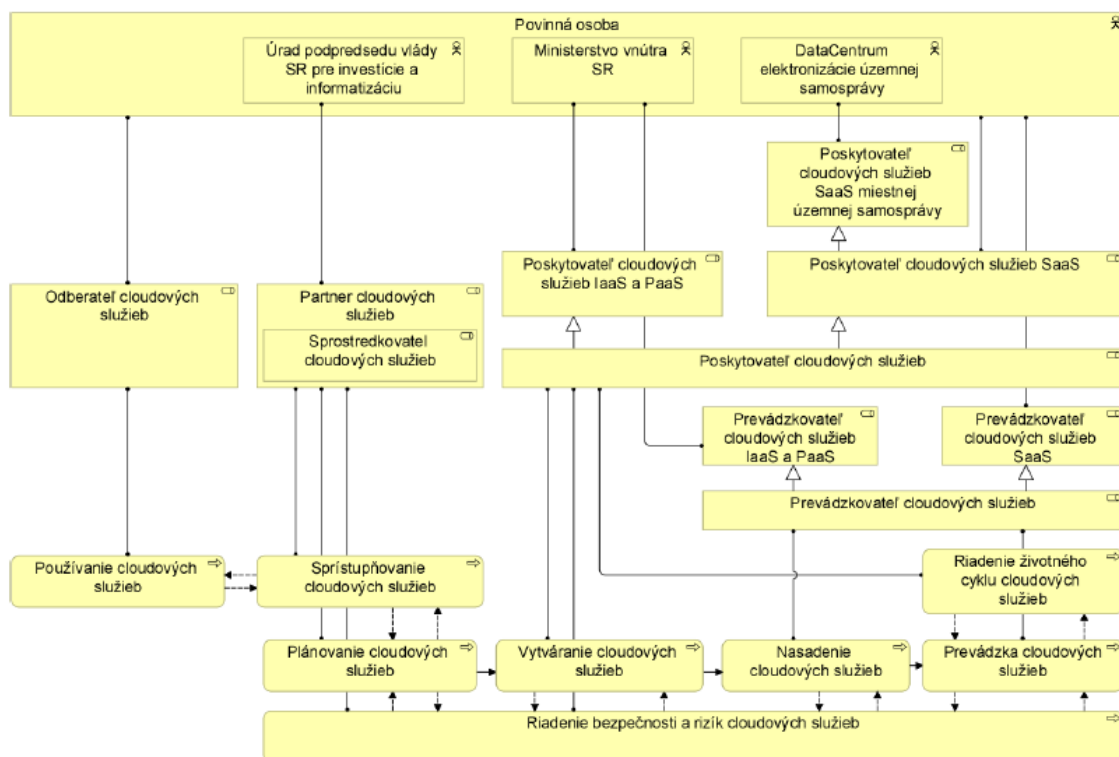
Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obracame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. Vyplýva z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky dostatočne jasno, určito a zrozumiteľne definícia pojmu „**Vládny cloud**“ vrátane odkazu na rámec a referenčnú

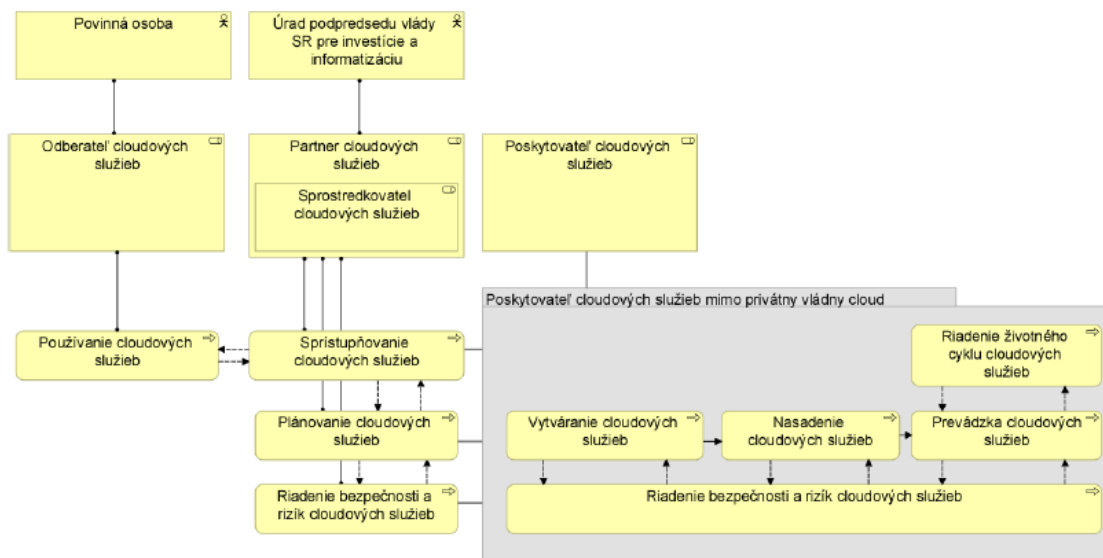
architektúru vládneho cloudu, ktoré sú podľa navrhovateľa vzhľadom na poskytnuté vysvetlenie kontrolovaného podstatné pre predloženie ponuky? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tomto verejnom obstarávaní nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali vyššie špecifikované informácie, t. j. definíciu pojmu „vládny cloud“ a jeho rámec a referenčnú architektúru? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia v tejto čiastkovej zákazke, ktorej predmetom je, cit.: „(...) dodávka cloudovej služby poskytovanej formou "Cloud as a Service", ktorá bude umiestnená v dátovom centre objednávateľa na území Slovenskej republiky ako centrálna cloud služba privátneho cloudu“?

Odpoveď na otázku 1. Je čiastočne obsiahnutá v odpovediach na predchádzajúce otázky. Navrhovateľ zrejme neporozumel správne predmetu zákazky – jedná sa o obstaranie služby „Cloud as a service“, teda služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Pre navrhovateľa cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Pri obstarávaní tejto služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.

Vo vyššie uvedenom verejne dostupnom dokumente [Vládny Cloud 1 0 final.pdf](https://sp.vicepremier.gov.sk/vladny-cloud/Verejn/Vladny_Cloud_1_0_final.pdf) (https://sp.vicepremier.gov.sk/vladny-cloud/Verejn/Vladny_Cloud_1_0_final.pdf) je detailný popis funkcionality a architektúry vládneho cloudu (nakoľko sa jedná o starší dokument, v súčasnosti vykonáva kompetencie úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu MIRRI). Architektúra privátneho vládneho cloudu je v predmetnom dokumente znázornená nasledovne:

V predmetnom dokumente je uvedená aj architektúra hybridného vládneho cloudu (<https://sp.vicepremier.gov.sk/vladny-cloud/Verejn/Vladny Cloud 1 0 final.pdf>), ktorý obsahuje aj verejnú časť vládneho cloudu.

Kvalifikovaný uchádzač, ktorý ovláda funkcionality cloudových riešení (napr. v rozsahu kapitoly 2.1. tohto odborného posúdenia) a je schopný zorientovať sa v problematike vládneho cloudu (z verejne dostupných zdrojov) nepotrebuje pri vypracovávaní ponuky na službu „Cloud as a Service“ žiadne ďalšie špecifické informácie – rámec a referenčnú architektúru vládneho cloudu. Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe verejne dostupných informácií (viď odkazy na verejne dostupné internetové linky:

<https://cloud.statneit.sk/#vlastnosti-cloudu>

<https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/egovernment/vladny-cloud/katalog-cloudovych-sluzieb/>

<https://katalog.statneit.sk/>

https://www.sk.cloud/data/technicke_faq.pdf

<https://knowwww.eu/nodes/5da5932f5041d060633cbbaf>

<https://knowwww.eu/nodes/5d25e8b55cb66901fae416e9>)

2. Vyplýva z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky dostatočne jasno, určito a zrozumiteľne definícia pojmu „**verejná časť vládneho cloudu**“ vrátane architektúry a rámca tejto služby, ktoré sú podľa navrhovateľa vzhľadom na poskytnuté vysvetlenie kontrolovaného podstatné pre predloženie ponuky? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tomto verejnom obstarávaní nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali vyššie špecifikované informácie, t. j. definíciu pojmu „verejná časť vládneho cloudu“ a jej architektúru a rámec? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia v tejto čiastkovej zákazke, ktorej predmetom je, cit.: „(...) dodávka cloudovej služby poskytovanej formou "Cloud as a Service", ktorá bude umiestnená v dátovom centre objednávateľa na území Slovenskej republiky ako centrálna cloud služba privátného cloudu“?

Odpoveď na otázku 2. je čiastočne obsiahnutá v odpovediach na predchádzajúce otázky. Navrhovateľ zrejme neporozumel správne predmetu zákazky – jedná sa o obstaranie služby „Cloud as a service“, teda služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Pre navrhovateľa cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Pri obstarávaní tejto služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.

Kvalifikovaný uchádzač, ktorý dokáže porozumieť architektúre hybridného vládneho cloudu z vyššie uvedeného obrázku je schopný porozumieť definícii, architektúre a funkcionalite verejnej časti vládneho cloudu. Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe verejne dostupných informácií (viď odkazy na verejne dostupné internetové linky:

<https://cloud.statneit.sk/#vlastnosti-cloudu>

<https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/egovernment/vladny-cloud/katalog-cloudovych-sluzieb/>

<https://katalog.statneit.sk/>)

3. Zohľadňujúc odpovede na otázky č. 1 a 2 je pravdivé tvrdenie kontrolovaného, že cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX“?

Odpoveď na otázku 3.: Kontrolovaný pri definovaní opisu predmetu zákazky použil terminológiu, ktorá je v prostredí cloudových technológií ako aj v IT prostredí datacentier obvyklá, bežne používaná a zrozumiteľná (viď. kapitola 2.1. tohto odborného posúdenia). Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe terminológie, ktorú použil kontrolovaný v opise predmetu zákazky.

4. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že vo vzťahu k predmetnej požiadavke, cit.: „Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloude, zároveň umožňuje centrálnu správu takéhoto riešenia.“ nie je definovaná požadovaná dostupnosť tejto služby, teda z podkladov na vypracovanie ponuky nie je zrejmé, cit.: „(...) od akého dátumu má byť služba dostupná.“ Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači v tejto čiastkovej zákazke disponovali takouto informáciou na účely predloženia kvalifikovanej ponuky vzhľadom na jej nacenenie?

Odpoveď na otázku 4.: Navrhovateľ pri formulovaní výhrady, že nie je definovaná požadovaná dostupnosť tejto služby zrejme neporozumel požiadavke v zmysle dostupnosti cloudovej služby. Pojem dostupnosti IT služby je podrobne opísaný v kapitole 2.1.5. Dostupnosť IT služieb (Availability) tohto odborného vyjadrenia. V dokumente Vyzva_na_predkladanie_ponuk_revizia-07.09.2023_20231113.docx je uvedená formulácia „požadujeme, aby cloudová služba disponovala SLA (Service Level Agreement) na minimálne 99,9%“, čiže kontrolovaný požaduje dostupnosť 99,9%, čo predstavuje nedostupnosť služby 8,76 hodiny za rok alebo 43,8 minúty za mesiac.

5. Je v kontexte vysvetlenia kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „(...) služba „hybridného cloudu“ bude dostupná cez webový portál. Nie je však zadefinované o aký webový portál sa jedná, či ide o webový portál na strane vládneho cloudu alebo o webový portál na strane verejnej časti vládneho cloudu“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky, poskytovanie cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme, nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači v tejto čiastkovej zákazke disponovali takouto informáciou na účely predloženia kvalifikovanej ponuky vzhľadom na jej nacenenie?

Odpoveď na otázku 5. je čiastočne zodpovedaná aj v odpovedi na otázku 2. Z verejne dostupných zdrojov, z vyššie uvedenej architektúry hybridného vládneho cloudu ako aj z informácií kontrolovaného, že sa jedná o službu „Cloud as a service“ a nie o riešenie webového portálu je zrejmé, že navrhovateľ neporozumel zadaniu v Opise predmetu zákazky. V odpovedi kontrolovaného na žiadosť o vysvetlenie navrhovateľa zo dňa 22.09.2023 (odpoveď na otázku č. 17 v dokumente ZoV_22.09.2023.docx) kontrolovaný explicitne uvádza: „predmetné linky do verejných cloudov a verejná časť vládneho cloudu, nie sú súčasťou tejto výzvy“, čiže zriadenie webového portálu je v réžii kontrolovaného a nie poskytovateľa služby „Cloud as a Service“, čiže otázka ohľadom umiestnenia webového portálu je irelevantná pre nacenenie ponuky uchádzačmi.

Verejne dostupné zdroje:

<https://cloud.statneit.sk/#vlastnosti-cloudu>

<https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/egovernment/vladny-cloud/katalog-cloudovych-sluzieb/>

<https://katalog.statneit.sk/>

2.2.3. Tretia časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Ďalšia navrhovateľom namietaná skutočnosť sa týka požiadavky (služby) definovanej v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy, v ktorej kontrolovaný uviedol, cit.: „Cloudová služba musí umožňovať, aby tenant vedel presúvať pracovné zaťaženie z riešenia do verejného cloudu, ktoré nie sú súčasťou tejto objednávky.“ Navrhovateľ v rámci jeho žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 18), vo vzťahu k danej požiadavke žiadal kontrolovaného vzhľadom na jej nedostačujúce definovanie v podkladoch pre spracovanie ponuky o vysvetlenie v nasledovnom znení, cit.: „Máme za to, že táto požiadavka, tak ako je definovaná, je diskriminačná a nedostatočná pre tak dôležitý projekt ako sú cloudové služby. Žiadame preto verejného obstarávateľa o doplnenie a detailné vysvetlenie požiadaviek integrácie medzi obstarávaným cloudom a public cloudom. Rovnako žiadame verejného obstarávateľa o definíciu, ktoré pracovné zaťaženie u tenanta má byť možné presúvať do public cloudu a do ktorého? Pokiaľ nebude táto otázka zodpovedaná, je nemožné takéto riešenie implementovať v požadovanej funkcionalite a kvalite.“ Kontrolovaný na žiadosť o vysvetlenie poskytol záujemcom/uchádzačom nasledujúcu odpoveď, cit.: „Predmetom zákazky je dodávka cloudovej služby poskytovanej formou "Cloud as a Service", ktorá bude umiestnená v dátovom centre objednávateľa na území Slovenskej republiky ako centrálna cloud služba privátneho cloudu. Verejná časť vládneho cloudu nie je predmetom zákazky.“

Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obraciame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. *Vyplýva z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky dostatočne jasno, určito a zrozumiteľne definícia pojmu a popis služby „Cloud as a Service“, ktoré sú podľa navrhovateľa vzhľadom na poskytnuté vysvetlenie kontrolovaného podstatné pre predloženie ponuky? Je vzhľadom na predchádzajúcu otázku (a odpoveď na ňu) pravdivé tvrdenie kontrolovaného, že cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali týmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky v tomto verejnom obstarávaní?*

Odpoveď na otázku 1. Definícia pojmu a popis služby „Cloud as a Service“ je pre kvalifikovaného uchádzača zrejme, zrozumiteľná, štandardná a v odborných kruhoch zaužívaná. Navrhovateľ zrejme neporozumel správne predmetu zákazky – obstaranie služby „Cloud as a service“, teda poskytovanie služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Pre navrhovateľa cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Vlastnosti a parametre požadovaných služieb sú uvedené jasne, zrozumiteľne a postačujúco pre vyhotovenie ponúk kvalifikovaných uchádzačov. Pri obstarávaní tejto služby obstarávateľ definuje len požiadavky (minimálne požadované hodnoty a parametre), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb. S tvrdením kontrolovaného, že „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX“ je možné súhlasiť, ak uchádzač disponuje zodpovedajúcim know-how, vedomosťami a skúsenosťami, nie sú potrebné žiadne ďalšie informácie pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky v predmetnom verejnom obstarávaní.

2. *Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke nie je zrejme aké pracovné zaťaženie môže tenant presúvať do verejného cloudu? Čo možno rozumieť pod pojmom „tenant“ v rámci daného verejného obstarávania? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači pre účely implementácie riešenia v požadovanej funkcionalite a kvalite disponovali informáciami ohľadom typu pracovného zaťaženia, ktoré bude možné presúvať do verejného cloudu?*

Odpoveď na otázku 2. Všeobecne sa pod pojmom tenant rozumie nájomník ako subjekt, ktorý za poplatok používa majetok niekoho iného. V oblasti cloudových služieb (napr. Microsoft) sa pod pojmom tenant rozumie označenie identity subjektu/organizácie ako užívateľa cloudových služieb. Pri zakladaní/vytváraní cloudovej služby si subjekt vytvorí „tenant“ (účet subjektu/organizácie) Pod ktorým sa prihlasuje do cloudového prostredia v ktorom následne spravuje svoje cloudové služby. S účtom subjektu/organizácie sú následne spojené všetky súvisiace informácie, ako sú domény, užívateľia, zakúpené predplatné k službám apod.

Vo výzve na predkladanie ponúk kontrolovaný uvádza hneď za sebou nasledovné požiadavky:

„Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloude, zároveň umožňuje centrálnu správu takéhoto riešenia.

Cloudová služba musí umožňovať, aby tenant vedel presúvať pracovné zaťaženie z riešenia do verejného cloudu, ktoré nie sú súčasťou tejto objednávky.“

Nakoľko kontrolovaný požaduje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí, týmto je zadefinovaná požiadavka na možnosť presunu pracovných úloh a procesov v prípade, ak je záťaž v jednom prostredí (cloudovej entite alebo virtuálnom prostredí) vysoká do iného, menej zaťaženého prostredia s cieľom rozloženia výpočtového výkonu a záťaže. Táto funkcionality je bežná a obvyklá v prostredí virtuálnych IT systémov (tzv. Virtual Machines) a bežný kvalifikovaný uchádzač nepotrebuje dodatočné informácie ohľadom typu pracovného zaťaženia na predloženie kvalifikovanej ponuky. Jedná sa o natívnu vlastnosť virtualizačných technológií.

3. *Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke nie je zrejmé, cit.: „(...) rozhranie medzi nepopísaným a nedefinovaným verejným cloudom“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali informácie ohľadom rozhraní (integrácií) medzi privátnym cloudom a public cloudom? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky pre zabezpečenie poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme?*

Odpoveď na otázku 3. Navrhovateľ zrejme neporozumel správne predmetu zákazky – jedná sa o obstaranie služby „Cloud as a service“, teda služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Pre navrhovateľa cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Pri obstarávaní tejto služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.

Kvalifikovaný uchádzač, ktorý dokáže porozumieť architektúre hybridného vládneho cloudu z obrázku uvedeného v odpovedi na otázku 1. V kapitole 2.2.2 tohto odborného posúdenia je schopný porozumieť definícii, architektúre a funkcionality privátnej a verejnej časti vládneho cloudu a dokáže pochopiť, že na vypracovanie kvalifikovanej ponuky nepotrebuje informácie o rozhraniach privátneho resp. hybridného vládneho cloudu. Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe informácií poskytnutých v Opise predmetu zákazky a Výzve na predkladanie ponúk.

4. *Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke nie je zrejmé, cit.: „(...) aké sú požiadavky z pohľadu bezpečnosti na integráciu medzi obstarávaným cloudovým riešením a verejným cloudom“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali informácie ohľadom bezpečnostných požiadaviek medzi privátnym cloudom a public cloudom? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky pre zabezpečenie poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme?*

Odpoveď na otázku 4. Je identická s odpoveďou na otázku 3. Navrhovateľ zrejme nepochopil predmet zákazky – služby „Cloud as a service“, nejedná sa o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier a realizáciu integrácie medzi cloudovými prostrediami s príslušnými

bezpečnostnými požiadavkami. Integrácia medzi cloudovými prostrediami (čiže ani integrácia na verejnú časť vládneho cloudu) nie je predmetom zákazky, nie je potrebné, aby informácie ohľadom bezpečnosti integrácie boli uvedené a ani nie je potrebné ich naceňovať. V odpovedi kontrolovaného na žiadosť o vysvetlenie navrhovateľa zo dňa 22.09.2023 (odpoveď na otázku č. 17 v dokumente ZoV_22.09.2023.docx) kontrolovaný explicitne uvádza: „predmetné linky do verejných cloudov a verejná časť vládneho cloudu, nie sú súčasťou tejto výzvy“. Táto problematika je plne v kompetencii kontrolovaného. Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe informácií poskytnutých v Opise predmetu zákazky a Výzve na predkladanie ponúk aj pre zabezpečenie poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme.

5. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke nie je zrejmý, cit.: „(...) pojem a rozdiel medzi verejným cloudom a verejnou časťou vládneho cloudu“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali dané informácie? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky pre zabezpečenie poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme?

Odpoveď na otázku 5. Je identická s odpoveďou na otázku 4. Navrhovateľ zrejme nepochopil predmet zákazky – služby „Cloud as a service“, nejedná sa o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier a realizáciu integrácie medzi cloudovými prostrediami s príslušnými bezpečnostnými požiadavkami. Verejný cloud ako technický pojem je zrejmý, jedná sa o cloudovú službu verejne dostupnú akémukoľvek subjektu bez obmedzení, na obrázku vyznačená verejná časť vládneho cloudu. V odpovedi kontrolovaného na žiadosť o vysvetlenie navrhovateľa zo dňa 22.09.2023 (odpoveď na otázku č. 17 v dokumente ZoV_22.09.2023.docx) kontrolovaný explicitne uvádza: „predmetné linky do verejných cloudov a verejná časť vládneho cloudu nie sú súčasťou tejto výzvy“.

Táto problematika je plne v kompetencii kontrolovaného. Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe informácií poskytnutých v Opise predmetu zákazky a Výzve na predkladanie ponúk a pre predloženie kvalifikovaných ponúk nie sú potrebné informácie ohľadom rozdielov medzi verejným cloudom a verejnou časťou vládneho cloudu.

2.2.4. Štvrtá časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

V rámci ďalšej namietanej skutočnosti navrhovateľ poukazuje, v nadväznosti na žiadosť o vysvetlenie (*por. č. 20, otázka č. 16*), na skutočnosť, že cit.: „V rámci dokumentácie k verejnému obstarávaniu na cloudové služby sme nikde nenašli požiadavky na služby **routing a switchingu**. Žiadame preto verejného obstarávateľa o dodanie týchto informácií, keďže bez týchto detailov nevieme službu naceniť.“, ku ktorej kontrolovaný v rámci vysvetlenia uviedol, cit.: „Keďže ide o cloudové riešenie, ide o 2 rôzne networking vrstvy:

- Fyzický networking : Tu potrebujeme redundantnú switching infraštruktúru a 2 fyzické firewally ktoré budú v pracovať v redundantnom režime (rovnaký HW nastavený v active/active alebo active/passive rezime), tieto firewally tiež musia mať :
 - 4* 10Gbps porty na oboch - aby sme mohli zapojiť redundantne pomocou LACP (2 do Govnet zariadenia a 2 do cloudových infrastructure switchov).
 - priepustnosť je znova celková, bez IPS a NGFW funkcií definovaná ako minimálne 10Gbps. Priepustnosť NGFW a IPS nieje presne špecifikovaná pre rôznorodosť produktov na trhu a nebude zohľadňovaná.
- Logický (virtuálny) networking vo vnútri cloudu, ktorý by mal mať celkovú priepustnosť 10Gbps a umožňovať routing do Govnet uzla (priameho pripojenia), Internetu a vo vnútri vlastnej infraštruktúry. Taktiež musí umožniť logické oddelenie prostredí jednotlivých projektov.“

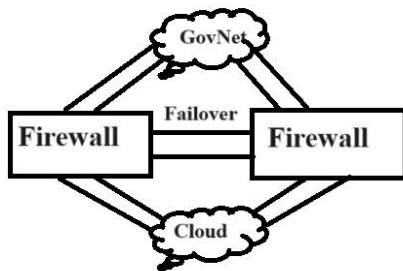
Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obraciame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že z vysvetlenia kontrolovaného nevyplýva, cit.: „(...) definícia počtu portov na switchi, definícia typu portov na switchi a definícia rýchlosti portov na switchi“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali dané informácie o portoch? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

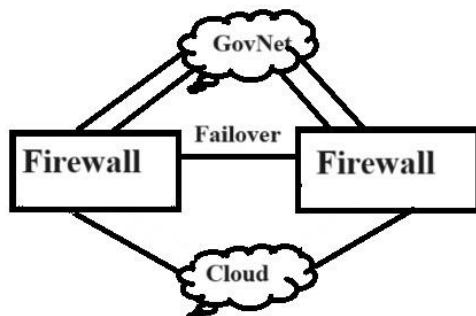
Odpoveď na otázku 1.: Kontrolovaný vo vysvetlení (ZoV_22.09.2023.docx) explicitne uvádza požiadavku na počet portov a rýchlosť portov na firewalli vo forme 4* 10Gbps portov na oboch firewalloch. Typ portov je dôležitý pre dodržanie interoperability v prípade, ak sa switche pripájajú k existujúcej infraštruktúre (napr. k rozhraniu siete GovNet), avšak interoperabilitu je možné riešiť výmennými modulmi na switchoch (napr. SFP) alebo prevodníkmi, takéto riešenia sú bežné. Avšak explicitná požiadavka na počet 4* 10 Gbps portov na fyzickom firewalli môže byť zavádzajúca s ohľadom na požiadavku redundancie: „2 fyzické firewally ktoré budú v pracovať v **redundantnom** režime (rovnaký HW nastavený v active/active alebo active/passive rezime), tieto firewally tiež musia mať :

- 4* 10Gbps porty na oboch - aby sme mohli zapojiť **redundantne** pomocou LACP (2 do Govnet zariadenia a 2 do cloudových infrastructure switchov).“

Štandardné zapojenie firewallov v redundantnom režime je znázornené na nasledovnom obrázku:

Fyzické firewally vzhľadom na požiadavku redundancie (režim active/active resp. active/passive) musia navzájom komunikovať cez sieťové prepojenie (failover), aby v prípade výpadku jedného z firewallov bola sieťová komunikácia presmerovaná na druhý, funkčný firewall. V takomto prípade musí mať firewall navyše ďalší port (porty) pre failover, čiže celkovo 5 (6) portov a nie 4. V prípade, ak by bol firewall osadený len 4 portami, zapojenie firewallov by vyzeralo nasledovne:

V tomto prípade by ale nebola splnená podmienka pripojenia pomocou protokolu LACP (Link Aggregation Control Protocol) na cloudové switche, ktorý požaduje prepojenie minimálne 2 prepojmami. Na túto skutočnosť mal kontrolovaný upozorniť/vysvetliť/upresniť v súťažných podkladoch².

2. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že z vysvetlenia kontrolovaného nevyplýva, cit.: „(...) definícia požadovanej rýchlosti prepojenia medzi switchmi“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali dané informácie o rýchlosti prepojenia medzi switchmi? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 2.: Kontrolovaný vo vysvetlení (ZoV_22.09.2023.docx) explicitne uvádza požiadavku na „priepustnosť je znova celková, bez IPS a NGFW funkcií definovaná ako minimálne 10Gbps“. Vo vysvetlení je uvedená požadovaná priepustnosť minimálne 10 Gbps a je na uchádzačovi, ako technologicky (aká rýchlosť prepojenia medzi ním navrhnutými switchmi) dokáže zabezpečiť minimálnu požadovanú priepustnosť 10 Gbps. Rýchlosť prepojenia medzi switchmi ako parameter nie je potrebná pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky uchádzača.

3. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že vysvetlenie kontrolovaného, v ktorom uviedol výkon na firewally v znení, cit.: „(...) 4*10Gbps porty na oboch (2 fyzické firewally)“ spôsobuje zmätočnosť podkladov na vypracovanie ponuky vzhľadom na znenie služby pod názvom „Firewall“, popis služby: „priepustnosť 10-100 GB“ v Prílohe č. 6 Výzvy? Je pravdivé

tvrdenie navrhovateľa, že v dôsledku uvedeného nie je zrejmé, či kontrolovaný, cit.: „(...) požaduje 10 Gbps, 40 Gbps alebo 100 Gbps na firewall“? Sú záujemcovia/uchádzači zohľadňujúc podklady na vypracovanie ponuky v ich vzájomnej súvislosti (vrátane vysvetlení) schopní predložiť v tomto verejnom obstarávaní kvalifikovanú ponuku a naceniť ju?

Odpoveď na otázku 3.: Uvedenie parametra Firewall s popisom priepustnosť 10 – 100 Gbps je máťúce, nie je zrejmé, ktorá hodnota je minimálna pre splnenie požiadaviek kontrolovaného. Navyše implementáciou LACP protokolu sa priepustnosť násobí (podľa počtu prepojujúcich liniek), pre ilustráciu priepustnosť 10 Gbps by bolo možné dosiahnuť aj cez dva porty s rýchlosťou 5 Gbps použitím protokolu LACP a pri použití 2 portov s rýchlosťou 100 Gbps by pomocou protokolu LACP bolo možné dosiahnuť priepustnosť takmer 200 Gbps. Kontrolovaný mal v súťažných podkladoch uviesť jednu hodnotu požadovanej priepustnosti, uvedenie intervalu v rozmedzí celého rádu (10 -100) môže viesť k tomu, že uchádzači/záujemcovia vo svojich ponukách pri nejednoznačnosti predmetného parametra nakonfigurujú ponúkané zariadenia s portami na hornej hranici uvedeného intervalu 100 Gbps (aby neboli vylúčení za nesplnenie požiadaviek), táto skutočnosť však môže významne ovplyvniť výšku ceny za predmetné cloudové služby.

4. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že z vysvetlenia kontrolovaného nie je zrejmé, či cit.: „(...) firewally majú byť virtualizované a súčasťou cloudu, alebo budú pred cloudom ako fyzické zariadenia nad rámec interného firewall riešenia v rámci cloudu“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 4.: Kontrolovaný vo vysvetlení (ZoV_22.09.2023.docx) explicitne uvádza požiadavku na „Fyzický networking : Tu potrebujeme redundantnú switching infraštruktúru a 2 fyzické firewally ktoré budú v pracovať v redundantnom režime“. Takisto explicitne ďalej uvádza, že „Logický (virtuálny) networking vo vnútri cloudu, ktorý by mal mať celkovú priepustnosť 10Gbps a umožňovať routing do Govnet uzla (priameho pripojenia), Internetu a vo vnútri vlastnej infraštruktúry. Taktiež musí umožniť logické oddelenie prostredí jednotlivých projektov“. Je na uchádzačovi/záujemcovi, či v rámci svojho návrhu riešenia predmetu verejného obstarávania zintegruje na úroveň cloudovej sieťovej infraštruktúry aj logické firewally a iné sieťové prvky.

5. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že vzhľadom na poskytnuté vysvetlenie podkladov, v ktorom kontrolovaný uviedol, že cit.: „(...) Logický (virtuálny) networking vo vnútri cloudu, ktorý by mal mať celkovú priepustnosť 10Gbps a **umožňovať routing do Govnet uzla (priameho pripojenia)**, Internetu a vo vnútri vlastnej infraštruktúry.“ je potrebné, aby bol v opise predmetu zákazky definovaný popis a požiadavky na toto prepojenie? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali dané informácie týkajúce sa „routingu do Govnet uzla (priameho pripojenia)“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 5.: Kontrolovaný vo vysvetlení (ZoV_22.09.2023.docx) uvádza požiadavku: „Cloudová služba musí umožňovať fyzické pripojenie do interných sietí OR, a to pripojením do sietí GovNet a internet. GovNet uzol nie je predmetom zákazky.“ Aktualizované informácie potrebné pre pripojenie ku sieti GovNet sú dostupné na adrese https://www.nases.gov.sk/files/public/2023-08/Poziadavky_na_uzol.pdf. GovNet uzol sa

pripoji rýchlosťou max. 10Gbps a pre uzol bude vyčlenený súvislý adresný rozsah z GovNet privátnych IP adries napr. 100.x.x.0/20. Všetky potrebné informácie o prepojení na uzol GovNet, potrebné na vypracovanie ponuky uchádzačom sú uvedené vo vyššie spomenutom dokumente Poziadavky_na_uzol.pdf.

2.2.5. Piata časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

V rámci ďalšej namietanej skutočnosti navrhovateľ poukazuje na službu „KeyVault“ (kategória: Security), ktorú kontrolovaný v rámci Prílohy č. 6 Výzvy cez popis služby definoval ako „službu na správu kryptografických kľúčov a tajomstiev“, čo však navrhovateľ v zmysle jeho žiadosti o vysvetlenie (**por. č. 20, otázka č. 11**), na ktorú poukázal následne aj v žiadosti o nápravu, vnímal ako nedostatočné a zavádzajúce, keďže nebolo, cit.: „(...) jasné čo všetko je od služby požadované, aké výkonnostné limity má spĺňať, či ju budú využívať viacerí tenanti/OVM, na čo bude služba použitá, s čím má byť integrovaná? Na základe uvedeného požadujeme detailne popísanie požiadaviek na integráciu s požadovanými službami, popísať výkonnostné požiadavky a akým spôsobom má byť táto služba spravovaná.“ Kontrolovaný vo vysvetlení podkladov vo vzťahu k daným požiadavkám navrhovateľa uviedol, že cit.: „Prostredie služby typu Cloud as a Service by malo umožňovať OR vytvárať a ukladať svoje kľúče a tajomstvá. Na základe kategorizácie systémov je stanovená miera, do akej má byť táto služba zdieľaná. Spôsob, akým dodávateľ rieši požiadavky na úložisko pre kľúče a tajomstvá, aby bola služba dostatočne flexibilná aj v režime zdieľanom, zostáva na ňom. Pre systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4 musí byť umožnené využívanie cloudovej služby HSM (Hardware Security Module) dedikované pre ich pracovné zaťaženie“, čo však navrhovateľ stále nepovažoval za dostačujúce a zreteľné, a preto pristúpil k podaniu žiadosti o nápravu, a následne aj námietok.

Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obracame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že z vysvetlenia (odpovede) kontrolovaného, cit.: „(...) nedostal informácie, aké výkonnostné požiadavky sú na službu HSM“? Je z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky zrejmé, čo znamená vyjadrenie kontrolovaného, cit.: „(...) umožnené využívanie cloudovej služby HSM (Hardware Security Module) dedikované pre ich pracovné zaťaženie“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 1.: Popis HSM: Hardvérový bezpečnostný modul (HSM) je fyzické zariadenie, ktoré chráni a spravuje citlivá dáta (najdôležitejšie digitálne kľúče), vykonáva funkcie šifrovania a dešifrovania digitálnych podpisov, silnú autentifikáciu a iné kryptografické funkcie. Tieto moduly sa tradične dodávajú vo forme zásuvnej karty alebo externého fyzického zariadenia, ktoré sa pripája priamo k počítaču alebo sieťovému serveru. Hardvérový bezpečnostný modul obsahuje jeden alebo viac bezpečných kryptoprocessorových čipov. Väčšina existujúcich HSM je navrhnutá hlavne na správu utajovaných kľúčov. Mnoho systémov HSM má prostriedky na bezpečné zálohovanie utajovaných kľúčov, s ktorými manipulujú mimo HSM. Kľúče môžu byť zálohované v komprimovanom tvare a uložené na disku počítača alebo na inom médiu alebo externe pomocou bezpečného prenosného zariadenia, ako je čipová karta alebo bezpečnostný token. HSM sa používajú na autorizáciu a autentifikáciu v reálnom čase v kritickej infraštruktúre, takže sú zvyčajne navrhnuté tak, aby podporovali štandardné modely vysokej dostupnosti vrátane klastrovania, automatického prepnutia pri zlyhaní a redundantných komponentov vymeniteľných na mieste.

Pre komplexnosť informácií uvádzam stručnú charakteristiku služby KeyVault: Key Vault je cloudová služba na bezpečné ukladanie citlivých (utajovaných) dát a dátových súborov a na zabezpečenie prístupu k nim. Utajované dáta je čokoľvek, k čomu je potrebné prísne kontrolovať prístup, ako sú kľúče API, heslá, certifikáty alebo kryptografické kľúče. Služba Key Vault podporuje dva typy zásuvných modulov (kontajnerov): zabezpečené úložiská (vo forme akýchsi dátových trezorov) a balíčkov spravovaných hardvérových bezpečnostných modulov (HSM). Zabezpečené úložiská podporujú ukladanie softvéru a kľúčov, tajomstiev a certifikátov podporovaných HSM. Spravované oblasti HSM podporujú iba kľúče zálohované HSM.

V období, kedy kontrolovaný vyhlásil predmetnú verejnú súťaž nie je známy počet cloudových služieb a ich bezpečnostná kategorizácia (napĺňanie súťaženej služby Cloud as a Service sa bude realizovať na základe potrieb a zájmu budúcich klientov cloudových služieb až v budúcnosti), takže kontrolovaný nemohol kvantifikovať alebo odhadovať pracovné zaťaženie HSM zariadení. Kontrolovaný špecifikoval požiadavku, aby HSM modul bol fyzicky zaintegrovateľný do súťaženej služby Cloud as a Service a v prípade požiadaviek na prevádzkovanie cloudových služieb, kategorizovaných na bezpečnostnú úroveň U3 a vyššiu bude na zaistenie požadovaného stupňa zabezpečenia použitý mechanizmus HSM. Táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmenej. Na základe údajov v prílohe č. 6 (riadky 7 až 23, kategória Compute) majú uchádzači možnosť kvalifikovane odhadnúť budúce pracovné zaťaženie súťaženej cloudovej služby v jednotlivých kategóriách a na základe toho nakonfigurovať výkonnostné parametre ponúkaného HSM zariadenia.

2. Vzhľadom na skutočnosť, že kontrolovaný vo svojej odpovedi uviedol pojem „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“, je nevyhnutné, aby kontrolovaný tento terminus technik us definoval v rámci podkladov potrebných pre vypracovanie ponuky alebo platí tvrdenie kontrolovaného, že cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX“? V nadväznosti na predchádzajúcu otázku je potom pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že nie sú definované, resp. známe (i) všeobecné požiadavky na „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“, (ii) bezpečnostné požiadavky na „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“ a (iii) požiadavky, či sa jedná o virtuálne alebo fyzické HSM pre „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 2.: Vysvetlenie k zaradovanou služieb do jednotlivých kategórií (definície) je detailne popísané na verejne dostupnej stránke MIRRI <https://cloud.statneit.sk/vysvetlenie-k-zaradovanou-sluzieb-do-jednotlivych-kategorii/>. Tu je uvedená kategorizácia služieb na základe požiadaviek na zabezpečenie uchovávaných dát a dátových súborov:

U1: Open Data – dáta, ktoré sú verejne dostupné a použiteľné. V prípade poskytovania infraštruktúry na vývoj IS sa dáta považujú za open data. Pre zaradenie ponúkanej cloudovej služby do kategórie U1 je určený postup formou samohodnotenia poskytovateľom cloudovej služby.

U2: Regulované dáta – dáta potrebné pre fungovanie IS VS a nespádajú do žiadnej z regulácií (Neštruktúrované informácie potrebné k vyriešeniu životnej situácie občana, Štruktúrované informácie potrebné k vyriešeniu životnej situácie občana). Pre zaradenie ponúkanej cloudovej služby do kategórie U2 je určený postup posúdenia a ohodnotenia ponúkanej cloudovej služby hodnotiteľom.

U3: Dôverné (klasifikované) dáta – dáta, nakladenie s ktorými je upravené osobitnou právnou normou napr. Dáta v zmysle zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností, Konštrukčné údaje, Ekonomické údaje, Štatistické údaje, Oficiálne registre, Geo informácie, Backoffice údaje pracovníkov VS (emaily, osobné a mzdové údaje, ...) a pod. Pre zaradenie ponúkanej cloudovej služby do kategórie U3 je určený postup posúdenia a ohodnotenia ponúkanej cloudovej služby minimálne 2 hodnotiteľmi nezávisle.

Požiadavky na bezpečnostnú úroveň sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Všeobecné vyjadrenie bezpečnostnej úrovne informácie má tvar C (1, 2, 3), I (1, 2, 3), A (1, 2, 3).

Bezpečnostná požiadavka	Žiadna (0)	Nízka (1)	Stredná (2)	Vysoká (3)
Dôvernosť (C)	Neexistuje požiadavka na dôvernosť informácie.	Neautorizovaná zverejnenie informácie môže mať obmedzený vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.	Neautorizované zverejnenie informácie môže mať závažný vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.	Neautorizované zverejnenie informácie môže mať obzvlášť závažný vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.
Integrita (I)	Neexistuje požiadavka na integritu informácie.	Neautorizovaná modifikácia alebo zničenie informácie môže mať obmedzený vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.	Neautorizované modifikácia alebo zničenie informácie môže mať závažný vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.	Neautorizovaná modifikácia alebo zničenie informácie môže mať obzvlášť závažný vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.
Dostupnosť (A)	Neexistuje požiadavka na dostupnosť informácie.	Nedostupnosť informácie môže mať obmedzený vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.	Nedostupnosť informácie môže mať závažný vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.	Nedostupnosť informácie môže mať obzvlášť závažný vplyv na procesy, služby, aktíva a osoby.

Kvalifikovaný uchádzač z uvedených informácií dokáže vypracovať kvalifikovanú ponuku a naceniť ju. Navrhovateľ pri formulovaní otázky „... či sa jedná o virtuálne alebo fyzické HSM pre systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“ zrejme neporozumel štandardnému technickému pojmu HSM (Hardware Security Module), už v samotnom názve je uvedený termín „Hardware“, čiže jedná sa o fyzické zariadenie a nie o virtuálny komponent cloudového prostredia.

- Je v kontexte vyjadrenia kontrolovaného, cit.: „Na základe kategorizácie systémov je stanovená miera, do akej má byť táto služba zdieľaná.“ pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „Nie je jasné o akú kategorizáciu sa jedná a kde je definovaná.“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 3.: Kategorizácia cloudových služieb do jednotlivých kategórií (definície) je detailne popísané na verejne dostupnej oficiálnej stránke MIRRI <https://cloud.statneit.sk/vysvetlenie-k-zaradovanou-sluzieb-do-jednotlivych-kategorii/>. Detailnejší popis je uvedený v odpovedi na predchádzajúcu otázku.

- Platí vzhľadom na vyjadrenie kontrolovaného, cit.: „Spôsob, akým dodávateľ rieši požiadavky na úložisko pre kľúče a tajomstvá, aby bola služba dostatočne flexibilná aj v režime zdieľanom, zostáva na ňom“ tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „Služba by mala byť

flexibilná a hlavne bezpečná. Z tohto dôvodu je táto odpoveď nepostačujúca a mylná. V jednej časti opisu predmetu zákazky definuje verejný obstarávateľ HSM službu a bezpečné spravovanie kľúčov a v druhej necháva správu kľúčov na dodávateľovi“? Má vzhľadom na znenie podkladov potrebných na vypracovanie ponúk navrhovateľom namietaná rozpornosť vyjadrenia kontrolovaného vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023 vplyv na predloženie kvalifikovanej ponuky v danej čiastkovej zákazke?

Odpoveď na otázku 4.: Odpoveď na túto otázku je čiastočne obsiahnutá v odpovedi na otázku 1.

V období, kedy kontrolovaný vyhlásil predmetnú verejnú súťaž nie je známy počet cloudových služieb a ich bezpečnostná kategorizácia (napĺňanie súťaženej služby Cloud as a Service sa bude realizovať na základe potrieb a zájmu budúcich klientov cloudových služieb až v budúcnosti), takže kontrolovaný nemohol kvantifikovať alebo odhadovať požiadavky na počty potrebných HSM zariadení. Kontrolovaný špecifikoval požiadavku, aby HSM modul bol fyzicky zintegrovaný do súťaženej služby Cloud as a Service a v prípade požiadaviek na prevádzkovanie cloudových služieb, kategorizovaných na bezpečnostnú úroveň U3 a vyššiu bude na zaistenie požadovaného stupňa zabezpečenia použitý mechanizmus HSM, čím bude zabezpečená flexibilita súťaženej cloudovej služby (použitie HSM v prípade potreby). Požiadavka na bezpečnosť riešenia vyplýva zo skutočnosti, že kontrolovaný požaduje implementáciu bezpečnostného prvku HSM, avšak aké konkrétne zariadenie (výrobca) uchádzač navrhne a akým spôsobom bude zintegrované do navrhovanej cloudovej architektúry je už v kompetencii samotného uchádzača. Samotná správa kľúčov predstavuje administráciu prevádzky súťaženého cloudového prostredia a teda aj administráciu HSM, čo však neznamená, že administrátor má prístup k šifrovaným kľúčom a utajovaným dátam, ukladaným v HSM (to by už nebolo zabezpečené úložisko) v čitateľnej alebo použiteľnej forme. Tieto skutočnosti však mohli byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmene v súťažných podkladoch.

2.2.6. Šiesta časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Ako na ďalšiu namietanú skutočnosť súvisiacu s opisom predmetu zákazky navrhovateľ poukazuje na službu „WAF“ (kategória: Network), ktorú kontrolovaný v rámci Prílohy č. 6 Výzvy cez popis služby definoval ako „počet volaní viacej ako 1 milión“, čo navrhovateľ vzhľadom na obstarávaný predmet zákazky v rámci daného verejného obstarávania považoval ako vágne a nedostatočné, a preto na základe využitia inštitútu vysvetlenia v zmysle § 48 zákona o verejnom obstarávaní požiadal kontrolovaného o vysvetlenie (por. č. 20, otázka č. 9) v nasledujúcom znení, cit.:

- a) „(...) Aj pri tejto požiadavke je nutné definovať, či ide o fyzickú alebo virtuálnu inštanciu. Verejný obstarávateľ definoval počet volaní - je to počet volaní per inštancia? Je to počet volaní za minútu, sekundu, hodinu, mesiac? Takto definovaná požiadavka nie je dostačujúca a považujeme ju za diskriminačnú.*
- b) Rovnako nám nie je jasné koľko fyzických zariadení požadujete alebo je maximum za 7 rokov pre služby WAF. Pokiaľ plánujete cloudové služby na 7 rokov, tak požadujete jeden veľký HW appliance, respektíve sériu appliance, kde sa bude len navyšovať licencia alebo sa postupne budú pridávať HW zariadenia?*
- c) Keďže trhový štandard je, že WAF je väčšinou nadstavba služby loadbalancer - je vaša požiadavka mať toto zariadenie separátne alebo súčasťou služby load balancer? Nie je nám jasné, akým spôsobom má byť táto služba integrovaná do cloudového prostredia a čo je z pohľadu referenčnej architektúry akceptovateľné a funkčné a čo nie. Takto definovaná požiadavka je diskriminačná.*

- d) *Keďže trhový štandard je spájať služby a funkcionality, žiadame verejného obstarávanie o vysvetlenie, prečo integrácia viacerých služieb na jednom fyzickom hw nie je súčasťou hodnotiacich kritérií, keďže takéto zadanie by výrazne znížilo náklady, dlhodobo cenu v rámci SLA a zvýšilo by hospodárnosť? Zo súčasného popisu nam vychádza, že požiadavka je na implementáciu viacerých separovaných zariadení.*

Kontrolovaný v nadväznosti na požiadavky navrhovateľa poskytol záujemcom, resp. uchádzačom nasledujúcu odpoveď, cit.: „Jedná sa o virtuálny komponent v cloude a naša primárna požiadavka spočíva v tom, aby takáto služba bola k dispozícii v cloudovom riešení, ktoré budeme vyberať. Rozsah od 10 Mbps do 100 Mbps sme stanovili, aby sme zabezpečili dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o požiadavky na priepustnosť tejto cloudovej služby. Naša požiadavka sa týka skôr dostupnosti tejto funkcionality v rámci cloudovej služby, než stanovenia cien pre jednotlivé úrovne priepustnosti. Rozumieme, že konečná cena bude variabilná v závislosti od rôznych faktorov, ako je napríklad čas trvania používania tohto služby alebo jej kombinácia s inými komponentmi, a môže to byť napríklad aj ako nadstavba nad load balancerom. Dôležité je, aby toto riešenie bolo voliteľnou súčasťou cloudovej služby, ktorú si zvolíme.“

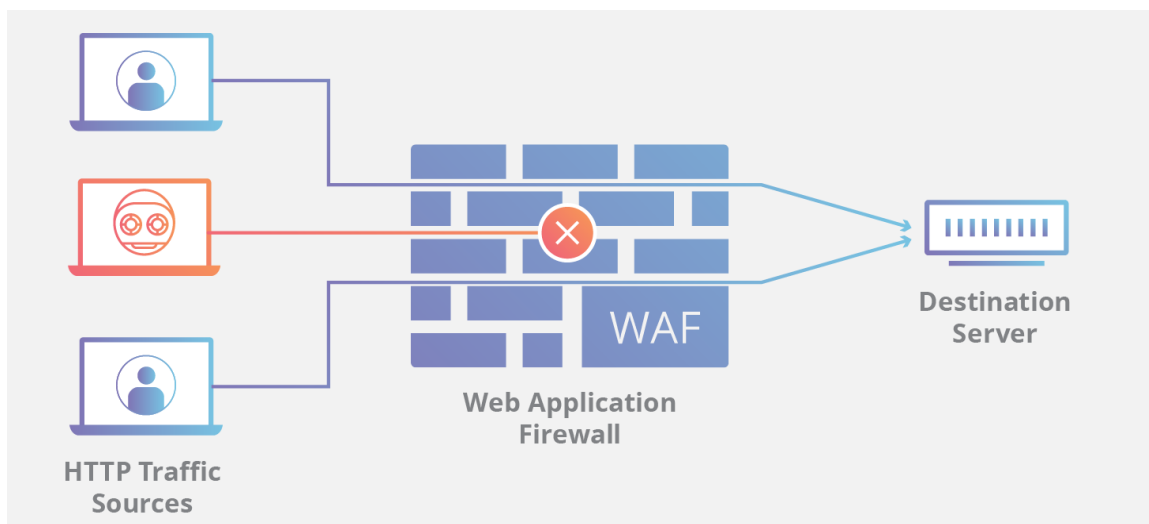
Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obraciam so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. *Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že v podkladoch potrebných pre vypracovanie ponuky, konkrétne opise predmetu zákazky, nie je definovaný pojem „WAF“? Je so zreteľom na tvrdenie kontrolovaného uvedené vo Vyjadrení, cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX“ nevyhnutné, aby podklady pre spracovanie ponuky za účelom predloženia kvalifikovanej ponuky obsahovali definíciu daného pojmu?*

Odpoveď na otázku 1.: WAF (web application firewall) alebo firewall webových aplikácií pomáha chrániť samotné webové aplikácie filtrovaním a monitorovaním HTTP prenosu medzi samotnou webovou aplikáciou a sieťou internet. WAF je obrana sieťovej protokolovej vrstvy 7 (v modeli OSI) a nie je navrhnutá na obranu proti všetkým typom útokov. Táto metóda zmierňovania útokov je zvyčajne súčasťou súboru nástrojov, ktoré spolu vytvárajú holistickú obranu proti rôznym vektorom útokov.

Nasadením WAF pred webovú aplikáciu sa medzi webovú aplikáciu a internet umiestni štít. Zatiaľ čo proxy server chráni identitu klientskeho počítača pomocou sprostredkovateľa, WAF je typ reverzného proxy, ktorý chráni server pred vystavením tým, že klienti prejdú cez WAF skôr, ako dosiahnu server.

WAF funguje prostredníctvom súboru pravidiel, ktoré sa často nazývajú politiky. Cieľom týchto politik je chrániť pred zraniteľnosťami v aplikácii odfiltrovaním škodlivej prevádzky. Hodnota WAF pochádza čiastočne z rýchlosti a jednoduchosti, s akou je možné implementovať modifikáciu politiky, čo umožňuje rýchlejšiu reakciu na meniace sa vektory útokov; počas DDoS útoku je možné rýchlo implementovať obmedzenie rýchlosti úpravou zásad WAF.

Technický termín WAF je bežne používaný v IT terminológii, primárne s ním pracujú systémoví IT architekti. Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenia nie je nutné tento technický termín definovať v súťažných podkladoch. Termín je takisto možné nájsť vo verejne dostupných zdrojoch.

2. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že predmetné vysvetlenie kontrolovaného k službe „WAF“ neobsahuje odpoveď, cit.: „(...) na otázku ohľadne počtu volaní služby WAF“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 2.: Kontrolovaný v prílohe č. 6 uvádza k službe WAF nasledovné údaje:

Kategoria	Názov služby	Popis	Jednotka	Jednotková cena/rok bez DPH	Spotreba jednotiek						
					Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	Rok 6	Rok 7
Network	WAF	počet volaní viac ako 1 milion	Počet Inšancií		10	10	10	200	300	160	100

V tabuľke nie je uvedené časové ohraničenie (doba), za ktorú sa má zrealizovať požadovaných viac ako 1 000 000 volaní webovej služby (aplikácie, prevádzkované v cloudovom prostredí). Pod pojmom počet inšancií sa rozumie počet webových služieb, ktoré majú byť chránené prostredníctvom WAF (1. Rok 10, 2. rok tiež 10 ..., 4. rok 200...). Z údajov v Prílohe č. 6 nie je možné exaktne stanoviť výkonnostné parametre na kontrolovaným požadovanú funkcionálnu WAF (neúplný popis údajov). Kontrolovaný vo vysvetlení síce uvádza, že nie je pre neho podstatné nacenenie tejto služby, ale jej dostupnosť, čiže aby WAF funkcionálna bola v ponúkanej cloudovej službe „predinštalovaná“ a až na základe vzniku požiadavky zo strany kontrolovaného by sa táto služba pre príslušnú webovú službu (aplikáciu) aktivovala, avšak táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným vysvetlená a obsiahnutá v súťažných podkladoch.

3. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že predmetné vysvetlenie kontrolovaného k službe „WAF“ neobsahuje odpoveď, cit.: „(...) na otázku ohľadom fyzického zariadenia WAF“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 3.: Kontrolovaný vo svojom vysvetlení explicitne uviedol nasledovné: „Jedná sa o virtuálny komponent v cloude a naša primárna požiadavka spočíva v tom, aby

takáto služba bola k dispozícii v cloudovom riešení, ktoré budeme vyberať. Rozsah od 10 Mbps do 100 Mbps sme stanovili, aby sme zabezpečili dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o požiadavky na priepustnosť tejto cloudovej služby“. Z textu vyplýva požiadavka kontrolovaného na virtuálny komponent v cloude, čiže softvérové riešenie, ktoré bude možné nasadiť/aktivovať na požiadanie a nie fyzické zariadenie WAF.

4. Platí vzhľadom na znenie podkladov potrebných pre vypracovanie ponuky tvrdenie kontrolovaného vo vysvetlení k službe „WAF“, cit.: „Naša požiadavka sa týka skôr dostupnosti tejto funkcionality v rámci cloudovej služby, než stanovenia cien pre jednotlivé úrovne priepustnosti. Rozumieme, že konečná cena bude variabilná v závislosti od rôznych faktorov, ako je napríklad čas trvania používania tohto služby alebo jej kombinácia s inými komponentmi, a môže to byť napríklad aj ako nadstavba nad load balancerom. Dôležité je, aby toto riešenie bolo voliteľnou súčasťou cloudovej služby, ktorú si zvolíme.“?

Odpoveď na otázku 4.: Odpoveď na túto otázku bola uvedená v odpovediach na predchádzajúce otázky. Kontrolovaný vo vysvetlení uvádza, že nie je pre neho podstatné nacenenie tejto služby, ale jej dostupnosť, čiže aby WAF funkcionality bola v ponúkanej cloudovej službe „predinštalovaná“ a až na základe vzniku požiadavky zo strany kontrolovaného by sa táto služba pre príslušnú webovú službu (aplikáciu) aktivovala, táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailne vysvetlená a obsiahnutá v súťažných podkladoch.

2.2.7. Siedma časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Ďalšia navrhovateľom namietaná skutočnosť v rámci tohto konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného sa týka požiadavky na **úložisko a log management**, vo vzťahu ku ktorej vzhľadom na to, že kontrolovaný nekonkretizoval svoje požiadavky v podkladoch na vypracovanie ponuky v žiadosti o vysvetlenie (**por. č. 20, otázka č. 4**) žiadal, cit.: „(...) o bližšiu špecifikáciu, aké sú požiadavky na ich prístup a spracovanie, respektíve management. Požaduje verejný obstarávateľ riešenie single write multiple read? Znamená to, že integrita log informácií nebude narušená a nie je možné ich manipulovať? Ktoré typy logov potrebuje verejný obstarávateľ zbierať a ako ich požaduje chrániť?“ Kontrolovaný v tejto súvislosti poskytol nasledujúce vysvetlenie, cit.: „Cloudová služba by mala byť navrhnutá tak, aby čo najlepšie zohľadňovala potreby správy logov. Táto služba nepotrebuje rýchlosť ukladania, skôr ide o množstvo dát, ktoré boli približne definované v rozsahu 50 GB mesačne. Redundancia úložiska pod cloudovú službou je na dodávateľovi, ako sa vyrovná s touto požiadavkou.“

Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obraciame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, cit.: „(...) Nie je definované, čo konkrétne znamená, že služby má byť navrhnutá tak, aby čo najlepšie zohľadňovala potreby správy logov a nie je ani definované, aké sú potreby správy logov“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami o „potrebách správy logov“ na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 1.: Obstarávaná cloudová služba je typu „Cloud as a Service“ a základným kritériom pre posúdenie a vyhodnocovanie kvality poskytovanej služby je sledovanie a vyhodnocovanie množiny technických parametrov poskytovanej služby. Protokolovanie a monitorovanie cloudových procesov a služieb je proces ukladania protokolov naprieč všetkými cloudovými produktmi s možnosťou vyhľadávania, monitorovania a

varovania na základe rôznych metrík. Je možné ukladať, vyhľadávať, analyzovať, monitorovať a upozorňovať na údaje protokolov zo služieb, ako sú inštancie Compute Engine, služby cloudového úložiska, cloudové služby pre analýzu veľkých dát, cloudové funkcie, infraštruktúra a ďalšie.

Zmluvným rámcom, definujúcim úroveň poskytovaných služieb je zmluva o úrovni poskytovaných služieb SLA (Service Level Agreement). Zmluva sa uzatvára medzi odoberateľom cloudovej služby a jej poskytovateľom. Na jej sledovanie a vyhodnocovanie sa využívajú vnútorné monitorovacie funkcie cloudového systému:

- sledovanie, do akej miery a ktorými používateľmi sa cloudová služba využíva
- monitorovanie integrácie cloudových služieb a existujúcich systémov IKT odberateľa
- definovanie meracích bodov a indikátorov výkonu súvisiacich s danou službou (napr. dostupnosť služby, frekvencia výpadku služby, priemerný čas opravy, reakcie schopnosť kontaktného miesta poskytovateľa a pod.).
- monitorovanie, analýza a archivácia týchto údajov o indikátoroch.
- porovnanie kvality skutočne poskytnutej služby s dohodnutou kvalitou služieb

Záznamy o sledovaných aktivitách, hláseniach a parametroch sa zaznamenávajú v prevádzkovaných cloudových systémoch do systémových denníkov, tzv. logov.

Z prevádzkového hľadiska sú zaznamenávané údaje z nasledovných oblastí:

Používateľská oblasť (monitorovanie užívateľov, prihlásenie a odhlásenie sa, prístup ku cloudovej službe, ...)

Systémová oblasť (stav prevádzkovaných systémov, ich výkon, poruchy a výpadky, prevádzkový stav hardvérových komponentov ...)

Databázová oblasť (výkonnostné a kapacitné parametre, prístupy k databázam, utilizácia ...)

Oblasť bezpečnosti (detekcia bezpečnostných incidentov, prihlasovanie zo vzdialených lokalít ...)

Zaznamenané údaje sú ukladané v rôznych formátoch tak aby boli čitateľné (napr. textový formát) alebo vo formátoch vhodných na export do analytických a vyhodnocovacích nástrojov (napr. formát XML). Monitorovacie a logovacie mechanizmy produkujú štandardne záznamy s veľkým počtom záznamov a údajov a je len na zákazníkovi, ako sa rozhodne a aké nástroje na vyhodnocovanie logových záznamov použije. Je na zákazníkovi, ako sa rozhodne a ktoré časti zaznamenávaných údajov použije pre monitorovanie a vyhodnocovanie využívaných cloudových služieb. Spracovanie a vyhodnocovanie zaznamenaných informácií v logoch je spravidla v kompetencii zákazníka cloudovej služby (v tomto prípade kontrolovaného), s poskytovateľom cloudovej služby je potrebné sa dohodnúť na spôsobe sprístupnenia/doručovania týchto záznamov (logov). Zákazník (kontrolovaný) si podľa svojich potrieb zvolí najvhodnejší spôsob interpretácie a vyhodnocovania zaznamenaných údajov (logov), či už formou webovej aplikácie (nástenka – dashboard), vlastných systémových nástrojov alebo prostredníctvom aplikácie tretej strany. Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenie nie sú potrebné dodatočné informácie. Pre zákazníka je dôležitá spoľahlivosť logovacieho systému (zápis všetkých dôležitých udalostí), bezpečnosť (logy sú bezpečne uchované, nemôžu sa stratiť, nie je možný externý zásah s cieľom vymazania logov ...) a dostupnosť (všetky potrebné údaje z logov sú k dispozícii vtedy, keď ich zákazník potrebuje).

2. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že predmetné vysvetlenie kontrolovaného k požiadavke na úložisko a log management neobsahuje odpoveď, cit.: „(...) na otázku ohľadom spracovania a prístupu k logom“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 2.: Odpoveď na túto otázku je obsiahnutá v odpovedi na otázku 1. Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenie nie sú potrebné dodatočné informácie.

3. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že predmetné vysvetlenie kontrolovaného k požiadavke na úložisko a log management neobsahuje odpoveď na otázku, cit.: „(...) aké typy logov potrebuje zbierať“? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 3.: Odpoveď na túto otázku je takisto obsiahnutá v odpovedi na otázku 1. Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenie nie sú potrebné dodatočné informácie.

2.2.8. Ôsma časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Ďalší argumentačný celok navrhovateľom namietaných skutočností nadväzuje na jeho žiadosť o vysvetlenie zo dňa 21. 09. 2023 (por. č. 19), v ktorej navrhovateľ okrem iných skutočností žiadal kontrolovaného v otázke č. 2 aj o vysvetlenie, cit.: „V bode 8. Výzvy na predkladanie ponúk verejný obstarávateľ uvádza: “Cloud služba musí umožňovať nasadenie v rozsahu nasledovných čiastkových cloudových služieb”

- a) Z tejto definície nie je jasné, či je to požadovanou súčasťou v rámci riešenia a cenovej ponuky alebo predstavuje len možnosť tieto služby s cloudovou službou integrovať.
- b) Jedna z požiadaviek v rámci tejto sekcie je SIEM. Tato služba je definovaná v celom VO len jedným slovom a pre správne a riadne nacenenie služby je nedostatočná. Tak isto nie je definovaná v rámci prílohy číslo 6. na nacenenie služby. Ako je momentálne definovaná požiadavka je z nášho pohľadu diskriminačná a maximálne nejasná. Chýbajú požiadavky na retenciu logov, koľko use caseov je požadovaných v rámci SIEM služby, aké funkcie má SIEM služba vykonávať, s čím všetkým má byť integrovaná atď....“

Kontrolovaný záujemcom, resp. uchádzačom poskytol v tejto súvislosti nasledujúcu odpoveď, cit.: „V texte sme nenašli výraz „čiastkové cloudové služby“, ale máme za to, že máte na mysli zoznam cloudových služieb. Tento zoznam cloudových služieb bol zostavený na základe odpovedí OR na dotazníky. Tieto služby by mali byť plne integrované a dostupné prostredníctvom webového portálu pre celé riešenie. Pokiaľ ide o SIEM, zaznamenali sme dopyt po riadení bezpečnostných informácií a udalostí, a nie konkrétnu technológiu. Pre nás je dôležité mať k dispozícii cloudovú službu, ktorá uspokojí tieto potreby.“

Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obraciame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že zo zverejnených dokumentov k zákazke, nie je zrejmá definícia pojmu „SIEM“, a rovnako to, na čo má predmetná služba v danej zákazke slúžiť? Zohľadňujúc predchádzajúcu otázku a odpoveď na ňu, je možné všeobecné tvrdenie kontrolovaného, že cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX.“ považovať vo vzťahu k danej službe (požiadavke) za pravdivé? Je nevyhnutné, aby kontrolovaný na účely predloženia kvalifikovanej ponuky v tejto zákazke špecifikoval predmetné informácie priamo v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, a teda aby nimi záujemcovia/uchádzači disponovali už pred predložením ponuky?

Odpoveď na otázku č. 1.: Základná charakteristika SIEM: Security Information and Event Management (skrátene SIEM) je riešenie, ktoré pomáha organizáciám zisťovať, analyzovať a reagovať na bezpečnostné hrozby skôr, než narušia podnikanie. SIEM kombinuje správu informácií o zabezpečení (SIM) a správu udalostí zabezpečenia (SEM) do jedného systému správy zabezpečenia. Technológia SIEM zhromažďuje údaje denníka udalostí z rôznych zdrojov, identifikuje prostredníctvom analýzy v reálnom čase aktivitu, ktorá sa líši od bežného stavu a prijíma príslušné kroky. SIEM poskytuje organizáciám prehľad o aktivite v rámci ich siete, aby mohli rýchlo reagovať na potenciálne [kybernetické útoky](#) a splnili požiadavky na dodržiavanie súladu s príslušnou legislatívou. V poslednom období sa technológie SIEM vyvinuli tak, aby bola detekcia hrozieb a reakcia na incidenty inteligentnejšia a rýchlejšia vďaka umelej inteligencii.

Nástroje SIEM v reálnom čase zhromažďujú, agregujú a analyzujú množstvo údajov z aplikácií, zariadení a serverov organizácie, ako aj od používateľov, aby bezpečnostné tímy mohli zisťovať a blokovat útoky. Nástroje SIEM používajú vopred určené pravidlá, ktoré pomáhajú bezpečnostným tímom definovať hrozby a vytvárať upozornenia.

Systémy SIEM sa v možnostiach líšia, ale vo všeobecnosti ponúkajú tieto základné funkcie:

- Spravovanie denníkov: Systémy SIEM zhromažďujú obrovské množstvo údajov na jednom mieste, organizujú ich a potom rozhodujú o tom, či vykazujú známky hrozby, útoku alebo narušenia.
- Korelácia udalostí: Údaje sa potom zoradia, aby sa identifikovali vzťahy a vzory s cieľom rýchleho zisťovania potenciálnych hrozieb a reagovania na ne.
- Monitorovanie incidentov a reakcia na ne: Technológia SIEM monitoruje incidenty zabezpečenia v sieti organizácie a poskytuje upozornenia a audity všetkých aktivít súvisiacich s incidentom.

Systémy SIEM dokážu zmierniť kybernetické riziko v širokej škále prípadov použitia, ako je napríklad zisťovanie podozrivej aktivity používateľa, monitorovanie správania používateľov, obmedzenie pokusov o prístup a generovanie zostáv o dodržiavaní súladu.

Nástroje SIEM ponúkajú mnoho výhod, ktoré môžu pomôcť posilňovať celkové zabezpečenie organizácie vrátane:

- centrálneho zobrazenia potenciálnych hrozieb,
- identifikácie hrozieb a odpovedí v reálnom čase,
- rozšírenej analýzy hrozieb,
- auditu a vykazovania ohľadom dodržiavania súladu s nariadeniami,
- väčšej priehľadnosti monitorovania používateľov, aplikácií a zariadení.

Organizácie všetkých veľkostí používajú riešenia SIEM na zmiernenie rizík [kybernetickej bezpečnosti](#) a dodržiavanie súladu s regulačnými požiadavkami. Aj vládny cloud v súčasnej podobe má implementovanú funkcionálnu SIEM.

Predmetom verejného obstarávania je služba „Cloud as a Service“, požiadavka kontrolovaného je, aby navrhované riešenie malo naimplementovanú funkcionálnu SIEM, ale konkrétne riešenie (aký produkt použije) je na uchádzačovi. Vymenovanie konkrétnych funkcionality a parametrov v opise predmetu zákazky by mohlo smerovať ku produktu konkrétneho výrobcu, čím by došlo k zúženiu verejnej súťaže a porušil by sa princíp nediskriminácie. Skutočnosť, že neboli definované parametre SIEM dáva uchádzačovi možnosť ponúknuť riešenie, s ktorým má skúsenosti a je overené, takže uchádzač môže predložiť kvalifikovanú ponuku a nacenenie. (Pre ilustráciu, v prípade obstarávania 5 miestneho osobného automobilu na prepravu osôb definovanie parametrov ako výkon motora, druh paliva, maximálna rýchlosť už zužujú súťaž a diskriminujú niektorých výrobcov. Uchádzač má

splniť požiadavku dodať osobný automobil na bezpečnú prepravu 5 osôb. Či to bude Škoda alebo Land Rover, záleží od iných faktorov, avšak obe autá bezpečne prepravujú 5 osôb – a to je cieľ obstarania.)

2. Vyplýva z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky a so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky skutočnosť, či služba SIEM má byť súčasťou riešenia alebo nie? V prípade, ak má byť služba SIEM súčasťou riešenia v danom verejnom obstarávaní je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali informáciami o parametroch služby SIEM na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia v rámci Prílohy č. 6 „Výzvy“?

Odpoveď na otázku 2.: Vo výzve na predkladanie ponúk je požiadavka na SIEM definovaná vo forme možnosti nasadenia SIEM ako čiastkovej cloudovej služby: „Cloud služba musí umožňovať nasadenie v rozsahu nasledovných čiastkových cloudových služieb:

-
-
- SIEM (Security Information and Event Management)“

Z uvedenej požiadavky je zrejmé, že riešenie cloudovej služby „Cloud as a Service“ ponúkané uchádzačom má obsahovať (má mať predinštalovanú funkcionálnu) riešenie SIEM, forma a obsah (čiže riešenie napr. vo forme komerčného produktu tretej strany) je v kompetencii uchádzača, jeho úlohou je naceniť SIEM v rámci predkladania ponuky.

V Prílohe č. 6 je nacenenie SIEM obsiahnuté pod názvom služby Logging Analytics.

Kategória	Názov služby	Popis	Jednotka	Jednotková cena/rok bez DPH	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	Rok 6	Rok 7
Management	Logging Analytics	umožňuje spracovávať a analyzovať logy a udalosti z rôznych zdrojov	Počet inšancií		1	1	1	1	1	1	1

Ostatné aspekty (parametre SIEM) boli zodpovedané v odpovedi na otázku č. 1.

2.2.9. Deviatá časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

V rámci žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 10) navrhovateľ požiadal kontrolovaného aj, cit.: „(...) o vysvetlenie, akým spôsobom bolo predmetné verejné obstarávanie posudzované z pohľadu hospodárnosti? Máme za to, že takto definované VO je veľmi otvorené a nejasné a je veľká pravdepodobnosť, že bude viesť k nevhodnosti po implementácii a možno aj k obstaraniu nefunkčného riešenia.“, na čo kontrolovaný odpovedal, že cit.: „Hlavným zámerom je obstaranie privátnej časti verejného cloudu vo forme služby typu „Cloud as a Service“, ktorá bude obsahovať a spĺňať všeobecné parametre, ktoré boli získané z dotazníkov osloveným OR, ktoré sú uvedené v prílohe č. 6.“

Vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti sa na Vás obraciame so žiadosťou o zodpovedanie nasledujúcich otázok v podobe odborného stanoviska:

1. Zohľadňujúc predchádzajúce odpovede, ako aj znenie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky, je možné považovať za pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že parametre (služby) v Prílohe č. 6 Výzvy, cit.: „(...) sú len čiastkové a nepokrývajú všetky požiadavky na cloudové služby“?

Odpoveď na otázku 1.: V predmetnom verejnom obstarávaní v Opise predmetu zákazky a vo Výzve na predkladanie ponúk kontrolovaný uviedol všetky parametre obstarávanej služby „Cloud as a Service“ do privátnej časti Vládneho cloudu tak, aby kvalifikovaný uchádzač dokázal predložiť kvalifikovanú ponuku a jej nacenenie. Tak, ako bolo viackrát uvedené v tomto

odbornom posúdení, kontrolovaný uviedol minimálne množstvo požadovaných funkcionalít a parametrov, avšak tieto údaje sú dostačujúce na nielen na predloženie ponuky, ale aj na realizáciu samotnej cloudovej služby, splňajúcej požadované parametre a funkcionalitu. Kontrolovaný vo Výzve na predkladanie ponúk v bode 8. Opis predmetu zákazky uviedol slovný popis požadovanej funkcionality, vlastností a parametrov obstarávanej služby „Cloud as a Service“. Ako účel realizácie predmetu zákazky je vo Výzve na predkladanie ponúk uvedené nasledovné:

„Cloudová služba bude zabezpečovať vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov. Tato cloudová služba bude slúžiť ako rozšírenie vládneho cloudu na hybridnú formu.

Cloudové služby umožnia prístup orgánom riadenia (ďalej len “OR”), ktoré budú schopné efektívne využiť cloudové služby pre svoje špecifické potreby a požiadavky v dynamickom prostredí. Cloudové služby podporujú škálovateľnosť a vysokú dostupnosť.

Cloudové služby budú poskytované ako centralizované riešenie privátneho cloudu, ktorý zabezpečí vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov.“

Nakoľko sa jedná o cloudovú službu, pre jej vlastnosti sú podstatné parametre, popísané napr. v odpovedi na otázku 1 v kapitole 2.2.1. tohto odborného posúdenia. Pri obstarávaní cloudovej služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.

V Prílohe č. 6 sú zadefinované počty a parametre virtuálnych serverov v kategórii Compute (pre platformy Linux, Windows a VMware), parametre databáz sú uvedené v kategórii DB (SQL, Oracle), parametre virtuálnych nódov sú v kategórii K8s, logovanie, SIEM a účtovanie služieb je uvedené v kategórii Management, parametre sieťového pripojenia sú uvedené v kategórii Network (FireWall, WAF, Load Balancer), bezpečnostné prvky sú špecifikované v kategórii Security (IAM, KeyVault, HSM) a požiadavky na dátové úložiská sú uvedené v kategórii Storage.

Na tomto mieste je vhodné uviesť body zo stanoviska, uvedeného v odpovedi na otázku 1 v kapitole 2.2.3. tohto odborného posúdenia: Definícia pojmu a popis služby „Cloud as a Service“ je pre kvalifikovaného uchádzača zrejme, zrozumiteľná, štandardná a v odborných kruhoch zaužívaná. Navrhovateľ zrejme neporozumel správne predmetu zákazky – obstaranie služby „Cloud as a service“, teda poskytovanie služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Pre zákazníka cloudovej služby cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionalitu s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Vlastnosti a parametre požadovaných služieb sú uvedené jasne, zrozumiteľne a postačujúco pre vyhotovenie ponúk kvalifikovaných uchádzačov. Pri obstarávaní tejto služby obstarávateľ definuje len požiadavky (požadované hodnoty a parametre), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb. S tvrdením kontrolovaného, že „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu

zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX. „je možné súhlasiť, ak uchádzač disponuje zodpovedajúcim know-how, vedomosťami a skúsenosťami, nie sú potrebné žiadne ďalšie informácie pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky v predmetnom verejnom obstarávaní.

2. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „V rámci opisu predmetu zákazky nie sú definované práce na implementáciu tohto cloudového riešenia“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v tejto čiastkovej zákazke nevyhnutné, aby podklady potrebné pre vypracovanie ponuky obsahovali dané informácie? Je nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 2.: Otázka navrhovateľa opäť vyplýva z nepochopenia podstaty služby „Cloud as a Service“, kontrolovaný vo verejnej súťaži chce obstaráť službu, samotná implementácia závisí od uchádzača (aj od jeho skúseností a schopností). Obstarávateľ nemôže uchádzačovi definovať práce a pracovné postupy pri implementácii, uchádzači môžu navrhovať rozličné technológie a technologické postupy a definovanie týchto postupov by mohlo viesť k zúženiu verejnej súťaže (obmedziť súťaž len pre niektoré – popísané technológie a technologické postupy) resp. k diskriminácii niektorých uchádzačov.

3. Je konštatovanie navrhovateľa, že cit.: „Nie sú definované bezpečnostné požiadavky z pohľadu litery zákona prierezovo cez všetkých potencionálnych konzumentov tejto cloudovej služby.“ pravdivé? Koho možno považovať za potencionálnych konzumentov danej cloudovej služby? Má postavenie konzumenta vplyv na charakter bezpečnostných požiadaviek vo vzťahu k predmetu zákazky, t. j. k zabezpečeniu poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky a vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o, cit.: „(...) bezpečnostné požiadavky z pohľadu litery zákona“ nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 3.: Bezpečnostné požiadavky na obstarávaní cloudovú službu sú identické s bezpečnostnými požiadavkami na cloudové služby, prevádzkované v súčasnosti v privátnej časti vládneho cloudu. Na stránke <https://www.sk.cloud/data/navrh.pdf> (verejne dostupný zdroj) sú uvedené informačné systémy, prevádzkované v vládnych datacentrách, teda prostredí, v ktorom je prevádzkovaný vládny cloud (aj jeho privátna časť):

Informačné systémy v DC MF SR:

DataCentrum ako rozpočtová organizácia v pôsobnosti MF SR v súčasnosti poskytuje služby pre rezort MF SR a aj pre iné rezorty a niektoré inštitúcie samosprávy. Zároveň sa pripravuje na poskytovanie infraštruktúry formou housingu pre ďalšie veľké informačné systémy. MF SR prostredníctvom DataCentra prevádzkuje nasledovné významné informačné systémy, ktoré sú kľúčové pre riadenie verejných financií a sú kritické pre chod štátu ako celku:

- Rozpočtový informačný systém,
- Informačný systém Štátnej pokladnice,
- Centrálny konsolidačný systém verejných financií,
- Záložný systém ARDAL (Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity),
- IT monitorovací systém (štrukturálnych fondov),
- Informačný systém účtovníctva fondov,
- Centrálny elektronický priečinok,
- Register účtovných závierok,

- Register ponúkaného majetku štátu,
- Systémy pre integračné a automatizované testovacie centrum,
- Skupina podporných systémov, medzi ktoré patrí napr. systém Call Centra, Service Desk, Centrum podpory používateľov a Centrálny monitoring prevádzky,
- Portály *rozpocet.sk*, *informatizacia.sk*, *registeruz.sk*, *ropk.sk*.

Datacentrum pre iné rezorty a samosprávu, vrátane ich podriadených organizácií:

- prevádzkuje nadrezortný ekonomický informačný systém (ďalej len „EIS“), ktorého používateľmi sú rezorty MF SR, Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva hospodárstva SR, Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, Kancelária verejného ochrancu práv,
- pripravuje sa rozšírenie EIS o ďalšie orgány verejnej moci a účtovné okruhy s cieľom vybudovania centrálneho ekonomického systému štátu,
- prevádzkuje Platobný portál štátnej pokladnice pre Košický, Nitriansky a Banskobystrický samosprávny kraj a prevádzku ekonomických informačných systémov pre Nitriansky a Banskobystrický samosprávny kraj,
- pripravuje rozšírenie prevádzky Platobného portálu štátnej pokladnice pre všetky samosprávne kraje a ich podriadené organizácie (cca 900 organizácií),
- nasadzuje do prevádzky Rozpočtový informačný systém pre samosprávu (RIS.SAM) na všetky mestá a obce (cca 3 000 organizácií),
- pripravuje poskytovanie housingu pre IKT Národného centra zdravotníckych informácií v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR,
- pripravuje poskytovanie housingu pre Generálnu prokuratúru SR, Ministerstvo hospodárstva SR a ďalšie,
- poskytuje podporu pre používateľov.

4.4 Informačné systémy v DC MV SR

DC MV SR pôsobí ako poskytovateľ služieb IKT pre organizácie svojho rezortu. Rezort MV SR je správcom najväčšieho počtu informačných systémov verejnej správy. Informačné systémy a ich aplikácie v DC MV SR sú rozdelené do viacerých aplikačných domén, a to:

- aplikačná doména pre poskytovanie elektronických služieb občanom a organizáciám,
- aplikačná doména Agend štátu a Policajných informačných systémov,
- aplikačná doména Národného Schengenského informačného systému.

Prístup k aplikáciám v jednotlivých aplikačných doménach je z prostredí:

Intranet MV SR (MV-Net),

Internet,

Externé siete (napr. Govnet),

EÚ net pre Schengenský informačný systém.

Prístup k aplikáciám je možný pre koncových používateľov cez grafické používateľské prostredie (GUI) alebo pre aplikácie cez webové služby.

Prístup k aplikáciám je oddelený a chránený prostredníctvom bezpečnej prístupovej zóny. V rámci týchto domén sú vytvorené produkčné a testovacie prostredia jednotlivých informačných systémov.

Kvalifikovaný uchádzač na základe týchto informácií dokáže identifikovať všetky potrebné bezpečnostné požiadavky na realizáciu predmetnej služby „Cloud as a Service“.

4. Je tvrdenie navrhovateľa, cit.: „Keďže ide o ISVS nie sú definované požiadavky na dodávateľa pohľadu vyhlášky 179/2020 Z.z. a prislúchajúcich požiadaviek na bezpečnosť.“ pravdivé? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky a vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o požiadavky vyplývajúce z aktuálne platnej a účinnej právnej úpravy nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali takýmito informáciami na účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia?

Odpoveď na otázku 4.: Vyhláška Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu č. 179/2020 Z.z. z. 22. júna 2020, ktorou sa ustanovuje spôsob kategorizácie a obsah bezpečnostných opatrení informačných technológií verejnej správy definuje kategórie informačných technológií verejnej správy a podrobnosti o spôsobe zaradovania do týchto kategórií s použitím klasifikácie informácií a kategorizácie sietí a informačných systémov podľa osobitného predpisu a podrobnosti o bezpečnosti informačných technológií verejnej správy, obsahu bezpečnostných opatrení, obsahu a štruktúre bezpečnostného projektu a rozsahu bezpečnostných opatrení v závislosti od klasifikácie informácií a od kategorizácie sietí a informačných systémov. Bezpečnostné opatrenia informačných technológií verejnej správy tvoria minimálne bezpečnostné opatrenia troch kategórií pre jednotlivé oblasti a sú uvedené v prílohe č. 2 tejto vyhlášky.

Uchádzači pri tvorbe kvalifikovaných ponúk v predmetnej súťaži predkladajú návrh na dodanie cloudovej služby, umiestnenej v prostredí vládneho cloudu pričom sa predpokladá, že bude spĺňať bezpečnostné požiadavky vyššie uvedenej vyhlášky. Bezpečnostné požiadavky sú definované vyhláškou, ktorej ustanovenia sú záväzné pre ISVS, z toho dôvodu nie je nutné tieto bezpečnostné požiadavky explicitne uvádzať v súťažných podkladoch. Nejedná sa o technologický projekt vybudovania cloudového centra, pri ktorom je potrebné explicitne definovať každú bezpečnostnú požiadavku.

5. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „Nie je definovaná požadovaná architektúra celkového riešenia“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v rámci tejto čiastkovej zákazky nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali informáciou o architektúre celkového riešenia pre účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia alebo platí tvrdenie kontrolovaného, cit.: „Kontrolovaný zdôrazňuje, že rozsah informácií technického a popisného charakteru uvedený v opise predmetu zákazky je dostatočný, pričom kontrolovaný ho špecifikoval do takej úrovne, aby nemohlo dôjsť k diskriminácii akéhokoľvek potenciálneho technického riešenia alebo hospodárskeho subjektu.“?

Odpoveď na otázku 5.: Otázka navrhovateľa opäť vyplýva z nepochopenia podstaty služby „Cloud as a Service“, kontrolovaný vo verejnej súťaži chce obstaráť službu, návrh samotnej služby ako aj jej architektúry závisí od uchádzača (aj od jeho skúseností a schopností). Obstarávateľ nemôže uchádzačovi definovať architektúru ponúkanej cloudovej služby, uchádzači môžu navrhovať a používať rozličné technológie a technologické postupy a definovanie týchto postupov (technológií) by mohlo viesť k zúženiu verejnej súťaže (obmedziť súťaž len pre niektoré – popísané technológie a technologické postupy) resp. k diskriminácii niektorých uchádzačov, nedisponujúcich definovanou technológiou.

6. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „Nie sú definované závislosti a výluky z riešenia“? Je so zreteľom na obstarávaný predmet zákazky v rámci tejto čiastkovej zákazky nevyhnutné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali informáciou o závislostiach a výlukach z riešenia pre účely predloženia kvalifikovanej ponuky a jej nacenenia alebo

platí tvrdenie kontrolovaného, cit.: „Kontrolovaný zdôrazňuje, že rozsah informácií technického a popisného charakteru uvedený v opise predmetu zákazky je dostatočný, pričom kontrolovaný ho špecifikoval do takej úrovne, aby nemohlo dôjsť k diskriminácii akéhokoľvek potenciálneho technického riešenia alebo hospodárskeho subjektu.“?

Odpoveď na otázku 6.: Otázka navrhovateľa opäť vyplýva z nepochopenia podstaty služby „Cloud as a Service“, kontrolovaný vo verejnej súťaži chce obstaráť službu, návrh samotnej služby ako aj jej architektúry závisí od uchádzača (aj od jeho skúseností a schopností). Obstarávateľ nemôže uchádzačovi definovať závislosti a výluky z riešenia ponúkanej cloudovej služby, uchádzači môžu navrhovať a používať rozličné technológie a technologické postupy a definovanie týchto postupov (technológií) by mohlo viesť k zúženiu verejnej súťaže (obmedziť súťaž len pre niektoré – popísané technológie a technologické postupy) resp. k diskriminácii niektorých uchádzačov, nedisponujúcich definovanou technológiou.

7. Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „Požiadavky verejného obstarávateľa na „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ nedefinuje komplexne cloudové požiadavky ale len minoritné výkonnostné parametre“?

Odpoveď na otázku 7.: Odpoveď je identická s odpoveďou na otázku 1 tejto kapitoly. Nakoľko sa jedná o cloudovú službu, pre jej vlastnosti sú podstatné parametre, popísané napr. v odpovedi na otázku 1. v kapitole 2.2.1. tohto odborného posúdenia. Pri obstarávaní cloudovej služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb. V Prílohe č. 6 sú zadefinované počty a parametre virtuálnych serverov v kategórii Compute (pre platformy Linux, Windows a VMware), parametre databáz sú uvedené v kategórii DB (SQL, Oracle), parametre virtuálnych nódov sú v kategórii K8s, logovanie, SIEM a účtovanie služieb je uvedené v kategórii Management, parametre sieťového pripojenia sú uvedené v kategórii Network (FireWall, WAF, Load Balancer), bezpečnostné prvky sú špecifikované v kategórii Security (IAM, KeyVault, HSM) a požiadavky na dátové úložiská sú uvedené v kategórii Storage.

Tento popis definuje všetky potrebné požiadavky, na základe ktorých kvalifikovaný uchádzač je schopný vypracovať a predložiť kvalifikovanú ponuku a naceniť položky v prílohe č. 6. “

93. Dňa 18. 01. 2024 bolo úradu doručené Doplnenie Odborného stanoviska, v ktorom v kapitole I. „Úvodná časť znalec identifikoval svoju úlohu (zodpovedanie dodatočných otázok položených úradom k Odbornému stanovisku), účel doplnenia odborného posúdenia, dátum vypracovania odborného posúdenia a podklady, právne predpisy a literatúru, z ktorých v priebehu svojej znaleckej činnosti vychádzal, pričom v kapitole II. Doplnenia Odborného stanoviska, označenej ako „Doplnenie odborného posúdenia“ zodpovedal jednotlivé úradom položené otázky týkajúce sa námietok navrhovateľa v nasledovnom znení, cit.:

„2.2.4. Štvrtá časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

V rámci ďalšej namietanej skutočnosti navrhovateľ poukazuje, v nadväznosti na žiadosť o vysvetlenie (por. č. 20, otázka č. 16), na skutočnosť, že cit.: „V rámci dokumentácie k verejnému obstarávaniu na cloudové služby sme nikde nenašli požiadavky na služby **routing a switching**. Žiadame preto verejného obstarávateľa o dodanie týchto informácií, keďže bez týchto detailov nevieme službu naceniť.“, ku ktorej kontrolovaný v rámci vysvetlenia uviedol, cit.: „Keďže ide o cloudové riešenie, ide o 2 rôzne networking vrstvy:

- *Fyzický networking* : Tu potrebujeme redundantnú switching infraštruktúru a 2 fyzické firewally ktoré budú v pracovať v redundantnom režime (rovnaký HW nastavený v active/active alebo active/passive režime), tieto firewally tiež musia mať :
 - 4* 10Gbps porty na oboch - aby sme mohli zapojiť redundantne pomocou LACP (2 do Govnet zariadenia a 2 do cloudových infrastructure switchov).
 - priepustnosť je znova celková, bez IPS a NGFW funkcií definovaná ako minimálne 10Gbps. Priepustnosť NGFW a IPS nieje presne špecifikovaná pre rôznorodosť produktov na trhu a nebude zohľadňovaná.
- *Logický (virtuálny) networking* vo vnútri cloudu, ktorý by mal mať celkovú priepustnosť 10Gbps a umožňovať routing do Govnet uzla (priameho pripojenia), Internetu a vo vnútri vlastnej infraštruktúry. Taktiež musí umožniť logické oddelenie prostredí jednotlivých projektov.“

- otázka č. 1, a to vo vzťahu k (i) počtu portov vzhľadom na požadované prepojenie LACP, keďže v stanovisku ste uviedli, cit.: „V tomto prípade by ale nebola splnená podmienka pripojenia pomocou protokolu LACP (Link Aggregation Control Protocol) na cloudové switche, ktorý požaduje prepojenie minimálne 2 prepismi. Na túto skutočnosť mal kontrolovaný v upozorniť/vysvetliť/upresniť v súťažných podkladoch“ a (ii) typu portov vzhľadom na zabezpečenie interoperability, teda či bolo potrebné uviesť informácie o type portov, resp. či vzhľadom na to, že interoperabilitu je možné riešiť výmennými modulmi na switchoch alebo prevodníkmi, táto informácia nebola potrebná (zohľadňujúc nastavenie súťaže),

Odpoveď na otázku 1.: Kontrolovaný vo vysvetlení (ZoV_22.09.2023.docx) explicitne uvádza požiadavku na počet portov a rýchlosť portov na firewalli vo forme 4* 10Gbps portov na oboch firewalloch(i). Keďže je požadovaná realizácia zabezpečujúca vysokú dostupnosť, fyzické zariadenia musia medzi sebou komunikovať (odovzdávať si informácie o svojej funkčnosti, aby v prípade výpadku jedného zariadenia mohlo jeho funkciu prevziať druhé zariadenie), toto prepojenie sa realizuje tiež c sieťové porty, avšak záleží od konkrétneho výrobcu zariadenia a jeho technickej konštrukcie, niektorí výrobcovia už v základnej konfigurácii osadzujú svoje zariadenia vyhradenými portami práve pre túto komunikáciu (označenie inter-link alebo inter-connect). Je teda v kompetencii uchádzača, aké riešenie a aké fyzické zariadenia ponúkne tak, aby bola splnená podmienka vysokej dostupnosti (HA, High Availability). Uvedené skutočnosti platia aj pre oblasť interoperability (ii). Skutočnosť, že tieto technické informácie neboli detailne upresnené v súťažných podkladoch nie je prekážkou pre kvalifikovaného uchádzača, aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.

- otázka č. 3 – kde ste uviedli, že vo vzťahu k službe „Firewall“ nemala byť priepustnosť popísaná rozmedzím „10-100 Gbps“, ale cit.: „Kontrolovaný mal v súťažných podkladoch uviesť jednu hodnotu požadovanej priepustnosti, uvedenie intervalu v rozmedzí celého rádu (10 -100) môže viesť k tomu, že uchádzači/záujemcovia vo svojich ponukách pri nejednoznačnosti predmetného parametra nakonfigurujú ponúkané zariadenia s portami na hornej hranici uvedeného intervalu 100 Gbps (aby neboli vylúčení za nesplnenie požiadaviek), táto skutočnosť však môže významne ovplyvniť výšku ceny za predmetné cloudové služby.“ Teda, či aj napriek uvedenému konštatovaniu ohľadom nastavenia priepustnosti mal takto uvedený údaj v Prílohe č. 6 vplyv na vypracovanie ponuky a jej nacenenie alebo nie ?

Odpoveď na otázku 3.: Kvalifikovaný uchádzač (na základe odborného know-how a skúseností) na splnenie požadovaných technických parametrov dimenzuje svoj návrh na maximálnu požadovanú hodnotu (v predmetnom prípade 100 Gbps). Aj keby uchádzač vo svojej ponuke ponúkol zariadenie s priepustnosťou 10 Gbps (zariadenie s nižším výpočtovým výkonom a tým pádom aj nižšou cenou), v prípade úspešnosti by riskoval, že ním poskytovaná cloudová služba

by nemusela spĺňať zmluvné výkonnostné parametre a musel by na vlastné náklady tieto zariadenia upgradovať/vymeniť tak, ba dosahovala požadovanú max. priepustnosť. Čiže aj v takomto prípade kvalifikovaný uchádzač do svojej ponuky zapracuje zariadenia s priepustnosťou 100 Gbps.

2.2.5. Piata časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

V rámci ďalšej namietanej skutočnosti navrhovateľ poukazuje na službu „KeyVault“ (kategória: Security), ktorú kontrolovaný v rámci Prílohy č. 6 Výzvy cez popis služby definoval ako „službu na správu kryptografických kľúčov a tajomstiev“, čo však navrhovateľ v zmysle jeho žiadosti o vysvetlenie (**por. č. 20, otázka č. 11**), na ktorú poukázal následne aj v žiadosti o nápravu, vnímal ako nedostatočné a zavádzajúce, keďže nebolo, cit.: „(...) jasné čo všetko je od služby požadované, aké výkonnostné limity má spĺňať, či ju budú využívať viacerí tenanti/OVM, na čo bude služba použitá, s čím má byť integrovaná? Na základe uvedeného požadujeme detailne popísanie požiadaviek na integráciu s požadovanými službami, popísať výkonnostné požiadavky a akým spôsobom má byť táto služba spravovaná.“ Kontrolovaný vo vysvetlení podkladov vo vzťahu k daným požiadavkám navrhovateľa uviedol, že cit.: „Prostredie služby typu Cloud as a Service by malo umožňovať OR vytvárať a ukladať svoje kľúče a tajomstvá. Na základe kategorizácie systémov je stanovená miera, do akej má byť táto služba zdieľaná. Spôsob, akým dodávateľ rieši požiadavky na úložisko pre kľúče a tajomstvá, aby bola služba dostatočne flexibilná aj v režime zdieľanom, zostáva na ňom. Pre systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4 musí byť umožnené využívanie cloudovej služby HSM (Hardware Security Module) dedikované pre ich pracovné zaťaženie“, čo však navrhovateľ stále nepovažoval za dostačujúce a zreteľné, a preto pristúpil k podaniu žiadosti o nápravu, a následne aj námietok.

- otázka č. 1, kde ste síce uviedli, že uchádzači mohli kvalifikované odhadnúť budúce pracovné zaťaženie, a teda nakonfigurovať výkonnostné parametre HSM v zmysle údajov Prílohy č. 6, ale zároveň ste uviedli, že cit.: „Táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmenej.“ – prosím o dovysvetlenie uvedeného tvrdenia, teda či aj napriek Vášmu konštatovaniu, súťažné podklady boli vo vzťahu k službe „HSM“ dostatočné, jasné a určité, tzn. v kontexte údajov uvedených v prílohe bol kvalifikovaný uchádzač schopný vypracovať ponuku a naceniť ju, a to aj napriek tomu, že sa popis danej služby mohol byť podrobnejší.

Odpoveď na otázku 1.: Kontrolovaný vo výzve na predkladanie ponúk uvádza „Cloudové služby budú poskytované ako centralizované riešenie privátneho cloudu, ktorý zabezpečí vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov“, v prílohe č. 6 je uvádzaný počet inšancií (maximálny odhadovaný počet je 12 v piatom roku prevádzky, čo predstavuje odhad 12 rôznych navzájom nezávislých cloudových prostredí a aplikácií), tak, ako bolo uvedené aj v odpovedi na otázku 1 v predchádzajúcej sekcii, kvalifikovaný uchádzač (na základe odborného know-how a skúseností) na splnenie požadovaných technických parametrov dimenzuje svoj návrh na maximálnu požadovanú hodnotu čiže v tomto prípade na 12 nezávislých cloudových prostredí a aplikácií. HSM modul môže nadimenzovať aj na nižší počet inšancií (menej ako 12), ale vystavuje sa riziku, že by v budúcnosti musel na svoje náklady upgradovať HSM modul tak, aby spĺňal zazmluvnené výkonnostné parametre. Skutočnosť, že tieto technické informácie ohľadom HSM modulu neboli detailne upresnené v súťažných podkladoch, nie je prekážkou pre kvalifikovaného uchádzača, aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.

- otázka č. 2 – len či keď nie je známy počet cloudových služieb a ich kategorizácia, tak na základe ich všeobecného opisu a bezpečnostných požiadaviek, vie záujemca/uchádzač bezproblémovo naceniť ponuku vo vzťahu k požiadavke na HSM pri kategórii U3/U4

Odpoveď na otázku 2.: Odpoveď je obsiahnutá v odpovedi na predchádzajúcu otázku.

- otázka č. 4 – kde ste v závere vo administrácii správy kľúčov uviedli, cit.: „Tieto skutočnosti však mohli byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmene v súťažných podkladoch.“ – prosím o došpecifikovanie čo pod týmto myslíte. Boli aj napriek Vami uvedenému tvrdenie súťažné podklady dostatočné pre spracovanie ponuky a nacenenie ?

Odpoveď na otázku 4.: Podstata bezpečnej prevádzky HSM modulu v cloudovom prostredí, čiže skutočnosť, že samotná správa kľúčov predstavuje administráciu prevádzky súťaženého cloudového prostredia a teda aj administráciu hardvérového zariadenia HSM (kontrola fyzického stavu, analýza a vyhodnocovanie prevádzkových logov, starostlivosť o dátové úložisko, na ktorom sú uložené kľúče ...), čo však neznamena, že administrátor má prístup k šifrovaným kľúčom a utajovaným dátam, ukladaným v HSM (to by už nebolo zabezpečené úložisko) v čitateľnej alebo použiteľnej forme. Táto skutočnosť mohla byť ozrejmená, aby sa predišlo nepochopeniu (ako v prípade navrhovateľa), avšak pre kvalifikovaného uchádzača nie je prekážkou, aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.

2.2.6. Šiesta časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Ako na ďalšiu namietanú skutočnosť súvisiacu s opisom predmetu zákazky navrhovateľ poukazuje na službu „WAF“ (kategória: Network), ktorú kontrolovaný v rámci Prílohy č. 6 Výzvy cez popis služby definoval ako „počet volaní viacej ako 1 milión“, čo navrhovateľ vzhľadom na obstarávaný predmet zákazky v rámci daného verejného obstarávania považoval ako vágne a nedostatočné, a preto na základe využitia inštitútu vysvetlenia v zmysle § 48 zákona o verejnom obstarávaní požiadal kontrolovaného o vysvetlenie (**por. č. 20, otázka č. 9**) v nasledujúcom znení, cit.:

- a) „(...) Aj pri tejto požiadavke je nutné definovať, či ide o fyzickú alebo virtuálnu inštanciu. Verejný obstarávateľ definoval počet volaní - je to počet volaní per inštancia? Je to počet volaní za minútu, sekundu, hodinu, mesiac? Takto definovaná požiadavka nie je dostačujúca a považujeme ju za diskriminačnú.
- b) Rovnako nám nie je jasné koľko fyzických zariadení požadujete alebo je maximum za 7 rokov pre služby WAF. Pokiaľ plánujete cloudové služby na 7 rokov, tak požadujete jeden veľký HW appliance, respektíve sériu appliance, kde sa bude len navyšovať licencia alebo sa postupne budú pridávať HW zariadenia?
- c) Keďže trhový štandard je, že WAF je väčšinou nadstavba služby loadbalancer - je vaša požiadavka mať toto zariadenie separátne alebo súčasťou služby load balancer? Nie je nám jasné, akým spôsobom má byť táto služba integrovaná do cloudového prostredia a čo je z pohľadu referenčnej architektúry akceptovateľné a funkčné a čo nie. Takto definovaná požiadavka je diskriminačná.
- d) Keďže trhový štandard je spájať služby a funkcionality, žiadame verejného obstarávateľa o vysvetlenie, prečo integrácia viacerých služieb na jednom fyzickom HW nie je súčasťou hodnotiacich kritérií, keďže takéto zadanie by výrazne znížilo náklady, dlhodobu cenu v rámci SLA a zvýšilo by hospodárnosť? Zo súčasného popisu nám vychádza, že požiadavka je na implementáciu viacerých separátnych zariadení.“

Kontrolovaný v nadväznosti na požiadavky navrhovateľa poskytol záujemcom, resp. uchádzačom nasledujúcu odpoveď, cit.: „Jedná sa o virtuálny komponent v cloude a naša primárna požiadavka spočíva v tom, aby takáto služba bola k dispozícii v cloudovom riešení,

ktoré budeme vyberať. Rozsah od 10 Mbps do 100 Mbps sme stanovili, aby sme zabezpečili dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o požiadavky na priepustnosť tejto cloudovej služby. Naša požiadavka sa týka skôr dostupnosti tejto funkcionality v rámci cloudovej služby, než stanovenia cien pre jednotlivé úrovne priepustnosti. Rozumieme, že konečná cena bude variabilná v závislosti od rôznych faktorov, ako je napríklad čas trvania používania tohto služby alebo jej kombinácia s inými komponentmi, a môže to byť napríklad aj ako nadstavba nad load balancerom. Dôležité je, aby toto riešenie bolo voliteľnou súčasťou cloudovej služby, ktorú si zvolíme.“

- otázka č. 2, kde ste uviedli, cit.: „**V tabuľke nie je uvedené časové ohraničenie (doba), za ktorú sa má zrealizovať požadovaných viac ako 1 000 000 volaní webovej služby** (aplikácie, prevádzkované v cloudovom prostredí). Pod pojmom počet inštancií sa rozumie počet webových služieb, ktoré majú byť chránené prostredníctvom WAF (1. Rok 10, 2. rok tiež 10 ..., 4. rok 200...). **Z údajov v Prílohe č. 6 nie je možné exaktne stanoviť výkonnostné parametre na kontrolovaným požadovanú funkcionality WAF (neúplný popis údajov).** Kontrolovaný vo vysvetlení síce uvádza, že nie je pre neho podstatné nacenenie tejto služby, ale jej dostupnosť, čiže aby WAF funkcionality bola v ponúkanej cloudovej službe „predinštalovaná“ a až na základe vzniku požiadavky zo strany kontrolovaného by sa táto služba pre príslušnú webovú službu (aplikáciu) aktivovala, **avšak táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným vysvetlená a obsiahnutá v súťažných podkladoch.**“ – prosím o objasnenie, či aj napriek Vyššie uvedenému možno považovať opis predmetu zákazky vo vzťahu k službe „WAF“ v rámci Prílohy č. 6 možno považovať za dostatočný a zreteľný pre vypracovanie ponuky a nacenenie alebo nie ?

Odpoveď na otázku 2.: WAF je softwarový komponent, ktorý má byť predinštalovaný v cloudovom prostredí, čiže má byť v cloudovom prostredí zabezpečená výkonnostná a kapacitná rezerva na prípadné použitie (v prípade požiadavky alebo potreby), avšak záleží na konkrétnej cloudovej inštancii alebo aplikácii, či bude funkcionality WAF použitá (niektorí tvorcovia aplikácií nasadenie WAF vyslovene nedoporučujú kvôli zníženiu výkonu a priepustnosti). Čiže WAF je voliteľná možnosť (voľba, option), uchádzač vo svojom návrhu musí na túto skutočnosť myslieť (výkonnostná a kapacitná rezerva), ale pre samotné vypracovanie ponuky a jej nacenenie výkonnostné parametre WAF nemajú vplyv.

- otázka č. 4 – kde ste vo vzťahu k skutočnosti, že služba „WAF“ má byť predinštalovaná (zohľadňujúc tvrdenie kontrolovaného) taktiež uviedli, cit.: „(...) avšak táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailne vysvetlená a obsiahnutá v súťažných podkladoch.“ – ako to je potrebné vnímať vo vzťahu k úplnosti, resp. neúplnosti súťažných podkladov pre vypracovanie a nacenenie ponuky ?

Odpoveď na otázku 4.: Odpoveď je obsiahnutá v odpovedi na predchádzajúcu otázku.

2.2.7. Siedma časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

Ďalšia navrhovateľom namietaná skutočnosť v rámci tohto konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného sa týka požiadavky na **úložisko a log management**, vo vzťahu ku ktorej vzhľadom na to, že kontrolovaný nekonkretizoval svoje požiadavky v podkladoch na vypracovanie ponuky v žiadosti o vysvetlenie (**por. č. 20, otázka č. 4**) žiadal, cit.: „(...) o bližšiu špecifikáciu, aké sú požiadavky na ich prístup a spracovanie, respektíve management. Požaduje verejný obstarávateľ riešenie single write multiple read? Znamená to, že integrita log informácií nebude narušená a nie je možné ich manipulovať? Ktoré typy logov potrebuje verejný obstarávateľ zbierať a ako ich požaduje chrániť?“ Kontrolovaný v tejto súvislosti poskytol nasledujúce vysvetlenie, cit.: „Cloudová služba by mala byť navrhnutá tak, aby čo najlepšie zohľadňovala potreby správy logov. Táto služba nepotrebuje rýchlosť ukladania, skôr

ide o množstvo dát, ktoré boli približne definované v rozsahu 50 GB mesačne. Redundancia úložiska pod cloudovú službu je na dodávateľovi, ako sa vyrovná s touto požiadavkou.“

- otázka č. 1, kde ste uviedli, cit.: „Spracovanie a vyhodnocovanie zaznamenaných informácií v logoch je spravidla v kompetencii zákazníka cloudovej služby (v tomto prípade kontrolovaného), **s poskytovateľom cloudovej služby je potrebné sa dohodnúť na spôsobe sprístupnenia/doručovania týchto záznamov (logov).** Zákazník (kontrolovaný) si podľa svojich potrieb zvolí najvhodnejší **spôsob interpretácie** a vyhodnocovania zaznamenaných údajov (logov), či už formou webovej aplikácie (nástenka – dashboard), vlastných systémových nástrojov alebo prostredníctvom aplikácie tretej strany.“ – len sa chcem spýtať, či aj vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenie týkajúce sa najmä tej „dohody o spôsobe sprístupnenia/doručovania záznamov“ platí Váš záver, že kontrolovaný v súťažných podkladoch uviedol všetky informácie potrebné k vypracovaniu ponuky

Odpoveď na otázku 1.: Sprístupnenie a doručovanie údajov z logov zákazníkovi cloudovej služby je významným záujmom zákazníka a zároveň kontrolným nástrojom, ktorým sú kontrolované parametre poskytovanej cloudovej služby a nimi sú sledované podmienky dodržiavania zazmluvnených parametrov SLA (merateľné parametre). Je aj v záujme uchádzača (kvalifikovaného), aby zákazníkovi poskytoval všetky relevantné údaje, na základe ktorých zákazník vyhodnocuje poskytovanú službu a tieto údaje sú aj podkladom pre platby za poskytované služby zo strany zákazníka. Údaje uvedené v súťažných podkladoch sú dostatočné pre kvalifikovaného uchádzača na to aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.

2.2.9. Deviata časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX

V rámci žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 (**por. č. 20, otázka č. 10**) navrhovateľ požiadal kontrolovaného aj, cit.: „(...) o vysvetlenie, akým spôsobom bolo predmetné verejné obstarávanie posudzované z pohľadu hospodárnosti? Máme za to, že takto definované VO je veľmi otvorené a nejasné a je veľká pravdepodobnosť, že bude viesť k nehospodárnosti po implementácii a možno aj k obstaraniu nefunkčného riešenia.“, na čo kontrolovaný odpovedal, že cit.: „Hlavným zámerom je obstaranie privátnej časti verejného cloudu vo forme služby typu „Cloud as a Service“, ktorá bude obsahovať a spĺňať všeobecné parametre, ktoré boli získané z dotazníkov osloveným OR, ktoré sú uvedené v prílohe č. 6.“

- otázka č. 3 – dovysvetlenie, či za konzumentov služby možno považovať konzumentov používateľoch dátových centier (uvedených vo Vašej odpovedi), prípadne to môžu byť aj iné subjekty? A či postavenie konzumenta nejakým spôsobom ovplyvňuje tie bezpečnostné charakteristiky, tak ako tvrdí navrhovateľ?

Odpoveď na otázku 3.: Vzhľadom na informácie, uvedené vo výzve na predkladanie ponúk, kde je uvedené: „Cloudové služby budú poskytované ako centralizované riešenie privátneho cloudu, ktorý zabezpečí vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov“ je zrejmé, že kontrolovaný v čase zverejnenia súťažných ešte nemal k dispozícii konzumentov súťaženej cloudovej služby (keďže platforma pre nich je ešte len v štádiu súťaže). Konzumenti ako používatelia dátových centier sú uvedení ako referenčná vzorka, na základe ktorej si kvalifikovaný uchádzač dokáže zanalyzovať a nastaviť požadované bezpečnostné charakteristiky a bezpečnostnú úroveň navrhovaného riešenia.“

94. Pred posúdením jednotlivých namietaných skutočností však úrad považuje za potrebné ešte skonštatovať, že rešpektuje právo kontrolovaného opísať predmet zákazky tak, aby zodpovedal jeho reálnym potrebám a účelu, t. j. stanovenie materiálových požiadaviek na predmet zákazky je výlučnou právomocou verejného obstarávateľa/obstarávateľa, za predpokladu, že jeho

postup je v súlade so základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní. To okrem iného znamená, že k definícii súťažných podmienok (podmienok účasti, požiadaviek na predmet zákazky, zmluvných podmienok a pod.) má verejný obstarávateľ/obstarávateľ pristupovať tak, aby bezdôvodne nezužoval hospodársku súťaž, pretože opačný postup vo veci by bol vnímaný ako porušenie jedného zo základných cieľov verejného obstarávania spočívajúceho v kreovaní rovnakých príležitostí pre hospodárske subjekty a podpore spravodlivého súťažného prostredia, čo sú základné predpoklady pre zdravé konkurenčné prostredie a dosiahnutie najlepšej hodnoty za vynaložené verejné prostriedky. To znamená, že snahou verejného obstarávateľa/obstarávateľa by tak malo byť, aby mu v súťaži bolo doručených, čo najviac relevantných ponúk, pretože inak by sa mohol ocitnúť v situácii, že ponúknuté riešenie nebude pre neho výhodné z hľadiska nákladového a/alebo technického, prípadne, že sa pri výkone niektorej z činností, ktorú je povinný zabezpečovať, stane závislým na jednom dodávateľovi.

95. V nadväznosti na uvedené a so zreteľom na argumentáciu navrhovateľa, kedy pri všetkých namietaných bodoch argumentuje tým, že základnou povinnosťou verejného obstarávateľa je, cit.: „(...) poskytnúť také súťažné podklady a taký opis predmetu zákazky, ktorý bude opísaný jednoznačne, úplne a nestranne, pričom súťažné podklady musia obsahovať všetky okolnosti a informácie, ktoré sú potrebné na vypracovanie ponuky a plnenie zmluvy.“, úrad považuje za potrebné poukázať aj na ustanovenie § 42 zákona o verejnom obstarávaní, v zmysle ktorého súťažné podklady predstavujú najkomplexnejší dokument verejného obstarávania, ktorý by mal obsahovať všetky informácie dôležité pre vypracovanie ponuky. Súťažné podklady zároveň v súlade s ustanovením § 2 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní patria medzi základné dokumenty, ktoré uchádzačom slúžia pri príprave ponúk, návrhu alebo na preukázanie splnenia podmienok účasti. Na tento účel sú verejný obstarávateľ a obstarávateľ povinní uviesť v súťažných podkladoch všetky okolnosti, ktoré sú dôležité na plnenie zmluvy a na vypracovanie ponuky.²⁸ S tým zároveň neodmysliteľne súvisí aj povinnosť verejného obstarávateľa/obstarávateľa opísať predmet zákazky takým spôsobom, aby tým nediskriminoval hospodárske subjekty, ktoré sú schopné ponúknuť predmet zákazky spĺňajúci požiadavky špecifikované v súťažných podkladoch, čím sa zároveň vytvorí aj predpoklad pre riadnu hospodársku súťaž, a teda účasť dostatočného počtu uchádzačov/záujemcov vo verejnom obstarávaní. Zároveň však v tejto súvislosti nemožno opomenúť ani princíp proporcionality, účelom ktorého je aby verejní obstarávatelia, resp. obstarávatelia neprekračovali hranice toho, čo je vhodné a potrebné na dosiahnutie sledovaných cieľov, a teda aby sa priklonili k tomu najmenej obmedzujúcemu opatreniu, kedy vzniknuté ťažkosti budú priamo úmerné sledovanému cieľu. Na správnu aplikáciu tohto princípu je teda potrebné, aby verejný obstarávateľ/obstarávateľ poznal ním sledovaný cieľ, a zároveň v prípade ak k jeho naplneniu existuje viacero možností, tak aby aplikoval tú najmenej obmedzujúcu pre hospodárske subjekty. Úrad v tejto súvislosti poukazuje aj na [rozhodnutie Rady úradu č. 5930-9000/2017 zo dňa 10. 4. 2017](#), cit.: „Rada uvádza, že súlad opisu predmetu zákazky prostredníctvom technických požiadaviek s princípmi verejného obstarávania je dodržaný kontrolovaným vtedy, ak sú technické požiadavky jasne čitateľné, neodrádzajú hospodárske subjekty od podania ponuky, nezvýhodňujú hospodárske subjekty pred inými, sú proporcionálne k tomu, čo je cieľom verejného obstarávania, a navzájom súvisia.“

Ad A) Absencia špecifikácie pojmu a účelu požiadavky pod názvom „Network Traffic“

²⁸ AZUD, J. – PLAVÁKOVÁ, L. – BARTOŠ, P. *Zákon o verejnom obstarávaní. Komentár*. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 765.

96. V rámci prvého argumentačného celku námietok navrhovateľ namieta, že z popisu služby pod názvom „Network Traffic“ (kategória: Network, popis: egress do 100 GB) Prílohy č. 6 Výzvy, ani v kontexte kontrolovaným poskytnutého vysvetlenia, nie je/sú zrejmé (i) čo si kontrolovaný pod danou službou predstavuje, resp. od nej očakáva, (ii) technické požiadavky týkajúce sa danej služby a (iii) dôvod, pre ktorý má služba „Network Traffic“ uvedenú nulovú spotrebu jednotiek za obdobie siedmich (7) rokov, v dôsledku čoho navrhovateľ považoval opis predmetu zákazky v tejto časti za nesúladný s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, zmyslom ktorého je s ohľadom na základné princípy verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní povinnosť verejného obstarávateľa/obstarávateľa poskytnúť také súťažné podklady a taký opis predmetu zákazky, ktorý bude opísaný jednoznačne, úplne a nestranne, teda bude obsahovať všetky okolnosti a informácie, ktoré sú potrebné na vypracovanie ponuky a plnenie zmluvy. Z dôvodu, aby úrad mohol kvalifikovane posúdiť námietky navrhovateľa v tejto časti, oslovil v tejto súvislosti znalca, ktorý po zohľadnení charakteru obstarávaných služieb, ako aj argumentácie navrhovateľa v jeho podaniach (žiadosti o vysvetlenie, žiadosť o nápravu, námietky), na úradom položené otázky vyslovil niekoľko záverov, na ktoré úrad poukáže jednotlivo v nasledujúcich bodoch tohto rozhodnutia.
97. V súvislosti s predmetnou časťou č. 2.2.1 odborného stanoviska úrad ako prvý záver znalca vyplývajúci z jeho odpovede, aj keď sa netýka konkrétne ešte služby „Network Traffic“, vníma s ohľadom na odpoveď znalca, v ktorej na úvod uviedol, že, cit.: „(...) pokrýva aj odpovede na nasledovné otázky v tom zmysle“ všeobecné konštatovanie znalca, v ktorom zohľadňujúc charakter, resp. nastavenie daného verejného obstarávania definoval predmet zákazky ako, cit.: „(...) **obstaranie služby „Cloud as a service“, teda služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými vlastnosťami a parametrami. Pri obstarávaní tejto služby zákazník definuje len požiadavky (maximálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.**“, čo možno z pohľadu úradu, a prisvedčujú tomu aj ďalšie odpovede znalca v odbornom stanovisku, vnímať ako definičný znak danej zákazky, ktorý má zásadný vplyv na nastavenie technických parametrov funkcionalít a iných požiadaviek súvisiacich s danou službou.
98. Nasledujúce závery znalca v tejto časti, t. j. časti 2.2.1 Odborného stanoviska, sa už týkajú zodpovedania otázok súvisiacich s technickými údajmi vzťahujúcimi sa k službe pod názvom „Network Traffic“, ktoré úrad vymedzil v bode 96 tohto rozhodnutia, pričom vzhľadom na to, že minimálne prvé dva navrhovateľom namietané technické údaje (z dôvodu ich absencie v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky), t. j. účel a technické požiadavky týkajúce sa danej služby, spolu zreteľne vzájomne súvisia, úrad poukáže na závery znalca a z toho vyplývajúce skutočnosti spoločne. Znalec v rámci odpovede č. 1 a č. 2²⁹ prostredníctvom teoretického vymedzenia odborných pojmov „Network Traffic“ (sieťová prevádzka), pod ktorou sa rozumie, cit.: „(...) množstvo dát, ktoré sa pohybujú po sieti v danom časovom bode.“, a „egress“, ktorý znamená, cit.: „(...) vstupný alebo výstupný bod, čiže technické rozhranie.“,

²⁹ Pozn. úradu: Znalec v rámci odpovede č. 2 v časti č. 2.2.1 Odborného stanoviska v úvode uviedol, cit.: „Odpoveď na túto otázku je obsiahnutá v odpovedi na predchádzajúcu otázku.“, t. j. otázku č. 1.

skonštatoval aj s ohľadom na skutočnosť, že sa jedná o štandardne a bežne používaný technický údaj, že kontrolovaným definovaný rozsah služby v znení „Network Traffic“ (kategória: Network) s popisom služby, cit.: „egress do 100 Gbps“³⁰ v Prílohe č. 6 je pre spoločnosti pohybujúce sa v oblasti informačných technológií postačujúci, a teda nemali by mať s ním problém, pričom zároveň aj uviedol, že pod týmto technickým údajom sa rozumie, cit.: „(...) *technický parameter, definujúci kapacitu rozhrania cloudovej služby, čiže dátové toky do a z cloudu by mali zvládať dátové objemy do hodnoty 100 Gigabitov za sekundu*“. Znalec zároveň však svoju odpoveď vo vzťahu k otázke č. 2, t. j. týkajúcej sa technických požiadaviek, ešte rozviedol a uviedol, že technický parameter „100 Gbps“ k službe „Network Traffic“ súčasne udáva aj, cit.: „(...) *technické parametre portov na internetovom prepínači (switch), post musí zvládnuť výkon 100 Gbps.*“, pričom splnenie tejto požiadavky zabezpečuje poskytovateľ služby, v terminológii verejného obstarávania záujemca, resp. uchádzač, v ktorého pôsobnosti, s ohľadom na ním navrhnuté riešenie, je to akým technickým riešením dosiahne výkon 100 Gbps.

99. Na základe uvedeného má teda úrad za preukázané, že **požiadavka navrhovateľa na doplnenie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky o špecifikáciu technických údajov spočívajúcich v definovaný účelu a technických parametrov služby „Network Traffic“ je pre účely predloženia ponuky v tomto verejnom obstarávaní nepotrebná**, pretože ako skonštatoval znalec, údaje uvedené kontrolovaným v Prílohe č. 6 Výzvy (vo vzťahu k danej službe) sú pre kvalifikovaného záujemcu/uchádzača, ktorým by navrhovateľ vzhľadom na použitý postup zadávania zákazky, a skutočnosť, že splnil podmienky účasti stanovené kontrolovaným, aby mohol byť zaradený do dynamického nákupného systému mal byť (viď bod 85 tohto rozhodnutia), na účely vypracovania a nacenenia ponuky v danom verejnom obstarávaní dostatočné. **Inak povedané, v kontexte vyššie uvedeného absencia týchto navrhovateľom požadovaných údajov v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky žiadnym spôsobom, nelimituje záujemcov, resp. uchádzačov, teda aj navrhovateľa, pri predložení ponuky v tomto verejnom obstarávaní.**
100. Tretia, a zároveň posledná navrhovateľom namietaná skutočnosť sa týkala skutočnosti, že služba pod názvom „Network Traffic“ v Prílohe č. 6 Výzvy (riadok č. 41) má uvedenú nulovú spotrebu jednotiek za obdobie siedmich (7) rokov, na ktorú navrhovateľ ako uviedol v Žiadosti o nápravu, cit.: „(...) *nedostal žiadnu relevantnú odpoveď, ktorá by vysvetľovala, akým spôsobom si verejný obstarávateľ predstavuje nacenenie tejto služby.*“ Znalec v rámci svojej odpovede na otázku č. 3³¹ zohľadňujúc úradom položené otázky poukázal podrobne na definíciu a popis peeringu³², čo následne pretavil aj do jeho odpovede s tým súvisiacej vo vzťahu k danému verejnému obstarávaniu, kde predtým ešte než sa vyjadril k meritu veci v prvom rade skonštatoval, že cit.: „**Kvalifikovaný uchádzač by mal disponovať patričným know-how v problematike cloudov a mal by mať prehľad o architektúrach cloudových riešení.**“, v nadväznosti na čo následne poukazuje na verejne dostupnú schému privátneho

³⁰ Pozn. úradu: Kontrolovaný na základe vysvetlenia informácií potrebných pre vypracovanie ponuky zo dňa 25. 09. 2023 upravil mernú jednotku pri danej službe z „GB“ na „Gbps“.

³¹ Pozn. úradu: Znalec aj v rámci znenia tejto odpovede uviedol, že cit.: „*Odpoveď na túto otázku je takisto čiastočne obsiahnutá v odpovediach na predchádzajúce otázky.*“

³² Pozn. úradu: Znalec definoval peering (v internetovom poňatí) ako, cit.: „(...) *prepojenie 2 internetových operátorov, ktorí si vzájomne cez routovací protokol BGP vymenia informácie o svojom autonómnom systéme, IP adresách a sieťach svojich klientov, ktoré propagujú do Internetu. Vďaka peeringu dvoch operátorov je teda zaistené, že dáta tečú medzi týmito operátormi priamo a pre klientov oboch operátorov to tak znamená, že je prepojenie rýchle.*(...) Peering je však neutrálna technologická spolupráca operátorov, bez ktorej by Internet neexistoval.“

vládneho cloudu³³ so znalcom znázorneným peeringovým prepojením medzi Dátovým centrom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Dátovým centrom Ministerstva financií Slovenskej republiky skonštatoval, že **spoplatnenie peeringu je s ohľadom na uvedené závislé od rozhodnutia, resp. dohody prevádzkovateľov jednotlivých uzlov privátneho cloudu**, t. j. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky, a teda kontrolovaný, a ani záujemca/uchádzač (vrátane navrhovateľa) na to nemajú vplyv. Inak povedané, v zmysle záverov znalca a zohľadňujúc skutočnosť, že peering je v réžii prevádzkovateľa vládneho cloudu a platia si ho datacentrá Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky, a že pre koncových užívateľov cloudových služieb sú tieto služby bezplatné, kontrolovaný teda vo vzťahu k položke „Network Traffic“ (riadok 41) v rámci Prílohy č. 6, ktorá je len technickým parametrom, nebolo potrebné uvádzať nulové hodnoty, čo však ale aj vzhľadom na predchádzajúce závery znalca a skutočnosť, že sa jedná o verejne dostupné informácie, ktoré by mali byť kvalifikovanému subjektu na relevantnom trhu uchádzajúcemu sa o danú zákazku v oblasti cloudových služieb známe, nemení nič na skutočnosti, že uvedené údaje, aj keď z určitého uhla pohľadu zmätočné, negatívne nelimitovali záujemcov/uchádzačov pri predložení ich ponuky v danej zákazke.

101. So zreteľom na vyššie uvedené, úrad konštatuje, že na základe odpovedí znalca vo vzťahu k prvému bodu námietok má za zrejmé, že **popis služby „Network Traffic“ v Prílohe č. 6 Výzvy bol** s ohľadom na skutočnosť, že sa jedná o bežne používaný pojem v oblasti informačných technológií, a že záujemcovia kvalifikovaní v danom dynamickom nákupnom systéme by mali disponovať určitým know-how pre oblasť problematiky cloudov, na účely stanovenia ponukovej ceny a predloženia ponuky **zadefinovaný v danom verejnom obstarávaní dostatočne, a preto považuje postup kontrolovaného za súladný s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona, a to konkrétne najmä princípom transparentnosti a princípom proporcionality.**
102. Na základe uvedeného, preto úrad konštatuje, že námietky navrhovateľa v tomto bode námietok (vo vzťahu ku všetkým trom namietaným skutočnostiam) považuje za **neopodstatnené.**

Ad B) Absencia špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a technických parametrov súvisiacich s obstarávanými cloudovými službami

103. Podstata predmetnej namietanej skutočnosti spočíva v tom, že v dôsledku nejednoznačnosti požiadavky kontrolovaného v opise predmetu zákazky v znení, cit.: *„Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloude, zároveň umožňuje centrálnu správu takéhoto riešenia.“*, a s ohľadom na skutočnosť, že vládny cloud má byť hybridným riešením, ktoré pozostáva z privátnej a verejnej časti vládneho cloudu, nie sú navrhovateľovi zrejmé informácie týkajúce sa (i) terminologického vymedzenia pojmu „vládny cloud“ vrátane rámca a referenčnej architektúry, (ii) terminologického vymedzenia pojmu „verejná časť vládneho cloudu“ vrátane rámca a referenčnej architektúry, (iii) dostupnosti cloudovej služby a (iv) webového portálu.

³³ Pozn. úradu: Predmetná schéma je súčasťou verejne dostupného dokumentu pod názvom „[Vládny Cloud 1 0 final.pdf](#)“.

104. Predtým však ako úrad poukáže na jednotlivé závery znalca považuje za potrebné poukázať v tejto súvislosti aj na vymedzenie predmetu zákazky v bode 3. „Predmet Zmluvy“, podbode 3. 1 Zmluvy o poskytnutí cloudových služieb v privátnom dátovom centre (príloha č. 3 Výzvy), v ktorom je uvedené, cit::

*„Predmetom tejto Zmluvy je úprava práv a povinností Zmluvných strán spojených so záväzkom Poskytovateľa poskytovať **Cloudové služby v privátnej cloudovej platforme** na vlastné náklady a nebezpečenstvo, riadne, včas, za cenu a za ďalších podmienok dohodnutých v tejto Zmluve v rozsahu:*

- a) **dodania cloudových služieb vo forme privátnej cloudovej platformy na mieste definovanom objednávateľom** tzn. do dátového centra definovaného v zmluve o nájme nebytového priestoru č. [x.]*
- b) **udelenia súhlasu, zabezpečenie licencií na používanie SW produktov (cloudových služieb), ktoré sú súčasťou privátnej cloudovej platformy, oprávnenia používať cloudové služby v množstve, rozsahu a v čase zodpovedajúcom privátnemu cloudovému riešeniu, resp. udelenia oprávnenia používať iné súvisiace služby nevyhnutné na realizáciu potenciálu privátnej cloudovej platformy a to v rozsahu požadovanom Objednávateľom podľa tejto Zmluvy,***
- c) **poskytovanie SLA služieb v rozsahu stanovenom obchodnými podmienkami Poskytovateľa.**“*

105. Nadväzujúc na uvedené úrad aktuálne pristúpi k posúdeniu prvej namietanej skutočnosti súvisiacej s terminologickým vymedzením pojmu „vládný cloud“ vrátane rámca a referenčnej architektúry“, atomizovaním čoho (aj s ohľadom na žiadosť o nápravu a námietky navrhovateľa) možno identifikovať dve samostatné požiadavky navrhovateľa spočívajúce v potrebe doplnenia podkladov potrebných na vypracovanie ponuky o (i) definíciu pojmu „vládný cloud“ a (ii) definovanie rámca a referenčnej architektúry „vládneho cloudu“, ku ktorým však znalec uviedol jednu komplexnú odpoveď, keďže to, ako vládný cloud môže byť zadefinovaný ovplyvňuje o. i. zásadným spôsobom práve aj popis rámca a referenčnej architektúry. Zohľadňujúc uvedené znalec teda vo vzťahu k predmetnej otázke č. 1, s poukazom na ním prijatú všeobecnú tézu týkajúcu sa skutočnosti, že sa jedná o obstaranie služby „Cloud as service“ (viď bod 97 tohto rozhodnutia) skonštatoval, že **detailný popis funkcionality a architektúry vládneho cloudu je obsiahnutý vo verejne dostupnom a bezprostredne s predmetom zákazky súvisiacom dokumente pod názvom „Vládny cloud 1 0 final.pdf“** (viď bod 92 tohto rozhodnutia), **na základe ktorého spolu s ďalšími verejne dostupnými informáciami³⁴ vie záujemca/uchádzač, ktorý disponuje vedomosťami a znalosťami o funkcionalite cloudových riešení, a teda je dostatočne kvalifikovaným hospodárskym subjektom schopným zorientovať sa v problematike vládneho cloudu, predložiť kvalifikovanú ponuku**, t. j. ponuku v zmysle požiadaviek a podmienok stanovených v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, **v danom verejnom obstarávaní**. Inak povedané, aj napriek tomu, že znalec nepoprel, že uvedené údaje sú potrebné na predloženie ponuky, zohľadňujúc skutočnosť, že sa jedná o obstaranie služby „Cloud as Service“ zdôraznil, že všetky navrhovateľom požadované informácie k vypracovaniu ponuky boli/sú verejne dostupné, a teda že odborne zdatný uchádzač, rozumej uchádzač so znalosťami

³⁴ Pozn. úradu: Znalec poukázal na nasledujúce verejne dostupné zdroje: <https://cloud.statneit.sk/#vlastnosti-cloudu>; <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/egovernment/vladny-cloud/katalog-cloudovych-sluzieb/>; <https://katalog.statneit.sk/>; https://www.sk.cloud/data/technicke_faq.pdf; [https://knowwww.eu/nodes/5da5932f5041d060633cbbaf](https://knowwww.eu/nodes/5da5932f5041d060633cbbaf;); <https://knowwww.eu/nodes/5d25e8b55cb66901fae416e9>

a (určitými) skúsenosťami v oblasti cloudových služieb³⁵, ktorým z pohľadu úradu navrhovateľ je, nebol v tejto súvislosti limitovaný pri predložení ponuky. V súvislosti s uvedeným, a to konkrétne dostupnosťou informácií, zároveň úradu ešte nedá nespomenúť aj to, že pojem „vládny cloud“ má aj svoju legálnu definíciu, a to v § 24a ods. 1 zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde zákonodarcia explicitne uviedol, že cit.: „*Vládny cloud je cloud computing prevádzkovaný vo forme hybridného cloudu, ktorý je tvorený vládny cloudovými službami.*“, o čom by z pohľadu úradu hospodársky subjekt pohybujúci sa v oblasti informačných technológií verejnej správy, so zameraním na cloudové služby, mal vedieť, keďže sa jedná o jeden zo základných zákonných právnych predpisov upravujúcich danú oblasť, pričom na tento zákon poukazoval aj samotný kontrolovaný v rámci bodu 1. „Definície používaných pojmov“, podbodu 1.2, písm. l) Zmluvy o poskytnutí cloudových služieb v privátnom dátovom centre.

106. Druhá navrhovateľom namietaná časť v rámci predmetného bodu námietok sa týka terminologického vymedzenia pojmu „verejná časť vládneho cloudu“ vrátane referenčnej architektúry a rámca tejto služby, v rámci ktorej obdobne ako pri prvom namietanom bode možno identifikovať dve samostatné požiadavky navrhovateľa spočívajúce v potrebe doplnenia podkladov potrebných na vypracovanie ponuky o (i) definíciu pojmu „verejná časť vládneho cloudu“ a (ii) definovanie rámca a referenčnej architektúry „verejnej časti vládneho cloudu“, ku ktorým znalec taktiež uviedol jednu komplexnú odpoveď vzhľadom na ich vzájomný súvis. Znalec pri formulácii svojej odpovede na danú otázku postupoval obdobne ako pri otázke č. 1, teda poukázal na charakter verejného obstarávania (viď bod 97 tohto rozhodnutia) a skutočnosť, že všetky informácie, ktoré navrhovateľ požadoval v rámci Žiadosti o nápravu, sú verejne dostupné³⁶, na základe čoho následne skonštatoval, že cit.: „*Kvalifikovaný uchádzač, ktorý dokáže porozumieť architektúre hybridného vládneho cloudu*³⁷ z vyššie uvedeného obrázku je schopný porozumieť definícii, architektúre a funkcionalite verejnej časti vládneho cloudu.“, a teda predložiť kvalifikovanú ponuku na základe týchto verejne dostupných informácií.
107. Ďalší podstatný záver znalca, vychádzajúci z predchádzajúcich dvoch (2) odpovedí, sa týkal skutočnosti, či kontrolovaný pri definovaní opisu predmetu zákazky vychádzal z bežne a štandardne používanej terminológie, čo bol jeden z kontrolovaným uvedených argumentov v rámci jeho procesnej obrany vo Vyjadrení, k čomu znalec aj s ohľadom na jeho odpovede na otázky č. 1 a 2 skonštatoval, že cit.: „***Kontrolovaný pri definovaní opisu predmetu zákazky použil terminológiu, ktorá je v prostredí cloudových technológií ako aj v IT prostredí datacenter obvyklá, bežne používaná a zrozumiteľná (viď. kapitola 2.1. tohto odborného posúdenia). Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe terminológie, ktorú použil kontrolovaný v opise predmetu zákazky.***“. Na základe uvedeného má teda úrad za preukázané, že požiadavka navrhovateľa na terminologické vymedzenie pojmov „vládny cloud“ a „verejná časť vládneho cloudu“ v rámci podkladov na vypracovanie ponuky je vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o pre hospodárske subjekty na relevantnom trhu všeobecne a verejne známe pojmy, pre účely predloženia ponuky v tomto verejnom obstarávaní

³⁵ Pozri bod tohto rozhodnutia (kde poukazujem na podmienky účasti)

³⁶ Pozn. úradu: Znalec poukázal na tieto verejne dostupné zdroje: <https://cloud.statneit.sk/#vlastnosti-cloudu>; <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/egovernment/vladny-cloud/katalog-cloudovych-sluzieb/>; <https://katalog.statneit.sk/>

³⁷ Pozn. úradu: Znalec v rámci tohto odkazu poukázal na znázornenie architektúry hybridného vládneho cloudu obsiahnuté v odpovedi na otázku č. 1 v rámci časti 2.2.2 Odborného stanoviska (viď bod 92 tohto rozhodnutia).

nadbytočná, pretože by sa jednalo len o duplikovanie informácií uvedených v iných dokumentoch súvisiacich s problematikou „vládneho cloudu“.

108. Nasledujúci, v poradí už štvrtý záver znalca sa týka problematiky dostupnosti cloudovej služby, v súvislosti s ktorou navrhovateľovi nebolo zrejmé, cit.: „(...) *od akého dátumu má byť služba dostupná.*“, k čomu znalec uviedol, že navrhovateľ zrejme neporozumel požiadavke v zmysle dostupnosti cloudovej služby. V súvislosti s uvedeným preto znalec poukázal aj na časť II. „Odborné posúdenie“, kapitolu 2.1.5. „Dostupnosť IT služieb (Availability)“ Odborného stanoviska, v rámci ktorej na úvod uviedol, cit.: „*Každá spoločnosť si podľa charakteru svojej činnosti pri návrhu architektúry informačného systému musí stanoviť parameter dostupnosti IT služieb. V reálnom živote to reprezentuje časový údaj reprezentujúci dĺžku výpadku informačného systému za určité obdobie resp. časový úsek, počas ktorého sú IT služby nedostupné. Nemusí sa jednať iba o poruchy systému, ale môže ísť o plánované odstávku, údržbu, rekonfiguráciu systému alebo inováciu.*“, pričom následne skonštatoval, že v obchodnej praxi sa presadilo uvádzanie miery dostupnosti v percentách. Vzápätí na to v nadväznosti na uvedené teoretické vymedzenie parametra dostupnosti IT služieb znalec poukázal na bod 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy, kde kontrolovaný explicitne uviedol, cit.: „*Týmto požadujeme, aby cloudová služba disponovala SLA (Service Level Agreement) na minimálne 99,9%. Konkrétne to znamená, že má byť k dispozícii takmer nepretržite, so zanedbateľným množstvom času nedostupnosti v priebehu jedného roka.*“, na základe čoho skonštatoval, že cit.: „(...) kontrolovaný požaduje dostupnosť 99,9%, čo predstavuje nedostupnosť služby 8,76 hodiny za rok alebo 43,8 minúty za mesiac.³⁸“ **Na základe uvedeného je teda zrejmé, že kontrolovaný technický parameter dostupnosti IT služieb v opise predmetu zákazky s ohľadom na bežnú obchodnú prax stanovil dostatočne, jasne a zreteľne, a teda pre záujemcov/uchádzačov, vrátane navrhovateľa, v tejto súvislosti nevznikla žiadna objektívna prekážka spočívajúca v nedostatočnosti opisu predmetu zákazky, v dôsledku ktorej by nemohli do daného verejného obstarávania predložiť ponuku.**
109. Poslednou namietanou skutočnosťou v rámci predmetného argumentačného celku námietok bola skutočnosť súvisiaca s webovým portálom, pretože navrhovateľovi nebolo zrejmé, cit.: „(...) *či ide o webový portál na strane vládneho cloudu alebo o webový portál na strane verejnej časti vládneho cloudu*“. Znalec v tejto súvislosti najprv uviedol³⁹, že navrhovateľ podľa jeho názoru s ohľadom na vzájomne súvisiace parciálne skutočnosti, a to konkrétne (i) verejne dostupné informácie v súvislosti s „vládnym cloudom“⁴⁰, (ii) architektúru hybridného vládneho cloudu a (iii) informáciu kontrolovaného, že sa jedná o službu „Cloud as Service“, a nie o riešenie webového portálu, zrejme neporozumel opisu predmetu zákazky uvedenému v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy. Uvedeným tvrdením znalec narážal aj na skutočnosť, že kontrolovaný vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023 (por č. 20, otázka č. 17) explicitne uviedol, cit.: „(...) *predmetné linky do verejných cloudov a verejná časť vládneho cloudu, nie sú súčasťou tejto výzvy*“, so zreteľom na čo podľa názoru znalca v Odbornom stanovisku jasne a zreteľne vyplýva, že cit.: „(...) *zriadenie webového portálu je v réžii kontrolovaného a nie*

³⁸ Pozn. úradu: Pri časovom vymedzení nedostupnosti IT služby vychádzal z tabuľky, ktorá je súčasťou časti II. „Odborné posúdenie“, kapitoly 2.1.5. „Dostupnosť IT služieb (Availability)“ Odborného stanoviska.

³⁹ Pozn. úradu: Znalec v rámci odpovede na otázku č. 5 (v časti 2.2.2 Odborného stanoviska) uviedol, že predmetná otázka úradu č. 5 je, cit.: „(...) *čiastočne zodpovedaná aj v odpovedi na otázku 2.*“

⁴⁰ Pozn. úradu: Kontrolovaný poukázal na tie verejne dostupné zdroje: <https://cloud.statneit.sk/#vlastnosti-cloudu>; <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/egovernment/vladny-cloud/katalog-cloudovych-sluzieb/>; <https://katalog.statneit.sk/>.

poskytovateľa služby „Cloud as a Service“, čiže **otázka ohľadom umiestnenia webového portálu je irelevantná pre nacenenie ponuky uchádzačmi.**“ Inak povedané, vzhľadom na skutočnosť, že znalec vyslovil jednoznačný názor o neopodstatnenosti predmetnej požiadavky navrhovateľa, z dôvodu, že nesúvisí s obstarávaným predmetom zákazky, t. j. dodaním cloudových služieb vo forme privátnej cloudovej platformy, sa preto úrad vo vzťahu k tomuto bodu námietok stotožňuje so všeobecným tvrdením kontrolovaného vo Vyjadrení doručenom úradu v tomto revíznom konaní, kedy uviedol, že cit.: „(...)rozsah informácií technického a popisného charakteru uvedený v opise predmetu zákazky je dostatočný (...).“

110. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že aj druhý bod námietok (v celosti) týkajúci sa „absencie špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a technických parametrov súvisiacich s obstarávanými cloudovými službami“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti (dostupnosť informácií o „vládnom cloudu“ a skutočnosť, že sa jedná o službu „Cloud as Service“) jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad C) Absencia špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a funkcionality obstarávanej cloudovej služby

111. V rámci predmetného bodu námietok navrhovateľ namieta kontrolovaným stanovenú požiadavku v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy, v ktorej kontrolovaný uviedol, cit.: „Cloudová služba musí umožňovať, aby tenant vedel presúvať pracovné zaťaženie z riešenia do verejného cloudu, ktoré nie sú súčasťou tejto objednávky.“, z ktorej aj s ohľadom na kontrolovaným uvedené vysvetlenie zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 18) nie sú zrejmé, resp. v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky absentujú, nasledujúce informácie týkajúce sa (i) definície pojmu a popisu služby „Cloud as Service“, (ii) požiadavky na presun pracovného zaťaženia tenanta do verejného cloudu, (iii) rozhrania medzi nepopísaným a nedefinovaným verejným cloudom, (iv) požiadaviek na bezpečnosť integrácie medzi obstarávaným cloudovým riešením a verejným cloudom a (v) rozdielu (z hľadiska pojmov) medzi verejným cloudom a verejnou časťou vládneho cloudu“, ku ktorých právnomu posúdeniu úrad aj vzhľadom na štruktúru Odborného stanoviska (zodpovedajúcu Žiadosti o odborné stanovisko zo dňa 20. 12. 2023) pristúpi jednotlivo.
112. Prvá namietaná skutočnosť v rámci tejto časti námietok sa týka definície pojmu a popisu služby „Cloud as Service“, ktorú znalec viacmenej zodpovedal už v rámci odpovede na otázku č. 1 v časti 2.2.1. Odborného stanoviska, kde svoje vyjadrenie začínal práve definíciou služby „Cloud as Service“, ktorú úrad, ako to uviedol v rámci posúdenia (zohľadňujúc aj ostatné odpovede znalca), označil ako akýsi definičný znak pre právne posúdenie námietok navrhovateľa v tomto verejnom obstarávaní. Aj napriek uvedenému, však úrad s ohľadom úplnosť všetkých ním uvedených právnych záverov vo vzťahu k námietkam navrhovateľa, poukazuje aj na predmetnú odpoveď znalca, v ktorej uviedol, že cit.: „**Definícia pojmu a popis služby „Cloud as a Service“ je pre kvalifikovaného uchádzača zrejme, zrozumiteľná, štandardná a v odborných kruhoch zaužívaná.** Navrhovateľ zrejme neporozumel správne predmetu zákazky – obstaranie služby „Cloud as a service“, teda poskytovanie služieb cloudu a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier. Pre navrhovateľa cloud ako služba predstavuje akúsi čiernu skrinku, ktorá má plniť služby a funkcionality s požadovanými

vlastnosťami a parametrami. Vlastnosti a parametre požadovaných služieb sú uvedené jasne, zrozumiteľne a postačujúco pre vyhotovenie ponúk kvalifikovaných uchádzačov. Pri obstarávaní tejto služby obstarávateľ definuje len požiadavky (maximálne požadované hodnoty a parametre), ktoré má požadovaná služba spĺňať (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.“. Na základe uvedeného má teda úrad za preukázané, že aj napriek tomu, že v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nebola výslovne uvedená definícia a popis služby „Cloud as Service“, tak vo vzťahu ku kvalifikovaným záujemcom/uchádzačom disponujúcim zodpovedajúcim know-how, vedomosťami a skúsenosťami nedošlo v súvislosti s predložením ponuky k žiadnym negatívnym vplyvom limitujúcim ich schopnosť predložiť ponuku, pretože ako uviedol znalec pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky v danom verejnom obstarávaní neboli potrebné žiadne ďalšie informácie, čím sa zároveň stotožnil aj s tvrdením kontrolovaného, že cit.: „Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX.“

113. Druhá navrhovateľom namietaná skutočnosť sa týkala absencie špecifikácie kontrolovaným stanovenou požiadavkou na funkcionality umožňujúcu presun pracovného zaťaženia tenanta do verejného cloudu, v súvislosti s ktorou bolo z pohľadu úradu pre právne posúdenie námietky navrhovateľa potrebné jednak objasnenie pojmu „tenant“, ale rovnako aj to či pre účely implementácie riešenia v požadovanej funkcionalite a kvalite je potrebné, aby záujemcovia/uchádzači disponovali týmto typom informácie. Znalec zohľadňujúc otázky úradu, ako aj opis predmetu zákazky definovaný v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy, v ktorom kontrolovaný o. i. uviedol aj tieto dve požiadavky, cit.: „Cloudová služba poskytuje možnosť zdieľania virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí prípadne v reálnom verejnom cloude, zároveň umožňuje centrálnu správu takéhoto riešenia. Cloudová služba musí umožňovať, aby tenant vedel presúvať pracovné zaťaženie z riešenia do verejného cloudu, ktoré nie sú súčasťou tejto objednávky.“, ako na prvú odpovedal na otázku týkajúcu sa definície pojmu „tenant“, a to v nasledovnom znení, cit.: „V oblasti cloudových služieb (napr. Microsoft) sa pod pojmom tenant rozumie označenie identity subjektu/organizácie ako užívateľa cloudových služieb.“ Následne znalec pristúpil aj k zodpovedaniu druhej otázky, vo vzťahu ku ktorej z pohľadu úradu vzhľadom na vyššie uvedené požiadavky v opise predmetu zákazky vyslovil dva samostatné, ale zároveň vzájomne súvisiace závery, a to, že (i) kontrolovaný prostredníctvom požiadavky na zdieľanie virtuálnych zdrojov medzi viacerými cloudovými riešeniami v multi-cloud prostredí zadefinoval požiadavku na, cit.: „(...) možnosť presunu pracovných úloh a procesov v prípade, ak je záťaž v jednom prostredí (cloudovej entite alebo virtuálnom prostredí) vysoká do iného, menej zaťaženého prostredia s cieľom rozloženia výpočtového výkonu a záťaže.“ a (ii) sa jedná o bežnú funkcionality (presun pracovného zaťaženia) v prostredí virtuálnych informačných systémov, ktorá je zároveň aj natívnou vlastnosťou virtualizačných technológií, v dôsledku čoho, cit.: „(...) kvalifikovaný uchádzač nepotrebuje dodatočné informácie ohľadom typu pracovného zaťaženia na predloženie kvalifikovanej ponuky.“ To teda znamená, že znalec obdobne ako pri prvej otázke, v súvislosti s opisom predmetu zákazky v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky vo vzťahu k požiadavke na „presun pracovného zaťaženia tenanta do verejného cloudu“ neidentifikoval nedostatočnosť alebo nejasnosť jej stanovenia, v dôsledku ktorej by nebolo možné zo strany záujemcov/uchádzačov predložiť kvalifikovanú

ponuku v danom verejnom obstarávaní, čo úrad vedie k záveru, že opis predmetu v posudzovanom rozsahu namietanej požiadavky bol pre kvalifikovaných záujemcov, ktorým navrhovateľ z pohľadu úradu nepochybne je, jasný, zreteľný a dostatočný.

114. Ďalší navrhovateľom namietaný bod v rámci danej časti právneho posúdenia, sa týkal požiadavky navrhovateľa na doplnenie informácií (technických údajov) ohľadom rozhraní (integrácií) medzi privátnou časťou a verejnou časťou vládneho cloudu, ku ktorej znalec, opäť s odkazom na skutočnosť, že sa jedná o obstaranie služby „Cloud as Service“, a nie o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier skonštatoval, že cit.: „**Kvalifikovaný uchádzač, ktorý dokáže porozumieť architektúre hybridného vládneho cloudu z obrázku uvedeného v odpovedi na otázku 1. V kapitole 2.2.2 tohto odborného posúdenia je schopný porozumieť definícii, architektúre a funkcionalite privátnej a verejnej časti vládneho cloudu a dokáže pochopiť, že na vypracovanie kvalifikovanej ponuky nepotrebuje informácie o rozhraniach privátneho resp. hybridného vládneho cloudu. Kvalifikovaný uchádzač je schopný predložiť kvalifikovanú ponuku na základe informácií poskytnutých v Opise predmetu zákazky a Výzve na predkladanie ponúk.**“ Inak povedané, v zmysle záverov znalca je teda podľa názoru úradu zrejmé, že požiadavka navrhovateľa na definovanie rozhraní medzi privátnou a verejnou časťou vládneho cloudu v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky nemá opodstatnenie, pretože pre odborne zorientovaných záujemcov/uchádzačov sú s ohľadom na architektúru hybridného vládneho cloudu špecifikované v dokumente pod názvom „Vladny_cloud_1_0_final.pdf“ postačujúce informácie uvedené v rámci Výzvy, a to najmä bode 8. „Opis predmetu zákazky“.
115. Nasledujúci, v poradí už štvrtý namietaný bod sa týka v zmysle argumentácie navrhovateľa jeho požiadavky na doplnenie absentujúcich požiadaviek z pohľadu bezpečnosti na integráciu medzi obstarávaným cloudovým riešením a verejným cloudom, v súvislosti s ktorou úrad dožadoval znalca o vyjadrenie, či tento typ informácie (technického údaja) je potrebný pre predloženie kvalifikovanej ponuky na zabezpečenie poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme. Znalec na margo úradom položenej otázky⁴¹ opäť s poukazom na skutočnosť, že sú obstarávané služby „Cloud as Service“, skonštatoval o. i., že cit.: „(...) **nejedná sa o realizáciu (vybudovanie) cloudových centier a realizáciu integrácie medzi cloudovými prostrediami s príslušnými bezpečnostnými požiadavkami. Integrácia medzi cloudovými prostrediami (čiže ani integrácia na verejnú časť vládneho cloudu) nie je predmetom zákazky, nie je potrebné, aby informácie ohľadom bezpečnosti integrácie boli uvedené a ani nie je potrebné ich naceňovať**“⁴².“, a teda pre kvalifikovaného uchádzača boli informácie uvedené vo Výzve, najmä v časti č. 8 „Opis predmetu zákazky“, dostatočné na predloženie ponuky v danom verejnom obstarávaní na zabezpečenie poskytovania cloudových služieb v privátnej cloudovej platforme. Inak povedané, rovnako ako pri predchádzajúcom namietanom bode, neuvedenie navrhovateľom požadovanej informácie (technického parametra) záujemcov/uchádzačov žiadnym negatívnym spôsobom nelimitovalo pri vypracovaní a predložení ponuky, a to z dôvodu, že **informácie ohľadom bezpečnosti integrácie medzi privátnou a verejnou časťou vládneho cloudu sú vzhľadom na obstarávaný predmet zákazky irelevantné.**
116. Posledný namietaný bod námietok navrhovateľa v rámci predmetnej úradom definovanej časti právneho posúdenia sa týka nejednoznačného vymedzenia rozdielu z hľadiska pojmov vo

⁴¹ Pozn. úradu: Znalec v úvode odpovede na otázku č. 4 skonštatoval, že cit.: „Je identická s odpoveďou na otázku 3.“

⁴² Pozn. úradu: Znalec v súvislosti s predmetnou odpoveďou poukázal na vysvetlenie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 17).

vzťahu k pojmu „verejný cloud“ a pojmu „verejná časť vládneho cloudu“, v súvislosti s ktorým znalec v rámci odpovede z pohľadu úradu uviedol viacero samostatných záverov, a to konkrétne (i) vymedzil technický pojem „verejný cloud“ a (ii) s ohľadom na obstarávaný predmet zákazky uviedol, či sa jednalo o údaj (informáciu) potrebný k vypracovaniu a predloženiu ponuky. Ako úrad uviedol v predchádzajúcej vete tohto bodu, znalec v prvom rade terminologicky vymedzil pojem „verejný cloud“, ktorý s ohľadom na to, že sa jedná o technický pojem definoval ako, cit.: „(...) cloudovú službu verejne dostupnú akémukoľvek subjektu bez obmedzení, (...)“, vzápätí na čo poukázal na verejnú časť vládneho cloudu znázornenú v obrázku pod názvom „Sumárny pohľad na role a procesy – hybridný vládny cloud“, ktorý je súčasťou dokumentu pod názvom „Vladny_cloud_1_0_final.pdf“, na základe čoho podľa názoru úradu možno pre účely daného verejného obstarávania dedukovať, že pojem „verejný cloud“ použitý kontrolovaným v rámci opisu predmetu zákazky (vo vzťahu k požiadavke, ktorej sa týka daná časť námietok) je možné stotožniť s pojmom „verejná časť vládneho cloudu“, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že vládny cloud má byť hybridným riešením, ktoré pozostáva z privátnej a verejnej časti vládneho cloudu. Druhý parciálny záver znalca sa týka skutočnosti, či táto navrhovateľom požadovaná informácia je potrebná k vypracovaniu ponuky, k čomu znalec aj s ohľadom na vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 17), v ktorom uviedol, že cit.: „(...) predmetné linky do verejných cloudov a verejná časť vládneho cloudu nie sú súčasťou tejto výzvy“ skonštatoval, že kvalifikovaný záujemca/uchádzač bol schopný predložiť ponuku na základe informácií poskytnutých vo Výzve, a to najmä bode 8. „Opis predmetu zákazky“, a teda, že informácie požadované navrhovateľom neboli potrebné pre predloženie ponuky, čo zároveň znamená, že opis predmetu zákazky v tejto súvislosti bol v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky dostatočný a jasný.

117. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že aj tretí bod námietok (v celosti) týkajúci sa „absencie špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a funkcionality obstarávanej cloudovej služby“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky vzhľadom na vyššie pretraktované odborné závery znalca, ktoré sú podkladom pre právne posúdenie námietok navrhovateľa úradom, poskytol záujemcom, resp. uchádzačom jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad D) Absencia technických parametrov týkajúcich sa služieb routingu a switchingu a požiadavky na firewally

118. Predmetom tejto časti právneho posúdenia vo vzťahu k námietkam navrhovateľa, ako vyplýva už z jej pomenovania, sú požiadavky navrhovateľa na doplnenie, resp. špecifikovanie technických údajov týkajúcich sa ako uvádza navrhovateľ služieb routingu a switchingu, a s tým súvisiacich požiadaviek na firewally, pričom s ohľadom na štruktúru záverov znalca (zodpovedajúcu úradom položeným otázkam) možno tieto rozčleniť do nasledujúcich okruhov, a to (i) technické údaje týkajúce sa počtu, rýchlosti a typu portov na switchi, (ii) rýchlosť prepojenia medzi switchmi, (iii) zmluvnosť popisu služby „Firewall“ v Prílohe č. 6 Výzvy (zohľadňujúc vysvetlenie kontrolovaného), (iv) technického riešenia firewallov – či sa má jednať o virtualizované firewally (t. j. súčasťou cloudu) alebo fyzické zariadenia nad rámec interného firewall riešenia v rámci cloudu a (v) routing do Govnet uzla.

119. V rámci prvého bodu tohto právneho posúdenia sa úrad bude zaoberať navrhovateľom namietanou skutočnosťou, že z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky, konkrétne vysvetlenia kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023, nevyplýva, cit.: „(...) *definícia počtu portov na switchi, definícia typu portov na switchi a definícia rýchlosti portov na switchi*“, z čoho možno abstrahovať tri (3) samostatné požiadavky súvisiace s (i) počtom portom, (ii) rýchlosťou portov a (iii) typom portov na switchi. Zohľadňujúc uvedené teda úrad pristúpi k posúdeniu vyššie uvedených technických parametrov samostatne, ale zároveň vo vzájomnej súvislosti. Prvý navrhovateľom namietaný (požadovaný) parameter sa týka počtu portov, ktorý úrad bude posudzovať spoločne s parametrom rýchlosti portov na switchi, keďže znalec v tejto súvislosti s ohľadom na vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 16) výslovne uviedol, cit.: „*požiadavku na počet portov a rýchlosť portov na firewalli vo forme 4* 10Gbps portov na oboch firewalloch*“⁴³, pričom však vo vzťahu k technickému parametru ohľadom počtu portov vzápätí dodal, že uvedená požiadavka na štyri (4) porty mohla byť z určitého uhľa pohľadu zavádzajúca, keďže kontrolovaný v zmysle jeho vysvetlenia žiadal jednak zapojenie firewallov v redundantnom režime, ale rovnako aj pripojenie pomocou protokolu LACP (Link Aggregation Control Protocol) na cloudové switche, ktoré ako uviedol znalec požaduje prepojenie minimálne dvomi (2) prepojmami⁴⁴ (viď znázornenia v časti 2.2.4 Odborného stanoviska (otázka č. 1) – bod 92 tohto rozhodnutia), v dôsledku čoho keby firewall nemal navyše ďalší port pre „failover“ by nemusela byť splnená podmienka pripojenia pomocou protokolu LACP, na čo mal podľa znalca kontrolovaný upozorniť v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky. Úradu je zrejmé, že uvedené tvrdenie znalca by mohlo navodzovať dojem, že kontrolovaný pri stanovení opisu predmetu zákazky nepostupoval v súlade s § 42 ods. 1 zákona v spojení so základnými princípmi verejného obstarávania, a preto znalca požiadal o dovysvetlenie potrebného počtu portov s ohľadom na požadované prepojenie LACP, k čomu znalec skonštatoval, cit.: „*Keďže je požadovaná realizácia zabezpečujúca vysokú dostupnosť, fyzické zariadenia musia medzi sebou komunikovať (odovzdávať si informácie o svojej funkčnosti, aby v prípade výpadku jedného zariadenia mohlo jeho funkciu prevziať druhé zariadenie), toto prepojenie sa realizuje tiež c sieťové porty, avšak záleží od konkrétneho výrobcu zariadenia a jeho technickej konštrukcie, niektorí výrobcovia už v základnej konfigurácii osadzujú svoje zariadenia vyhradenými portami práve pre túto komunikáciu (označenie inter-link alebo inter-connect). Je teda v kompetencii uchádzača, aké riešenie a aké fyzické zariadenia ponúkne tak, aby bola splnená podmienka vysokej dostupnosti (HA, High Availability).*“, na základe čoho následne vyslovil zhŕňajúci záver (aj k požiadavke na uvedenie typu portov, ktorú úrad podrobnejšie posúdil v ďalšom bode tohto právneho posúdenia), že cit.: „*Skutočnosť, že tieto technické informácie neboli detailne upresnené v súťažných podkladoch nie je prekážkou pre kvalifikovaného uchádzača, aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.*“ Z uvedeného má teda úrad za preukázané, že aj napriek tomu, že technické informácie vo vzťahu k počtu portov neboli detailne upresnené, kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov to nelimitovalo pri predložení ponuky, pretože odborne zdatným hospodárskym subjektom so znalosťami a skúsenosťami z oblasti cloudových služieb, malo byť na základe požiadavky kontrolovaného v znení, cit.: „*4* 10Gbps porty na oboch - aby sme mohli zapojiť redundantne pomocou LACP (2 do Govnet zariadenia a 2 do cloudových infrastructure switchov)*“ zrejmé, že vzhľadom na podmienku

⁴³ Pozn. úradu: Uvedený záver potvrdil znalec aj v rámci kapitoly II. „Doplnenie odborného posúdenia“, časti 2.2.4. „Štvrtá časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX“ Doplnenia Odborného stanoviska.

⁴⁴ Pozn. úradu: Uvedené vyplýva aj z tvrdenia kontrolovaného uvedeného v rámci vysvetlenia podkladov potrebných na vypracovanie ponuky zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 16), kde v tejto súvislosti uviedol, cit.: „*4* 10Gbps porty na oboch - aby sme mohli zapojiť redundantne pomocou LACP (2 do Govnet zariadenia a 2 do cloudových infrastructure switchov).*“

realizácie zabezpečujúcu vysokú dostupnosť služieb, sa požiadavka kontrolovaného na štyri (4) porty týkala len prepojenia pomocou protokolu LACP, pričom pre prepojenie „failover“ bol potrebný minimálne jeden (1) ďalší port, v súvislosti s čím znalec dodal, že niektorí výrobcovia v rámci svojich zariadení už v základnej konfigurácii osadzujú svoje zariadenia vyhradenými portami práve pre túto komunikáciu (označenie inter-link alebo inter-connect).

120. Druhá parciálna časť daného bodu sa týkala požiadavky navrhovateľa na uvedenie typu portov, k čomu znalec v rámci danej odpovede v Odbornom stanovisku uviedol, cit.: „*Typ portov je dôležitý pre dodržanie interoperability v prípade, ak sa switche pripájajú k existujúcej infraštruktúre (napr. k rozhraniu siete GovNet), avšak interoperabilitu je možné riešiť výmennými modulmi na switchoch (napr. SFP) alebo prevodníkmi, takéto riešenia sú bežné.*“ Keďže úrad z predmetnej odpovede znalca nebolo zrejmé, či predmetný technický údaj bol nevyhnutný pre vypracovanie ponuky v danom verejnom obstarávaní, požiadaval ešte znalca o doplnenie jeho odpovede vo vzťahu k typu portov s ohľadom na parameter interoperability, v ktorom rovnako ako pri počte portov (viď citácia z Doplnenia Odborného stanoviska v predchádzajúcom bode tohto rozhodnutia) znalec zohľadňujúc podmienku realizácie zabezpečujúcu vysokú dostupnosť skonštatoval, že je plne v kompetencii záujemcu/uchádzača aké riešenie a aké fyzické zariadenia ponúkne, čo rovnako ako už úrad uviedol vyššie vedie k záveru, že **navrhovateľom požadovaný technický údaj týkajúci sa typu portov nebol pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a jej nacenenie potrebný**. Inak povedané, tým, že kontrolovaný tento údaj neuviedol v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, nijakým negatívnym spôsobom neobmedzil, resp. nelimitoval záujemcov/uchádzačov pri účasti v danom verejnom obstarávaní.
121. V poradí druhý namietaný bod námietok navrhovateľa vo vzťahu k tejto časti právneho posúdenia sa týka parametra rýchlosti prepojenia medzi switchmi, ktorú navrhovateľ považoval za nevyhnutnú pre predloženie ponuky. Znalec v tejto súvislosti opäť poukázal na vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 16), v ktorom stanovil požiadavku na priepustnosť minimálne 10 Gbps, na základe ktorej následne skonštatoval, že je v kompetencii uchádzača, ako technologicky, teda akou rýchlosťou prepojenia medzi ním navrhnutými switchmi v riešení, dokáže zabezpečiť minimálnu požadovanú priepustnosť 10 Gbps, s ohľadom na čo následne vyslovil záver, že cit.: „*Rýchlosť prepojenia medzi switchmi ako parameter nie je potrebná pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky uchádzača.*“ V zmysle uvedeného má teda úrad za preukázané, že **neuvedenie navrhovateľom požadovaného parametra rýchlosti prepojenia medzi switchmi, nemalo pre vypracovanie a predloženie ponuky v danom verejnom obstarávaní žiadny vplyv**, teda inak povedané, kontrolovaný v súvislosti s danou požiadavkou poskytol kvalifikovaným záujemcom/uchádzačom dostatočné penzum informácií k tomu, aby mohli predložiť ponuku.
122. Tretí okruh navrhovateľom namietaných skutočností sa týka, s ohľadom na vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023, v ktorom uviedol požiadavku na výkon firewallov v znení, cit.: „*(...) 4*10Gbps porty na oboch (2 fyzické firewally)*“, zmätočnosti popisných technických informácií uvedených kontrolovaným v Prílohe č. 6 Výzvy, v ktorých kontrolovaný službu „Firewall“ (kategória: Network) popísal nasledovne, cit.: „*priepustnosť 10-100 GB*“, k čomu znalec z pohľadu úradu vyslovil niekoľko samostatných záverov (uvedených v Odbornom stanovisku a Doplnení Odborného stanoviska), ktoré vo vzájomnej súvislosti, aj keď na prvý pohľad môžu pôsobiť protirečivo, vytvárajú ucelený názor znalca na technické nastavenie predmetnej služby v Prílohe č. 6 Výzvy. Zohľadňujúc uvedené, prvým záverom znalca týkajúcim sa predmetnej požiadavky navrhovateľa je vyjadrenie súhlasného stanoviska s tým,

že, uvedenie parametra „Firewall“ s popisom priepustnosti 10 – 100 Gbps je máťúce, keďže nie je z neho zrejmé, ktorá hodnota je minimálna pre splnenie požiadaviek kontrolovaného. Znalec v tejto súvislosti vyslovil aj „odporúčanie“ pre kontrolovaného, že mal v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky uviesť jednu hodnotu požadovanej priepustnosti, pretože to ako je aktuálne nastavený tento parameter, t. j. v rozmedzí rádu 10 – 100 Gbps, cit.: „(...) môže viesť k tomu, že uchádzači/záujemcovia vo svojich ponukách pri nejednoznačnosti predmetného parametra nakonfigurujú ponúkané zariadenia s portami na hornej hranici uvedeného intervalu 100 Gbps (aby neboli vylúčení za nesplnenie požiadaviek), táto skutočnosť však môže významne ovplyvniť výšku ceny za predmetné cloudové služby.“, pričom znalec z pohľadu úradu neuviedol aj napriek vyššie uvedeným skutočnostiam, resp. s ohľadom na ne, jasnú a zreteľnú odpoveď, či uvedené mohlo negatívnym spôsobom ovplyvniť záujemcov/uchádzačov pri predložení kvalifikovanej ponuky v tomto verejnom obstarávaní, a preto sa úrad na znalca obrátil ešte s dodatočnou otázkou, ktorej predmetom bolo zodpovedanie práve vyššie uvedeného konštatovania úradu ohľadom vplyvu na vypracovanie a nacenenie ponuky. Znalec v tejto súvislosti v Doplnení Odborného stanoviska v rámci svojej odpovede uviedol, cit.: „Kvalifikovaný uchádzač (na základe odborného know-how a skúseností) na splnenie požadovaných technických parametrov dimenzuje svoj návrh na maximálnu požadovanú hodnotu (v predmetnom prípade 100 Gbps). Aj keby uchádzač vo svojej ponuke ponúkol zariadenie s priepustnosťou 10 Gbps (zariadenie s nižším výpočtovým výkonom a tým pádom aj nižšou cenou), v prípade úspešnosti by riskoval, že ním poskytovaná cloudová služby by nemusela spĺňať zmluvné výkonnostné parametre a musel by na vlastné náklady tieto zariadenia upgradovať/vymeniť tak, ba dosahovala požadovanú max. priepustnosť. Čiže aj v takomto prípade kvalifikovaný uchádzač do svojej ponuky zapracuje zariadenia s priepustnosťou 100 Gbps.“ Zohľadňujúc uvedené vyjadrenia znalca má teda úrad za preukázané, že nastavenie daného parametra (služby) „Firewall“ s popisom služby „priepustnosť 10 – 100 Gbps“ sa síce nemusí javiť „najšťastnejšie“, ale za to ho nemožno automaticky vnímať ako nesprávne a so zákonom o verejnom obstarávaní rozporné konanie kontrolovaného, pretože ako uviedol znalec, kvalifikovaný uchádzač disponujúci odborným know-how a skúsenosťami z oblasti cloudových služieb dimenzuje aj s ohľadom na iné výkonnostné parametre a technické požiadavky na predmet zákazky svoj návrh (riešenie) na maximálnu požadovanú hodnotu priepustnosti, aby predchádzal do budúcnosti pre neho nepriaznivým situáciám. Inak povedané, aj s ohľadom na skutočnosť, že opis predmetu zákazky je plne v kompetencii kontrolovaného, keďže ten najlepšie pozná a vie aké sú jeho potreby (za predpokladu, že nie je porušený zákon o verejnom obstarávaní a jeho princípy) teda možno skonštatovať, že to, že kontrolovaný stanovil parameter priepustnosti v rozmedzí intervalu automaticky nepredurčuje aj nejednoznačnosť opisu predmetu zákazky s vplyvom na vypracovanie ponuky, čo v konečnom dôsledku nepovedal ani znalec vo svojej odpovedi v Odbornom stanovisku, pretože ten len s ohľadom na potenciálne „dôsledky“ posudzovaného nastavenia uviedol, že vhodnejšie by bolo uvedenie konkrétnej hodnoty.

123. Ďalším, v poradí už štvrtým bodom námietok navrhovateľa je skutočnosť týkajúca sa technického riešenia firewallov, teda či v rámci navrhovaného riešenia sa má jednať o virtualizované firewally, ktoré budú súčasťou cloudu alebo o fyzické zariadenia nad rámec interného firewall riešenia v rámci cloudu. Znalec pre účely zodpovedania úradom nastolenej otázky poukázal v rámci svojej odpovede na vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023, v ktorom kontrolovaný explicitne uviedol požiadavku na fyzický networking a k logickému (virtuálnemu) networkingu vo vnútri cloudu uviedol, cit.: „Logický (virtuálny) networking vo vnútri cloudu, ktorý by mal mať celkovú priepustnosť 10Gbps a umožňovať routing do Govnet uzla (priameho pripojenia), Internetu a vo vnútri vlastnej infraštruktúry. Taktiež musí umožniť

logické oddelenie prostredí jednotlivých projektov“, v kontexte ktorého skonštatoval, že je v kompetencii záujemcov/uchádzačov či, cit.: „(...) v rámci svojho návrhu riešenia predmetu verejného obstarávania zintegruje na úroveň cloudovej sieťovej infraštruktúry aj logické firewally a iné sieťové prvky.“ Uvedené teda znamená, že z vysvetlenia kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 jasne, zreteľne a jednoznačne vyplývala informácia, že na rozdiel od fyzického networkingu, **logický (virtuálny) networking kontrolovaný požadoval na účely návrhu riešenia služby len ako možnosť, na základe čoho má teda úrad vo vzťahu k predmetnej požiadavke navrhovateľa za preukázané, že nemá opodstatnenie, resp. je nadbytočná**, keďže všetky ním (v žiadosti o nápravu a v námietkach) požadované informácie boli dostatočným a zrejším spôsobom obsiahnuté ku dňu uplynutia lehoty na predkladanie ponúk v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky.

124. Posledná navrhovateľom namietaná skutočnosť v rámci danej časti právneho posúdenia sa týka parametra routingu do Govnet uzla, v súvislosti s ktorým sa úrad znalca pýtal, či s ohľadom na obstarávaný predmet zákazky v danom verejnom obstarávaní je potrebné, aby bol v opise predmetu zákazky definovaný popis a požiadavky na toto prepojenie. V nadväznosti na nastolenú otázku znalec v rámci svojej odpovede v prvom rade poukázal na vysvetlenie kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 (por. č. 20, otázka č. 14), v ktorom uviedol, cit.: „*Cloudová služba musí umožňovať fyzické pripojenie do interných sietí OR, a to pripojením do sietí GovNet a internet. GovNet uzol nie je predmetom zákazky.*“, na základe ktorého s ohľadom na dokument pod názvom „[Poziadavky na uzol.pdf](#)“ (obsahujúci informácie potrebné pre pripojenie ku sieti GovNet) vyslovil nasledujúci záver, cit.: „*GovNet uzol sa pripojí rýchlosťou max. 10Gbps a pre uzol bude vyčlenený súvislý adresný rozsah z GovNet privátnych IP adres napr. 100.x.x.0/20. Všetky potrebné informácie o prepojení na uzol GovNet, potrebné na vypracovanie ponuky uchádzačom sú uvedené vo vyššie spomenutom dokumente Poziadavky_na_uzol.pdf.*“ So zreteľom na uvedené skutočnosti týkajúce sa požiadavky navrhovateľa na doplnenie technických informácií vo vzťahu k prepojeniu do Govnet uzla je teda z pohľadu úradu zrejmé, že jednak GovNet uzol nie je predmetom zákazky, ale rovnako aj to, že informácie potrebné k predloženiu ponuky, na ktoré poukázal znalec, sú verejne dostupnými informáciami, v zmysle ktorých by kvalifikovaný uchádzač s odborným know-how a skúsenosťami mal vedieť vypracovať ponuku v súlade s podkladmi potrebnými na vypracovanie ponuky, a preto úrad považuje informácie uvedené kontrolovaným v podkladoch na vypracovanie ponuky, medzi ktoré patrí v danom verejnom obstarávaní aj vysvetlenie kontrolovaného, za postačujúce pre vypracovanie a nacenenie ponuky v danom verejnom obstarávaní.⁴⁵

⁴⁵ Pozn. úradu: Úrad si vo vzťahu k problematike „verejnej dostupnosti určitých informácií“ dovoľuje poukazať aj na [rozhodnutie úradu č. 8193-6000/2023-OD zo dňa 13. 07. 2023](#) (bod 138), v ktorom úrad vo vzťahu k požiadavke navrhovateľa o umiestnení infraštruktúry EMS kontrolovaného a presnej lokalizácii uzlov, aj napriek tomu, že požiadavka na tieto informácie v kontexte ním zistených skutočností nakoniec vyhodnotil ako neopodstatnenú, uviedol, cit.: „(...) že táto informácia je uvedená v súťažných podkladoch v bezprostredne súvisiacom verejnom obstarávaní na predmet zákazky s názvom „*Vybudovanie Elektronického mýtného systému a poskytovanie Služieb technickej podpory*“, čím danú informáciu z pohľadu úradu klasifikoval ako informáciu, ku ktorej sa je možné pomerne jednoducho dopracovať. Uvedené zohľadňujúc skutkový stav v danom verejnom obstarávaní (najmä závery znalca) podľa názoru úradu možno na základe analogickej aplikácie vzťahovať rovnako aj k verejne dostupným informáciám súvisiacim s obstarávaným predmetom zákazky v tomto verejnom obstarávaní, a teda takéto informácie (ako napríklad prepojenie do GovNet uzla, funkcionality a architektúra vládneho cloudu a iné) vnímať ako všeobecne známe a ľahko dohľadateľné pre kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov.

125. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že aj štvrtý bod námietok (v celosti) týkajúci sa „absencie technických parametrov týkajúcich sa služieb routingu a switchingu a požiadavky na firewall“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad E) Nejasnosť definovania požiadavky na „Hardware Security Module“ so zreteľom na rozsah jej použitia a absencia definovania služby „KeyVault“⁴⁶

126. Predmetná časť námietok navrhovateľa obsahovo vychádza z odpovede kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023, ktorú záujemcom/uchádzačom poskytol v nadväznosti na požiadavku navrhovateľa o vysvetlenie informácií vo vzťahu k službe „KeyVault“ (kategória: Security) definovanej v rámci Prílohy č. 6 Výzvy cez popis služby v znení „služba na správu kryptografických kľúčov a tajomstiev“, a na základe ktorej, resp. v súvislosti s ňou, neboli pre navrhovateľa stále ozrejmené informácie súvisiace s HSM (Hardware Security Module), týkajúce sa napríklad výkonnostných požiadaviek na túto službu alebo charakteristiky kategorizácie systémov, a to najmä systémov s najvyššou kategorizáciou U3/U4.
127. Vzhľadom na uvedené teda úrad položil znalcovi otázky týkajúce sa vyššie uvedených skutočností, pričom prvá otázka sa týkala výkonnostných parametrov a pracovného zaťaženia služby HSM, v rámci zodpovedania ktorej znalec pre komplexnosť ním poskytnutých informácií v prvom rade uviedol teoretické vymedzenie (popis) HSM (hardvérový bezpečnostný modul), pod ktorým možno rozumieť, cit.: „*fyzické zariadenie, ktoré chráni a spravuje citlivá dáta (najdôležitejšie digitálne kľúče), vykonáva funkcie šifrovania a dešifrovania digitálnych podpisov, silnú autentifikáciu a iné kryptografické funkcie.*“, k čomu ešte v závere predmetného popisu skonštatoval, že keďže sa HSM používajú, cit.: „*(...) na autorizáciu a autentifikáciu v reálnom čase v kritickej infraštruktúre, takže sú zvyčajne navrhnuté tak, aby podporovali štandardné modely vysokej dostupnosti vrátane klastrovania, automatického prepnutia pri zlyhaní a redundantných komponentov vymeniteľných na mieste.*“⁴⁷ Následne znalec po teoretickom úvode pristúpil aj k zodpovedaniu úradom položenej otázky, v ktorej vzhľadom na ním zistené skutkové okolnosti týkajúce sa daného verejného obstarávania skonštatoval, že, cit.: „*V období, kedy kontrolovaný vyhlásil predmetnú verejnú súťaž nie je známy počet cloudových služieb a ich bezpečnostná kategorizácia (napĺňanie súťaženej služby Cloud as a Service sa bude realizovať na základe potrieb a zájmu budúcich klientov cloudových služieb až v budúcnosti), takže kontrolovaný nemohol kvantifikovať alebo odhadovať pracovné zaťaženie HSM zariadení. Kontrolovaný špecifikoval požiadavku, aby HSM modul bol fyzicky zaintegrovaný do súťaženej služby Cloud as a Service a v prípade požiadaviek na prevádzkovanie cloudových služieb, kategorizovaných na bezpečnostnú úroveň U3 a vyššiu bude na zaistenie požadovaného stupňa zabezpečenia použitý mechanizmus HSM. Táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmená.*

⁴⁶ Pozn. úradu: Pri pomenovaní predmetnej kapitoly právneho posúdenia úrad vychádzal zo Žiadosti o nápravu a námietok, v ktorých sa navrhovateľom namietané skutočnosti týkali služby „KeyVault“ uvedenej v Prílohe č. 6 Výzvy.

⁴⁷ Pozn. úradu: V rámci predmetnej odpovede znalec, ako sám uviedol pre komplexnosť informácií, aj keď to nebolo úradom vzhľadom na navrhovateľom namietané skutočnosti vychádzajúce zo Žiadosti o nápravu požadované, uviedol aj stručnú charakteristiku služby KeyVault (viď bod 92 tohto rozhodnutia).

Na základe údajov v prílohe č. 6 (riadky 7 až 23, kategória Compute) majú uchádzači možnosť kvalifikovane odhadnúť budúce pracovné zaťaženie súťaženej cloudovej služby v jednotlivých kategóriách a na základe toho nakonfigurovať výkonnostné parametre ponúkaného HSM zariadenia. “ Zároveň však, keďže znalec uviedol aj tvrdenie, že uvedená skutočnosť mohla byť detailnejšie ozrejmená, úrad z dôvodu, aby mohol kvalifikovane posúdiť námietky navrhovateľa v tejto súvislosti doručil znalcovi ešte dodatočnú otázku, v ktorej sa ho dopytoval, či s ohľadom na informácie uvedené v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, konkrétne Prílohe č. 6 Výzvy, bol kvalifikovaný záujemca/uchádzač schopný vypracovať ponuku a naceniť ju, a to aj napriek tomu, že popis danej služby mohol byť podrobnejší, na margo čoho uviedol, cit.: „*Kontrolovaný vo výzve na predkladanie ponúk uvádza „Cloudové služby budú poskytované ako centralizované riešenie privátneho cloudu, ktorý zabezpečí vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov“, v prílohe č. 6⁴⁸ je uvádzaný počet inštancií (maximálny odhadovaný počet je 12 v piatom roku prevádzky, čo predstavuje odhad 12 rôznych navzájom nezávislých cloudových prostredí a aplikácií), tak, ako bolo uvedené aj v odpovedi na otázku ¹⁴⁹ v predchádzajúcej sekcii, kvalifikovaný uchádzač (na základe odborného know-how a skúseností) na splnenie požadovaných technických parametrov dimenzuje svoj návrh na maximálnu požadovanú hodnotu čiže v tomto prípade na 12 nezávislých cloudových prostredí a aplikácií.* HSM modul môže nadimenzovať aj na nižší počet inštancií (menej ako 12), ale vystavuje sa riziku, že by v budúcnosti musel na svoje náklady upgradovať HSM modul tak, aby spĺňal zazmluvnené výkonnostné parametre. *Skutočnosť, že tieto technické informácie ohľadom HSM modulu neboli detailne upresnené v súťažných podkladoch, nie je prekážkou pre kvalifikovaného uchádzača, aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.*“ V zmysle uvedeného a s ohľadom na objektívnu nemožnosť kontrolovaného kvantifikovať a odhadovať pracovné zaťaženie ako zásadný determinant pre uvedenie navrhovateľom požadovaných technických údajov HSM, má teda úrad za zrejmé, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky uviedol dostatočné penzum informácií, aby kvalifikovaní záujemcovia/uchádzači vedeli vypracovať a naceniť ponuku, keďže v Prílohe č. 6 Výzvy kontrolovaný jednak vo vzťahu k službe (položke) „HSM“ špecifikoval údaj o maximálnom počte 12 inštancií, t. j. samostatných cloudových prostredí a aplikácií, na základe ktorého malo byť kvalifikovanému záujemcovi/uchádzačovi zrejmé, že má svoj návrh dimenzovať na tento maximálny počet inštancií, ale zároveň (na čo poukázal znalec) uviedol aj informácie k službám (produktom) v kategórii „Compute“ (riadky 7 až 23 Prílohy č. 6), na základe ktorých (vo vzájomnej súvislosti) mali záujemcovia/uchádzači s odborným know-how a skúsenosťami vedieť kvalifikovane odhadnúť budúce pracovné zaťaženie, a na základe neho nakonfigurovať výkonnostné parametre ponúkaného HSM, a to následne pretaviť do predkladanej ponuky. Inak povedané to, že technický popis HSM mohol byť detailnejší neznamena, že v podkladoch na vypracovanie ponuky absentovali potrebné, resp. navrhovateľom požadované technické údaje, pretože ako už úrad uviedol vyššie, z popisu služieb v Prílohe č. 6 Výzvy vyplývali všetky nutné technické údaje potrebné pre predloženie ponuky v danom verejnom obstarávaní.

128. Úrad zároveň ešte v tejto súvislosti, s ohľadom na preskúmateľnosť jeho rozhodnutia a vzhľadom na skutočnosť, že podklady potrebné pre vypracovanie ponuky boli zasielané v súlade s § 61 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní len záujemcom, ktorí k momentu

⁴⁸ Pozn. úradu: Úrad pre doplnenie odpovede znalca uvádza, že znalec explicitne odkazuje na službu „HSM“ (kategória: Security) s popisom „zabezpečovací hardvérový modul“ v prílohe č. 6 Výzvy.

⁴⁹ Pozn. úradu: Vzhľadom na charakter odpovede mal podľa názoru úradu znalec zrejme na mysli odpoveď na otázku 3 v rámci časti 2.2.4. „Štvrtá časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX“ Doplňenia Odborného stanoviska.

doručovania Výzvy preukázali splnenie podmienok účasti pre zakvalifikovanie do dynamického nákupného systému, poukazuje na položky v kategórii „Compute“ uvedené v Prílohe č. 6 Výzvy, cit.: „(...)“

6	Kategória	Názov služby	Popis	Jednotka	Jednotková cena/rok bez DI	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	Rok 6	Rok 7
7	Compute	VM Linux based Small	2 vCPU, 16GB RAM, 100GB storage	Počet VM		450	650	780	945	1200	800	570
8	Compute	VM Linux based Medium	4 vCPU, 32GB RAM, 100GB storage	Počet VM		150	450	520	600	700	700	410
9	Compute	VM Linux based Large	8 vCPU, 64GB RAM, 100GB storage	Počet VM		100	150	180	260	180	180	100
10	Compute	VM Windows based Small	2 vCPU, 16GB RAM, 100GB storage	Počet VM		20	45	100	300	310	310	40
11	Compute	VM Windows based Medium	4 vCPU, 32GB RAM, 100GB storage	Počet VM		15	40	50	120	150	150	25
12	Compute	VM Windows based Large	8 vCPU, 64GB RAM, 100GB storage	Počet VM		5	25	25	50	65	70	15
13	Compute	VMware SDDC - Small	AMD 192 vCPU, 6144GB RAM, 163TB storage	Počet SDDC		1	1	0	1	1	0	0
14	Compute	VMware SDDC - Medium	AMD 384 vCPU, 6144GB RAM, 163TB storage	Počet SDDC		0	0	1	0	0	0	0
15	Compute	VMware SDDC - Large	AMD 768 vCPU, 6144GB RAM, 163TB storage	Počet SDDC		0	0	1	1	1	0	0
16	Compute	BareMetal Linux Server - Small	16 vCPU, 128GB RAM, 7TB storage	Počet VM		0	1	1	1	1	1	1
17	Compute	BareMetal Linux Server - Medium	32 vCPU, 256GB RAM, 14TB storage	Počet VM		0	1	1	1	1	0	0
18	Compute	BareMetal Linux Server - Large	64 vCPU, 512GB RAM, 27TB storage	Počet VM		0	0	1	1	1	0	0
19	Compute	BareMetal Windows Server - Small	16 vCPU, 128GB RAM, 7TB storage	Počet VM		0	1	1	1	1	0	0
20	Compute	BareMetal Windows Server - Medium	32 vCPU, 256GB RAM, 14TB storage	Počet VM		0	1	1	1	1	0	0
21	Compute	BareMetal Windows Server - Large	64 vCPU, 512GB RAM, 27TB storage	Počet VM		0	0	0	0	0	0	0
22	Compute	GPU Linux	2 GPU, 32GB RAM, 100GB storage - výpočty	Počet VM		0	0	1	1	1	1	1
23	Compute	GPU Linux	3 GPU, 32GB RAM, 100GB storage - spracovanie grafiky a AI	Počet VM		0	0	1	1	1	1	1

(...).“

129. Nasledujúce dve otázky⁵⁰ v rámci predmetnej časti námietok navrhovateľa sa týkajú problematiky kategorizácie cloudových služieb do jednotlivých kategórií z hľadiska bezpečnostných požiadaviek, v súvislosti s ktorou navrhovateľ okrem všeobecnej požiadavky na to, že nie je zrejmé o akú kategorizáciu sa jedná a kde je definovaná, žiadal kontrolovaného aj konkrétne o definovanie pojmu „systémy s najvyššou kategóriou U3/U4“, a to aj prostredníctvom špecifikácie (i) všeobecných požiadaviek, (ii) bezpečnostných požiadaviek a (iii) požiadavky, či sa jedná o virtuálne alebo fyzické HSM pre „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“. Znalec za účelom zodpovedania úradom nastolených otázok (so zameraním na vyššie špecifikované požiadavky) v rámci svojej odpovede poukázal na verejne dostupný zdroj, a to konkrétne [oficiálnu stránku Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky](#)⁵¹, kde je kategorizácia cloudových služieb do jednotlivých kategórií detailne popísaná. Vychádzajúc z uvedených údajov na tejto stránke znalec následne v Odbornom stanovisku špecifikoval jednotlivé kategórie cloudových služieb na základe požiadaviek na zabezpečenie uchovávaných dát a dátových súborov, a to konkrétne (i) U1: Open Data, (ii) U2: Regulované dáta a (iii) U3: Dôverné (klasifikované) dáta, v súvislosti s čím v Odbornom stanovisku súčasne uviedol aj tabuľku s požiadavkami (bezpečnostné požiadavky: C-dôvernosť, I-integrita, A-dostupnosť) na bezpečnostnú úroveň⁵² (viď bod 92 tohto rozhodnutia). Zohľadňujúc úradom uvedené informácie v Odbornom stanovisku, ešte úrad v tejto súvislosti z dôvodu úplnosti informácií týkajúcich sa kategorizácie cloudových služieb z hľadiska bezpečnostných požiadaviek doplní, že z predmetnej verejne dostupnej stránky vyplýva, že možno rozlišovať ešte aj štvrtú (najprísnejšiu) kategóriu cloudových služieb U3+⁵³, pod ktorou s ohľadom na charakter bezpečnostných požiadaviek,

⁵⁰ Pozn. úradu: Znalec priamo v odpovedi na otázku č. 3 uviedol, cit.: „Detailnejší popis je uvedený v odpovedi na predchádzajúcu otázku.“

⁵¹ Pozn. úradu: Úrad uvádza, že na predmetnej stránke Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky sú o. i. uvedené napríklad aj parametre informačných systémov verejnej správy (ďalej len „ISVS“), ktoré musia byť prevádzkované z privátnej časti vládneho cloudu alebo príkladný výpočet ISVS pre jednotlivé kategórie cloudových služieb na základe požiadaviek na zabezpečenie uchovávaných dát a dátových súborov.

⁵² Pozn. úradu: V súvislosti s uvedeným si úrad pre poskytnutie ešte podrobnejších informácií dovoľuje poukázať na „Metodické usmernenie MIRRI k procesu klasifikácie informačných systémov verejnej správy podľa typu údajov, s ktorými pracujú“.

⁵³ Pozn. úradu: Pod cloudové služby spadajúce pod kategórie U3+ možno rozumieť, napríklad ISVS tvoriace základné registre štátu, ISVS, ktoré sú prvkami kritickej infraštruktúry (alebo jej časti) s klasifikáciou C3, I3, A3 a vyžadujúce klasifikáciu cloudových služieb na úrovni U3.

kedy musí (i) mať kryptovanie dát tenanta Sec 1⁵⁴/Sec 2⁵⁵ a (ii) byť umiestnená v privátnej časti vládneho cloudu, z pohľadu úradu možno v zmysle použitej terminológie kontrolovaného rozumieť kategóriu U4, čo nepriamo potvrdzuje aj nasledujúca tabuľka, kde je uvedený výpočet štyroch (4) kategórií z hľadiska požiadaviek na zabezpečenie uchovávaných dát a dátových súborov, cit.: „(…)“

Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 3	Úroveň 3+
Bez nutnosti kryptovania tenantu	Kryptovanie tenantu Sec 1	Kryptovanie tenantu Sec 2	Kryptovanie dát tenanta Sec 1 / Sec 2 Umiestnenie v Privátnej časti VC

(...). “

130. Nadväzujúc na predchádzajúci bod tohto rozhodnutia, sa posledná nezodpovedaná časť úradom položenej otázky týka požiadavky, či sa jedná o virtuálne alebo fyzické HSM pre „systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“, k čomu znalec uviedol jednoznačnú odpoveď, že cit.: „*Navrhovateľ pri formulovaní otázky „... či sa jedná o virtuálne alebo fyzické HSM pre systémy s najvyššou kategorizáciou U3/U4“ zrejme neporozumel štandardnému technickému pojmu HSM (Hardware Security Module), už v samotnom názve je uvedený termín „Hardware“, čiže jedná sa o fyzické zariadenie a nie o virtuálny komponent cloudového prostredia.*“
131. Na základe záverov uvedených v predchádzajúcich bodoch tohto rozhodnutia a so zohľadnením skutočnosti, že terminologické a technické vymedzenie pojmu „systémy s najvyššou kategóriou U3/U4“ mohlo byť pre kvalifikované vypracovanie ponuky potrebné, čo nevyvrátil ani znalec, má úrad vo vzťahu k predmetnej požiadavke navrhovateľa za preukázané, že **všetky navrhovateľom požadované technické údaje majú charakter verejne dostupných informácií uverejnených priamo na internetových stránkach bezprostredne súvisiacich s problematikou vládneho cloudu, na základe čoho by mal kvalifikovaný uchádzač s odborným know-how a skúsenosťami jednak vedieť jednoducho a bez väčšej námahy tieto informácie dohľadať, a potom ich aj následne aplikovať pri vypracovaní ponuky, a preto úrad považuje informácie uvedené kontrolovaným v podkladoch na vypracovanie ponuky, medzi ktoré patrí v danom verejnom obstarávaní aj vysvetlenie kontrolovaného, za postačujúce pre vypracovanie a nacenenie ponuky v danom verejnom obstarávaní**, čo v konečnom dôsledku potvrdil aj znalec, keď uviedol, cit.: „*Kvalifikovaný uchádzač z uvedených informácií dokáže vypracovať kvalifikovanú ponuku a naceniť ju.*“⁵⁶

⁵⁴ Pozn. úradu: Kryptovanie „Sec 1“ znamená, že tenant zákazníka je zakryptovaný privátnymi kľúčmi zákazníka uloženými v keyvault – HSM, ktorý je umiestnený u prevádzkovateľa cloudových služieb.

⁵⁵ Pozn. úradu: Kryptovanie „Sec 2“ znamená, že tenant zákazníka je zakryptovaný privátnymi kľúčmi zákazníka uloženými v keyvault – HSM, ktorý je umiestnený u zákazníka.

⁵⁶ Pozn. úradu: Úrad sa v tejto súvislosti ešte dodatočne dopytoval aj na skutočnosť, či aj napriek tomu, že nie je známy počet cloudových služieb a ich kategorizácia, tak na základe ich všeobecného opisu a bezpečnostných požiadaviek, vie záujemca/uchádzač bezproblémovo naceniť ponuku vo vzťahu k požiadavke na HSM pri kategórii U3/U4, na čo znalec poukázal na svoju prechádzajúcu odpoveď, t. j. na otázku č. 1 v časti 2.2.4 Doplnenia Odborného stanoviska, z ktorej je zrejmé, že kvalifikovaný záujemca/uchádzač by mal pri návrhu svojho riešenia vo vzťahu k požiadavke na „HSM“ pri cloudových službách v kategórii U3/U4 postupovať so zreteľom na popis služby „HSM“ v Prílohe č. 6 Výzvy, a teda dimenzovať svoj návrh na maximálnu požadovanú hodnotu dvanástich (12) nezávislých cloudových prostredí a aplikácií.

132. Posledná znalcom posudzovaná skutočnosť v rámci tejto časti právneho posúdenia sa týkala požiadavky úradu na posúdenie pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia navrhovateľa, že cit.: „Služba by mala byť flexibilná a hlavne bezpečná. Z tohto dôvodu je táto odpoveď nepostačujúca a mylná⁵⁷. V jednej časti opisu predmetu zákazky definuje verejný obstarávateľ HSM službu a bezpečné spravovanie kľúčov a v druhej necháva správu kľúčov na dodávateľovi?“, a aj z toho potenciálne plynúceho vplyvu na predloženie kvalifikovanej ponuky v danom verejnom obstarávaní. Znalec v súvislosti s jeho odborným posúdením danej otázky na úvod, poukazujúc na odpoveď na otázku č. 1 v predmetnej časti (2.2.5.) Odborného stanoviska (viď bod 92 tohto rozhodnutia) uviedol, že cit.: „V období, kedy kontrolovaný vyhlásil predmetnú verejnú súťaž nie je známy počet cloudových služieb a ich bezpečnostná kategorizácia (napĺňanie súťaženej služby Cloud as a Service sa bude realizovať na základe potrieb a zájmu budúcich klientov cloudových služieb až v budúcnosti), takže kontrolovaný nemohol kvantifikovať alebo odhadovať požiadavky na počty potrebných HSM zariadení.“⁵⁸ Následne znalec aj s ohľadom charakteru tvrdenia navrhovateľa z pohľadu úradu rozčlenil svoju odpoveď do (3) samostatných celkov týkajúcich sa (i) flexibility obstarávanej cloudovej služby, (ii) bezpečnosti riešenia a (iii) správy kľúčov, a preto aj úrad v rámci právneho posúdenia zohľadní tieto skutočnosti samostatne, na základe ktorých ale následne vysloví jeden komplexný a zhŕňajúci záver týkajúci sa danej namietanej skutočnosti. V zmysle uvedeného sa teda prvý parciálny celok odpovede znalca týkal flexibility súťaženej cloudovej služby, ku ktorej znalec uviedol, cit.: „Kontrolovaný špecifikoval požiadavku, aby HSM modul bol fyzicky zaintegrovaný do súťaženej služby Cloud as a Service a v prípade požiadaviek na prevádzkovanie cloudových služieb, kategorizovaných na bezpečnostnú úroveň U3 a vyššiu bude na zaistenie požadovaného stupňa zabezpečenia použitý mechanizmus HSM, čím bude zabezpečená flexibilita súťaženej cloudovej služby (použitie HSM v prípade potreby).“, a z ktorej teda vyplýva, že kontrolovaným použitý pojem „flexibilita obstarávanej služby“ je naviazaný na skutočnosť, že HSM modul má byť jednou z integrovaných funkcionalít navrhovaného riešenia, ktorá bude aktivovaná (využitá) v prípade cloudových služieb kategorizovaných z hľadiska požiadaviek na zabezpečenie uchovávaných dát a dátových súborov na bezpečnostnú úroveň U3 a vyššiu (t. j. U3+ alebo v zmysle terminológie kontrolovaného U4)⁵⁹. Druhý záver znalca v tejto súvislosti sa týka bezpečnosti riešenia, ku ktorej znalec skonštatoval, že cit.: „Požiadavka na bezpečnosť riešenia vyplýva zo skutočnosti, že kontrolovaný požaduje implementáciu bezpečnostného prvku HSM, avšak aké konkrétne zariadenie (výrobca) uchádzač navrhne a akým spôsobom bude zaintegrované do navrhovanej cloudovej architektúry je už v kompetencii samotného uchádzača.“, ktorú možno vzhľadom na znalcom uvedené chápať cez prizmu požiadavky kontrolovaného na implementáciu bezpečnostného prvku HSM, ktorého konkrétna forma, t. j. typ zariadenia, a spôsob integrácie do návrhu cloudového riešenia je už plne v pôsobnosti toho-ktorého záujemcu/uchádzača. Tretím, a zároveň posledným, argumentačným celkom odpovede znalca je správa kľúčov, ktorú znalec popísal ako, cit.: „(...) administráciu prevádzky súťaženého cloudového prostredia

⁵⁷ Pozn. úradu: Vo vyjadrení, ktoré navrhovateľ namieta, kontrolovaný uviedol, cit.: „Spôsob, akým dodávateľ rieši požiadavky na úložisko pre kľúče a tajomstvá, aby bola služba dostatočne flexibilná aj v režime zdieľanom, zostáva na ňom“

⁵⁸ Pozn. úradu: Úrad vo vzťahu k problematike kvantifikácie, a s tým súvisiacich požiadaviek na zariadenia „HSM“ poukazuje na odpoveď č. 1 v časti 2.2.5. „Piata časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX“ Odborného stanoviska (vrátane jej doplnenia v Doplnení Odborného stanoviska), kde úrad v nadväznosti na jasné a zreteľné vyjadrenie znalca uviedol, ako mal kvalifikovaný záujemca/uchádzač návrh svojho riešenia v kontexte informácií podkladov potrebných na vypracovanie ponuky dimenzovať.

⁵⁹ Pozri body 127 až 131 tohto rozhodnutia.

a teda aj administráciu HSM, čo však neznamená, že administrátor má prístup k šifrovaným kľúčom a utajovaným dátam, ukladaným v HSM (to by už nebolo zabezpečené úložisko) v čitateľnej alebo použiteľnej forme. Tieto skutočnosti však mohli byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmene v súťažných podkladoch.“ Úrad v kontexte predmetného tvrdenia, kde znalec v tejto súvislosti uviedol, že predmetná skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailnejšie ozrejmene, požiadal z dôvodu náležitého právneho posúdenia danej problematiky znalca o dodatočné vysvetlenie, v ktorom sa ho zohľadňujúc uvedené (najmä vo vzťahu k správe kľúčov), dopytoval, či aj napriek tomuto konštatovaniu možno podklady potrebné na vypracovanie ponuky považovať za dostatočné pre predloženie a nacenenie ponuky. Znalec na margo položenej dodatočnej otázky uviedol, že cit.: „**Podstata bezpečnej prevádzky HSM modulu v cloudovom prostredí, čiže skutočnosť, že samotná správa kľúčov predstavuje administráciu prevádzky súťaženého cloudového prostredia a teda aj administráciu hardvérového zariadenia HSM (kontrola fyzického stavu, analýza a vyhodnocovanie prevádzkových logov, starostlivosť o dátové úložisko, na ktorom sú uložené kľúče ...), čo však neznamená, že administrátor má prístup k šifrovaným kľúčom a utajovaným dátam, ukladaným v HSM (to by už nebolo zabezpečené úložisko) v čitateľnej alebo použiteľnej forme. Táto skutočnosť mohla byť ozrejmená, aby sa predišlo nepochopeniu (ako v prípade navrhovateľa), avšak pre pre kvalifikovaného uchádzača nie je prekážkou, aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.**“ Na základe predmetného doplnenia je teda zrejmé, že navrhovateľom interpretovaný výklad vyjadrenia kontrolovaného v znení, že kontrolovaný cit.: „*necháva správu kľúčov na dodávateľovi*“ nemožno vnímať za správny, pretože ako uviedol znalec, správa kľúčov predstavuje administráciu prevádzky obstarávaného cloudového prostredia (vrátane administrácie hardvérového zariadenia HSM), bez toho aby mal administrátor (dodávateľ služby) prístup k šifrovaným kľúčom a utajovaným dátam, ukladaným v HSM v čitateľnej alebo použiteľnej forme, pretože v takom prípade by sa už nejednalo o bezpečné úložisko, v dôsledku čoho teda vzhľadom na charakter tejto informácie uvedené ani nemohlo byť pre kvalifikovaného uchádzača prekážkou pre predloženie kvalifikovanej ponuky. Inak povedané, navrhovateľom namietaná rozpornosť vyjadrenia kontrolovaného vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023 sa na základe záverov znalca nepreukázala, a preto uvedené nemohlo mať logicky ani žiadny vplyv na vypracovanie ponuky v danom verejnom obstarávaní.

133. Na základe uvedeného úrad teda konštatuje, že aj piaty bod námietok navrhovateľa (v celosti) týkajúci sa „nejasnosti definovania požiadavky na „Hardware Security Module“ so zreteľom na rozsah jej použitia a absenciu definovania služby „KeyVault““ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad F) Nedostatočnosť definovania služby „WAF“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít

134. V rámci tejto časti námietok navrhovateľ namieta v kontexte obstarávaného predmetu zákazky vágnosť a nedostatočnosť definovania služby „WAF“ (kategória: Network), ktorú kontrolovaný v rámci Prílohy č. 6 Výzvy definoval cez popis služby ako „počet volaní viacej ako 1 milión“, pričom konkrétne poukazuje na (i) absenciu definície pojmu „WAF“, (ii)

absenciu odpovede kontrolovaného vo vzťahu k počtu volaní služby WAF⁶⁰, (iii) absenciu odpovede na otázku týkajúcu sa fyzického zariadenia „WAF“. Obdobne ako pri predchádzajúcich namietaných skutočnostiach, úrad aj v tomto prípade, aby mohol kvalifikovane posúdiť námietky navrhovateľa v tejto časti, oslovil znalca, ktorý po zohľadnení charakteru obstarávaných služieb, ako aj argumentácie navrhovateľa v jeho podaniach (žiadosti o vysvetlenie, žiadosti o nápravu, námietkach), na úradom položené otázky vyslovil niekoľko záverov, na ktoré úrad poukáže jednotlivo v nasledujúcich bodoch tohto rozhodnutia.

135. V nadväznosti na uvedené sa úrad teda dopytoval znalca, či definovanie terminologického vymedzenia služby „WAF“ má vplyv na predloženie kvalifikovanej ponuky v danom verejnom obstarávaní, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že kontrolovaný sa v rámci Vyjadrenia hájil tým, že pri definovaní opisu predmetu zákazky použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa a štandardne používaná, a preto nebolo potrebné opísať predmet zákazky tak detailne, ako požadoval navrhovateľ. Znalec v rámci svojej odpovede na danú otázku rozčlenil svoju odpoveď do troch (3) samostatných častí týkajúcich sa (i) definovania pojmu „WAF“, v súvislosti s ktorým o. i. uviedol, že cit.: *„WAF (web application firewall) alebo firewall webových aplikácií pomáha chrániť samotné webové aplikácie filtrovaním a monitorovaním HTTP prenosu medzi samotnou webovou aplikáciou a sieťou internet.“*, (ii) účelu služby „WAF“, ktorá ako typ reverzného proxy, cit.: *„(...) chráni server pred vystavením tým, že klienti prejdú cez WAF skôr, ako dosiahnu server“*⁶¹ a (iii) popisu fungovania služby „WAF“, ktorá cit.: *„(...) funguje prostredníctvom súboru pravidiel, ktoré sa často nazývajú politiky. Cieľom týchto politik je chrániť pred zraniteľnosťami v aplikácii odfiltrovaním škodlivej prevádzky.“* (viď bod 92 tohto rozhodnutia), na základe ktorých následne skonštatoval, že cit.: *„Technický termín WAF je bežne používaný v IT terminológii, primárne s ním pracujú systémoví IT architekti. Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenia nie je nutné tento technický termín definovať v súťažných podkladoch. Termín je takisto možné nájsť vo verejne dostupných zdrojoch.“* Z uvedeného je teda zrejmé, že navrhovateľ ako kvalifikovaný záujemca by vzhľadom na to, že sa jedná o hospodársky subjekt pôsobiaci na relevantnom trhu, t. j. trhu informačných technológií, mal mať vedomosť o tom čo je služba „WAF“, a na čo slúži, keďže ako uviedol aj kontrolovaný, jedná sa o všeobecne známy a štandardne používaný pojem v oblasti informačných technológií, v dôsledku čoho teda z pohľadu úradu neuvedenie definície takéhoto pojmu, ktorý možno označiť za notoriету, nemohlo mať pre kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov vplyv na vypracovanie ponuky v danom verejnom obstarávaní, pretože z pohľadu úradu aj v prípade, keby tam vyššie uvedené informácie boli, tak by to zásadným spôsobom nemenilo skutkovú situáciu pre podanie ponuky, keďže definícia tohto pojmu z teoretického hľadiska je v kruhoch odbornej verejnosti v oblasti informačných technológií uniformná.
136. V rámci druhej nastolenej otázky sa úrad v súvislosti s úplnosťou podkladov potrebných na vypracovanie ponuky znalca dopytoval na tvrdenie navrhovateľa, že predmetné vysvetlenie kontrolovaného k službe „WAF“ neobsahuje odpoveď, cit.: *„(...) na otázku ohľadne počtu volaní služby WAF“*, k čomu znalec zohľadňujúc špecifikáciu predmetnej služby v Prílohe č. 6 Výzvy (viď bod 92 tohto rozhodnutia) uviedol, cit.: *„V tabuľke nie je uvedené časové ohraničenie (doba), za ktorú sa má zrealizovať požadovaných viac ako 1 000 000 volaní“*

⁶⁰ Pozn. úradu: Navrhovateľ v žiadosti o vysvetlenie zo dňa 22. 09. 2023 otázku týkajúcu sa počtu volaní služby WAF formuloval v nasledovnom znení, cit.: *„Verejný obstarávateľ definoval počet volaní – je to počet volaní per inštancia? Je to počet volaní za minútu, sekundu, hodinu, mesiac?“*

⁶¹ Pozn. úradu: Znalec v tejto súvislosti uviedol aj, že cit.: *„Nasadením WAF pred webovú aplikáciu sa medzi webovú aplikáciu a internet umiestni štít.“*

webovej služby (aplikácie, prevádzkovanéj v cloudovom prostredí). Pod pojmom počet inštancií sa rozumie počet webových služieb, ktoré majú byť chránené prostredníctvom WAF (1. Rok 10, 2. rok tiež 10 ..., 4. rok 200...). Z údajov v Prílohe č. 6 nie je možné exaktne stanoviť výkonnostné parametre na kontrolovaným požadovanú funkcionality WAF (neúplný popis údajov). Kontrolovaný vo vysvetlení síce uvádza, že nie je pre neho podstatné nacenenie tejto služby, ale jej dostupnosť, čiže aby WAF funkcionality bola v ponúkanej cloudovej službe „predinštalovaná“ a až na základe vzniku požiadavky zo strany kontrolovaného by sa táto služba pre príslušnú webovú službu (aplikáciu) aktivovala, avšak táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným vysvetlená a obsiahnutá v súťažných podkladoch. “ Vzhľadom na skutočnosť, že z predmetnej odpovede znalca úradu nebolo zrejmé, či ním popísané skutočnosti mohli mať vplyv na predloženie kvalifikovanej ponuky, požiadal znalca ešte o zodpovedanie dodatočnej otázky, ktorej obsahom bola požiadavka na uvedenie explicitného vyjadrenia, či aj napriek ním zistenému skutkovému stavu možno považovať opis predmetu zákazky vo vzťahu k službe „WAF“ v rámci Prílohy č. 6 za dostatočný a zreteľný pre vypracovanie ponuky a jej nacenenie alebo nie, k čomu znalec skonštatoval, cit.: „WAF je **softwarový komponent, ktorý má byť predinštalovaný v cloudovom prostredí, čiže má byť v cloudovom prostredí zabezpečená výkonnostná a kapacitná rezerva na prípadné použitie** (v prípade požiadavky alebo potreby), **avšak záleží na konkrétnej cloudovej inštancii alebo aplikácii, či bude funkcionality WAF použitá** (niektorí tvorcovia aplikácií nasadenie WAF vyslovene nedoporučujú kvôli zníženiu výkonu a priepustnosti). **Čiže WAF je voliteľná možnosť (voľba, option), uchádzač vo svojom návrhu musí na túto skutočnosť myslieť (výkonnostná a kapacitná rezerva), ale pre samotné vypracovanie ponuky a jej nacenenie výkonnostné parametre WAF nemajú vplyv.**“ Na základe posúdenia uvedených odpovedí znalca, v ich vzájomnej súvislosti, teda podľa názoru úradu, aj napriek tomu, že výkonnostné parametre služby „WAF“, majú na mysli najmä časové ohraničenie (dobu), za ktorú sa má zrealizovať požadovaných viac ako 1 000 000 volaní webovej služby (aplikácie prevádzkovanéj v cloudovom prostredí), neboli v Prílohe č. 6 Výzvy exaktne stanovené, možno s ohľadom na skutočnosť, že služba „WAF“ je voliteľnou súčasťou cloudovej služby, pre ktorú má však byť v navrhovanom riešení cloudového prostredia zabezpečená výkonnostná a kapacitná rezerva na potenciálne použitie (jej použitie závisí na konkrétnej cloudovej inštancii alebo aplikácii), konštatovať v súlade so závermi znalca, že **výkonnostné parametre WAF nemajú vplyv na vypracovanie a nacenenie ponuky v danom verejnom obstarávaní**, čo v konečnom dôsledku podľa názoru úradu potvrdzujú aj slová kontrolovaného uvedené vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023, v ktorom o. i. uviedol, cit.: „**Naša požiadavka sa týka skôr dostupnosti tejto funkcionality v rámci cloudovej služby, než stanovenia cien pre jednotlivé úrovne priepustnosti. Rozumieme, že konečná cena bude variabilná v závislosti od rôznych faktorov, ako je napríklad čas trvania používania tohto služby alebo jej kombinácia s inými komponentmi, a môže to byť napríklad aj ako nadstavba nad load balancerom. Dôležité je, aby toto riešenie bolo voliteľnou súčasťou cloudovej služby, ktorú si zvolíme.**“ Na margo uvedeného úrad považuje za vhodné v tejto súvislosti rovno poukázať aj na odpoveď znalca na otázku č. 4 v danej časti (2.2.6) Odborného stanoviska, kde sa úrad pýtal práve na posúdenie daného tvrdenia kontrolovaného, k čomu znalec (poukazujúc na predchádzajúce otázky č. 1 až 3) odpovedal, že cit.: „**Kontrolovaný vo vysvetlení uvádza, že nie je pre neho podstatné nacenenie tejto služby, ale jej dostupnosť, čiže aby WAF funkcionality bola v ponúkanej cloudovej službe „predinštalovaná“ a až na základe vzniku požiadavky zo strany kontrolovaného by sa táto služba pre príslušnú webovú službu (aplikáciu) aktivovala, táto skutočnosť mohla byť kontrolovaným detailne vysvetlená a**

*obsiahnutá v súťažných podkladoch.*⁶²“, čo len potvrdzuje už znalcom, a v nadväznosti na to aj úradom, vyššie uvedené závery o tom, že absencia navrhovateľom požadovaných výkonnostných parametrov služby „WAF“ nemala vo vzťahu ku kvalifikovaným záujemcom/uchádzačom vplyv na vypracovanie a nacenenie ponuky v tomto verejnom obstarávaní.

137. Poslednou, ešte zo strany úradu neposúdenou skutočnosťou vo vzťahu k námietkam navrhovateľa v tejto časti, je požiadavka navrhovateľa na doplnenie informácie ohľadom fyzického zariadenia „WAF“, ku ktorej znalec s ohľadom na vyjadrenie kontrolovaného v rámci vysvetlenia zo dňa 25. 09. 2023 v znení, cit.: *„Jedná sa o virtuálny komponent v cloude a naša primárna požiadavka spočíva v tom, aby takáto služba bola k dispozícii v cloudovom riešení, ktoré budeme vyberať. Rozsah od 10 Mbps do 100 Mbps sme stanovili, aby sme zabezpečili dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o požiadavky na priepustnosť tejto cloudovej služby“* skonštatoval, že z textu daného vyjadrenia kontrolovaného vyplýva, cit.: *„(...) požiadavka kontrolovaného na virtuálny komponent v cloude, čiže softvérové riešenie, ktoré bude možné nasaadiť/aktivovať na požiadanie a nie fyzické zariadenie WAF.“* To teda znamená, že z vysvetlenia kontrolovaného zo dňa 25. 09. 2023 jasne, zreteľne a jednoznačne vyplývala informácia, že vo vzťahu k službe „WAF“ sa jedná o softwarové (virtuálne) riešenie, a nie fyzické zariadenie WAF, na základe čoho má úrad v súvislosti s predmetnou požiadavkou navrhovateľa za preukázané, že nemá opodstatnenie, resp. je nadbytočná, a to z pohľadu úradu z dvoch (2) dôvodov, kedy prvým je skutočnosť, že z odpovede znalca jasne a zreteľne vyplýva, že služba „WAF“ je požadovaná ako virtuálny komponent navrhovaného riešenia, a druhým skutočnosť, že požadovaná informácia bola zodpovedaná kontrolovaným už vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023, teda ešte pred uplynutím lehoty na predkladanie ponúk, z čoho malo byť kvalifikovanému záujemcovi/uchádzačovi zrejmé ako má vo vzťahu k tejto požiadavke pristúpiť pri vypracovaní ponuky a jej nacenení.
138. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že aj šiesty bod námietok (v celosti) týkajúci sa „nedostatočnosti definovania služby „WAF“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad G) Nedostatočnosť definovania požiadavky na úložisko a log management

139. Ako je zrejmé už z názvu predmetnej časti právneho posúdenia, ďalšia navrhovateľom namietaná skutočnosť v rámci tohto konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného sa týka požiadavky na úložisko a log management, vo vzťahu ku ktorej úrad s ohľadom na znenie Žiadosti o nápravu navrhovateľa, v ktorej namietal nedostatočnosť podkladov potrebných na vypracovanie ponuky v súvislosti s touto požiadavkou, žiadal znalca o zodpovedanie otázok

⁶² Pozn. úradu. Úrad uvádza, že aj súvislosti s týmto tvrdením znalca sa ho dodatočne dopytoval na objasnenie jeho záverov, k čomu znalec v rámci doplnenia odpovede na otázku č. 4 v Doplnení Odborného stanoviska uviedol, že cit.: *„Odpoveď je obsiahnutá v odpovedi na predchádzajúcu otázku.“*, a teda na otázku č. 2 v časti 2.2.6. *„Šiesta časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX“ Doplnenia Odborného stanoviska“*, vo vzťahu k čomu úrad rovnako ako znalec poukazuje na právne posúdenie uvedeného doplneného záveru znalca v bode 135 tohto rozhodnutia.

súvisiacich s nedostatkom informácií vo vzťahu ku (i) skutočnosti, že služba má byť navrhnutá tak, aby čo najlepšie zohľadňovala potreby správy logov, pričom nie je zrejmé ani, aké sú potreby správy logov, (ii) požiadavke na spracovanie a prístup k logom a (iii) definovaniu typov logov ktoré potrebuje kontrolovaný zbierať.

140. Znalec sa v nadväznosti na vyššie uvedené obsahové zameranie jednotlivých otázok úradu v Odbornom stanovisku vyjadril vzhľadom na ich vzájomný súvis prostredníctvom jednej komplexnej odpovede⁶³, ktorej atomizovaním však možno abstrahovať jednotlivé samostatné odpovede, a preto aj úrad v rámci právneho posúdenia znalcom uvedených záverov bude postupovať vzostupne s ohľadom na ním položené otázky. Predtým ako však úrad pristúpi k právnej analýze jednotlivých záverov znalca považuje za vhodné a potrebné uviesť, že znalec zohľadňujúc charakter namietaných skutočností v úvode svojej odpovede uviedol odbornoteoretické informácie, z ktorých si úrad pre účely tohto právneho posúdenia dovoľuje poukázať na nasledujúce vyjadrenia znalca, cit.: „*Obstarávaná cloudová služba je typu „Cloud as a Service“ a základným kritériom pre posúdenie a vyhodnocovanie kvality poskytovanej služby je sledovanie a vyhodnocovanie množiny technických parametrov poskytovanej služby. Protokolovanie a monitorovanie cloudových procesov a služieb je proces ukladania protokolov naprieč všetkými cloudovými produktmi s možnosťou vyhľadávania, monitorovania a varovania na základe rôznych metrik. (...) Zmluvným rámcom, definujúcim úroveň poskytovaných služieb je zmluva o úrovni poskytovaných služieb SLA (Service Level Agreement). (...) Záznamy o sledovaných aktivitách, hláseniach a parametroch sa zaznamenávajú v prevádzkovaných cloudových systémoch do systémových denníkov, tzv. logov.*“ (viď bod 92 tohto rozhodnutia), vychádzajúc z ktorých spolu s ďalšími podstatnými skutočnosťami súvisiacimi s daným verejným obstarávaním vyslovil ním uvedené závery v Odbornom stanovisku (vrátane Doplňenia Odborného stanoviska).
141. V nadväznosti na uvedené teda úrad pristúpi k prvému znalcom pertraktovanému záveru týkajúcemu sa potrieb správy logov, ktoré znalec v Odbornom stanovisku s ohľadom na dôležitosť pre zákazníka definoval cez tieto všeobecné kategórie, a to, cit.: „*spolahlivosť logovacieho systému (zápis všetkých dôležitých udalostí), bezpečnosť (logy sú bezpečne uchované, nemôžu sa stratiť, nie je možný externý zásah s cieľom vymazania logov ...) a dostupnosť (všetky potrebné údaje z logov sú k dispozícii vtedy, keď ich zákazník potrebuje).*“, ktoré by mal navrhovateľ ako kvalifikovaný záujemca, pohybujúci sa na relevantnom trhu informačných technológií, aj so zameraním na oblasť cloudových služieb, vo vzťahu k danému verejnému obstarávaniu (vzhľadom na charakter obstarávaných služieb a tomu zodpovedajúci opis predmetu zákazky) poznať, a preto **navrhovateľom** v tejto súvislosti **požadované informácie**, ktoré vychádzajú z odpovede znalca majú viac-menej teoreticko-odborný charakter, **možno považovať pre predloženie ponuky za irelevantné**. Druhá navrhovateľom deklarovaná požiadavka sa týkala problematiky spracovania a prístupu k logom (resp. management), k čomu znalec uviedol, cit.: „*Zaznamenané údaje sú ukladané v rôznych formátoch tak aby boli čitateľné (napr. textový formát) alebo vo formátoch vhodných na export do analytických a vyhodnocovacích nástrojov (napr. formát XML). Monitorovacie a logovacie mechanizmy produkujú štandardne záznamy s veľkým počtom záznamov a údajov a je len na zákazníkovi, ako sa rozhodne a aké nástroje na vyhodnocovanie logových záznamov použije. Je na zákazníkovi, ako sa rozhodne a ktoré časti zaznamenávaných údajov použije pre*

⁶³ Pozn. úradu: Znalec vo vzťahu k otázke č. 2 a 3 v časti 2.2.7 Odborného stanoviska totožne uviedol, cit.: „*Odpoveď na túto otázku je obsiahnutá v odpovedi na otázku 1. Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenie nie sú potrebné dodatočné informácie.*“

monitorovanie a vyhodnocovanie využívaných cloudových služieb. Spracovanie a vyhodnocovanie zaznamenaných informácií v logoch je spravidla v kompetencii zákazníka cloudovej služby (v tomto prípade kontrolovaného), s poskytovateľom cloudovej služby je potrebné sa dohodnúť na spôsobe sprístupnenia/doručovania týchto záznamov (logov). Zákazník (kontrolovaný) si podľa svojich potrieb zvolí najvhodnejší spôsob interpretácie a vyhodnocovania zaznamenaných údajov (logov), či už formou webovej aplikácie (nástenka – dashboard), vlastných systémových nástrojov alebo prostredníctvom aplikácie tretej strany.“

Kedže však úradu s ohľadom na uvedenú odpoveď znalca, a to najmä vo vzťahu k sprístupneniu/doručovaniu záznamov (logov), nebolo úplne zrejmé, či v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky boli naozaj poskytnuté všetky informácie potrebné k vypracovaniu ponuky, požiadal znalca ešte o zodpovedanie s tým súvisiacej dodatočnej otázky, na ktorú znalec uviedol, cit.: „*Sprístupnenie a doručovanie údajov z logov zákazníkovi cloudovej služby je významným záujmom zákazníka a zároveň kontrolným nástrojom, ktorým sú kontrolované parametre poskytovanej cloudovej služby a nimi sú sledované podmienky dodržiavania zazmluvnených parametrov SLA (merateľné parametre). Je aj v záujme uchádzača (kvalifikovaného), aby zákazníkovi poskytoval všetky relevantné údaje, na základe ktorých zákazník vyhodnocuje poskytovanú službu a tieto údaje sú aj podkladom pre platby za poskytované služby zo strany zákazníka. Údaje uvedené v súťažných podkladoch sú dostatočné pre kvalifikovaného uchádzača na to aby vypracoval kvalifikovanú ponuku a nacenenie.*“.

V zmysle predmetnej odpovede znalca z pohľadu úradu možno vo vzťahu k predmetnej požiadavke navrhovateľa týkajúcej sa problematiky spracovania a prístupu k logom, rozlišovať dve na seba nadväzujúce fázy, a to (i) fázu sprístupnenia/doručovania záznamov (logov), ktorú vykonáva poskytovateľ (dodávateľ) služby, v tomto prípade kvalifikovaný záujemca/uchádzač, tak aby zákazníkovi (kontrolovanému) poskytol všetky relevantné údaje na účely vyhodnotenia poskytovanej cloudovej služby (tieto údaje sú zároveň podkladom pre platby poskytovateľovi služby)⁶⁴ (ii) fázu spracovania a vyhodnocovania zaznamenaných informácií v logoch, ktorá je zväčša v pôsobnosti zákazníka cloudovej služby, teda v danom verejnom obstarávaní kontrolovaného, ktorý sa rozhodne, aký spôsob (nástroje) na vyhodnocovanie logových záznamov použije (webová aplikácia/interné systémové nástroje/aplikácia tretej strany), z ktorých charakteristiky vo vzťahu k navrhovateľom požadovanej informácii je úradu aj s ohľadom na záver znalca, cit.: „*Pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a nacenenie nie sú potrebné dodatočné informácie.*“, potvrdený aj v rámci Doplňenia Odborného stanoviska (otázka č. 1 v časti 2.2.6), zrejmé, že **pre kvalifikovaného uchádzača/záujemca s odborným know-how a skúsenosťami z oblasti cloudových služieb bolo vo vzťahu k danému technickému parametru, zohľadňujúc skutočnosť, že sa jedná o službu „Cloud as Service“, kontrolovaným poskytnuté penzum informácií (aj s ohľadom na ďalšie súvisiace informácie) v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky dostatočné, a teda postačujúce pre predloženie a nacenenie ponuky.**

Tretí, a zároveň posledný záver znalca v tejto súvislosti sa týkal požiadavky navrhovateľa na špecifikáciu typov logov, aké bude potrebné v súvislosti s obstarávanou cloudovou službou zbierať, v súvislosti s čím znalec aj s ohľadom na skutočnosť, že obstarávaná cloudová služba je typu „Cloud as Service“, a cit.: „*(...) základným kritériom pre posúdenie a vyhodnocovanie kvality poskytovanej služby je sledovanie a vyhodnocovanie množiny technických parametrov poskytovanej služby.*“ uviedol, že z prevádzkového hľadiska sú zaznamenávané údaje z nasledovných oblastí, a to (i) používateľská oblasť, (ii) systémová oblasť, (iii) databázová

⁶⁴ Pozn. úradu: Predmetná fáza je zároveň, ako uviedol znalec, aj akýmsi kontrolným nástrojom, ktorým sú kontrolované parametre poskytovanej služby, a prostredníctvom nich podmienky dodržiavania zazmluvnených (merateľných) parametrov v SLA.

oblasť a (iv) oblasť bezpečnosti, pod ktorými z pohľadu úradu treba rozumieť práve typy logov, resp. s nimi súvisiace údaje, ktoré bude v danom verejnom obstarávaní potrebné zbierať, čo by mal navrhovateľ ako kvalifikovaný záujemca, pohybujúci sa na relevantnom trhu informačných technológií, aj so zameraním na oblasť cloudových služieb, vo vzťahu k danému verejnému obstarávaniu (vzhľadom charakter obstarávaných služieb a tomu zodpovedajúci opis predmetu zákazky) ovládať, a preto **navrhovateľom v tejto súvislosti požadované informácie, ktoré vychádzajú z odpovede znalca majú viac-menej teoreticko-odborný charakter, možno považovať za nepodstatné pre predloženie ponuky.**

142. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že aj siedmy bod námietok (v celosti) týkajúci sa „nedostatočnosti definovania požiadavky na úložisko a log management“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad H) Nedostatočnosť definovania služby „Security Information and Event Management“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít

143. V rámci predmetnej časti námietok navrhovateľ namieta nedostatočnosť definovania informácií, resp. technických požiadaviek vo vzťahu k službe „Security Information and Event Management“ (ďalej len „SIEM“), v dôsledku ktorej navrhovateľovi z podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nebola zrejماً (i) definícia pojmu SIEM a to, na čo má v danej zákazke slúžiť, (ii) skutočnosť či služba SIEM má byť súčasťou riešenia alebo nie a (iii) parametre služby SIEM (za predpokladu, že má byť súčasťou riešenia).
144. Úrad v nadväznosti na vyššie špecifikované požiadavky navrhovateľa vyplývajúce zo Žiadosti o nápravu, a následne námietok položil znalcovi dve (2) otázky, v rámci zodpovedania ktorých sa znalec vyjadril ku všetkým podstatným skutočnostiam. V rámci odpovede na otázku č. 1 v danej časti Odborného stanoviska sa znalec zaoberal vymedzením pojmu „SIEM“, a to z hľadiska terminológie a účelu danej služby, v súvislosti s čím SIEM charakterizoval ako, cit.: **„(...) riešenie, ktoré pomáha organizáciám zisťovať, analyzovať a reagovať na bezpečnostné hrozby skôr, než narušia podnikanie. SIEM kombinuje správu informácií o zabezpečení (SIM) a správu udalostí zabezpečenia (SEM) do jedného systému správy zabezpečenia. Technológia SIEM zhromažďuje údaje denníka udalostí z rôznych zdrojov, identifikuje prostredníctvom analýzy v reálnom čase aktivitu, ktorá sa líši od bežného stavu a prijíma príslušné kroky. SIEM poskytuje organizáciám prehľad o aktivite v rámci ich siete, aby mohli rýchlo reagovať na potenciálne kybernetické útoky a splnili požiadavky na dodržiavanie súladu s príslušnou legislatívou.“** (pre viac informácií pozri bod 92 tohto rozhodnutia). Následne znalec, zohľadňujúc uvedené, ako aj špecifické skutkové okolnosti daného verejného obstarávania (najmä skutočnosť, že predmetom je služba „Cloud as Service“) skonštatoval, že cit.: **„(...) požiadavka kontrolovaného je, aby navrhované riešenie malo naimplementovanú funkcionalitu SIEM, ale konkrétne riešenie⁶⁵ (aký produkt použije) je na uchádzačovi.“**, teda

⁶⁵ Pozn. úradu: Znalec taktiež uviedol, že systémy SIEM, aj keď sa v možnostiach líšia, tak vo všeobecnosti ponúkajú tieto základné funkcie, a to (i) spravovanie denníkov, (ii) korelácia udalostí a (iii) monitorovanie incidentov a reakcia na ne.

povedané inými slovami, kontrolovaný v opise predmetu zákazky nestanovil konkrétne funkcionality a parametre služby SIEM z dôvodu, aby záujemcov/uchádzačov nelimitoval pri návrhu nimi ponúkaného riešenia obstarávanej služby, teda *argumentum a contrario* vytvoril pre kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov možnosť, aby do návrhu riešenia obstarávanej cloudovej služby implementovali riešenie SIEM, s ktorým majú zo svojej praxe pozitívne skúsenosti. Na základe uvedených skutočností sú teda úradu vo vzťahu v tomto bode posudzovaným požiadavkám zrejmé dve (2) skutočnosti, a to v prvom rade skutočnosť, že **základná charakteristika pojmu SIEM z hľadiska terminológie a účelu je** vzhľadom na odbornú-teoretické informácie predstreté znalcom v Odbornom stanovisku, a rovnako aj úradu implicitne vyplývajúcu skutočnosť zo slov znalca spočívajúcu v skutočnosti, že sa jedná o bežne používanú službu (riešenie), všeobecne známym a štandardným pojmom pre **hospodárske subjekty v oblasti informačných technológií, v dôsledku čoho teda z pohľadu úradu neuvedenie definície, resp. účelu takéhoto pojmu nemohlo mať pre kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov vplyv na vypracovanie ponuky v danom verejnom obstarávaní**, keďže sa nejedná o pojem definíčne výsostne naviazaný na toto verejné obstarávanie, ale práve naopak všeobecne platný a pre odborne kvalifikované hospodárskej subjekty pohybujúce sa na relevantnom trhu známy pojem, čo možno v konečnom dôsledku dedukovať aj s ohľadom na záver znalca v znení, cit.: „(...) *uchádzač môže predložiť kvalifikovanú ponuku a nacenenie.*“, ktorým nepriamo prisvedčil aj tvrdeniu kontrolovaného vo Vyjadrení, že použil terminológiu, ktorá je v prostredí informačných technológií známa⁶⁶. Druhý záver znalca sa týkal skutočnosti, že služba (funkcionalita) SIEM má byť s ohľadom na znenie podkladov potrebných na vypracovanie ponuky súčasťou navrhovaného riešenia obstarávanej cloudovej služby, pričom však už konkrétne riešenie, majúci na mysli typ použitého produktu, je/bude plne v kompetencii záujemcu/uchádzača, ktorý má pri vypracovaní ponuky zohľadniť svoje odborné znalosti a skúsenosti v tejto oblasti, z čoho podľa názoru úradu možno dedukovať, že kontrolovaný pri nastavení technických požiadaviek na danú službu (funkcionalitu), zohľadňujúc vyjadrenie znalca v znení, cit.: „*Vymenovanie konkrétnych funkcionalít a parametrov v opise predmetu zákazky by mohlo smerovať ku produktu konkrétneho výrobcu, (...).*“, postupoval s ohľadom na základný účel zákona o verejnom obstarávaní, ktorým je zabezpečenie, čo najširšej a riadnej hospodárskej súťaže. Inak povedané, kontrolovaný pri stanovení požiadaviek na danú službu (funkcionalitu) SIEM stanovil len nutný rozsah požiadaviek dôležitých pre vypracovanie ponuky, s tým že všetky ostatné ním v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky neupravené parametre ponechal na záujemcov/uchádzačov, aby so zreteľom na zabezpečenie širokej hospodárskej súťaže, ktorej jedným z predpokladov je práve aj nediskriminačné, resp. nezvýhodňujúce nastavenie technických parametrov, predchádzal tomu, že by opis predmetu zákazky v tejto súvislosti smeroval k jednému konkrétnemu výrobcovi⁶⁷.

145. V nasledujúcej otázke sa znalec s ohľadom na znenie otázky úradu vyjadroval ku skutočnosti, či služba (funkcionalita) SIEM má alebo nemá byť súčasťou navrhovaného riešenia obstarávanej cloudovej služby, a v prípade že má, tak či je nevyhnutné stanoviť v podkladoch

⁶⁶ Pozn. úradu: V tejto súvislosti pozri napríklad odpoveď znalca na otázku č. 1 v časti 2.2.3. Odborného stanoviska (viď bod 112 tohto rozhodnutia) alebo odpoveď znalca na otázku č. 1 v časti 2.2.9. Odborného stanoviska (viď bod 158 tohto rozhodnutia).

⁶⁷ Pozn. úradu: Úrad v tejto súvislosti poukazuje na [rozhodnutie Rady úradu č. 5930-9000/2017 zo dňa 10. 04. 2017](#), v ktorom je uvedené, cit.: „*Rada uvádza, že súlad opisu predmetu zákazky prostredníctvom technických požiadaviek s princípmi verejného obstarávania je dodržaný kontrolovaným vtedy, ak sú technické požiadavky jasne čitateľné, neodrádzajú hospodárske subjekty od podania ponuky, nezvýhodňujú hospodárske subjekty pred inými, sú proporcionálne k tomu, čo je cieľom verejného obstarávania, a navzájom súvisia.*“

potrebných na vypracovanie ponuky technické parametre týkajúce sa danej služby. Znalec odpovedal na predmetné skutočnosti, najmä parametre služby SIEM, už v rámci odpovede na otázku č. 1. Za potrebné však potreboval ešte doplniť jeho záver vo vzťahu navrhovateľom namietanej nejasnosti ohľadom implementácie riešenia SIEM v návrhu riešenia obstarávanej služby, v súvislosti čím so zreteľom na požiadavku stanovenú v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy⁶⁸ opätovne skonštatoval, že cit.: „Z uvedenej požiadavky je zrejmé, že riešenie cloudovej služby „Cloud as a Service“ ponúkané uchádzačom má obsahovať (má mať predinštalovanú funkcionálnu) riešenie SIEM, forma a obsah (čiže riešenie napr. vo forme komerčného produktu tretej strany) je v kompetencii uchádzača, jeho úlohou je naceniť SIEM v rámci predkladania ponuky.“, k čomu vzápätí pre úplnosť informácií ešte doplnil, že nacenenie SIEM je v Prílohe č. 6 Výzvy obsiahnuté pod názvom služby „Logging Analytics“, cit.: „(…)

Kategória	Názov služby	Popis	Jednotka	Jednotková cena/rok bez DPH	Rok 1	Rok 2	Rok 3	Rok 4	Rok 5	Rok 6	Rok 7
Management	Logging Analytics	umožňuje spracovávať a analyzovať logy a udalosti z rôznych zdrojov	Počet inštancií		1	1	1	1	1	1	1

(...).

146. Zohľadňujúc vyššie uvedené závery znalca k otázke č. 2 je z pohľadu úradu nespochybniteľné, že kontrolovaný jasne a zreteľne v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky v tomto verejnom obstarávaní stanovil, že **služba SIEM má byť súčasťou požadovaného riešenia cloudovej služby, na základe čoho má úrad k predmetnej námietke navrhovateľa za preukázané, že je úplne irelevantná, a teda neopodstatnená, keďže požaduje informáciu, ktorá bola kontrolovaným v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky náležite odkomunikovaná prostredníctvom požiadaviek na predmet zákazky, a následne aj potvrdená kontrolovaným vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023⁶⁹, z čoho malo byť kvalifikovanému záujemcovi/uchádzačovi zrejmé jednak to, že má danú funkcionálnu implementovať a naceniť do navrhovaného riešenia, ale rovnako aj to, že konkrétna technológia (riešenie) SIEM je v jeho kompetencii (v tejto súvislosti pozri predchádzajúci bod tohto rozhodnutia).**
147. So zreteľom na vyššie uvedené úrad konštatuje, že aj ôsmy bod námietok (v celosti) týkajúci sa „nedostatočnosti definovania služby „Security Information and Event Management“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.

Ad I) Nedostatočnosť definovania služby „Monitoring“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít

a

Ad J) Nedostatočnosť definovania požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských krajinách Európskej únie

⁶⁸ Pozn. úradu: V predmetnej požiadavke je uvedené, cit.: „Cloud služba musí umožňovať nasadenie v rozsahu nasledovných čiastkových cloudových služieb: (...) SIEM (Security Information and Event Management)“ (...).

⁶⁹ Pozn. úradu: Vo vysvetlení zo dňa 25. 09. 2023, kontrolovaný o. i. k službe SIEM uviedol aj, cit.: „Pokiaľ ide o SIEM, zaznamenali sme dopyt po riadení bezpečnostných informácií a udalostí, a nie konkrétnu technológiu. Pre nás je dôležité mať k dispozícii cloudovú službu, ktorá uspokojí tieto potreby.“

148. Úrad k časti námietok, v ktorých navrhovateľ namieta, že cit.: „*Kontrolovaný nedostatočne zadefinoval aj ostatné služby ako je (...), Monitoring*“, (...). *Pri všetkých týchto službách nie je jasne aké sú parametre a požadovaný rozsah funkcionalít.*“ a, cit.: „*Kontrolovaný nedostatočne definoval požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských krajinách EU.*“, poukazuje na ustanovenie § 170 ods. 2 a § 170 ods. 5 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní.
149. Podľa § 170 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní podaniu námietok musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu kontrolovanému. Táto povinnosť sa nevzťahuje na podanie námietok podľa odseku 3 písm. c) až g) a na podanie námietok orgánom štátnej správy podľa odseku 1 písm. e).
150. Podľa § 170 ods. 5 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní námietky doručené úradu a kontrolovanému musia obsahovať označenie skutočností, proti ktorým námietky podľa odseku 3 smerujú, pričom ak podaniu námietok musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu, námietky nemôžu ísť nad rámec obsahu žiadosti o nápravu.
151. Z vyššie uvedených ustanovení teda vyplýva, že v danom prípade ide o námietky, ktorým musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu kontrolovanému, pričom ak podaniu námietok musí predchádzať doručenie žiadosti o nápravu, námietky nemôžu ísť nad rámec obsahu žiadosti o nápravu. Z predloženej dokumentácie úrad zistil, že navrhovateľ Žiadosť o nápravu doručil kontrolovanému dňa 05. 10. 2023 prostredníctvom IS EPVO.
152. Úrad po preskúmaní obsahu Žiadosti o nápravu, ktorá predchádzala podaným námietkam zistil, že sa v nej skutočnosti, týkajúce sa nedostatočnosti definovania služby „Monitoring“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionalít a nedostatočnosti definovania požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských krajinách Európskej únie nenachádzajú (viď bod 56 až 75 tohto rozhodnutia), a teda, že námietky navrhovateľa k týmto informáciám, resp. technickým údajom súvisiacim s opisom predmetu zákazky idú nad rámec obsahu Žiadosti o nápravu, čím si navrhovateľ nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 170 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, a tak s ohľadom na § 165 ods. 5 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní navrhovateľovi zaniklo právo na podanie námietok podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní. Úrad na takéto dodatočne uvedené skutočnosti neprihliada. Toto je materializáciou koncentračnej zásady v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok, keďže na skutočnosti, ktoré neboli namietané v rámci žiadosti o nápravu (ak bolo podanie žiadosti o nápravu povinné) nemôže úrad prihliadať, a to vychádzajúc aj z dvojínštančnosti konania o vybavenie žiadosti o nápravu a konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok vo vzťahu k úkonom, ktoré musia byť podľa § 164 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní najprv preskúmané kontrolovaným v rámci konania o vybavenie žiadosti o nápravu.
153. Podľa § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní úrad zastaví rozhodnutím konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného, ak žiadosť o nápravu nebola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 164 ods. 5 alebo ods. 6 alebo ak doplnená žiadosť o nápravu nebola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 165 ods. 1, ak ide o námietky podľa § 170 ods. 3 písm. a) a b).
154. S ohľadom na vyššie uvedené **úrad uvádza, že zastavuje konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok navrhovateľa týkajúcich sa nedostatočnosti**

definovania služby „Monitoring“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionality a nedostatočnosti definovania požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských krajinách Európskej únie, a to podľa § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní.

155. Úrad uvádza, že v dôsledku skutočnosti, že námietkam podľa § 170 ods. 3 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní nepredchádzala žiadosť o nápravu, ktorá by bola doručená kontrolovanému v lehote podľa § 164 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní, neboli pre konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok zo strany navrhovateľa vo vzťahu k nedostatočnosti definovania služby „Monitoring“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionality a nedostatočnosti definovania požiadavky na prepojenie do public cloudov v iných členských krajinách Európskej únie splnené všetky zákonné predpoklady, čím pre úrad nastala neodstrániteľná prekážka brániaca rozhodovaniu v konaní o preskúmaní úkonov kontrolovaného v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní.
156. Na základe uvedeného bolo potrebné v tejto časti námietok rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (výrok o zastavení konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok navrhovateľa v bodoch I) a J)).

Ad K) Hospodárnosť verejného obstarávania⁷⁰ a bezpečnostné požiadavky v zmysle právnej úpravy vo vzťahu k opisu predmetu zákazky

157. V rámci predmetnej časti právneho posúdenia úrad pristúpi k posúdeniu námietok navrhovateľa týkajúcich sa na jednej strane navrhovateľom vytýkaných zásadných nedostatočností a pochybení v opise predmetu zákazky, resp. podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, v dôsledku ktorých v zmysle argumentácie navrhovateľa nebolo možné predložiť zo strany záujemcov ponuku pokrývajúce všetky funkcionality a služby, ktorými má obstarávaná cloudová služba disponovať, a na strane druhej bezpečnostných požiadaviek na danú službu s ohľadom na aktuálne platnú a účinnú právnu úpravu.
158. V nadväznosti na uvedené úrad v nasledujúcej časti tohto rozhodnutia pristúpi k posúdeniu navrhovateľom namietaných skutočností týkajúcich sa neúplnosti, resp. nedostatočnosti popisu technických údajov v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky, a to najmä so zameraním na bod 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy a Prílohu č. 6 Výzvy, ktoré bude úrad s ohľadom na totožný charakter odpovedí znalca vo vzťahu k namietanej problematike posudzovať spoločne, a vo vzájomnej súvislosti. Z pohľadu úradu sa zrejme najpodstatnejšou odpoveďou v tejto súvislosti, vzhľadom na jej komplexný a zhrňajúci charakter vo vzťahu k danému verejnému obstarávaniu na predmet zákazky „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“, javí **odpoveď na otázku č. 1, v ktorej sa úrad dopytoval znalca, či je možné považovať za pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že parametre (služby) v Prílohe č. 6 Výzvy, cit.: „(...) sú len čiastkové a nepokrývajú všetky požiadavky na cloudové služby“**. Znalec na predmetnú otázku v odbornom stanovisku uviedol rozsiahlu a vyčerpávajúcu odpoveď, ktorej analýzou úrad dospel k záveru, že znalec v nej vyslovil

⁷⁰ Pozn. úradu: Úrad uvádza, že predmetnú časť právneho posúdenia nazval „hospodárnosť verejného obstarávania“ z dôvodu, že sa v tejto časti vysporiadava s námietkami navrhovateľa, v ktorých komplexne napáda neúplnosť a nedostatočnosť celého opisu predmetu zákazky, čo by logicky v prípade ich preukázania mohlo mať z pohľadu zákona o verejnom obstarávaní a jeho inštitútov vplyv aj na hospodárnosť celého verejného obstarávania.

niekoľko vzájomne súvisiacich záverov, ktoré z pohľadu úradu, aj so zreteľom na už zodpovedané otázky, vystihujú charakter a víziu nastavenia danej zákazky kontrolovaným v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky. Zohľadňujúc uvedené pod týmito závermi možno rozumiť nasledujúce konštatovania znalca uvedené v predmetnej časti Odborného stanoviska:

- prvý záver znalca, zohľadňujúc kontrolovaným uvedený popis požadovanej funkcionality, vlastností a parametrov obstarávanej služby „Cloud as Service“, a rovnako aj účel realizácie predmetu zákazky⁷¹, sa týkal už ním niekoľkokrát v odbornom stanovisku pertraktovanej skutočnosti, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky uviedol **minimálne množstvo požadovaných funkcionalít a parametrov postačujúcich nielen na predloženie ponuky, ale najmä na realizáciu samotnej cloudovej služby, spĺňajúcej požadované parametre a funkcionality**,
- druhý záver znalca, obsahovo nadväzujúci na ten prvý, sa týka skutočnosti, že cit.: „**Pri obstarávaní cloudovej služby zákazník definuje len požiadavky (minimálne), ktoré má požadovaná služba spĺňať** (rýchlosť pripojenia, počet a parametre virtuálnych serverov, miera dostupnosti poskytovaných služieb vo forme, aký dlhý výpadok služby je ešte akceptovateľný...), **samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje poskytovateľ cloudových služieb.**“⁷²
- tretí záver znalca súvisí s Prílohou č. 6 Výzvy, v ktorej sú na základe ním zisteného skutkového stavu zadané nasledujúce kategórie technických údajov, a to (i) **kategória: Compute** (pre platformy Linux, Windows a VMware), (ii) **kategória: DB**, ktorá definuje parametre databáz, (iii) **kategória: K8s**, ktorá definuje parametre virtuálnych nódov, (iv) **kategória: Management**, ktorá upravuje logovanie, SIEM a účtovanie služieb, (v) **kategória: Network** (FireWall, WAF, Load Balancer), ktorá definuje parametre sieťového pripojenia, (vi) **kategória: Security** (IAM, KeyVault, HSM), ktorá definuje bezpečnostné prvky a (vii) **kategória: Storage**, ktorá definuje požiadavky na dátové úložiská,
- štvrtý záver znalca (vyplývajúci z odpovede na otázku č. 1 v časti 2.2.3. Odborného stanoviska) týkajúci sa skutočnosti, že ak záujemca/uchádzač disponuje zodpovedajúcim know-how, vedomosťami a skúsenosťami, tak nie sú pre vypracovanie kvalifikovanej ponuky a jej nacenenie v danom verejnom obstarávaní potrebné žiadne ďalšie informácie, čím zároveň vyjadril aj súhlasné stanovisko s tvrdením kontrolovaného uvedenom vo Vyjadrení v nasledovnom znení, cit.: „*Pri definovaní opisu predmetu zákazky kontrolovaný použil terminológiu, ktorá je v rámci prostredia informačných technológií známa, štandardne používaná a nebolo potrebné špecifikovať opis predmetu zákazky do podrobnej miery detailu, tak ako to požaduje záujemca XX*“
- piaty záver, ktorý je akýmsi sumárom všetkých vyššie uvedených parciálnych záverov, keďže znalec v ňom skonštatoval, že cit.: „*V predmetnom verejnom obstarávaní v Opise predmetu zákazky a vo Výzve na predkladanie ponúk kontrolovaný uviedol všetky parametre obstarávanej služby „Cloud as a Service“ do privátnej časti Vládneho cloudu tak, aby kvalifikovaný uchádzač dokázal predložiť kvalifikovanú ponuku a jej nacenenie.*“

⁷¹ Pozn. úradu. V tejto súvislosti pozri bod 97 tohto rozhodnutia

⁷² Pozn. úradu: Znalec v tejto súvislosti poukázal aj na odpoveď na otázku č. 1 v časti 2.2.3. „Tretia časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX“ Odborného stanoviska

159. Keďže úrad v predchádzajúcom bode tohto rozhodnutia uviedol, že k posúdeniu skutočností týkajúcich sa neúplnosti, resp. nedostatočnosti popisu technických údajov/parametrov v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky pristúpi vzhľadom na totožný charakter odpovedí znalca spoločne, **v rámci tohto bodu sa teda úrad bude zaoberať posúdením odpovedí znalca na otázky č. 2, 5 a 6**, v rámci ktorých analyzoval pravdivosť tvrdení navrhovateľa, v ktorých žiadal o doplnenie (definovanie) údajov týkajúcich sa **(i)** prác na implementáciu tohto cloudového riešenia, **(ii)** architektúry celkového riešenia a **(iii)** závislostí a výluk z riešenia, keďže tieto boli podľa jeho názoru potrebné na predloženie kvalifikovanej ponuky a jej nacenenie. Znalec uvedené otázky úradu zodpovedal vzhľadom na ním použité argumenty rovnakými odpoveďami (odpoveď prispôboval len s ohľadom na predmet otázky), z ktorých vo vzťahu k navrhovateľom namietaným skutočnostiam vyplývajú tieto závery, a to že (i) **kontrolovaný chce v rámci daného verejného obstarávania obstaráť službu „Cloud as Service“, vzhľadom na ktorej podstatu samotná implementácia, resp. návrh danej služby a jej architektúra závisia od záujemcu/uchádzača**, teda od jeho skúseností a schopností a (ii) **kontrolovaný vzhľadom na to, aby zabezpečil čo najširšiu hospodársku súťaž**, a teda predišiel jej zúženiu, prípadne aj porušeniu základných princípov verejného obstarávania, na základe definovania technológií/technologických postupov, **nemôže záujemcom/uchádzačom stanoviť práce a pracovné postupy pri implementácii/architektúru ponúkanej cloudovej služby/závislosti a výluky z riešenia ponúkanej cloudovej služby**.
160. Poslednou ešte neposúdenou skutočnosťou v tejto súvislosti je odpoveď znalca na otázku úradu, či cit.: *„Je pravdivé tvrdenie navrhovateľa, že cit.: „Požiadavky verejného obstarávateľa na „Obstaranie cloudových služieb a príbuzných podporných služieb“ nedefinuje komplexne cloudové požiadavky ale len minoritné výkonnostné parametre“?“, na ktorú znalec odpovedal, tak, že uviedol, že jeho odpoveď na túto otázku je identická s odpoveďou na otázku č. 1 v danej časti Odborného stanoviska, t. j. časti 2.2.9. (viď bod 158 tohto rozhodnutia), z ktorej aj zopakoval niektoré z ním uvedených vyjadrení (rozsah potrebných technických parametrov, charakter údajov v Prílohe č. 6 Výzvy), na základe čoho následne potom v závere skonštatoval, že cit.: „Tento popis definuje všetky potrebné požiadavky, na základe ktorých kvalifikovaný uchádzač je schopný vypracovať a predložiť kvalifikovanú ponuku a naceniť položky v prílohe č. 6.“*
161. So zreteľom na uvedené závery znalca, má teda úrad v súvislosti s neúplnosťou, resp. nedostatočnosťou technických údajov a parametrov uvedených v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky za preukázané, že **vzhľadom na charakter obstarávanej cloudovej služby „Cloud as Service“ kontrolovaný poskytol záujemcom/uchádzačom aj keď minimálne, ale dostatočné penzum informácií a požiadaviek, ktoré má obstarávaná cloudová služba spĺňať, na základe čoho spolu so skutočnosťou, že samotnú prevádzku cloudových služieb s požadovanými vlastnosťami a parametrami zabezpečuje ich poskytovateľ (záujemca/uchádzač) boli kvalifikovaní záujemcovia/uchádzači s odborným know-how a skúsenosťami z oblasti predmetu zákazky, ktorým navrhovateľ ako úrad poukázal v bode 85 tohto rozhodnutia preukázateľne je, schopní vypracovať a naceniť ponuku, a teda aj následne realizovať samotnú cloudovú službu**. Inak povedané, z pohľadu úradu v súvislosti s informáciami a technickými údajmi uvedenými kontrolovaným v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, t. j. najmä v bode 8. „Opis predmetu zákazky“ Výzvy a Prílohe č. 6 Výzvy, nenastala pre kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov žiadna objektívna prekážka, ktorá by ich limitovala pri vypracovaní a nacenení ich ponuky v danom verejnom obstarávaní, a preto úrad vo vzťahu k vyššie posudzovaným skutočnostiam

považuje námietky navrhovateľa za **neopodstatnené**, v súvislosti s čím považuje za vhodné poukázať aj na [rozhodnutie predsedu úradu č. 5631-P/2023 zo dňa 02. 11. 2023](#), v ktorom sa predseda úradu (síce v inom type zákazky a odlišnom skutkovom stave) zaoberal o. i. aj skutočnosťou, že vo výkaze výmer (ako jedným z dokumentov potrebných na vypracovanie ponuky) neboli pre niektoré činnosti, práce alebo úkony vyplývajúce z opisu predmetu zákazky vytvorené samostatné položky, k čomu predseda úradu na základe viacerých čiastkových záverov týkajúcich sa (i) skutočnosti, že výkaz výmer, totiž cit.: „(...) *nie je jediným dokumentom, ktorý definuje predmet stavebnej zákazky z hľadiska materiálového, stavebno-technického, technicko-ekonomického, technologického, dispozičného a prevádzkového alebo z hľadiska jeho požadovaných vlastností alebo požadovanej kvality a pod. (...)*“, keďže z hľadiska špecifikácie predmetu zákazky a jeho oceňovania zo strany uchádzačov je nevyhnutná napríklad projektová dokumentácia, prípadne iné dokumenty (s detailnejším popisom parciálnych častí) potrebné na prípravu ponuky a (ii) skutočnosti, že vymedzenie predmetu zákazky je plne v kompetencii verejného obstarávateľa/obstarávateľa, ktorý je pri špecifikovaní predmetu zákazky v jeho opise tento povinný popísať jednoznačne, úplne a nestranne v súlade s § 42 zákona o verejnom obstarávaní, čo však ale podľa právneho názoru predsedu úradu automaticky neznamena, resp. nezakladá povinnosť, aby aj s ohľadom na skutočnosť popísanú v bode (i), cit.: „(...) *každá činnosť vyplývajúca z opisu predmetu zákazky mala vo Výkaze výmer, ak bol uchádzačom poskytnutý ako súčasť súťažných podkladov, vytvorenú samostatnú položku.*“⁷³, skonštatoval, že vo verejnom obstarávaní, ktoré preskúmaval, cit.: „(...) **projektová dokumentácia spolu s ďalšími poskytnutými dokumentmi postačovala na riadne ocenenie predmetu zákazky, a to aj napriek tomu, že Výkaz výmer explicitne neobsahoval všetky položky, na ktoré sa záujemcovia v priebehu vysvetľovania súťažných podkladov dopytovali.**“, a teda z pohľadu predsedu úradu nedošlo k porušeniu ustanovenia § 42 zákona o verejnom obstarávaní v spojení so základnými princípmi verejného obstarávania v zmysle § 10 ods. 2 tohto zákona. Inými slovami, z predmetného posúdenia predsedu úradu vyplýva, že úplnosť súťažných podkladov treba posudzovať komplexne a na dokumenty a informácie, ktoré majú záujemcovia/uchádzači k dispozícii na účel vypracovania ponuky treba nazerať vo vzájomnej súvislosti. To znamená, že neúplnosť súťažných podkladov nemožno automaticky konštatovať len na základe toho, že ich súčasťou nie sú určité informácie, ktoré sa na prvý pohľad môžu javiť ako podstatné, resp. potrebné pre vypracovanie ponuky, ale úplnosť, resp. kompletnosť podkladov je potrebné posudzovať s ohľadom na skutočnosť, či penzum informácií a dokumenty, poskytnuté kontrolovaným predstavujú vo svojom súhrne dostatočný (teda nie vyčerpávajúci) podklad pre zostavenie ponuky. Aplikujúc vyššie uvedené závery vyplývajúce z rozhodnutia predsedu úradu č. 5631-P/2023 zo dňa 02. 11. 2023, ktoré sa na prvý pohľad môžu javiť ako veľmi špecifické, a ťažko aplikovateľné na iný skutkový stav ako bol v predsedom posudzovanom konaní, sa práve naopak vzhľadom na všeobecný charakter predsedom úradu prijatých a vyslovených téz (viď vyššie popísané skutočnosti) v týchto záveroch jedná o skutočnosti, na ktoré v obdobných skutkových okolnostiach (práve aj vo vzťahu k zákazkám v oblasti informačných technológií) bude potrebné prihliadať, čo platí aj vo vzťahu k skutkovému stavu v danom verejnom obstarávaní, na základe čoho **má úrad**, aj s ohľadom na už ním vyslovené právne závery v tomto rozhodnutí, **za preukázané, že kontrolovaný vo vzťahu k definovaniu opisu predmetu zákazky postupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a jeho princípmi, t. j. opis predmetu zákazky definoval jasne, jednoznačne a úplne s ohľadom na účel danej zákazky, ktorým je obstaranie**

⁷³ Pozn. úradu: Kontrolovaný v danom verejnom obstarávaní požadoval „rozpustiť“ ceny za niektoré absentujúce položky do iných, súvisiacich položiek Výkazu výmer, v súvislosti s čím predseda úradu neidentifikoval porušenie zákona o verejnom obstarávaní.

cloudovej služby „Cloud as Service“, v súvislosti s ktorou zákazník (kontrolovaný) v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky uvedie len minimálne požiadavky potrebné pre zabezpečenie prevádzky cloudovej služby poskytovateľom, teda úspešným uchádzačom, keďže s ohľadom na túto skutočnosť pri definovaní opisu predmetu zákazky použil známu a štandardne používanú terminológiu v prostredí informačných technológií, a zároveň mnoho informácií a technických údajov súvisiacich s obstarávaným predmetom zákazky, ktoré netvorili nutné minimum, je/bolo obsiahnutých vo verejne dostupných dokumentoch, resp. uvedených na verejne dostupných stránkach súvisiacich s problematikou vládneho cloudu, na základe čoho teda možno konštatovať, že kontrolovaným poskytnuté podklady potrebné na vypracovanie ponuky spolu s verejne dostupnými zdrojmi s informáciami k problematike vládneho cloudu a znalosťou bežnej odbornej terminológie v oblasti informačných technológií predstavovali pre kvalifikovaných záujemcov/uchádzačov s odbornými znalosťami a vedomosťami dostatočné penzum informácií o technických údajoch súvisiacich s predmetom zákazky, na základe ktorých vedeli vypracovať a nacenit' kvalifikovanú ponuku, a teda následne v prípade úspešnosti v danom verejnom obstarávaní aj realizovať predmetnú zákazku.

162. Ďalší navrhovateľom namietaný argumentačný celok v rámci danej časti právneho posúdenia sa týkal **bezpečnostných požiadaviek na obstarávanú cloudovú službu**, čomu sa znalec venoval v odpovediach na otázky č. 3 a 4 časti 2.2.9. „Deviata časť námietok navrhovateľa, spoločnosti XX“ Odborného stanoviska. Ako k prvej posudzovanej otázke, resp. odpovedi úrad pristúpi k otázke č. 3, v ktorej sa znalca, aj prostredníctvom podotázok, dopytoval na pravdivosť tvrdenia navrhovateľa v znení, cit.: *„Nie sú definované bezpečnostné požiadavky z pohľadu litery zákona prierezovo cez všetkých potencionálnych konzumentov tejto cloudovej služby.“* Znalec v rámci odpovede na predmetnú otázku poukázal na verejne dostupný zdroj, stránku <https://www.sk.cloud/data/navrh.pdf>, na ktorej sú uvedené informačné systémy prevádzkované vo vládnych datacentrách, teda v prostredí, v ktorom je prevádzkovaný aj vládny cloud, t. j. aj jeho privátna časť⁷⁴, na základe čoho vyslovil záver, že cit.: *„Bezpečnostné požiadavky na obstarávanú cloudovú službu sú identické s bezpečnostnými požiadavkami na cloudové služby, prevádzkované v súčasnosti v privátnej časti vládneho cloudu.“*, a teda, cit.: *„Kvalifikovaný uchádzač na základe týchto informácií dokáže identifikovať všetky potrebné bezpečnostné požiadavky na realizáciu predmetnej služby „Cloud as a Service“.“* Keďže však úradu neboli zrejmé z odpovede znalca aj odpovede na niektoré z ním položených parciálnych otázok, požiadaval znalca ešte prostredníctvom dodatočnej otázky o doplnenie, resp. dovysvetlenie jeho odpovede, k čomu znalec v rámci Doplnenia Odborného stanoviska uviedol, cit.: *„Vzhľadom na informácie, uvedené vo výzve na predkladanie ponúk, kde je uvedené: „Cloudové služby budú poskytované ako centralizované riešenie privátneho cloudu, ktorý zabezpečí vývoj, testovanie a prevádzku IT projektov podporených z plánu obnovy a iných zdrojov“ je zrejmé, že kontrolovaný v čase zverejnenia súťažných ešte nemal k dispozícii konzumentov súťaženej cloudovej služby (keďže platforma pre nich je ešte len v štádiu súťaže). Konzumenti ako používatelia dátových centier sú uvedení ako referenčná vzorka, na základe ktorej si kvalifikovaný uchádzač dokáže zanalyzovať a nastaviť požadované bezpečnostné charakteristiky a bezpečnostnú úroveň navrhovaného riešenia.“* Na základe odpovede znalca v Odbornom stanovisku, ako aj jeho doplnení má teda úrad za preukázané, že vo vzťahu k informáciám týkajúcim sa bezpečnostných požiadaviek navrhovaného riešenia bolo potrebné, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že kontrolovaný v čase zverejnenia podkladov potrebných na vypracovanie ponuky nemal ešte k dispozícii konzumentov súťaženej cloudovej služby,

⁷⁴ Pozn. úradu: Znalec poukázal konkrétne na časť 4 „Súčasný stav na Slovensku“, body 4.3 „Informačné systémy v DC MF SR“ a 4.4 „Informačné systémy v DC MV SR“ daného dokumentu (viac viď bod 92 tohto rozhodnutia).

analogicky vychádzať z verejne dostupného dokumentu pod názvom „Návrh centralizácie a rozvoja dátových centier v štátnej správe“, ktorého cieľom je, cit.: „(...) posúdiť technickú, organizačnú a právnu rovinu implementácie a prevádzky nadrezortných dátových centier (ďalej len „DC“) ako poskytovateľa centrálnych cloudových služieb vládneho cloudu.“, **na základe ktorého záujemca/uchádzač, ktorý disponuje vedomosťami a znalosťami o funkcionalite cloudových riešení**, a teda je dostatočne kvalifikovaným hospodárskym subjektom schopným zorientovať sa v problematike vládneho cloudu, **dokáže zanalyzovať a nastaviť požadované bezpečnostné charakteristiky a bezpečnostnú úroveň, a predložiť tak kvalifikovanú ponuku**, t. j. ponuku v zmysle požiadaviek a podmienok stanovených v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, **v danom verejnom obstarávaní**.⁷⁵

163. Druhá v rámci problematiky bezpečnostných požiadaviek, a zároveň aj posledná namietaná skutočnosť v rámci danej časti Odborného stanoviska, sa aj v tomto prípade týkala odborného názoru znalca na pravdivosť, resp. nepravdivosť tvrdenia navrhovateľa, cit.: „*Keďže ide o ISVS nie sú definované požiadavky na dodávateľa pohľadu vyhlášky 179/2020 Z.z. a prislúchajúcich požiadaviek na bezpečnosť*“. Znalec v nadväznosti na predmetnú otázku úradu, zohľadňujúc predmet danej vyhlášky č. 179/2020 Z. z., vo svojej odpovedi uviedol, cit.: „*Bezpečnostné opatrenia informačných technológií verejnej správy tvoria minimálne bezpečnostné opatrenia troch kategórií pre jednotlivé oblasti a sú uvedené v prílohe č. 2 tejto vyhlášky. Uchádzači pri tvorbe kvalifikovaných ponúk v predmetnej súťaži predkladajú návrh na dodanie cloudovej služby, umiestnenej v prostredí vládneho cloudu pričom sa predpokladá, že bude spĺňať bezpečnostné požiadavky vyššie uvedenej vyhlášky. Bezpečnostné požiadavky sú definované vyhláškou, ktorej ustanovenia sú záväzné pre ISVS, z toho dôvodu nie je nutné tieto bezpečnostné požiadavky explicitne uvádzať v súťažných podkladoch. Nejedná sa o technologický projekt vybudovania cloudového centra, pri ktorom je potrebné explicitne definovať každú bezpečnostnú požiadavku*“. Vzhľadom na uvedenú odpoveď znalca, z ktorej s ohľadom na negatívne vymedzenie predmetu zákazky, t. j. že sa nejedná o technologický projekt vybudovania cloudového centra, ale o cloudovú službu „Cloud as Service“, vyplýva, že výslovné uvedenie bezpečnostných požiadaviek vyplývajúcich z vyhlášky č. 179/2020 Z. z. nie je v rámci podkladov potrebných na vypracovanie ponuky potrebné, a to aj s ohľadom na platnosť a účinnosť daného právneho predpisu, má úrad za preukázané, že kontrolovaný pri definovaní opisu predmetu zákazky postupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a jeho princípmi, keďže záujemcov/uchádzačov prostredníctvom informácií uvedených v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky informoval o tom (napríklad čl. 1. „Definície používaných pojmov, bod 1.2, písm. f) alebo čl. 4. „Všeobecné práva a povinnosti zmluvných strán“, bod 4.2 písm. k) Prílohy č. 3 „Zmluva o poskytnutí cloudových služieb v privátnom dátovom centre“ Výzvy), že sú povinní postupovať o. i. aj v súlade s predmetnou vyhláškou č. 179/2020 Z. z., z čoho malo byť kvalifikovanému záujemcovi/uchádzačovi s odbornými vedomosťami a skúsenosťami zrejmé, že pri vypracovaní ponuky je povinný zohľadniť, resp. aplikovať bezpečnostné opatrenia upravené danou vyhláškou a jej prílohami.

⁷⁵ Pozn. úradu: V súvislosti s uvedeným úrad zároveň považuje za potrebné poukázať aj na znenie Prílohy č. 3 „Zmluva o poskytnutí cloudových služieb v privátnom dátovom centre“ Výzvy, a to konkrétne čl. 4. „Všeobecné práva a povinnosti zmluvných strán“, bod 4.2 písm. j) a k), kde sa poskytovateľ zaväzuje, cit.: „*zabezpečiť súlad privátnej cloudovej platformy s platnými a účinnými právnymi predpismi najneskôr počnúc časom odovzdania privátnej cloudovej platformy, najmä so Zákonom o ITVS, Zákonom o KB, Zákonom o eGovernmente, Zákonom o ochrane osobných údajov a s GDPR*“, a „*riadiť sa pri Vyhláškou č. 85/2020, Vyhláškou č. 78/2020 a Vyhláškou č. 179/2020*“,.

164. Na základe vyššie uvedené úrad konštatuje, že aj jedenásty bod námietok (v celosti) týkajúci sa „hospodárnosti verejného obstarávania a bezpečnostných požiadaviek v zmysle právnej úpravy vo vzťahu k opisu predmetu zákazky“ považuje za **neopodstatnený**, pretože má za preukázané, že kontrolovaný v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky poskytol záujemcom, resp. uchádzačom vzhľadom na vyššie popísané skutočnosti jasné, jednoznačné a dostatočné technické informácie potrebné pre predloženie ponuky, čím postupoval v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a základnými princípmi verejného obstarávania podľa § 10 ods. 2 tohto zákona.
165. Na záver ešte úrad na margo tvrdenia navrhovateľa v námietkach, cit.: „*Kontrolovaný neposkytol informácie, či a akým spôsobom bola posudzovaná hospodárnosť obstarávaného predmetu zákazky, ale dáva do pozornosti, že v prípade investícií v oblasti informatizácie verejnej správy s projektovými nákladmi vyššími ako 10 mil. eur je jedným zo zadaní projektu Hodnota za peniaze ekonomicky posudzovať plánované verejné investície.*“ poukazuje na verejne dostupný dokument [Útvary hodnoty za peniaze Ministerstva financií Slovenskej republiky pod názvom „Hodnota za peniaze projektu Cloud MIRRI SR“⁷⁶](#) z februára r. 2023 (ďalej len „ÚHP“), v ktorom je zachytené hodnotenie Ministerstva financií Slovenskej republiky k predmetnej (v tom čase pripravovanej) investícii na základe § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorého súčasťou je aj ekonomické hodnotenie danej investície⁷⁷, ktorej investičné náklady (v čase predkladania) boli v celkovej sume 31, 9 mil. EUR s DPH (zložené z nákladov na kapacity a licencie (25,2 mil. EUR), vývojové práce a riadenie projektu (5,2 mil. EUR) a zabezpečenie nového prenosového uzla siete GovNet (1,5 mil. EUR)) a ročné prevádzkové náklady v sume 2,1 mil. EUR s DPH. Vzhľadom na uvedené je tak zrejmé, že ekonomické zhodnotenie danej investície bolo vykonané zo strany ÚHP, ako kompetentného subjektu na posudzovanie efektívnosti verejných výdavkov, pričom aj s poukazom na skutočnosť, že predmetné posúdenie ÚHP je verejne dostupné, úrad má za to, že zo strany navrhovateľa nebolo žiadnym spôsobom odôvodnené ani preukázané, aký význam mali mať tieto informácie (o posudzovaní hospodárnosti obstarávaného predmetu zákazky) pre vypracovanie ponuky, resp. ako bol navrhovateľ limitovaný vo vypracovaní ponuky, ak by týmito informáciami nedisponoval. Úrad pripomína, že **navrhovateľ je tým subjektom, ktorý má povinnosť náležite preukázať, t. j. niest' dôkazné bremeno svojich tvrdení a túto povinnosť nemôže v žiadnom prípade prenášať na úrad.** Úrad v súlade s § 185 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní⁷⁸ nemá povinnosť (a ani oprávnenie) domýšľať si či dopĺňať argumentáciu ani dôkazy v konaní, práve naopak, aplikuje princíp formálnej pravdy, ktorý toto bremeno kladie na účastníkov konania. V konaní sa teda vyhodnocujú len účastníkmi tvrdené skutočnosti a nimi predložené dôkazy a ich súlad s právnymi predpismi. Na dôvažok úrad zdôrazňuje, že **nie je v jeho kompetencii domýšľať si, čo navrhovateľ, resp. kontrolovaný**

⁷⁶ Pozn. úradu: V rámci uvedeného materiálu je taktiež uvedené, že cit.: „*Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR) plánuje vybudovať nadrezortné cloudové riešenie pre 31 informačných systémov. Predmetom projektu je vybudovanie modernej privátnej cloudovej platformy na prevádzku existujúcich a pripravovaných informačných systémov (IS) rezortu a ďalších organizácií štátu.*“

⁷⁷ Pozn. úradu: Úrad na margo uvedeného ekonomického hodnotenia Ministerstva financií Slovenskej republiky uvádza, že dané hodnotenie má len, cit.: „*(...) odporúčací charakter a negarantuje prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.*“

⁷⁸ Pozn. úradu: Predmetné ustanovenie vylučuje aplikáciu § 32 ods. 1 Správneho poriadku, v zmysle ktorého je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie, pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

svojimi vyjadreniami sleduje v prípade, že tieto sú zmätočné, nejasné alebo nejednoznačné. Úrad si nemôže domýšľať argumentáciu za navrhovateľa, resp. predpokladať, čo by mohol asi navrhovateľ na konaní kontrolovaného považovať za rozporné so zákonom o verejnom obstarávaní. Na základe uvedeného sa preto úrad tvrdeniami navrhovateľa týkajúcimi sa posúdenia dostupnosti informácii, cit.: „akým spôsobom bola posudzovaná hospodárnosť obstarávaného predmetu zákazky“ nebude ďalej zaoberať.

166. V kontexte navrhovateľom namietaných skutočností a s ohľadom na vyššie uvedené zistenia úrad konštatuje, že v posudzovanom prípade nedošlo k porušeniu zákona o verejnom obstarávaní a jeho princípov vo vzťahu k zákonom normovanej požiadavke na jednoznačný, úplný a nestranný opis predmetu zákazky v podkladoch potrebných na vypracovanie ponuky, a vzhľadom na to **úrad považuje námietky navrhovateľa za neopodstatnené** (s výnimkou časti námietok navrhovateľa pod písm. I) a J) (viď body 148 až 156 tohto rozhodnutia), v ktorých úrad rozhodol o zastavení konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok).
167. Na základe uvedeného bolo potrebné rozhodnúť o námietkach navrhovateľa tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Náhrada trov konania

168. Úrad uvádza, že za účelom odborného posúdenia skutkového stavu oslovil znalca XY, zapísaného v Zozname znalcov vedeného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky v odbore 100000 - Elektrotechnika, odvetviach: 100200 – Elektronika, 100400 – Riadiaca technika, výpočtová technika (hardware) a 100900 – Počítačové programy (software) pod evidenčným číslom xxxxxxxx.
169. Úrad uvádza, že za účelom získania odborného stanoviska prerušil konanie rozhodnutím č. 14999-6000/2023-OD-P zo dňa 16. 11. 2023, pričom poukázal na ustanovenie § 173 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého od vydania rozhodnutia o prerušení konania do doručenia odborného stanoviska alebo znaleckého posudku úradu lehota podľa § 175 ods. 5 neplynie, najviac však 30 dní. Túto lehotu môže úrad z objektívnych dôvodov predĺžiť najviac o 30 dní, o čom informuje účastníkov konania. Úrad v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že prerušením konania tak došlo k predĺženiu procesu verejného obstarávania. Uvedená skutočnosť naráža na princíp efektívnosti a hospodárnosti verejného obstarávania zakotvený v § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, ktorého jednou zo stránok je čo najrýchlejšie obstaranie predmetu zákazky.
170. Úrad na margo výšky náhrady trov konania súvisiacich so Žiadosťou o odborné stanovisko konštatuje, že znalec, XY, v cenovej ponuke na vypracovanie odborného stanoviska zo dňa 07. 12. 2023 uviedol, cit.: „*Predpokladaná časová náročnosť je odhadom 85 hodín. Cena za hodinu práce znalca v zmysle platných právnych predpisov je 13,28 EUR/hod. Celková cena za vypracovanie odborného stanoviska je 1 128,80 EUR*“, čo následne potvrdil aj v „Čestnom vyhlásení“ zo dňa 13. 12. 2023, v ktorom vykonal kalkuláciu predpokladanej výšky odplaty za vypracovanie úkonu expertného posúdenia.
171. Úrad prerokoval so znalcom možnosť uplatnenia nároku na preddavok v zmysle § 2 ods. 8 písm. a) zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom znalec nepožiadaval o uvedený preddavok.

172. Na základe výšky nákladov, ktoré vznikli úradu v súvislosti s predmetným odborným stanoviskom, úrad uložil navrhovateľovi vo výroku tohto rozhodnutia povinnosť nahradiť trovy konania vo výške 1 128,80 EUR.
173. Úrad konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že odborník v predmetnom odbornom stanovisku jednoznačne vyslovil záver, že navrhovateľom namietané skutočnosti⁷⁹ týkajúce sa (A) absencie špecifikácie pojmu a účelu požiadavky pod názvom „Network Traffic“; (B) absencie špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a technických parametrov súvisiacich s obstarávanými cloudovými službami, (C) absencie špecifikácie termínov týkajúcich sa opisu predmetu zákazky a funkcionálit obstarávanej cloudovej služby, (D) absencie technických parametrov týkajúcich sa služieb routingu a switchingu a požiadavky na firewall, (E) nejasnosti definovania požiadavky na „Hardware Security Module“ so zreteľom na rozsah jej použitia a absencia definovania služby „KeyVault“, (F) nedostatočnosti definovania služby „WAF“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionálit, (G) nedostatočnosti definovania požiadavky na úložisko a log management, (H) nedostatočnosti definovania služby „Security Information and Event Management“ so zreteľom na jej parametre a požadovaný rozsah funkcionálit, (K) hospodárnosti verejného obstarávania a bezpečnostné požiadavky v zmysle právnej úpravy vo vzťahu k opisu predmetu zákazky, sú **neopodstatnené**, pričom uvedené odborné stanovisko bolo následne podkladom na vydanie rozhodnutia podľa § 175 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, úrad preto pristúpil k uloženiu povinnosti navrhovateľovi nahradiť trovy konania, ktoré vznikli úradu v súvislosti s vypracovaním odborného stanoviska tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. To znamená, že navrhovateľ v tomto revíznom konaní nemal úspech, a preto úrad uplatňuje oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 176 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.
174. Podľa § 176 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, prvá veta, úrad môže účastníkovi konania, ktorý nemal v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok úspech, uložiť povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré vznikli úradu v súvislosti s vypracovaním odborného stanoviska alebo znaleckého posudku.

Kaucia

175. Podľa § 172 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní kaucia vo výške podľa odsekov 2 až 4 je príjmom štátneho rozpočtu dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu, ktorým boli námietky v celom rozsahu zamietnuté, alebo dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o zastavení konania podľa § 174 ods. 1 písm. q). Kaucia sa vo výške 50 % z výšky kaucie podľa odsekov 2 až 4 stáva príjmom štátneho rozpočtu dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o zastavení konania podľa § 174 ods. 1 písm. d). Úrad vráti navrhovateľovi kauciu alebo jej časť, ktorá sa nestala príjmom štátneho rozpočtu, do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.
176. Pokiaľ ide o naloženie s kauciou zloženou navrhovateľom s podaním námietok úrad s poukazom na výrok tohto rozhodnutia, v rámci ktorého vo vzťahu k bodom A), B), C), D), E), F), G), H) a K) námietky navrhovateľa zamietol a vo zvyšku, t. j. v bodoch I) a J) námietok rozhodol o zastavení konania o preskúmanie úkonov kontrolovaného podľa § 174 ods. 1 písm.

⁷⁹ Pozn. úradu: S výnimkou časti I) a J), pri ktorých úrad konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného na základe námietok zastavil podľa § 174 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní.

j) zákona o verejnom obstarávaní, pričom sa nejedná o navrhovateľom nezavinené zastavenie konania, rozhodol, že kaucia zložená navrhovateľom na účet úradu sa stáva príjmom štátneho rozpočtu dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e :

Podľa § 175 ods. 12 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti tomuto rozhodnutiu úradu nie je možné podať opravný prostriedok. Podľa § 52 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v spojení s § 185 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je toto rozhodnutie právoplatné dňom doručenia účastníkom konania a vykonateľné uplynutím lehoty na plnenie. Podľa § 175 ods. 12 druhá veta zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rozhodnutie úradu je preskúmateľné súdom, pričom žaloba musí byť podaná do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

(elektronický podpis)

riaditeľ odboru dohľadu

Rozhodnutie sa doručí:

1. **XX** – navrhovateľ
2. **Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky,**
Pribinova 4195/25, 811 09 Bratislava, IČO: 50 349 287 – kontrolovaný